

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДИТЯЧОГО СВЯТА

Н. В. Кулинич, Л. В. Савченко

Сценарій свята

- Вірші, пісні, фольклорний матеріал
- Розробки творчих занять
- Методичні поради

УДК 373.2 (031)

ББК 74.108я2

E68

Чи бажаєте Ви подарувати дитині неповторні спогади про свято?

Ця книга відкриє Вам таємницю створення атмосфери очікування свята, що на-
дівного залишиться в пам'яті дитини.

У книзі подано змістовний матеріал, який детально відображує всі етапи підго-
товки дитячого свята: сценарії для різних вікових категорій дітей дошкільного віку,
методичні поради щодо організації, розробки творчих занять, вірші, загадки, піс-
ні, цікаві й корисні поради щодо оформлення дитячого свята, зокрема святкового
столу.

**Енциклопедія дитячого свята. Сценарії свят / Н. В. Кулинich, Л. В. Сав-
ченко. — Х.: Вид. група «Основа», 2008.— 272 с.**

ISBN 978-966-333-499-8.

Видання містить значний за обсягом матеріал, що висвітлює всі етапи підготовки до дитя-
чих свят у дошкільному навчальному закладі: сценарії, методичні поради щодо організації свят,
вірші, загадки, пісні, а також розробки творчих занять. Також надано поради щодо оформ-
лення дитячих свят.

Для вихователів, музичних керівників і батьків.

УДК 373.2(031)

ББК 74.108я2

ISBN 978-966-333-499-8

© Н. В. Кулинich, Л. В. Савченко, 2008
© ТОВ «Видавнича група «Основа»», 2008

ЗМІСТ

СЦЕНАРІЙ ОСІННІХ СВЯТ	5
У гості до Зайчика (для дітей 2–3 років)	5
Свято осені (для дітей 4–5 років)	8
Осінній бал (для дітей 5–6 років)	14
Осінь золота (для дітей 4–5 років)	21
Осінь-казкарка (для дітей 4–5 років)	24
Посмішка леді Осені (для дітей 5–6 років)	29
До нас Осінь завітала (для дітей 5–6 років)	34
На допомогу вихователеві та музичному керівникові	45
Музична скринька	45
Поетична сторінка	51
Веселися, грайлику!	67
Створюємо чудо	71
Оформлення свят. Інтер’єр	79
СЦЕНАРІЙ ЗИМОВИХ СВЯТ	82
День Святого Миколая (для дітей 5–6 років)	82
Новорічне свято (для дітей 2–3 років)	85
Новорічний колобок (для дітей 3–4 років)	88
Новорічний ранок (для дітей 5–6 років)	95
Мульті-пулти — весела планета (для дітей 5–6 років)	104
Сценарій до свята Масляної	113
На допомогу вихователеві та музичному керівникові	124
Музична скринька	124
Поетична сторінка	130
Веселися, грайлику!	140
Створюємо чудо	144
СЦЕНАРІЙ ВЕСНЯНИХ СВЯТ	154
Мамине свято (для дітей 5–6 років)	154
Свято 8 Березня (для дітей 4–5 років)	161
Свято 8 Березня (для дітей 5–6 років)	166
Сценарій до світлого дня Великодня (для дітей 4–5 років)	173
Прощання з літсадком (для дітей 6 років)	181
На допомогу вихователеві та музичному керівникові	191

Музична скринька	191
Поетична сторінка	201
Веселися, грайлику!	203
Створюємо чудо	204
СЦЕНАРІЙ ЛІТНЬОГО СВЯТА	226
Здрастуй, літо! (для дітей 4–5 років)	226
На допомогу вихователеві та музичному керівникові	232
Веселися, грайлику!	232
Створюємо чудо	241
СЦЕНАРІЙ ДНІВ НАРОДЖЕННЯ	249
Мандрівка Країною іменинників (у дитячому садку)	249
День народження дошкільнят (святкування вдома)	258
День народження «Арена»	258
День народження у стилі Барбі	261
День народження «Ужастик»	263
Поради щодо оформлення свят	265

СЦЕНАРІЙ ОСІННІХ СВЯТ

У ГОСТІ ДО ЗАЙЧИКА (ДЛЯ ДІТЕЙ 2–3 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча, Осінь — вихователь
Зайчик — дитина 5–6 років

ХІД ЗАХОДУ

Під мелодію пісні «Осінь» до зали заходять діти й сідають на стільці.

Зала уособлює осінній ліс, а тому прикрашений відповідно: всюди розвішано осіннє листя, кетиби калини, у вазах — букети квітів, підлогу притрущено травою, тут же розсипано ялинові шишкі, гриби (іграшкові або саморобні).

Ведуча

Вже жовте листя опадає
На чорну землю кожен день,
І журавлі, що відлітають,
Співають нам сумних пісень.

До зали під супровід музики заходить Осінь.

Осінь

Добрій день, мої малята,
Любі хлопчики й дівчата!

Ведуча. Діти!

Хто до нас прийшов у гості?
Золота, барвиста...

Діти (хором). Осінь!

Ведуча

Будем гостю ми вітати,
Гарну пісню їй співати.

Діти виходять на середину зали та виконують пісню про осінь.

О с і н ь. Як гарно діти співали! Мені дуже сподобалось. Що ж мені вам подарувати? А подарую я вам цікаву подорож до осіннього лісу, де я вже похазайнувала — розмальовала різними барвами деревя, і кущі, і травицю. Тож мерцій сідайте на наш казковий паровозик і — в путь.

Діти вищиковуються одне за одним, кожний кладе руки на плечі тому, хто стоїть попереду, і всі рушають (паровозиком), співаючи «Їде, їде паровоз».

Осінь. Ось ми з вами, дітки, і прийшли. Подивиться навколо!.. Ой, а хто там стрибає?

Вухастий, косоокий,
Бігає, стрибає
Діток зустрічає.
Хто це, дітки?

Діти (хором). Зайчик!

Під музику до зали вбігає Зайчик.

Зайчик

Привіт, діти!
Звусь я зайчик,
Невгамовний пострибайчик.
Всіх запрошую в танок,
На мій зячий стриб-скок.

Ви всі будете маленькими зайченятами, тож повторюватимете за мною всі мої рухи.

Дітям роздають маски зайчиків. Одягнувши маски, малята співають і танцюють.

Діти

Зайки сіренькі сидять
І вушками ворушать.
Ось так, ось так.
Зайкам холодно сидіти,
Треба лапоньки погріти.
Ось так, ось так.
Зайкам холодно стояти,
Треба трішки пострибати.
Ось так, ось так.

Осінь

Ну і дітки! Мов зайчата!
Так навчились танцювати.

Зайчик. Дітки! А давайте ми з вами підемо на прогулянку і пороздивляємось осінній ліс.

Велуча (стукає дитячим молотком). Що це за звук?

Декільком дітям роздають дитячі молоточки, а інші стукають кулачками по колінках, імітуючи стук молоточків.

Діти, приспівуючи, одночасно показують певні рухи руками.

На деревах що за звук?
Тук, тук, тук. (*Грають*)
Дятел стука так:
Тук, тук. (*Грають*)

І такий ми чуєм звук:
Тук, тук, тук. (*Грають*)
Тук, тук (*Грають*) — чути всім,
Ми будуєм білці дім.
Тук, тук (*Грають*) молотком —
Буде зручно білці в нім.

Зайчик

Бачу, ви щось зупинились.
Мабуть, ніжки потомились.
Як на тес ваша згода,
То зайдемо до городу.
Будем в гру веселу грати
І городину збирати.

Осінь. А чи знаєте ви, дітки, що люблять їсти зайчики? Що росте у зайчика на городі?

Осінь називає різні овочі, діти відповідають, що любить їсти зайчик.

- Якої форми бурячок?
- Якого кольору морква?
- Ішо вам мама готує з овочів?

Діти відповідають.

— А давайте допоможемо зайчику зібрати городину. Одна команда збирає в цій кошик буряки, а друга інший кошик наповнює морквою.

Діти під музику намагаються швидко виконати завдання.

Осінь. Гра закінчена! Молодці, літи! Зайчику, давай подивимось, чи правильно дітки впорались із завданням. Малята, зайчику час повернутися додому, до своїх діток. Тож давайте ми йому віддамо овочі, нехай він пригостить їх. А зараз скажемо зайчику: «До побачення!».

Зайчик йде.

Ведуча. Здається, дощик накrapає. А давайте заспіваємо пісеньку про дощик, може, він після цього перестане.

Діти співають пісню про дощик.

Осінь. Зайчика ми з вами зустріли. А хто ще живе в лісі?

Ведуча Й Осінь організовують гру «Відгадай, хто іде». Під супровід музики діти відгадують мешканців лісу, виконуючи характерні для них рухи. (Звірі: ведмідь, лисичка, зайчик, пташка.)

Осінь

Що ж, ми гарно погуляли,
Танцювали і співали,
І за те я хочу з вами
Поділитися дарами!

Осінь виносить корзину, наповнену яблуками, горіхами, печивом, цукерками, і залишає її вихователю.

Ведуча. Дітки, подякуємо Осені й попрощаємось з нею.

Осінь

Я кажу усім: «Бувайте!»

Осені не забувайте!

Під звуки вальсу Осінь йде, діти пропцально помахують ручками.

Ведуча. Дітки, а нам слід повернутись, тож вирупаймо в дорогу.

Діти стають паровозиком і співаючи: «Їде, їде паровоз», йдуть із зали.

СВЯТО ОСЕНІ (ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча, Осінь — вихователі

Діти:

Морквина

Буряк

Огірок

Помідор

Цибуля

Диня

Гарбуз

Кіт Матроскин

Шарик

Корівка Мурка

ХІД ЗАХОДУ

Ведуча

Чорні поля,
Мокра земля,
Лист опадає.
Коли це буває?

Діти. Восени.

Ведуча

Коли вона заглянє в сад,
Наллеться соком виноград
І спілі яблука ранет
Солодкі стануть, наче мед.

Коли прийде на баштани,—
Налмутися горло кавуни
І запищається в хустках
Товста капуста на грядках.

Як помандрує по горах
З чарівним пензлем у руках,—
Все розмаює на штій.
Берези стануть золоті.
І ми її укліно просим:
«Заходь у гості, щедра осінь!»

Під звуки мелодії Візальді «Осінь» з циклу «Пори року» заходить у залу Осінь. В руках у неї кошик, букет із листя і пензлик. Музика стихає. Осінь вклоняється гостям, дітям.

Ведуча

Золота красуня, осінь-чарівниця
По землі ступас, золотом іскриться.
В жовтє і червоне листячко фарбує
І картини дивні, чарівні малює!
Осінь, осінь!
Ми тебе чекали!
І веселе свято
Діти готували.

О сі нь . Доброго дня, любі друзі! Я рада, що ви чекали на мене.

А як ви дізнались, малята,
Що сьогодні настало осіннє свято?

На середину зали виходять п'ятеро дітей.

1 - а дитина

Жовте листячко кружляє
І доріжки вистилає.

2 - а дитина

Хмарки в небі пропливають,
Холодним дощиком лякають.

3 - я дитина

Вже у теплій краї
Відлетіли журавлі.

4 - а дитина

Люди врожай збирають,
Вітаміни запасають.

5 - а дитина

І картопля, й помідори
Знайшли місце у коморі.

Діти сідають на місця.

Осінь

Втім, і справді, я прийшла
 І корзину принесла.
 А в корзині с грибочки,
 І кавун, і огірочки,
 Груші, яблука і сливи,
 Виноград смачний, красивий!
 Морква, ріпка, бурячок
 Так і просяться в танок!

Виконується пісня-танок. Кілька дітей стоять біля стільця, а посеред зали — діти, одягнені в костюми овочів.

ПІСНЯ ПРО ОСІНЬ

Ми — овочі та фрукти,
 Потрібні людям всім,
 Підтримувать здоров'я
 Допомагаєм їм.

Приспів:

На приспів «овочі», які стоять посеред зали, танцюють парами «човниками».

Осінь — радісна пора,
 Любить осінь дітвора:
 Сливи, груші, виноград —
 Все досягло для малят.

Цибуля і картопля,
 Кавун і виноград —
 Всі боремося проти
 Людських недуг та вад!

Приспів.

«Овочі» танцюють. По завершенні пісні «овочі» розповідають вірші.

1 - а Морквина

Кожен знає, що морквичя
 На городі — мов цариця:
 Коси довгі, кучеряві,
 Та не й пляттячко яскраве.

2 - а Морквичка

Я смачна і вітамінна,
 І не гірша апельсина.
 Той, хто моркву поважає,
 До ста років доживає!

Буряк

Ой, розхвалилася, дивіться!
 Ти не схожа на царицю!
 Я від тебе красивіший:

Червоніцій і жовтішій.
Український борщ чудовий
По усіх краях відомий.
У борщі я головний,
Борщ без мене не смачний!

Огірок

А зелені огірки
Всі вживають залюблкі.
Нас шанують не даремно:
Дух наш свіжий і присмійний,
На канапці і в салаті
Ми і в будень, і на свята.

Помідор

Що ж то огірок — вода.
Як немає — не біда.
Помідор — смачний, кругленький,
Мас щічки червоненські.
До смаку я в кожній страві.
Роблять соки і приправи.
Соус, борщик і салат
Люди з радістю їдять.

Цибуля

На цибулю нарікають,
Що до сліз я допікаю.
Вибачте, та я не винна,
Бо я лікарська рослина.
Соком з медом почастую
І здоров'я подарую.

Диня

Кожний знає: жовта диня
На городі — господиня.
Я — солодка, соковита,
Покуштуй — не схочеш пити.
А як їстимеш саму,
Всі хвороби прожену!

Гарбuz

Не сваріться, любі, годі!
Я найстарший на городі!
Я — великий і бокастий,
Жовтогрудий і смугастий.
Я — чудовий дар осінній,
З гарним та смачним насінням.
Хто єсть кашу гарбузову,
Буде сильним і здоровим.

Овочі

Ну, а ще цікавий конкурс
Ми для вас підготували:
Щоб із закритими очима,
Що дамо, на смак впізнали!

Конкурс «Впізнай овочі та фрукти за смаком»

Двоє дітей-«овочів» виносять на таці одноразові стаканчики, в яких лежать шматочки натертих або нарізаних різних овочів та фруктів. Осінь викликає 5–7 дітей, зав'язує їм очі і по черзі дає скуштувати з якогось стаканчика. Діти повинні назвати, який це овоч чи фрукт. Таку саму гру можна провести і з батьками.

Після конкурсу діти-«овочі» сідають на місця.

Ведуча

Подивіться! Кіт у колі!
Щось збира?
Чи рве квасолю?

Осінь. Діти, відгадайте, а що це за кіт такий, який любить працювати? А ще в нього є другі: дядько Федір, собака Шарик та корова Мурка. Так, це кіт Матроскин.

Виходить, пританцюючи, корівка Мурка. За нею йде кіт Матроскин.

Кіт Матроскин

Корівонька моя рогата
Молока дає багато.
Щоб було чим годувати,
Сіно треба запасати.

Танок кота та корівки. Виходить Шарик з фотоапаратом.

Кіт Матроскин

Скільки можна гратись?
Досить розважатись!
Справ у нас багато,
Треба працювати.

Шарик

Працювати я не звик,
І болить у мене бік.
Ноги косить, хвіст болить,
І за вухом щось свербить.

Кіт Матроскин

Ледарів у нас нема,
Істи не лаютъ дарма.
Забуй мерцій про хвіст:
Хто не робить, той не єсть!

Шарик

Ой, мало не забув:
Сьогодні лист до нас прибув.

Віддає листа котові.

Кіт Матроскин (читає)

Дядько Федір пише нам:
«Приїхати не зможу сам.
Хворію дуже. Вас чекаю.
У віконце виглядаю».

Шарик

Швидше речі позбираймо
І до міста вирушаймо.

Кіт Матроскин

Чув? Хворіє дядько Федір.
Отже, повезем ми меду,
Молочка візьмемо, сиру
І картопельки в мундирі.

Шарик

Вибач, друже, прогуляв
І картоплю не збирав.

Кіт Матроскин. Хоч зерно уже в стодолі?

Шарик (винувато). Колоситься воно в полі.

Кіт Матроскин

Ми не встигнемо зібрати.
Допоможете, малята?

1 - а дитина

Працьовиті у нас руки,
Бо відома нам наука:
«Хочець істи калачі —
Не сиди на печі».

2 - а дитина

Колоски ми позбираєм
І в стіжечки поскладаем.

Виконується танок дітей з колосками.

Дитина (до кота)

Приймай, друже, урожай,
Паляниці випікай!

Віддає колоски.

Ведуча

Щоб картопельку зібрати,
У рядочок треба стати.

Ось відерця. Починайте.
Жодної не пропускайте.

Гра «Зberи картоплю»

На підлозі насипано 5–6 рядків картоплі. Саме стільки дітей братимуть участь у грі. За командою кота Матроскина діти починають збирати картоплю. Кіт з мішечком відмічає, хто перший зібрав, другий...

Шарик

Спасибі вам за допомогу.
Стомились, мабуть, руки, ноги.

Дитина

Хоч як гарно ми прашоєм,
Ще завзятіше танцюєм.

Виконується танок парами.

Кіт Матроскин

Доки ви тут танцювали,
Із зерна, що ви зібрали,
Намолов мукі і сік
Вам смачнеський пирій:
Пригоп'яйтесь, малята.

Відає коровай вихователів.

Алже це осіннє свято.
Все, що осінь дарувала,
З вами вчасно ми зібрали.

Ведуча

Дякуємо. Прощавайте.
Дяді Федору привіт передавайте.

Осінь. Шо ж, і нам вже час прощатись.

Осінь під музику йде, потім йдуть діти разом з вихователем.

ОСІННІЙ БАЛ (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Осінь, Оле-Лукойє — вихователь

Діти:

Джентльмени, Грибочки, Курчата

ХІД ЗАХОДУ

Діти під звуки полонезу входять до зали парами. Хлопчики спочатку допомагають сісти дівчаткам, потім сідають самі. Посередині зали залишаються троє дітей-читців.

1 - а дитина

Осінній бал!
Осінній бал!
Сьогодні всіх він
Тут зібрав.

2 - а дитина

Нудьгувати й сумувати не дамо.
Зараз грати й танцювати почнемо.

3 - я дитина

За вікном бешкетник-вітер
Між деревами кружляє,
А листочки в хороводі,
Мов метелики, злітають.

Виконується танець осінніх листочків.

Виходять троє джентльменів.

1 - й джентльмен . Огідна погода... Якщо чесно, цей дощ мене дуже нервює й спусе настрій.

2 - й джентльмен . Як добре було влітку: тепло, сухо, світило сонечко. Аж раптом настунила осінь!

3 - й джентльмен . Не люблю осінь! Не люблю — і все! А що можна робити, коли увесь час йде дощ?

Джентльмени йдуть. Під запис пісні «Негода» з кінофільму «Мері Поппінс, до побачення!» виконується танець з парасольками. Після танцю знову виходять джентльмени.

1 - й джентльмен . Невже дощ припинився? Навіть не можу в це повірити.

2 - й джентльмен . Дивіться! Навіть сонце визирнуло з-за хмар!

3 - й джентльмен . Дякуємо й за це.

Під музику з'являється Осінь. Танцює по черзі з кожним джентльменом. Потім джентльмени кланяються, Осінь робить реверанс.

Осінь . Доброго дня!

Джентльмени, а потім і всі діти вітаються.

Осінь . Я — Осінь.

1 - й джентльмен . Осінь...? Осінь?

2 - й джентльмен . Так ви є Осінь?

Осінь . Так, все правильно.

3 - й джентльмен . То це через вас така огідна погода встановилася!

Осінь. Чому саме через мене? Літо пішло й забрало тепло із собою. Між іншим, дощі можуть йти в будь-яку пору року, навіть узимку. Що ж до осені, то в неї теж є багато присмного і гарного. Наприклад, пригадайте неповторну красу осіннього лісу з його врожаєм грибів і ягід!

Джентльмени, а чи не бажаєте прогулятися?

1 - й джентльмен. Що ж, прогулянка — це добре.

2 - й джентльмен. Давайте прогуляємося.

3 - й джентльмен. Підемо, підемо, можливо, гриби знайдемо.

Джентльмени й Осінь ідуть. Звучить пісня про гриби. Потім виконується танець грибочків за вибором музичного керівника. Виходять Осінь і джентльмени.

Осінь. Ну, що ви, джентльмени, можете сказати про осінній ліс?

1 - й джентльмен. Надзвичайно красиво!

2 - й джентльмен. А скільки грибів!

3 - й джентльмен. Я стільки ніколи не бачив. Краса!

Осінь. Тоді я оголошу Осінній бал відкритим! А ви, джентльмени, сідайте, будемо продовжувати наш бал.

До речі, як на будь-якому солідному святі, зараз має з'явитися дуже поважний гість...

Під казкову музику заходить Оле-Лукойе.

Оле-Лукойє. Вітаю, Осене! Доброго дня, діти!

Осінь. Оле-Лукойє! Рада тебе бачити! Ти сьогодні будеш розповідати казки?

Оле-Лукойє. Ні, я хочу загадати дітлахам загадки про осінь. (*Оле-Лукойє зачитує дітям загадки.*)

- Сумно у гаях блукає,
Жовті шати одягає.
Золотисту стеліть постіль —
Жде сестрицю білу в гості. (*Осінь*)
- Голі поля, мокне земля,
Дощ поливає. Коли це буває? (*Восени*)
- Жовте листячко летить,
Під ногами шелестить.
Сонце вже не припікає.
Коли, діти, це буває? (*Восени*)
- Невидимка ходить в гай,
Всі дерева розлягає. (*Осінь*)
- Там доорює, там сіє,
Трусить яблука в садах.
І малює, як уміє,
На листочках і листках.

Ну й завзята ж у роботі!

Так за те вся в позолоті. (*Осінь*)

- Хто золотом дерева вкриває, а потім його зриває? (*Осінь*)
У якому прислів'ї одночасно згадується осінь і домашня птиця? (*Курчат по осені рахують.*)

Оле - Лукойє. Думаю, вже на часі порахувати курчат.

Діти виконують танець курочки і курчат — за вибором музичного керівника.

Оле - Лукойє. Які гарненькі були курчата! А зараз, діти, я вам відкрию одну таємницю. Всі ви знаєте, що ми з Осінню стародавні друзі. Тож, йдучи на Осінній бал, я дізнався, що сама хазяйка цього свята також приготувала для вас багато загадок.

Звучать загадки від Осені.

Загадки

Про осінь

- Без пензлика, без олівця розфарбувала деревця. (*Осінь*)
- Пусті поля,
Мокне земля,
Дощ поливає.
Коли це буває? (*Восени*)

Про осінній місяці та природні явища

- Тремчу, тремчу — змерзаю,
Холодним всім вітрам
Сорочку золотую
По клаптикам роздам. (*Осінній ліс*)
- Кличуть нас ліси, поля, сади
Дозбирати осені плоди.
Із дерев спадає листя жовте.
То землею ходить місяць... (*жовтень*).
- Капле з неба, дахів, стріх
Дощ холодний, перший сніг.
Почорнів без листя сад.
Що за місяць? (*Листопад*)
- Золоті метелики з дерева летять,
Крильцями своїми сумно шарудять. (*Листопад*)
- Сидить — зеленіє,
Лежить — пожовтіє,
Падає — почорніє. (*Листя*)

- Без рук, без ніг,
Та ворота відчиняє. (*Biterp*)
- Без рук, без ніг,
Під вікном стунає —
В хату проситься. (*Biterp*)
- Ходить баба сива-сива, розсина горох по нивах. (*Дощова хмара*)
- То чорна, то сива
По небу ходила;
Набив її вітер —
Сльози розпустила. (*Хмара, дощ*)
- Летить орлиця по синьому небу,
Крила розкрила, сонце закрила. (*Хмара*)
- Висить сито, не руками зроблене. (*Павутина*)
- В'ється, в'ється, в небо проситься. (*Дим*)

Про овочі

- На городі восени
Лежать жовті кабани,
Прив'язані за хвости,
Щоб не здумали втекти. (*Гарбузи*)
- Що то за курочка, що під землею несеться? (*Картопля*)
- Неприваблива, шишкувата,
А як прийде на стіл вона,
Скажуть весело хлоп'ята:
— Ну й розсипчаста, смачна. (*Картопля*)
- Сто хустин собі напнула,
Кожушок влягнуть забула. (*Капуста*)
- Стоїть господиня на одній ніжці,
На цій безліч одежі, не пошита,
Не покраєна. (*Капуста*)
- Товстий Гнат,
При землі не знатъ.
Сам червоний,
А чуб зелений. (*Буряк*)
- Сидить дівчина в коморі,
А коса її надворі. (*Морква*)
- Йшла пані з-за гір,
Несла на собі сім шкір.
Як її роздягали,
То над нею всі ридали. (*Цибуля*)
- Сидить бабуся
Не в одному кожусі.

Хто її роздягає,
Той сльози проливає. (*Цибуля*)

- Ні вікон, ні дверей,
Повна хата людей. (*Огірок*)

Про фрукти

- Одне — рум'янє, друге зелене лице у мене.
Влітку і взимку ковтають спинку.
Всі люблять мене. Хто я? (*Яблуко*)
- Маленькі плоди, мов срежки повисли.
Червоні — солодкі, зелені — ще кислі. (*Вишні*)
- Весною біле, літом зелене,
Восени жовте, зимою добре. (*Груша*)

Про рослини та гриби

- Весною зеленіла,
Влітку загоріла,
Восени наділа
Червоні корали. (*Горобина*)
- У вінку зеленолистім,
У червоному намисті
Видивляється у воду
На свою хорошу вроду. (*Калина*)
- Сімсот соколят на одній полущі сплять. (*Насіння соняшника*)
- Ні листя, ні гілля — у гаю зростають. (*Гриби*)
О л е - Л у к о й е . А зараз — поетична сторінка. Запрошує всіх пригадати, які ви знаєте вірші про осінь.
Кілька дітей розповідають вірші.

ОСІНЬ-ЧАРІВНИЦЯ

Золота красуня — осінь-чарівниця!
По землі ступає, золотом іскриться.
В жовті і червоні листячко фарбус,
І картини дивні, чарівні малює:
Небо сине-синє, листя кольорове,
А яке довкілля радісне, чудове!
А які в жоржини, наче сонце, квіти!
Світ наш неповторний, гарний, розмайтій!
(H. Красоткіна)

ОСІНЬ

Коли вона загляне в сад,—
Наллється соком виноград

І кислі яблука ранет
Солодкі стануть, наче мед.
Коли огляне балтани,—
Надмуться гордо кавуни
І злишаються в хустках
Товста капуся на гридках.
Як помандрує по гаях
З чарівним цензелем у руках,—
Все розмалює на пугі.
Берези стануть золоті!
І ми її уклінно просим:
— Заходь у гості, славна осінь!

(І. Кульська)

ЗОЛОТА ОСІНЬ

Ще недавно в небі синім
Пролітали журавлі.
А сьогодні в безгомінні
Ходить осінь по землі.
І від kraю і до kraю,
І від лвору до двора
Золотого урожаю
Знов до нас прийшла пора.

(А. Малишко)

Як швидко літо промайнуло!
Прийшла осіння пора.
Немов ка крилах полинуло
Кохане літчеckо з двора!..
Садок марніє потихеньку,
Пожовкійпадають листки,
Вітрець не віє вже тепленько —
Жене понурій хмарки.
Посох горошок на городі,
Мачок вже цвіт давню згубив,
Високий соняшник на грядці
Журливо голову скилив.

(Олена Пчілка)

Осінь. Дякую, діти, за чудесні вірші про мене. А тепер я оголосую конкурс.

Конкурс № 1 — «На крапцій осінній листочок»

Діти заздалегідь заготовили з паперу форми листочків і тепер, розділившись по групах, розмальовують свої заготовки.

Конкурс № 2

Діти утворюють дві команди, у кожної є парасоль і гумові чоботи величного розміру. Кожний учасник команди одягає чоботи і, добігши до стільпя (або обруча), оббігає його і повертається на місце, щоб передати чоботи і парасоль наступному гравцеві.

Конкурс № 3 — «Варимо борщ»

Перед учасниками двох команд на столі розкладають різноманітні овочі, з-поміж яких слід вибрати ті, які кожна господиня кладе в борщ. Перемога зараховується тій команді, яка швидше і, головне, правильно визначить компоненти борщу.

Осінь. Бал наш добігає кінця. Ми співали, грали, танцювали. Залишилося лише зробити останній акорд.

Звучить пісня про осінь за вибором музичного керівника.

Осінь

А тепер вже час прощатися,
І щоб легше було розставатися,
Я залишаю вам дари —
Їх полюбляють усі ласуни.

Осінь виносить великий кошник із фруктами і віддає його вихователю. Йде під музику.

Вихователь повідомляє, що бал закінчено, і діти парами під звуки полонезу залишають зали.

ОСІНЬ ЗОЛОТА (ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча, Осінь — вихователі

Діти:

Іжачок, Білочка, Огірок, Помідор, Капуста, Слива, Яблуко, Груша, Крапельки

Святково вbrane діти під музику заходять до зали.

Ведуча. Діти, у нас з вами сьогодні свято, а яке — ви дізнаєтесь, якщо відгадаєте загадку.

Сонечко не хоче
Землю зігрівати.
Листя пожовтіло,
Стало опадати.
Часто дощик ллється,
Птахи відлітають,
На городі і у полі

Врожай збирають,
Вітглажте, літи,
Коли це буває?

Відповідь дітей.

Ведуча. Правильно, діти, до нас прийшла осінь.
Під музику з'являється Осінь.

Осінь

Привіт осінній, діти!
Приємно вас зустріти.
Не бачились ми цілий рік.
Хоч кожен з вас до літа звик,
Проте нацадую вам я:
Настала черга вже моя.
Тож подарунки я зібрала
І до вас попрямувала.
Натрусила я листків,
Щоб танцювати було з ким.
А кошик цей — для вас, малята.
Тож починаємо наше свято.

Кілька дітей співають пісню «Осінь», а решта виконують танець. По завершенні танцю діти розкидають листочки по підлозі, готуючись до гри «Склади листочек».

Проводиться гра «Склади листочек».

Осінь. А чи знають діти вірші про мене?

Ведуча. Звичайно, знають, і зараз, Осінь, ти в цьому переконаєшся.
Діти розповідають вірші.

Вмикається магнітофонний запис дощу.

Ведуча

Якось вийшла Хмара-мати
З діточками погуляти,
Враз краплиночки малі
Застукали по землі.
Хмаринки збираються —
Дощик починається.

Діти виконують танець «Крапельки».

Осінь

На городі врожай,
Всюди овочів розмай!
Поможіть мені, хлоп'ята,
Урожай зібрати багатий.
Зараз підем на город.
Тож станайте в хоровод.

Діти водять хоровод «Городня - хороводна».

Ведуча

Привезли ми овочів
Для салатів і борщів.
Стільки всього на городі,
Що й перелічти годі!

На середину зали вибігають: Огірок, Помідор, Капуста, Слива, Яблуко і Груша.

Огірок

Я — зелений огірок,
Здрастуйте, малята.
З городньої грядки
Я прийшов на свято!

Помідор

А я, діти, помідор,
Круглій, червонястий.
З ранку я надяг костюм
На себе атласний.

Капуста

Убралася в сто хустинок
Соковита капустина.
Всі хустинки — як перинки,
Для капусти одежинки.

Проводиться гра «Хто швидше збере овочі?».

Входить Осінь.

Осінь. Діти, до нас на свято прийшли гости. Відгадайте, хто це.

На деревах скік-поскік,
Носить шубку цілий рік.
По гілках, мов птах, стрибає,
Горіхи дуже полюбляє.

Забігає Білочка.

Білочка

Я білочка руденька,
Хазяечка маленька.
Я працюю повсякчас,
Збираю їжу про запас:
Гриби смачненькі,
Горішки солоденські. (*Виконується танець Білочки.*)

Виходить Їжачок, Білочка підбігає до нього.

Білочка

Ти, я бачу, ледарюєш,
Цілий тиждень не працюєш.

Без роботи не сиди,
За грибами в ліс іди.
Не страшна зима для нас,
Якщо є грибів запас.

Їжачок

Грибочки шоколадні,
Красиві, ошатні.
Збери у кошик вас,
Бо вже додому час.

Навколо Їжачка розсаджуються навпочіпки діти у коричневих шапочках, що імітують шляпки грибів.

Гриби

Ти спочатку нас піймай,
А вже потім забирай.

Усі. Раз, два, три — лови!

Проводиться гра «Їжачок ловить грибочки».

Ведуча запрошує усіх водити хоровод. По закінченні хороводу виходить Осінь з кошиком яблук.

Осінь

Що ж, на часі вже прошатись.
А щоб легше розставатись,
Ви у кошик зазирніть
Й яблука скоріш беріть.

Осінь залишає кошик вихователю й іде під музику, потім вихователь виводить із зали дітей.

ОСІНЬ-КАЗКАРКА (ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча — вихователька

Діти:

Фея Осінь

Дюймовочка

Жаби

Мишка

Жук

Колоски

Журавленята

Листочки

ХІД ЗАХОДУ

Під музику Й. Штрауса «Вальс» до зали заходять діти. Виконують парний танець. Після танцю діти вишиковуються півколом, наперед виходять діти-читці.

1 - а дитина

Якщо на деревах листки пожовтіли,
Якщо в край далекий птахи полетіли,
Якщо небо сиве, якщо дощик ллється,—
То ця пора року осінню звється.

2 - а дитина

По лісних стежинах ходить-бродить осінь.
Скільки свіжих шишок у зелених сосон!
Глисток з берези золотою бджілкою
В'ється і літає над сонною ялинкою.

Діти виконують пісню про осінь. По закінченні пісні діти сідають на стільчики, а посеред зали залишаються діти-читці.

1 - а дитина

Дує, дує вітер,
Дує, задуває,
Жовті листочки
З дерева зриває.

2 - а дитина

Ходить-бродить лісом осінь,
Між гілками — неба просинь.
Під ногами килим новий,
Жокто-рожевий кленовий.

Гра «Склади кленовий листочек»

У грі беруть участь двоє дітей. На двох тацях лежить по одному розрізаному на частини кленовому листочку. За командою діти під музику складають розрізаний листочек.

У залі чутно шум дощу.

1 - а дитина

Як нам бути?
Що робити?
Невже свято припинити?!

2 - а дитина

Дощ не збирається вщухати.
Марно нам гостей чекати!

Ведуча

Ну що ви! Адже це дрібниця!
Мершій, малята, посміхніться.

Хай буде радість, буде сміх,
Хай буде музика для всіх.

Виконується танець з парасольками у супроводі пісні «Негода» з кінофільму «Мері Поппінс, до побачення!».

Ведуча

А чи вірите ви, діти,
Шо феї можуть пристаті?
Не приїхати в санях,
Не примчати на конях,
А, зібравшись на гостину,
Вирушити на хмарині.
З парасолькою в руках
Летить вона, інсанче птах.

Звучить музика «Танець Феї Драже» з балету «Лускунчик» П. І. Чайковського. З'являється Фея-Осінь.

Фея Осінь

Ах, милі діти! Мить чудесна!
Цю парасоль я вам принесла.
Лині вітер осінньою піснею стане,
Змахнє парасолька ---
І казка настане...

1 - а дитина

Спасибі тобі за чарівні дари,
У казку з собою скоріш нас бери.

Діти (разом)

Тож швидше, прекрасная фея, лети,
Свої чудеса всім дітям неси.

2 - а дитина

Гляньте, як допомогла фея наша мила.
Дивовижна квітка пелюстки розкрила.

3 - я дитина

А в квіточці цій не пилок, не роса,
Я знаю: у квітці для нас чудеса.

Квітка розкрилася. Виходить Люймовочка.

Дюймовочка

Ах, як довго спала я!
І залишилась сама.
Де ж поділись друзі всі?

Виходять жаби.

1 - а жаба . Тут ми, тільки запроси!

У сі . Ква-ква-ква! Ква-ква-ква!

2 - а ж а б а

У болоті добре жити:
Дуже сиро, тепло й сито.

3 - я ж а б а . Скільки мошок, комарів!

4 - а ж а б а . Ква-ква-ква! Немає слів!

Танець жаб.

Д ю й м о в о ч к а

Не хочу я жити в болоті
І співати на низькій ноті.
Тому в путь я вирушаю
І до лісу завітаю.
Подивитись дивину,
І притому не одну.

Ж а б а

Ішо ж, до зустрічі, ква-ква,
Може, вернешся, бува... (*Жаби йдуть.*)

Виходить Жук-джентльмен.

Ж у к

Я — джентльмен, я жу-жу-жу,
Тебе я танці закружу.
Закружу, заворожу!
Ліс осінній покажу!

Жук і Дюймовочка виконують польку. Жук іде.

Д ю й м о в о ч к а

Який осінній ліс чудовий!
Він ісповторний і казковий!
Дерева спілять, вони не чують,
Як вітер з листям вальс танцюють.

Виконується вальс Листків з Дюймовочкою.

Виходить Мишка.

М и ш к а . Дюймовочко, здрастуй! Чого ти смутна?

Д ю й м о в о ч к а

Ах, Мишко рідненка, далеко весна.
Не радісно в лісі мені восни:
Листки опадають, дерева смутні —
Прощаються з мілим убранням вони.

«Листки» розсаджуються по місцях.

Мишка

Так, ліс у цей час забуває про літо.
У полі ж дозріли пшениця і жито.

Дюймовочка

Покажи мені чудові колоски,
Хочу я почути їхні голоски.

Виходять «колоски».

1 - й колосок

Золоте сонечко
Зігріває полічко,
Щоб ми дзвінко застівали
І скоріше дозрівали.

2 - й колосок

Хмарко над пшеничкою,
Пригости водичкою,
Щоб ми підрошли
І великими були.

Можна виконати танець «колосків». По завершенні танцювального номеру Мишка збирає сніп.

Мишка

Тепер прощаюсь я, до зустрічі, бувай!
Мені до нірки треба нести урожай. (*Іде.*)

Фея Осінь

Листочки пожовкли, хліба вже дозріли,
Удалеку путь пташки полетіли.
Журавлики, де ви? Мершій повертайтесь!
Без наших пісень довго там не лишайтесь!

Виходять «журавленята» і стають клином.

1 - е журавлення

Відлетіло літо, треба нам рушати,
Осінь на порозі не буде чекати.

2 - е журавлення

Ми навесні повернемося,
Твердо обіцяємо!
Ну, а на прощання
Пісню залишаємо.

Звучить пісня «Відлітають журавлі» або за вибором музичного керівника.

Дюймовочка

Ти чудовий, ліс казковий,
І осінній, і зимовий.

Але час вже нам прощатись,
Тож до зустрічі, малята!

Дитина

Хоч казка і скінчилась,
На всіх чскеа гра,
І дуже тебе просить
Пограти дітвора.

Дюймовочка

Тоді, діточки, час даремно не гайте
Й картоплю до кошиків швидше кидайте.

Гра «Збери картоплю ложкою»

У грі беруть участь 2 команди по 5–6 чоловік. На підлозі перед командами розсипана картопля (кількість картоплин дорівнює кількості учасників) і покладена дурсв'яна ложка, якою кожний з учасників команди бере 1 картоплю і біжить до кошика, що стоїть на протилежному кінці зали. Дитина швидко повертається до команди і передає наступному учасникові ложку. Усе повторюється. Перемагає та команда, яка швидше й без втрат наповнить кошик.

Дитина

Закінчилося свято,
Але ми не сумуєм,
Усмішки та радість
Усім ми даруєм.

Фея Осінь

Казка до вас ще прийде не раз!
Ви в ній повірте — й все буде гаразд!

Усі йдуть під «Вальс» Й. Штрауса.

ПОСМІШКА ЛЕДІ ОСЕНІ (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Осінь — вихователь

Діти:

Вересень

Вітер

Листочки

Дощ

Жовтень

Листопад

Тропічна квітка

ХІД ЗАХОДУ

Звучить мелодійна, спокійна музика, під яку, кружляючи, з'являються «листочки».

1 - й листочек

Природа всюди розкошує,
Немов зібралася на бал.

2 - й листочек

То леді Осінь всім готує
Чудовий пишний карнавал.

3 - й листочек

Все в цей час підвладно
Мудрій чарівниці:
І хмарина грізна, і малий грибок.

4 - й листочек

Закружив у вальсі пустотливий вітер
Золотого листя райдужний вінок.

Танець листочків.

5 - й листочек. Осінь — цариця натхнення й яскравих фарб, цариця вро-
жаю і прекрасних обрядів.

6 - й листочек

Чудова, в пишному вбранні
Приходить осінь тихо, мов у сні.

7 - й листочек

То враз умиється дощами,
Засипле жовтими листами.

8 - й листочек

А то лиш ручкою змахне —
Неначе літо зазирне.

9 - й листочек

Природі спокій ти приносиш.
Тож зустрічайтесь: леді Осінь.

«Листочки» вишиковуються коридором, схиляються в реверансі. Виходить Осінь і спі-
ває пісню за вибором музичного керівника. Після цього сідає на трон.

Осінь. Чи все готово до балу?

Листочки (разом). Готово!

Осінь. Тоді почнемо.

1 - й листочек. Ваші діти, леді Осінь, осінні місяці: Вересень, Жовтень
і Листопад.

2 - й листочек

Вересень — доброго літа відгомін.
Дарує про нього останній спомин.

3 - Й листочок

Місяцю-жовтень, ти символ краси,
Пензликом враз розмалюєш ліси.

4 - Й листочок

Листопад, говорять у народі,
Завжди зиму віщує в природі.
Тож правду кажуть: «Листопад —
Це переддень зимових свят».

Листочки, кружляючи під музику, ідуть.

Виходять місяці, зупиняються біля Осні.

В е р е с е н ь . Його Високість — Проливний Дощ.

З'являється поважний смішний пан у блакитному дошовику з парасолькою, під веселу дитячу пісню про дощик. Танцює, обсидає глядачів блакитним конфетті, як крапельками дощу.

До щ . Моя повага, леді Осінь. Ви, як завжди, непревершенні!

О с і н ь . Ласково просимо, сер Проливний Дощу. Давно не заходили в гості. Відпочивали?

До щ . О ні! Я дуже, дуже зайнятий! Займаюся шоу-бізнесом!

О с і н ь . Ви стали артистом?

До щ . Ні! Я — продюсер молодої талановитої групи «Крапелька». Прийміть у подарунок чудову пісню, яку я присвятив собі, вибачте, Вам, леді Осінь!

Під пісню «Негода» з кінофільму «Мері Поппінс, до побачення!» дівчатка-«крапельки» виконують танець з парасольками.

О с і н ь

Чудово! Якщо гості в залі,
Вітаю всіх на карнавалі.

Ж о в т е н ь

Осінній вітер забарився,
На бал бешкетник не явився.
Прошу його ще почекати,
А потім вже розпочинати.

Шум вітру, голосна музика, до залі вривається Вітер.

В і т е р

Не треба ображатися на мене.
У лісі я загрався з листям клена
І геть забув, що ждуть мене на святі.
Ускінно прошу: вибачте, малята.
Мені чарівна Осінь наказала,
Щоб я розважив гостей карнавалу.
Люблю я ігри, танці, сміх,
Дарунки я приніс для діточок малих.

Запрошую вас в коло стати
І разом танець друзів станцювати.

Діти виконують тансінь друзів.

Під музику пісні «Апельсиновий рай» групи «Бліскучі» з'являється Тропічна квітка.
Тропічна квітка (говорить з акцентом)

Я с кореспондент, Квіточка Тропічний,
Неординарний, проте дуже скзотичний.
Мое шанування, Царице дощів.
Дозвольте промовити декілька слів.
У нашому краї нестерпна жара,
Постійно триває літня пора.
Хмаринки нам вітер нечасто приносить,
Тому ми не знаємо, хто така Осінь.
Я тут на карнавалі справу маю:
Про леді Осінь репортаж складаю.

Дощ. Яка бєстактність! Вибачте, леді Осінь...

Вітер. Не сердьтесь, леді Осінь, зараз я відправлю його назад у тропічну крайну.

Вітер починає дути на Квіточку. Квіточка зіщулюється від холоду.

Осінь. Зачекайте! Він не винний! І я зовсім не серджуся, навпаки, запрошую вас бути гостем на нашему балі.

Вересень. Ми розповімо тобі про леді Осінь.

Жовтень. Покажемо всю її красу і всі її забави.

Листопад. Ти зрозумієш, наскільки вона красива.

Тропічна квітка. А коли я можу розпочати репортаж?

Вересень. Просто зараз. Звернися по допомогу до дітей.

Квіточка ставить питання.

1. Які осінні прикмети ви знаєте?

2. Якого кольору осінні листя?

3. Які восени ростуть квіти?

4. Шо вам найбільше подобається в осені?

Тропічна квітка. Я все зрозумів! Осінь, ти прекрасна, немов казка! Я хочу якнайшвидше розповісти про це у своїй країні. До побачення!

Осінь. Ні, зачекай! Я хочу подарувати тобі ось це...

Простягає Квіточці яблуко, потім забирає.

Осінь. Хоча ні, причини, ти його спочатку дожені.

Гра «Назложени яблуко»

Діти стають у коло і під музику передають яблуко, Квітка біжить по зовнішньому колу, намагаючись наздогнати яблуко. По завершенні музики яблуко відають Квіточці.

Дош. От як весело у нас!

Квітка. Справді, ігри — вищий клас!

Дош

Ну, а тим, хто не застуджений,

Прононую біг калюжами!

Гра «Перейди калюжу в калошах!»

Беруть участь двоє дітей. «Калюжа» — килим посередині зали. За сигналом діти падають калоші і починають бігти в інший бік зали, аби перетнути якнайшвидше килим. Перемагає той, хто першим дістанеться протилежної сторони килима.

Виходять осінні місяці.

Вересень. Ну, Квіточка тропіна, оригінальна й дуже екзотична, тепер зрозумів, хто така леді Осінь?

Квітка. Осінь — королева краси, царіця натхнення.

Жовтень. Вона на землю розсипає золото листя.

Дош. Вона посміхається шумом допу і гуркотом грому.

Вітер. Вона дихає свіжістю вітру й завісою туманів.

Осінь

Осінній бал — це як нічна зоря,

Чарує барв яскравих переливами.

Листки в повітрі ніби говорять:

«Ми нашу землю робимо красивою».

Листопад

Я осені останній місяць,

Остання посмішка і я — її фінал.

Сміюсь вже часто не дощем, а снігом.

І зараз я завершу осінній бал.

Вітер

І на прощання леді просить

Всім заспівати пісеньку про осінь.

Діти виконують пісню «Осінь» збо за вибором музичного керівника.

Осінь

Завершено бал. В довгу путь вирушаю

Й на згадку про нас пісню що забираю.

Під музику полонезу спочатку йде Осінь, а за нею — парами діти.

ДО НАС ОСІНЬ ЗАВІТАЛА (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Осінь, Ведуча — вихователі

Діти:

Вересень

Жовтень

Листопад

Буряк

Огірок

Помідор

Виноград

Кукурудза

Яблуко

Морква

ХІД ЗАХОДУ

Ведуча

Журливо музика заграла,
І закружляло в вальсі листя.
В крайні осінь завітала
Красива, сонячна, барвиста.
Відкриваємо завісу існарооком,
Зазираємо в осінню пору року.
Вона тоді буває чарівна,
Коли стас золотокоса.
Отож, запрошуємо в осінь.
Хай усім буде затишно з нами,
Хоч за вікнами дощик шумить.
Поговорим про осінь віршами,
І хай музика ніжно ззвучить.

Виходить Осінь.

Осінь

Добрий день! Добрий час!
Рада, друзі, бачить вас.
Я — Осінь золота.
Прийшла до вас на свято
І всім вам принесла даруночків багато.
Я дарую вам калинонку в намисті.
Пишний коровай і квіти променисти.

Осінь ставить кошик з дарами на стіл.

Осінь

Не сама до вас прийшла —
Я синочків привела.
А як моїх синочків звати,
Прощу загадки відгадати.

- У південний край землі
Відлітають журавлі,
Знов шкільний дзвінок лунає.
Який місяць наступає? (*Вересень*)
- Кличуть нас ліси, поля, сади
Дозбирати осені плоди.
Із дерев спадає листя жонте,
То землею ходить місяць... (*жовтень*).
- Краплі з неба, дахів, стріх,
Дощ холодний, перший сніг.
Почорів від листя сад.
Що за місяць? (*листопад*)

Осінь

Я осінь-трудівниця!
А ще я — витівница.
Погляньте, як навколо
Бує синюкоко.

Виконується сіянка про місяці.

...Вересень-місяць добре газдує,
Овоч смачненький дітям дарує.
А місяць жовтень мряку розвіє,
В лісах, в садах лист пожовтіє.
А листопад — той жалю не мас,
З дерев останнє листя зринає.

(М. Підгірняк)

Виходить хлопчик, що виконує роль Вересня.

Вересень

Я звуся Вереснем,
Бо квітую вересом.
Ваші прадіди бували,
Мене я «Сирпом» називали.
Маю друзів і багато,
І сьогодні всі вони
Будуть нам допомагати
Мандрувати восени.

Ведуча. До речі, з вересу, який квітував у цей час, готували смачні компоти та варили варення. А перше свято у вересні —

Наталі-вівсяниці (8 вересня). До цієї пори робітники намагаються зібрати весь врожай вівса. У вересні також запасали гірку ягоду — горобину.

Чого стойш, хитаєшся,
Тонка горобина,
Головою хилишся
До самого тину?

Наприкінці вересня — велике свято християн — Воздвиження. В народі казали: «Осінь до зими наблизилась». 27 вересня вважалося, що кожен з лісових звірів до зими готується, запаси складає. Також господині починали в цей день рубати капусту й солити її на зиму.

1 - а дитина

У вересня щедра рука.
— Заходьте! — він з двору гука.
І яблука трусить з гілок,
І сипле в портфелі сливок,
Солодкий зрива виноград —
І кожен з вас вересню рад.
Бо щедра, ой щедра рука
У вересня-садівника.

(T. Коломієць)

2 - а дитина

Звозить вересень в комори
Кавуни і помідори,
Спілх яблук, груш і слив
Цілі гори натруси.
І вантажить гарбузи
На машини і вози...
Йде до гаю, де гриби
Виростають щодоби.
На чолі іскриться піт —
Сто турбот і сто робіт.

(M. Сингаївський)

3 - я дитина

У серпанку павутини
Білі ниточки снуються.
Вже тумани по долині
У ранкову пору в'ються.
В лісі верес розкриває
Свої келишки бузкові,
І багрянець покриває
Пищні грони калинові.
І сади ще пахнуть літом,
В палісаднику жоржини
Розгорілись дивоцвітом.

Виходить хлопчик, що виконує роль Жовтня.

Жовтень

Жовтень — так мене назвали,
Бо кругом все жовтим стало.
Маю пензель чарівний,
Маю пензель золотий.
Розфарбую все навколо —
Золоті ліс та луг!

Ведуча

А місяць жовтень мряку розвіє,
В лісах і сяючках лист пожовтіє.

— Починається місяць із народного сяята — дня Зосима (2 жовтня) — заступника бджіл. Хазайн у цей день готував вулики до зими, збирав останній медок.

А 14 жовтня — свято Покрови: до обіду стойг осінь, а після обіду — зима. У цей день робили останній збір грибів. Їх сушили, маринували, варили, смажили й готували смачні страви.

4-а дитина

Тихо жовтень ходить гаєм,
Ліс довкола аж горить.
Ясен листя обсипас,
Дуб нахмуреній стоїть,
І берізка над потоком
Стала наче золота.
Вітер мовби ненароком
Їй косиці розпліта.

(Н. Приходько)

5-а дитина

Подивись: на видноколі
Мов змінилися ліси.
Хто іс їх у жовтий колір
Так барвисто прикрасив?
Ось край річки — жовті клени
І берези золоті.
Ялинки лише зелені
Залишились в самоті,
І липшаються дерева
Золотим своїм вбранням:
— Це якийсь маляр, напевно,
Догощти хоче нам.
А маляр цей — місяць жовтень:
У відерцях чарівних
Жовту фарбу перебовтав
І розбрізкує по них.

(Н. Забіла)

6 - а дитина

Листя, жовте та червоне,
Легко з дерева злітає,
Мов метелик на долоні
З тихим шелестом сідає.
Пахне свіжістю й морозом,
Килим з листя осокорів,
А на ріпці верболози
Зустрічають ранні зорі.
Сяють золотом берези,
Жовтень ним вінчак осінь,
Журавлиній клин мережить
Висоти холодну просинь.

7 - а дитина

Кличуть нас ліси, поля, сади
Добирати осені плоди.
Із дерев спадає листя жовте.
То землею ходить місяць жовтень.

8 - а дитина

Осінь на узлісі фарби розбаняла,
Пензликом легенько листя малювала.
Вже руда ліщина, пожовтіли клени,
У красі осінній тільки дуб зелений!
Утішає ясен: — Не сумуй за літом!
Глянь: усі дерена в золото одігло!

Виходить хлопчик, що виконує роль Листонада.

Листопад

А я — холодний листопад!
Всіх у хату заганяю,
Птахів і дорогу відправлю,
Зриваю листя із дерев,
З зимою вас вітаю.
Листопадом мене називають,
Бо листочки з дерев опадають.
Всі дерева стоять уже голі —
Нашумілись за літо доволі.
Черв'ячки і комашки поснули,
Жабенята скочались у мулі.
Темні хмари по небу повзуть
І осінні дощі нам везуть.

Ведуча. В українській мові поряд з формою «листопад» вживалася ще й назва «падолист». Листопад — це час, коли листя падає з дерев.

В народі кажуть: «Листопад — сутінки року». 11 листопада — свято Анастасії-вінчарниці, у цей день стрижуть овець. Господарі у цей день годують пастухів за те, що овець зберегли.

14 листопада — день Кузьми-Дем'яна. Кажуть: «Кузьміни — про осінь помини». А нацрікіні листопада, 21 числа Михайлів день. Гроші зароблені, комори запаси мають, пшениця є, врожай зібрано. У цей день свято в усіх хатах, родини ходять одне до одного в гості, пригощають стравами.

9-а дитина

Листопад, падолист.
Тихий сад. Вітру свист.
Ходить садом листопад,
Іздміта чистенько сад.
Ще у листопаді небеса
Прозорі, як глибіль ріки.
Падають, як зорі, з явора листки,
А пад полем нитка дзвенить, як струна.
Зажурилася квітка — чує сніг вона.

10-а дитина

Зникли білелькі хмаринки,
Небо не синє — свинцеве.
Зрідка снуються сніжинки
В це перелічення грудневе,
Хмарна не ралує дніна,
Вітер висвистує в кронах.
Лиш молода горобина
Скітиться в гронах червоних.

11-а дитина

Із дня у день ідуть дощі,
Плохмурі та колючі,
Холодний вітер уночі
Вкрива льодком калюжі.
Все непорушле та піме,
Лиш осокір високий
Лякливо гілкою змахне,
Зачували скрики сойки.
Та ще думки гризууть сову:
— Куди ж це миші зністи?
Навішо сиро, і чому
Калина пахне снігом?

(A. Костецький)

12-а дитина

Осінь, осінь, листопад,
Жовте листя стеле сад,

За моря, в краї далекі,
 Відлетіли вже лелеки.
 Хмари небо затягли,
 Вітер віє з-за гори.
 Осінь, осінь, листопад,
 Жовте листя стеле сад.
 Більше й більше листя з кленів
 Облітас з кожним днем.
 По траві, іще зелений,
 Листопад по парку йде.

Осінь. А тепер послухайте, які загадки підготували для вас мої місяці-молодці.

Вересень. Я — місяць врожайний. Тож і загадки мої присвячені городнім культурам.

- На городі восени
 лежать жовті кабани,
 Прив'язані за хвости,
 Щоб не здумали втекти. (*Гарбузи*)
- Сто хустин собі напнула,
 Кожушок вдягнуть забула. (*Капуста*)
- Я гірка і завжди свіжа,
 Всім подобаюсь, однаке,
 Хто мене ножем уріže,
 Неодмінно сам заплаче. (*Цибуля*)
- Мене смажать, мене варять.
 Хоч отрутою і кроплять,
 Всі мене їдять і хвалять.
 Звати як мене? (*Картопля*)
- Не стелюсь я снати долі,
 Деруся вгору. Я... (*квасоля*).
- Повз, мов танк, я на городі.
 Повз на гудині й загруз.
 Та чомусь мене в народі
 Звуть не танк. А як? (*Гарбuz*)
- Ми зеленої всі масти,
 Всі довгасті, всі смугасті.
 Гарбуза сини та дочки.
 Звати як нас? (*Огірочки*)
- В теплій я живу коморі,
 А коса моя надворі.
 Гарбузова я сестриця.
 Мене звати... (*морковиця*).

- Ми цукрові, ми кормові,
Є брати у нас столові.
Ми зростаємо рядками,
Люди звуть нас... (*буряками*).

Жовтень. А я люблю бавитися в лісі, прикрашати дерева і спостерігати за тваринами, що готуються до зими. А ось мої загадки.

- У зеленім кожушку,
В кістяній сорочці
Я росту собі в ліску —
Всім зірвати хочеться. (*Горіх*)
- Маю плаття золотеньке,
Гнучкі, ніжні віти.
Кору білу, стан тоненський.
Як я звуся, діти? (*Береза*)
- У теплий дощик народився,
Парасолькою накрився,
Може б, з лісу пострибав,
Якби другу ногу мав. (*Гриб*)
- У темнім лісі проживає,
Довгий хвіст пухнастий мас.
Їй на місці не сидиться.
Як зовуть її? (*Лисиця*)
- Що за звір лісовий?
Встаг як стовпчик, під сосною.
І стойть серед трави —
Вуха більше голови. (*Засець*)
- Падають із гілки золоті монети. (*Листя*)
Листопад. Я - останній місяць осені, переддень зими. В цей час вся природа ніби завмирає, очікуючи приходу морозів.
А загадки мої будуть про різні природні явища.
- Невидимка ходить в гай,
І дерева роздягає. (*Осінь*)
- Рукавом махнув — дерево зігнув. (*Вітер*)
- Коли нема — чекають,
Коли прийду — тікають. (*Дощ*)
- По полю рище, сіїває і свищє, дерево ламає, до землі прихиляє. (*Вітер*)
- Як сіробокий кінь заіржав,
То весь світ заіржав. (*Грім*)
- Ревінув віл на сто гор, на сто річок, на сто нічок, на сто берегів. (*Грім*)
- У небі, як птах, літає,
А з неба водою стікає. (*Хмара*)

- Він скрізь: у полі і в саду,
А в дім не попаде;
І я тоді лиш з дому йду,
Коли вже він не йде. (*Доць*)
Осінь

Я — Осінь! Славна, мила, золота!
Радіють всі мені — і села, і міста...
Я в лісі побувала, на городах все зібрала.
А тепер настав мій час, щоб порадувати вас!
Той врожай, що я зібрала,
Вистачить для всіх малят,
І тепер я всіх гостинно запрошую на парад.

Парад овочів та фруктів

Тримаючи в руках кошики з відповідними овочами та фруктами, на середину зали виходять діти.

Овочі та фрукти (разом)

Ми — овочі та фрукти,
Потрібні людям всім,
Підтримувати здоров'я
Допомагаєм їм.
Цибуля і картопля,
Кавули і виноград —
Всі боремося проти
Люльських недуг та вад!

Наперед виступає дівчинка, що тримає в руках моркву.

Морква

Колись давним-давно,
Коли вас всіх ще не було,
Вважали ласощами гноми
Моркву, що росла у полі,
Де її було доволі.
Я, морква, під сонечком шедрим зростала,
Земелька водою мене напувала,
Тому-то морквина така соковита,
Морквяного соку вам треба попити.
Їжте моркву неодмінно,
В ній не тільки лиш краса.
Багатючі вітаміни
Творять справжні чудеса.

Виходить дівчинка з кошиком яблук.

Яблуко

Я смачнецьке, чарівне.
Всі ви знаєте мене,

Медом-соком як налилось,
Наливним тоді я звусь.
Яблуко смачненьке,
Стигле, чарівненьке.

Виходить дівчинка, прикрашена кукурудзяними початками.

Кукурудза

Я з Румунії прийшла,
Звідти й назву принесла.
Наче шишка на ялині,
На міцній росту стеблині.
Звіці й назва йде моя:
Ялинкова шишка я.

Виходить хлопчик, що тримає в руці виноградне ґроно.

Виноград

Я також удень і вранці
Все кружляв, немов у танці,
Весну й літечко гуляв,
Соком ґrona наповнив,
Зараз стиглі ґrona маю,
Ними всіх я пригощаю.
Той, хто п'є смачний мій сік,
Не хворіс цілій рік.

Наперед виступають двоє хлопчиків у первоніх костюмах.

Помідори

Ми з Італії прийшли,
Там і назву нам дали.
Подивись, які ми рожі,
З яблуками трохи скожі,
Ось тому й назвались ними,
Яблуками золотими.

1 - Й хлопець - «помідор»

Хоч я не стрункий
І на зріст нависокий,
Та маю червоні
Гладенькі щоки.

2 - Й хлопець - «помідор»

Я круглий, блискучий,
Геть чисто сенійор,
Та й кличуть мене всі
«Сенійор Помідор».

Наперед виступає хлопчик у зеленому вбранні, в руках він тримає кошик з огіrkами.

Огірок

Я пайзеленіший,
Щойно з городу,
І я не простого — шляхетного роду.
Огірком зовуся я,
Мене полюбляє кожна сім'я.
Щоб спокійно зимувати,
Садять всі мене багато,
Люблять вранці й на обід,
Так і кажуть: другий хліб.

Виходить хлопчик-«буряк».

Буряк

Гичку вгору, хвостик вниз,
Ціле літо гарно ріс.
А скажіть, він звєтися як?
Так, звісно, це ж буряк.

Усі діти-актори кланяються, копики з дарами осені залишають на столі.

Велучача. А тепер всіх, хто сьогодні був на святі Осені, запрошуюмо поласувати тими дарами, що для нас підготувала щедра папі.

На допомогу вихователеві та музичному керівникові

МУЗИЧНА СКРИНЬКА

ДОШ НАДУМАВ НАЛЯКАТЬ

Муз. І. Островерхого, сл. М. Нонамаренко

Не скоро

Дош па-ду-мав

я-ля-кать дрох ма-лих си-ни-чок. Став із лій-ки по-ли-вать ще-ох-тух-со - стри-чок.

Та за-шін-ка - ли си - точ - кіс ми обид-ві не - ве -нич - кі

ля - ля - ля - ля - ля - ля - ми обид-ві не - ве -нич - кі.

Дош надумав налякати
Двох малих синичок,
Став із лійки поливати
Щебетух-сестричок.

Припіс:

Та зашінкали синички;
— Ми обидві невеличкі.
Ля-ля-ля-ля, ля-ля-ля,
Ми обидві невеличкі.

ОСІНЬ

Муз. М. О. Ведмедері, сл. О. М. Іванової

Им Ем А

О-сінь, о-сінь, тру-дів - ни - ця, Ти нев - том - но пра-ию-

5 Им Ем F7

ва - ла: Ро-ся - нис - ті пер - ли - бу - си. В гра - в'я - ні шовки по-

9 Им Ем А

13 D G Em E7

кла - ла. Зем - лю стом - ле - ну змар - ні - лу Сріб - ни - ми до - ща - ми

17 F7 Hm Em A

вми - ла 1 ба - га - тим у - ро - жа - си Лю - дям всім сто - ли на -

21 D B7 Em А

кри - ла. О-сінь, о-сінь, тру-дів - ни - ця, О-сінь о-сінь, ча - рів -

24 Hm E7 Hm

ни - ця; О-сінь лю - ба, о-сінь ми - ла, Як те -

бе нам не лю - би - ти.

Осінь, осінь, трудівниця,
Ти неутомно працювала:
Росянисті перли-буси
В трав'яній шовки поклада.
Землю стомлену, змарнілу
Срібними дощами вмила
І багатим урожаем
Людям всім столи накрила.

Приснів:

Осінь, осінь, трудівница,
Осінь, осінь, чарівница;
Осінь люба, осінь мила,
Як тебе нам не любити.

Осінь, осінь, чарівница,
Ти усіх зачарувала.
Квітам-дітям вінки приши
На голівки одягала.

Кленам—парубкам завзятым —
Багрині шати дала,
А берізки білокорі
В щире золото убрала.

Приспів.

Осінь, осінь, мила осінь,
Разом з нами сумувала —
Журавлиній ключі у дорогу проводжала.
Нічнілем сонячним, вогнистим
Неба синь розмалюала,
Хмари чорні розігнати
Вітрам буйним наказала.

ВІДЛІТАЮТЬ ЖУРАВЛІ

Муз. М. О. Ведмедері, сл. О. М. Іванової

Dm Gm A7

Віт - лі - за-ють в теплий край жу-рав - лі, Лін-ке З ними лі-то у ран-ко-вій
5 Dm Gm C
млі. Піс-ня ту - ги лу-па-с зкраю в край: Зем-ле рід-на, Віт-чиз-на, про-ща-
9 F D7 Gm Gm
вай! По-вер - тай- тесь, по-вер- тай- тесь жу-рав- лі, По-вер-
12 A7 Dm C F Gm C
тай- тесь, по-вер - тай- тесь на- вес- ні, По-вер- тай- тесь, по-вер-
15 F Dm Gm A7
тай- тесь в рідний край, вас завж - ди при- віт- но стрі- не зе-лен- гай.

Відлітають в теплий край журавлі,
Лінс з ними літо у ранковій млі.
Пісня туги лунає з краю в край:
— Земле рідна, Вітчизна, пропавай!
Повертайтесь, повертайтесь журавлі,
Повертайтесь, повертайтесь навесні,
Повертайтесь, повертайтесь в рідний край,—
Вас завжди привітно стрінс зелен-гай.
Ось останній клін махнув пам крилом
І зникає у блакиті за селом.
Кличе в мандри незвідана далина,
А до нас крик сумний долина:
— Повернемось, повернемось навесні,
Повернемось, повернемось ми усі.
Повернемось, повернемось в рідний край,
Нас завжди стріча привітно зелен-гай.

ОСЕННЯЯ ПЕСНЯ

Муз. и сл. К. Магуса

Musical score for 'Осеннняя песня' in G major, common time. The score consists of six staves of music with corresponding chords indicated above each staff.

Chords listed above the staves:

- 1 C G C Dm A7 Dm
- 5 F G C F C G3 C
- 9 C G C Dm A Dm
- 13 F G C F C G C
- 17 E Am E
- 20 E E Am
- 23 F C G C

Осень — уже не лето,
Но еще не зима...
И обижаться на это
Все же не стоит нам,
Осень — ночная прохлада,
Утренний легкий туман.
Только грустить не надо,
Сидя в уютных домах.

Пріпев:

Пусть у весны бывает весская капель,
Зимою завывает колючая метель,
Пусть летним днем прольется
Тот теплый дождь грибной,
Но только, только осень бывает золотой.
Но только, только осень бывает золотой...

Осень нам дарит подарки —
Краски различных цветов.
Солнце по-прежнему ярко
Светит на крыши домов.
Если дождливая туча
В небе появится вдруг,
Рядом окажется солнца лучик —
Твой самый преданный друг.
Пріпев.

ПОЕТИЧНА СТОРІНКА

Народні прикмети, прислів'я, приказки, скоромовки, загадки

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

Про погоду

- Чим тепліший і сухіший вересень, тим пізніше прийде зима.
- Яка погода в листопаді, така й у квітні.
- Грім у вересні — тепла осінь.
- Грім у жовтні — на малосніжну, м'яку й коротку зиму.
- Восени павутинна — на ясну погоду.
- Від першого снігу до санного шляху шість тижнів.
- Рано замерзне вода — довго не розтане.
- Восени випав сніг — весна буде рання.

Про дощ

- Вересневий дощ, що почався вранці, довго не йтиме.
- Дощ уранці, що бабині танці, дощ в обіц — заірятай, додому йди!
- Якщо молодик припадає на дощовий день, то всьє наступний місяць буде дощовий.

Про вітер

- Якщо вітер посилюється під час дощу і напрямок його змінюється проти годинникової стрілки, — чекати швидкого потепління.
- Хмари рухаються проти вітру — погіршиться погода.
- Вітер вночі — завтра чекай дощу.

Про гриби

- Побачив у небі кілька весслок — збирайся по гриби.
- Багато грибів восени — чекай неврожаю.
- З'явилися опеньки — скінчилось літо.
- Пізній гриб — пізній сніг.

Про рослини

- Лягає горілиць опалий лист — на теплу зиму й добрий урожай наступного року.
- Пізній листопад — до суворої й тривалої зими.
- Бурхливий листопад — на сувору зиму.
- У дуба й осики найпізніший падолист; рано опало листя на липах — зима буде лютага.
- Опало листя з верхів'їв дерев — на ранню зиму.

- В лісі багато горобини — осінь буде дощова, мало — суха.
- Якщо пшилки на ялинах вирости знизу — будуть ранні морози, а згори — пізні.

Примовки та скоромовки

- Своя земля і в жмені дорога.
- Літо зі спопами, осінь з пирогами.
- Назад тільки раки лазять.
- Заєць боягуз, та й той на капусту полює.
- На мишку й кішка звір.
- Курка по зерниці клює, та пайдена буває.
- Восени сім погод надворі — сіє, віє, крутить, мутить, реве, і ллє, й знизу мете!
- Холодний вересень, та ситий.
- Весною дощ вирощус, а восени все від нього гнис.
- В листопаді зима з осінню бореться.
- Першому сніжку не лежати.

Кіт котові каже:

«Коте, до комори кадуб вкотили.
В кадуб вкинеш капустину,
Кілька китичок калини».

ПРИСЛІВ'Я, ПРИКАЗКИ

- Осінь сумна, а весело жити
- Як листя жовтіє, то поле смутніє.
- Осінь іде і за собою долі веде.
- Осінь на рябому коні їздить.
- З малої хмарки великий дощ буває.
- Восени день блисне, а три — кисне.
- Вересень трусить грушки в садочку.
- Весна красна квітами, а осінь снопами.
- Ні меж, ні краю колгоспному врожаю.
- Кожному овочеві свій час.
- Що влітку родить — зимою не шкодить.
- Восени і курчата курми будуть.
- Восени і горобець багатий.
- Жовтень ходить по краю та виганяє птиць із гаю.
- Листопад вересню опук, жовтню сип, зимі рідний брат.
- Листопад — ворота зими.

ЗАГАДКИ

Про осінь

- Сумно у гаях блукає,
Жовті шати одягає.
Золотисту стелить постіль —
Жде сестрицю білу в гості. (*Осінь*)
- Голі поля, мокне земля,
Долі поливає. Коли не буває? (*Восени*)
- Жовте листячко летить,
Під ногами шелестить.
Сонце вже не припікає.
Коли, діти, це буває? (*Восени*)
- Невидимка ходить в гаї,
Всі дерева роздягає. (*Осінь*)
- Там доорює, там сіє,
ТрусиТЬ яблука в садах.
І малює, як уміє,
На листочках і листках.
— Ну й завзята ж у роботі!
— Так за те вся в позолоті. (*Осінь*)
- Хто золотом дерева вкриває, а потім його зриває? (*Осінь*)
- Без пензлика, без олівця
Розфарбувала деревця. (*Осінь*)

Про осінні місяці та природні явища

- Тремчу, тремчу — змерзаю,
Холодним всім вітрам
Сорочку золотую
По клацникам роздам. (*Осінній ліс*)
- Кличуть нас ліси, поля, сади
Дозбирати осені плоди.
Із дерев спадає листя жовте.
То землею ходить місяць... (*жовтень*).
- Капле з неба, дахів, стріх
Допи холодний, перший сніг.
Почорнів без листя сад,
Що за місяць? (*Листопад*)
- Золоті метелики з дерева летять,
Крильцями своїми сумно шарудять. (*Листопад*)
- Сидить — зеленіс,
Лежить — пожовтіє,

Падає — почорніє. (*Листя*)

- Без рук, без ніг,

Та ворота відчилися. (*Вітер*)

- Без рук, без ніг,

Під вікном ступає —

В хату проситься. (*Вітер*)

- Ходить баба сива-сива, розсипа горох по нивах. (*Дощова хмара*)

- То чорна, то сива

По небі ходила;

Набив її вітер —

Сльози розпустила. (*Хмара, дощ*)

- Летить орлиця по синьому небу,

Крила розкрила, сонце закрила. (*Хмара*)

- Висить сито, не руками зроблене. (*Павутина*)

- В'ється, в'ється, в небо проситься. (*Дим*)

Про овочі

- На городі восени

Лежать жовті кабани,

Прив'язані за хвости,

Щоб не здумали бтскти. (*Гарбузи*)

- Що то за курочка, що під землею несеється? (*Картопля*)

- Неприваблива, шишкуватая,

А як прийде на стіл вона,

Скажуть весело хлоп'ята:

— Ну й розсипчаста, смачна. (*Картопля*)

- Сто хустин собі напнула,

Кожушок вдягнуть забула. (*Капуста*)

- Стойть господиня на одній ніжці,

На ній безліч одежі, не пошита,

Не покраєна. (*Капуста*)

- Товстий Гнат,

При землі не знать.

Сам червоний,

А чуб зелений. (*Буряк*)

- Коса надворі,

А панна в коморі. (*Морква*)

- Йшла пані з-за гір,

Несла на собі сім шкір.

Як її роздягали,

То над нею всі ридали. (*Цибуля*)

- Сидить бабуся
Не в одному кожусі,
Хто її роздягає,
Той слози проливає. (*Цибуля*)
- Ні вікон, ні дверей,
Повна хата людей. (*Огірок*)

Про фрукти

- Одне — рум'яне, друге зелене лице у мене.
Влітку і взимку ковтають спинку.
Всі люблять мене. Хто я? (*Яблуко*)
- Маленькі плоди, мов сережки повисли.
Червоні — солодкі, зелені — ще кислі. (*Вишні*)
- Весною біле, літом зелене,
Восени жовте, зимою добре. (*Груша*)

Про рослини

- Весною зеленіла,
Влітку загоріла,
Восени наділа
Червоні корали. (*Горобина*)
- У вінку зеленолистім,
У червоному намисті
Видивляється у воду
На свою хорошу вроду. (*Калина*)
- Сімсот соколят на одній подушці сплять. (*Насіння соняшника*)
- Ні листя, ні гілля — у гаю зростають. (*Іриби*)

Вірші про осінь

ОСІНЬ-ЧАРІВНИЦЯ

Золота красуня — осінь-чарівниця!
По землі ступає, золотом іскриється.
В жовті і червоні листячко фарбую
І картини дивні, чарівні малює!
Небо синє-синє, листя кольорове,
А яке довкілля радісне, чудове!
А які в жоржини, наче сонце, квіти!
Світ наш ісповторний, гарний, розмайтій!
(*H. Красоткіна*)

ОСІНЬ

Коли вона заглянє в сад,—
Наллеться соком виноград
І кислі яблука ранет
Солодкі стануть, наче мед.
Коли отглянє баштани,—
Надмуттється гордо калуни.
І запишається в хустках
Товста кацуєта на грядках.
Як помандрує по гаях
З чарівним пензлем у руках,—
Все розмалює на пугі.
Берези стануть золоті!
І ми її уклінно просим:
— Заходь у гості, славна осінь!

(І. Кульська)

ЗОЛОТА ОСІНЬ

Це недавно в небі синім
Пролітали журавлі.
А сьогодні в безгомінні
Ходить осінь по землі.
І від краю і до краю,
І від двору до двора
Золотого урожаю
Знов до нас прийшла пора.

(А. Малишко)

Як швидко літо промайнуло!
Прийшла осіння пора.
Немов на крилах пролиную
Коханс літчеко з двора!..
Садок марніє потихеньку,
Пожовкі падають листки,
Вітрець не віє вже тепленько —
Жене понурії хмарки.
Посох горошок на городі,
Мачок вже цвіт давно згубив,
Високий соняшник на грядці
Журливо голову склонив.

(Олена Пчілка)

В сизому тумані,
В сині димовій
Яблука рум'яні,

Груші медові.
Вміє наділяти
Сотнями дарів
Осінь — щедра мати
Всіх трудівників!

(М. Рильський)

ДЕ СТОЯЛО ЛІТО

Облітає листя,
Висохла трава.
Дивиться з ялиці
Заспана сова.
Лис послухав тишу,
Кинувся на мишу,
А спіймав — листок.
Стежечка розмита
Повертає вбік.
Де стояло літо —
Виріс боровик.

(Л. Талалаї)

ВІДЛІТАЮТЬ ЖУРАВЛІ

В золотій діброні
Свічечки горять,
А над нею в небі
Журавлі летять.
Журавлі курличуть,
Журно так кричать —
Рідне поле й озеро
Жаль їм залишать.
Вітерець повіє,
Гілка затримтить,
Свічечка-берізка
Зронить сльозу-лист.
Не сумуйте, друзі,
Це настане час,
І ви всі повернетесь
Навесні до нас.

Подивись: на видноколі
Мов змінилися ліси.
Хто це їх у жовтий колір
Так барвисто прикрасив?
Ось край річки — жовті клени
І берези золоті.

Ялинки лише зелені
Залишились в самоті.

(Н. Забіла)

ЛІТЕЧКО ПРОПАЛО

Вже сонце не гріє,
Не жовтіс жито,
Мак не червоніє,—
Тільки мріяка сіє
Крізь небесне сито.
Хмароньки нависли
Довкола, довкола,—
Наче сліози бризки
Дощові заблісли
Спроквола, спроквола,
Верба листя ронить
Помалу, помалу,—
Вітер листя гонить,
Воно сумно дзвонить:
— Літечко пропало,

(М. Підгірянка)

ОСІНЬ!

Осінь! Осінь! Осінь!
Медом пахнуть роси,
Журавлі курличуть в небі,
Ta вітри голосять.
Ні дзвенять в садочку
Птахів голосочки.
Сняться зораному полю
Квіти й колосочки.
В лузі при долині
Плаче тополина,
Загорілась над рікою
Червона калина.

ПРОЩАННЯ

Літечко ворота зачинило
Й осені ключі від них дало,
А само за хмарку зачепилось
I у теплій ірій попливло.
Журавлі із ним навперегони,—
«Кру» та «кру» — лунає з вишнини;
Ta нам їхня пісенька на спомин,
Шоб не забували до весни.

(Н. Ноклад)

ОСІНЬ

Веселий вересень у лісі
Повісив ліхтарі,
І сонце на злотистім списі
Гойдається вгорі.
Гаптує вечір жовтим шовком
Блакитні килими,
А чорний пень зробився вовком,
Повившись у дими.

(Ю. Клен)

БАБИНЕ ЛІТО

Де золотіло жито,
Сірі там стерня,
І бабине вже літо
Снується навмання.
Йде нивами, лугами,
І прясти не стає,
І срібними нитками
Кругом усе снує.
Тоненькі волоконця
В повітрі скрізь тремтять,
Блищає в промінні сонця
І з вітром гені летять.
Летяль, розповідають,
Що літа вже нема,
Що й осінь вже минає,
Що йде до нас зима.

(М. Підгірянка)

ДОЩИК

„Дивлюся ранком —
вже заволочено серпанком
сірське небо, далі став
помалу й дощик накрапати,
і вогким холодком до хати
зайнов притихлий вітерець.

(Леся Українка)

ОСІНЬ

Висне небо синє,
Синє, та не те;
Світить, та не гріє
Сонце золоте.

Оголилось поле
Од серпа й коси;
Ніде приліпитись
Крапельці роси.
Темная ліброва
Стихла і мовчить;
Листя пожовтілі
З дерева летить.
Хоч би де замріла
Квіточка одна;
Тільки й червоніє,
Що горобина.
Здалеку під небом,
В вирій леточи,
Голосно курличуть
Журавлів ключі.

(Я. Щоголів)

Вірші про листочки

ОСІННЄ ЛИСТЯ

Настала осінь. Холодом
Повіяло навкруг
Все більш береться золотом
Зелений ліс та луг.

Від вітру колихаються
Пожовклі дереви,
А листя з них зривається
І пісеньку співа:

— Веселі танцюристи ми,
Кружляєм в висоті —
Листки, листочки, листики,
Червоні й золоті!

Зриваємось ми зграями
З топольок та беріз,
Злітаємо, кружлемо
І падаємо вниз.

(Н. Забіла)

ОСІННІЙ ЛІС

В лісі тихо-тихо,
Золота пора;

Хто збира горіхи,
Хто гриби збира.
Я — листки збираю.
Загуде зима,
Розкладу гербарій —
І зими нема.

(О. Орач)

ЛИСТОПАД

Листя з лип і берез
Осипається,
За стебло верболіз зачіпастися,
Стали трави, стежки
Золотистими,
А тоненькі гілки —
Та й безлистими.
А як буде весні
Путь простелсно,
Знов на тому гіллі
Стане зелено.

(Я. Купала)

ОСІННІЙ КЛЕН

Знов золоті листочки клена
Летять на землю і на місце.
Такі тендітні та сумні,
Летять, кружляючи, крилато,
І, мов сліди качиних лапок,
Лягають тихо на землі.

(А. Костецький)

ІДУТЬ ДОЩІ

Ідуть і йдуть, і йдуть дощі,
Стали чорними кущі,
І дерева чорні стали,
Бо листочки всі опали.
Тільки дуб стоїть у листі
І калинонька в намисті.

(М. Познанська)

Ой, навішо мені листя,
Коли вже іде зима,
Коли холодно вже стало
І пташок ніде нема?
Крашс скину я листочки
І тихесенько засну.

Буду спати, буду ждати
Сонце, радість і весну.

(О. Олесь)

Осінь... Осінь... Лист жовтіє.
З неба частий дощик сіє
Червонясте, золотисте
Опадає з кленів листя.
Пожовтів зелений сад,
Вже почався листопад.
Дощик часто накриває,
Нас гуляти не пускає.

ХВАЛЬКО

Став хвалитись
Малий листок:
— Я найкращий.
На весь лісок!
Брати зелені,
Я — золотий!
... Та дс не взявся віtronій.
Як налетів!
Як зашумів!
Нема в лісочку
Хвалька-листочка.

(В. Засець)

ОСТАННІЙ ЛИСТОЧОК

Листя падає
додолу.
Засипає гай і поле.
На вербі —
один
листочек.
До зими —
один
деньчик!

(А. Камінчук)

ПІЗНІЙ ІДЕ ЛИСТОПАД

Трави зів'яли, і квіти не квітнуть,
Хоч умивають їх роси-лоші.
Осінь відквітла, відцітувала,
Віддарувала нам дні золоті,
Осінь з сльозами відходить,
Ронить під ноги свій лист,
Гуси полинули в вирій,

Чути лиш ворона крик,
Сонце з-за хмар не виходить.
Небо у сум повілось.
Тягнуться сиві тумани,
Мрякою все затяглось.
Стихи вітри-буровій,
Десь причались, моятуть.
Осінь в дорогу далеку
Йде по зів'ялих листах.
Плачує дерево дощами,
В тихий задумі стоять.
Осінь прощається з нами —
Пізній іде листопад.

Вірші про овочі

БАКЛАЖАН — ЗАМОРСЬКИЙ ПАН

Цей заморський сивий пан
Мас назву — баклажан.
Вміє моя мати
Страви готувати:
Погушкує у томатах,
Покладе і у салати.
Вітамінів повно там,
Покушуйте, раджу вам.

КРАСУНЯ МОРКВИЦЯ

Заховавши в землю личко,
Розправляє морква гичку.
Сонце з дощиком ліскочуть —
Вона виглянуть яс хоче.
Ціле літо достигає,
Соком корінь наливає.
Прийде осінь — поспішай
І красунечку копай!
А чи знаєте, малята,
Що із моркви готувати?

КВАСОЛИНІ СТРУЧКИ

На городі, попід тином,
В'ється вгору квасолина,
Розправля свої листки,
Виставля з-під них стручки.
А в стручках, немов в хустинках,
Поховались квасолинки.

Усе літо дозрівають,
Аж на осінь їх зривають.
Страв з квасолі є багато.
Хочу деякі назвати:
З м'ясом в горщиках печуть,
В суп, у борщик додають.
Випікають пироги
Із квасолі залюбки.
Може, хочете, малята,
Про квасолю щось додати?

ПРО РЕДИСКУ

Ми цю грядку поливаем:
Тут редиска достигає.
І за гичку смикаєм,
Щоб зросла великою.
— Ти, редиско, поспішай,
Трохи швидше підростай.
Бо дівчаткам, Олі й Зіні,
Треба свіжих вітамінів.

ПЕТРУШКА-ЧЕПУРУШКА

А петрушка чепуриться,
Гичкою угору в'ється,
Листячком тріпоче,
З вітерцем шепоче:
— Друже, так не задувай,
Мою гичку ис зламай.
Хай вона росте, пишніс
І до сонця зеленіє.
Вже мене чекають страви,
Хочуть свіжої приправи.
Всі канапки і салати
У моїх зелених шатах.

ЗЕЛЕНЕНЬКІ ОГРОЧКИ

Недалеко від квасолі
В'ються огірки поволі.
Вусиком чіпляються,
З квасолею змагаються.
Соковиті в них плоди,
Не соромся, відкуси!
Треба також пам'ятати,

Що смачні із них салати
Для вибагливої пані —
Чи в олії, чи в сметані.

БУРЯКИ ЧЕРВОНОЩОКІ

Буряки червонощокі
Поховали в землю боки,
Гичкою кивають,
Нам розповідають:
Із сирого буряка
Добрий сік для малюка.
Пийте рано-вранці
До смаку по склянці.
І у Роми, і у Тані
Будуть шічечки рум'яні.
А який усім смачний
Борщ червоний запашний!
Треба, друзі, також знати,
Що чудові з нас салати.
Пам'ятайте, маночки,
Що вам радять бурячки!

ЗУБАСТИЙ ЧАСНИЧОК

А з борідкою лідок —
Це зубастий часничок.
Ворог він усім мікробам,
Разом з ними і хворобам.
Часничок завжди при справі —
Заправляє різні страви.
Господі зубчики у нього,
Та не вкусить він нікого.

ТИТОНЬКА КАПУСТИНА

Птична тітка капустина
Одягла як сто кофтинок
Й посередині городу
Демонструє свою вроду.
А з кофтинок вигляда
Невеличка голова,
На нозі тримається,
У землю впирається.
І з тієї голови
Готуй страви запобки:
Чи салати, чи супи,
Чи печені пироги.

Ось така вона чудна,
Калустяна голова.

РОДИНА ПОМІДОРІВ

— Що за кущики, впізнали,
На кілочки поспирались?
— Так, це справжні помідори.
Важко ім вже без огори,
Бо плодів у них багато,
Треба всіх іх доглядати.
Соковиті та червоні,
Так і просяться в долоні.
Влітку часу не марнуй,
Помідорами ласуй!

ЧОМУ ЦИБУЛЯ НЕ ПЛАЧЕ

Ми цибулю розглядали,
Дрібно сльози проливали.
— А в цибулі сліз немає? —
Маму Яночка питає.
Мама мовила дитині:
— Сік корисний є в рослині.
Хто цибулю споживає,
Той хвороби відганяє.
Кожна страва цибулину
Радо кличе на гостину.

КАБАЧКИ-МАНДРІВНИКИ

Виставляючи бочки,
Розляглися кабачки.
По городу потяглисся,
Аж до саду подались.
Ми за хвостик упіймаєм,
Гуртом весело гукаєм:
— Гей, юначе, йди до нас,
Бо тебе збирати час!
Поки молоденький,
Довгий і тоненький,
Його слід потушкувати —
Будем смачно ласувати.

ПЕРЧЕНЯ

Діти біля хати
Взялися грядки поливати.
Тут ісрчини достигають,
Сили в сонця набирають.

Просить Вірочка мала:
— Підростай же, ічерченя!
Я не можу дочекати,
Щоб тебе вже скуштувати.
Знаю, що твої салати
Вітамінами багаті.
На обідньому столі
Дуже раді всі тобі.

(Т. Яцків)

ВЕСЕЛИСЯ, ГРАЙЛИКУ!

Ігри на дитячому осінньому святі

Курочки та півники

Три пари протягом однієї хвилини збирають розкидані по підлозі зернятка (квасолю, горох, гарбузове насіння). Перемагають ті, хто більше назбирав зернин.

Що це за овочі?

Із зав'язаними очима гравці мають за смаком запропонованих їм овочів визначити, що це.

Посади та зberи врожай!

Обладнання: 8 обручів, 2 відра, 4–5 картоплин, 2 лійки.

Беруть участь 2 команди по 4 чоловіки.

1-й учасник «оре землю» (кладе обручі).

2-й учасник «саджає картоплю» (кладе картоплю в обруч).

3-й учасник «поливає картоплю» (оббігає кожний обруч з лійкою).

4-й учасник «збирає врожай» (збирає картоплю у відро).

Перемагає найпрудкіша команда.

Намалюй горох!

Гравець має із зав'язаними очима намалювати горошини так, щоб вони не виходили за лінію стручка.

Розвантаж машину!

Дітям пропонується розвантажити «машини» з «овочами». Машини ставлять біля однієї стіни, а навпроти них біля другої стіни поміщають дві корзини. Біля корзин стають двоє гравців і за сигналом біжать до машин. Переносити овочі можна, беручи лише один плід. Овочі повинні бути в усіх машинах одинакові — як

кількісно, так і за обсягом. Потім інші учасники можуть «навантажувати» машини. У цьому випадку гравці стають біля машин, за сигналом біжать до корзин і переносять овочі в машини. Машинами можуть бути коробки, стільці; овочами — кеглі, кубики тощо.

Зberи шипки!

У грі беруть участь двоє учасників. Кожний з гравців бере до рук корзину. На підлозі розсипано 10–12 шишок. За сигналом діти починають збирати їх у корзини. Виграє той, хто збере більше шишок.

Сортуюмо овочі

Грають двоє дітей. З одного боку зали стоять два відра, в яких перемішані морква і картопля. Кожна дитина за сигналом біжить з корзиною в руках до відра і вибирає у корзину або моркву, або картоплю, після чого повертається назад. Хто швидше виконає завдання, той і переміг.

Нагодуй товариша!

У грі можна використовувати яблука або морквини. Двоє гравців розсаджуються на стільцях один навпроти одного. Їм зав'язують очі і дають по яблуку. Вони починають годувати одне одного. Виграє той, хто швидше зуміє з'їсти яблуко.

Зberи бур'ян!

У грі беруть участь 3 дітей. По залі розсипають паперові в'юнці, волошки та листки кульбаби. Дітям дають по відерцю. За сигналом кожний повинен зібрати у своє відерце бур'ян: перший — в'юнці, другий — листки кульбаби, третій — волошки. Перемагає той гравець, що виконав завдання швидше за інших.

Склади листочок!

У грі беруть участь двоє гравців. На двох тацях лежать по 1 кленовому листочку, розрізаному на частини. Діти за сигналом під музику складають по частинах листочек. Перемагає той, хто першим складе листочек з розрізаних частин.

Зberи ложкою картоплю!

У грі беруть участь двоє дітей. На підлозі розсипають 6–8 картоплин. У кожної дитини в руках корзинка і дерев'яна ложка. За сигналом треба, беручи ложкою по одній картоплині, зібрати всю та покласти до корзинки.

Перемагає та дитина, що збере найбільше картоплин за відведений час.

Перейди калюжу в калошах!

У грі беруть участь двоє дітей. «Калюжа» — килим посередині зали. За сигналом діти надівають калоші і починають бігти в інший бік зали, гби перстнути якнайскоріше килим. Перемагає той, хто найшвидше дістанеться протилежної сторони килима.

Перевези з поля врожай!

В одному кінці зали стоять 2 вантажівки, в іншому на підлозі розкладають муляжі цибулі, огірків, помідорів, буряка та картоплі (овочів кожного виду — по 2 плоди). У грі беруть участь двоє гравців. За сигналом вони везуть вантажівки на протилежний бік зали, заповнюють їх овочами й повертаються назад. Виграє той, хто швидше впорається із завданням.

Більш складний варіант: перевозити по одному овочу.

Паровозик

У грі беруть участь дві команди. На підлозі розкладені бутафорські гриби. За сигналом команди змійкою оббігають гриби «кривою стежкою» (кожна дитина тримається за плечі того, хто стоїть попереду). Перемагає та команда, яка:

- не зронила жодного гриба;
- не втратила жодного учасника;
- найшвидше дісталася фінішу.

Фрукти на вервечці

Біля протилежної стіни зали ставлять два столи з патягнутою поміж ними мотузкою. На мотузку за дротинки прив'язані яблука та груші. Дитині зан'язують очі хустинкою. Вона має підійти до столів, зрізати з дротинок будь-який плід і, лише доторкаючись до нього, назвати, що це.

Назви, що це

Діти стають у коло, в центрі кола — ведучий з м'ячом. Він кидає м'яч будь-якому гравцеві й одночасно говорить: «Овоч», «Ягода» або «Фрукт». Дитина, що спіймала м'яча, швидко називає знайомий їй овоч, ягоду або фрукт. Той, хто помилився, вибуває зі грі.

Чого не вистачає?

На планшеті намальовані фрукти в кілька рядів (наприклад, яблуко, груша, апельсин). У кожному ряді фрукти розміщено довільно. Ведуча закриває в будь-якому ряді фрукт на вибір і питас: «Чого не вистачає?» Діти мають назвати фрукт, який закрито. Варіанти: замість фруктів можна взяти овочі, ягоди, гриби, листя дерев.

Зberи гриби!

Грають по двоє. Кожному учасникові дають порожню корзинку. На підлозі лежать силуети грибів. Діти беруть по черзі силует гриба, називають будь-який гриб, який знають, і кладуть його до корзинки. Виграє той, хто найбільше «зібрав» грибів.

З'їж яблуко!

Двоє батьків, які погодилися брати участь у грі, тримають мотузку, на якій висить прив'язані яблука. У грі беруть участь двоє дітей. Їм пропонують з'їсти по яблуку, що висить на мотузці, не торкаючись його руками. Хто швидше?

Ріпка

У грі беруть участь дві команди, до складу якої з яких входять по 6 дітей. Це — дід, бабка, Жучка, онука, кішка та мишка. Біля протилежної стіни зали стоять 2 стільщі. На кожному стільці сидить «ріпка» — дитина в капелюшку, на якому зображена ріпка. Гру розпочинає дід. За сигналом він біжить до «ріпки», оббігає її та повертається, за п'ого чіпляється (бере його за пояс) бабка, і вони продовжують бігти вдвох, знову оббігають «ріпку» і біжать назад, потім до них приєднується онука і т. ін.. Наприкінці гри за мишку чіпляється «ріпка». Виграє та команда, яка найшвидше витягнула «ріпку».

Опудало

Звучить музика. Кожний учасник гри, що виконує роль «опудала», виходить на середину зали та розводить руки в сторони. Якщо ведучий говорить: «Горобець!» — треба розмахувати руками. Якщо ведучий каже: «Ворона!» — треба пласкати в долоні.

Грибник

У ведучого («грибника») зав'язані очі. Діти-гриби бігають по зали. Якщо ведучому трапляється «мухомор», літи кричать: «Не бери!» Перемагає той, хто за певний час «збере» найбільше «грибів».

Кіт у мішку

Треба визначити навіноматки овоч або фрукт, не виймаючи його з мішечка.

Кленовий листочок

У грі беруть участь ліві дитини. На двох тацях лежить по одному кленовому листочку, розрізаному на частини. За командою діти під музичний супровід складають по частинах листочок. Перемагає той, хто першим складе листочок з розрізаних частинок.

Вгадайка

У чаши лежать піматочки різних овочів або фруктів. Дитині зав'язують очі, і вона, пробуючи на смак те, що їй пропонують, має визначити, що це.

СТВОРЮЄМО ЧУДО

Прекрасне не може бути пізнане,
його необхідно відчувати або створювати.
Гете

Підготовча робота до осінніх свят на заняттях із зображенувальної діяльності

Дитячі роботи можуть бути використані для оформлення сцени або виставкового куточка.

Перш ніж проводити заняття з малювання, доречно було б створити для дітей відповідний емоційний фон. Екскурсія до парку або місчини, де є дерева, кущі, різні рослини, допоможе вам відчути неповторність осені.

- Заплющивши очі, спробуйте **почути** шепот листя, розпізнати інші звуки.
- Розплющте очі та опишіть форму, колір, структуру предметів. Спробуйте поспостерігати за ними та порівняти.
- Виберіть предмет, роздивіться, знайдіть відмінні та спільні ознаки.
- Зібране листя спробуйте об'єднати в групи за кольором, формою та будовою.
- Доречно закріпити враження творчим завданням типу: «Розкажи про дерево своєї мрії».

Гербарій із зібраного листя допоможе на уроках малювання.

Тема: «Хмарки» (заняття для дітей 4–5 років)

Завдання. Намалюйте різникольорові плями.

Зверніть увагу на розміщення малюнка на аркуші, заповнення кольором. Під час роботи діти мають навчитися робити складну замкнену лінію, розрізняти кольори, заповнювати кольором малюнок.

Рекомендації

- Криву замкнену лінію, яка відображає межі хмаринки, можна малювати олівцем або піснзлем.
- Для заповнення малюнка кольором на палітурі треба викласти дві фарби: білу та будь-якого іншого кольору. Нехай хмаринки будуть різникольоровими. Кожна дитина може вибрати колір на свій смак.
- Розфарбовувати хмарку можна з середини, починаючи з білого кольору й поступово додаючи в білу фарбу іншого відтінку. Таким чином, по краях хмарки будуть більш насиченого кольору. А поволі можна притепити дитині й поняття «кольоровий тон», не вдаючись до складних пояснень.
- Аби створити творчий настрій перед роботою, зачитайте дітям коротенькі віршики.

ДОЩОВИЙ ТЕАТР

На нитках спустились низько
Краплі з хмароньки-матусі,
І на сцені, у калюжі,
Скачутъ бульбашки-артистки.
Ой, веселій, загадковий
Дощовий театр ляльковий.

ЖОВТЕ КОШЕНЯ

На перинці,
На хмаринці
Засинає серед дня
Сонце — жовте кошеня.
І йому у небі сниться,
Як муркоче мама киця...

ДВА ДОМАШНІ ГНОМИ

Осінь, осінь.
Дощик косить
Пожовтіле листя...
Сидимо ми вдома —
Два домашні гноми
У великім листі.
Журимося ми —
І ждемо зими.

(О. Зорич)

Було б не зайвим підібрати (знайти) декілька епітетів до слова *хмарка*. Наприклад: *легенка, пухнаста, весела, дощова* та ін.

Закінчена робота має бути ростельно розфарбована.

Хмаринці можна надати власну назву (ім'я).

Якщо якісь роботи виконані не дуже охайнно, цьому можна зарадити: вирізати хмарки та прикрасити ними сцену.

До інших робіт додайте краплі дощу та зробіть з них виставку. Надайте автомобілем робіт додатковий час для завершення малюнка.

Тема: «Хмарки» (заняття для дітей 5–6 років)

Для створення відповідного настрою запропонуйте дітям уявити, що вони літають, як хмарки, відчувають себе легкими, кольоровими, вільними. Ви — вітер, тож хмарки слухають тільки його та сонечко. Після цього ви тихенько розсаджуєте дітей по робочих місцях та розповідаєте їм казку про хмарки.

КАЗКА

Жили-були різокольорові хмарки. Їм дуже кортіло погуляти босоніж по стежинках. Якось вони підмовили легенький вітерень допомогти їм дістатися до мудреця. Той повинен був розказати їм, як торкнутися стежинок. Довго чи коротко літали вони, аж раптом побачили височенну гору, яка заступила їм шлях. Хмарки засперчалися, набундючилися, змішалися й стали однією сірою (темною) хмарою, з якої зпенацька полив дощ.

Краплі застукали по стежках, і хмарки раптом припинили сперечатися. Мрія їх здійснилась — вони погуляли по стежинках краплями дощу.

Кольорові й всеслі, хмарки повернули додому, бо вже знали, як здійснити своє бажання. Треба було просто зібратися разом.

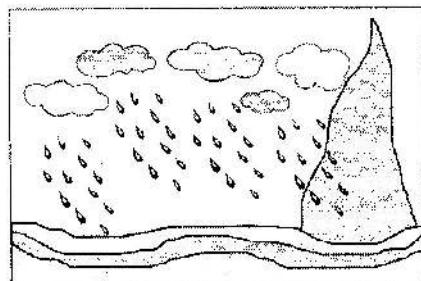
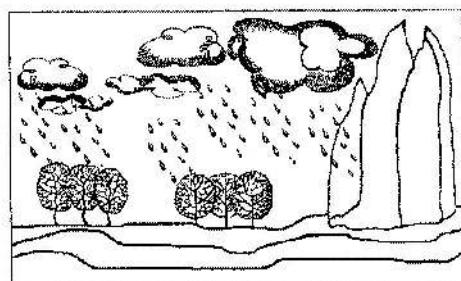
Отже, продемонструйте, як зміниться колір, якщо змішати фарби різного кольору. Це можна зробити з допомогою гуаші або різокольорових прозорих півовок, накладених одна на одну.

Завдання. Зробити малюнок до казки. Перерахувати всіх героїв казки за пріоритетом (хмарки, вітер, гора, стежинки, дощ). Домалювати свої деталі в композицію з урахуванням того, що події відбуваються восени (*осіннє листя, дерево*).

Під час роботи дитина має навчитися змішувати кольори на палітрі, дотримуватися сюжетної лінії, повинна засвоїти поняття про основні кольори (*синій, жовтий, червоний*), поняття кольорового тону (*від білого до синього, червоного та жовтого*).

Рекомендації

За сюжетом основна дія відбувається у верхній та нижній частинах аркуша. Середину заповнюємо дощем, який підганяє вітер.

Таким чином, дощ стає композиційним центром. Тому доречно його зробити різокольоровим, подібним до хмарок.

Перш ніж малювати, обговоріть, де повинні бути хмарки, стежини, гора. Наголосіть, що гора може не вміщуватися в аркуші, при цьому хай вона буде золотистою, змінюючись від жовтого до червоного кольору. Не треба персантажувати

малюнок кольоровим небом, нехай воно залишиться білим. Коли роботи будуть виконані, зробіть аналіз роботи разом. Запропонуйте дітям знайти в кожному малюнку найкращу, найвиразнішу, найкрасивішу деталь. Для автора це зробить малюнок більш значущим.

Тема: «Послання осені» (заняття для дітей 4–5 років)

Завдання. Заздалегідь вирізані листочки розфарбувати різними тонкими кольорами (жовтий, червоний, оранжевий).

Приkleйти заздалегідь вирізану ніжку до листочка.

Під час роботи дитина має навчитися розрізняти кольори, змішувати кольори на палітрі. У дитини повинні розвинутись спостережливість; емоційне ставлення до об'єкта.

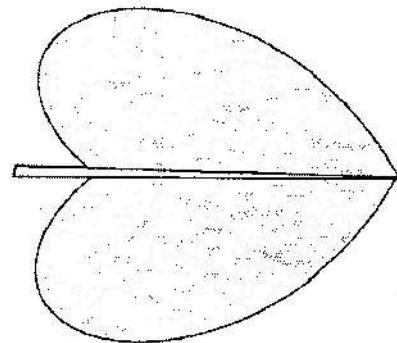
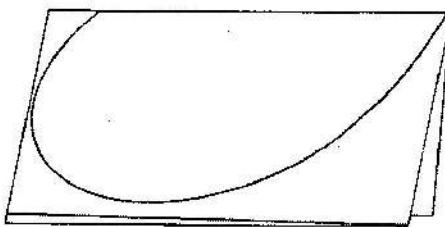
Рекомендації

Якщо напередодні заняття ви здійснили похід до парку і зібрали гербарій, то на кожен робочий стіл покладіть листочек, заздалегідь приклейений до аркуша. Виберіть для зразків найпростішу, найбільш поширену форму листя.

І останнє: для проведення заняття вам треба буде зробити робочу заготовку для кожного учня.

Для цього знадобиться аркуш розміром А5. Згорніть його павіл та намалюйте півлисточка.

Лінія згину припаде на середину листочка. Тоненька смужечка, відрізана від того самого аркуша, служитиме ніжкою листка. Вирізати листочек ви можете самі або доручіть це дітям.

І ще порада: перед заняттям виконайте з дітьми декілька фізичних вправ, які допоможуть їм уявити образ листочка, що відірвався від дерева і летить, падає, лягає на землю. Цю частину ви можете організувати на власний розсуд.

Зосередитись на виконанні завдання допоможуть запитання.

- Якого кольору листя влітку?
- Якого кольору восени?

- Які відтінки (кольори) має листочек?

Після цього виберіть та назвіть кольори осені. Назвіть їх теплими. На палітру покладіть жовтий та червоний кольори. При змішуванні учні одержують новий колір. Дайте йому назву.

Під час виконання малюнка простежте за наповненням пензля фарбою. Заповнювати кольором вирізаний листочок можна плямами різного відтінку.

Розфарбовані листочки можна підписати та використати для оформлення сцени або виставки.

Тема: «Послання осені» (заняття для дітей 5–6 років)

Завдання. Зробити осінні листочки за технікою «монотипія»; познайомити дітей із новою технікою; розширити палітру теплого кольору; з'ясувати різницю між теплими та холодними кольорами; розвинути спостережливість і вміння працювати з кольором.

Рекомендації

Психологи стверджують, що вікову мотивацію для дітей 5–6 років можна сформулювати фразою: «Ми всі різні».

Робота за технікою монотипії якнайкраще допомагає виявити індивідуальність дитини.

Спочатку потрібна емоційна підготовка. Потінь зі сногадів про прогулянку в парку. Поставте загальне питання.

- Який колір осінніх дерев?
- Який колір листочка? (Уточніть, скільки кольорів на одному листочку вони нарахували.)
- Чи можна назвати ці кольори теплими? Як визначити теплі кольори?

Уявіть падаючий лист. Відтворіть у своїй уяві, як він кружляє, летить і лягає на землю. Зіграйте з дітьми у «Падаючий лист». Закріпіть догічні висновки образним сприйняттям.

Для виконання завдання вам знадобляться гуаш, два аркуші паперу розміром А5 (альбомний лист, розрізаний павіні).

Аркуші паперу слід зігнути навпіл. Лінія згину визначить межу робочого поля. Заповнювати краще праву сторону аркуша. Заповнювати бажано плямками, при цьому пензлик повинен бути наповнений, а густота фарби пагадувати рідку сметану. Ляпки слід ставити довільно, бажано по порядку, від жовтого кольору через жовто-гарячий до червоного. Виконувати цю роботу треба швидко, фарби не повинні висохнути.

Закрійте другою половиною аркуша розфарбовану частину, притисніть долонею, щоб фарба добре віддрукувалася.

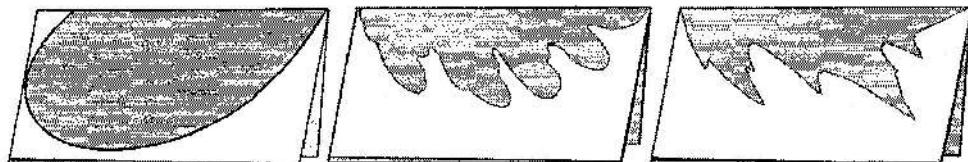
Обережно відкрийте складений лист — одержите дзеркальне відображення вільних плям, що злегка розплівлися.

Перша заготовка для листочка готова.

Другий лист можна виконати, додавши до наявних кольорів світло-зелений. Відбиток набуває нових, складніших відтінків.

На наступному занятті розфарбовані аркуші перетворяться на осінні листочки.

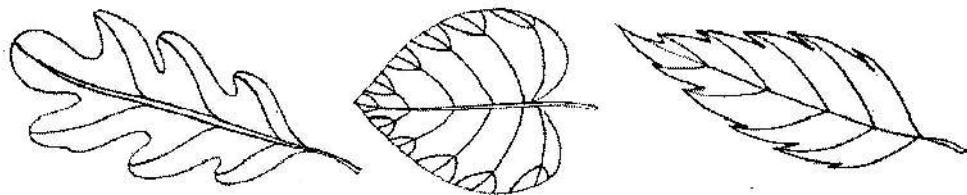
Для цього на складеному аркуші малюєте половинку листочка. Середина листочка розміщуються на згині. Форма його може бути різною: від простої до вигаданої складної.

Вирізати потрібно одночасно обидві половинки.

Ніжки для листочків можна вирізати з паперу будь-якого кольору.

У результаті листочки будуть різні за формою і схожі за колірною гамою.

Вони можуть прикрасити сцену або виставку робіт, присвячену осені. Щоб виставка вийшла цікавою, а вибір кращих робіт був вільним, можна розширити кількість тем, присвячених осені.

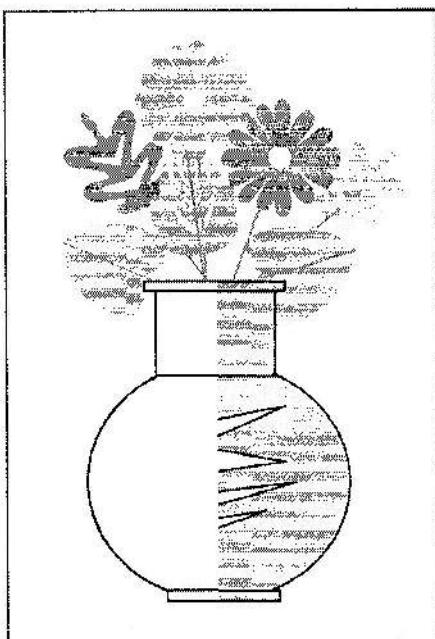
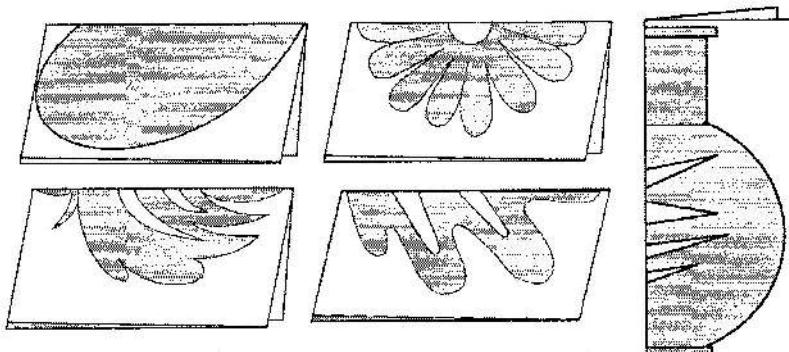
Наприклад:

- «Осінній букет» (для дітей 5–6 років)
- «Грибочки» (для дітей для дітей 4–5 років)
- «Парасольки» (для дітей для дітей 4–5 років)
- «Як намалювати вітер» (для дітей 5–6 років)
- «Леді Осінь» (для дітей 5–6 років)

Рекомендації

Тема: «Осінній букет»

Тема дуже підходить для пояснення техніки аллікації. У контексті вивчення даної теми можна дати поняття осьової симетрії. Наприклад, удвічі скотадений аркуш паперу після виконання певних дій може перетворитися на глечик, листочок або квітку.

Елементи витинанки можна застосовувати не тільки під час вирізання листочків і квіток, але й на момент роботи з вазою. Для цього потрібно зробити дві однакові розгортки вази, причому одну з них слід вирізати (складним чи простим способом).

Після цього вирізану розгортку паклеємо на основну. Розгортка вази повинна бути різного кольору й різного тону. Варіантів композицій може бути як мінімум два.

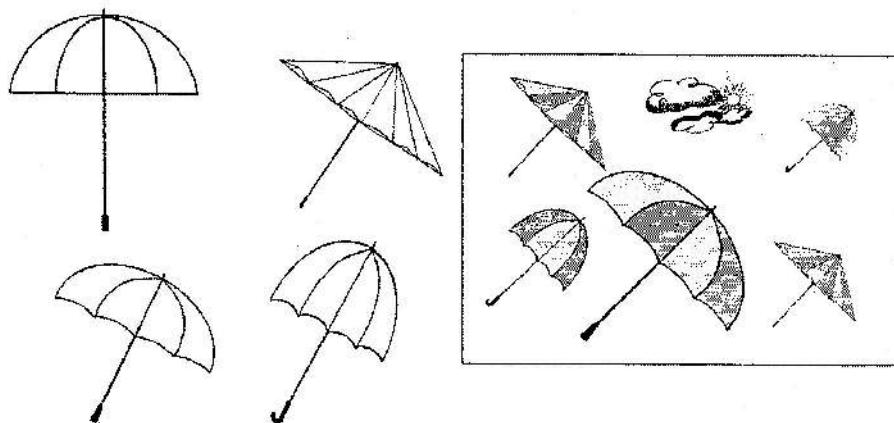
На виставковому стенді роботи виглядають дуже яскраво, але не може притиснути достоїнства малюків, виконаних в інших техніках. Для того, щоб цього не сталося, оформляючи виставку, аллікації бажано компонувати з обох сторін виставкового стенду або будь-якого простору, у якому ви організуєте виставку робіт.

Тема: «Парасольки»

Малюнки на цю тему краще виконувати фломастерами або гелевими ручками. Композицію можна назвати «Подорож».

Малювання парасольки дозволить виробити в дітей уміння малювати перпендикулярні лінії, фантазувати з формою парасолі і прикрасою.

Компонувати малюнок бажано з домінантною плямою, тобто одну парасольку слід робити великого розміру, інші — меншого.

Таке рішення дасть вам можливість побачити про нижній край аркуша і верхній, а також про їхню роль у композиції. Чим малюнок більше віддалений від нас і сприймається легше. Що стосується візерунків і кольору парасольок, то малюнок сам продиктує чергування кольорів. Велику парасоль назвіть парасолькою Олс-Лукойе, я, узагалі, краще персоніфікувати кожну парасольку — це допоможе підібрати до образу колір. Парасолі потрібно розфарбувати в яскравий виразний колір, щоб прикрасити дошовий день.

Тема: «Леді Осінь»

Вивчення цієї теми супроводжується роботою з фарбами. Попередньо слід пояснити, що таке портрет. Для ілюстрації вашої розповіді можуть послужити фотографії, репродукції.

Перед виконанням малюнка доцільно обговорити деталі майбутнього портрета й колірну гаму. Рішення стосовно композиції й образу леді Осіні діти мають прийняти самостійно, тому вана допомога повинна полягати у наданні рекомендацій і постановці питань. Наприкінці заняття можна улаштувати перегляд усіх робіт і дати рекомендацій стосовно того, що ще можна додавати на малюнку.

Тема: «Як намалювати вітер»

Ця тема зосереджує увагу на образному сприйнятті й спостережливості.

Під час обговорення знайдіть деталі, що дозволяють побачити невидимий вітер. Як правило, у першу чергу пригадуються косий дош, дерева, листя, що пливе в повітрі, потім — парасольки, шарфи, пальто і т. ін.

Спочатку потрібно розфарбувати небо і землю, попередньо провівши лінію обрію (лінія, де небо зустрічається із землею). Після цього можна малювати дерева, хмари, домі і т. ін.

Роботи виходять досить мокрі, картинки пливуть, але загалом простежується проникнення в тему, щирість у вираженні почуттів.

Для організації виставки ви можете відібрати по одній кращій роботі кожного учня, а якщо дозволяє площа, то можна взяти й по дві роботи.

Організувавши виставковий майданчик, дайте йому загальну назву.

До виставки можна додати висловлення авторів про осінь, дош, хмари, дерева, вітер і про настрій, що викликає осінь.

Уроочисте відкриття виставки підвищить самооцінку авторів й увагу батьків до внутрішнього світу дітей.

Не забудьте сфотографувати роботи (загальний план, окремі роботи), щоб назавжди зберегти в пам'яті цей творчий момент.

Примітка. В оформленні виставок використовують пінопластові стельові блоки, до яких легко прикріпити малюнок.

ОФОРМЛЕННЯ СВЯТ. ІНТЕР'ЄР

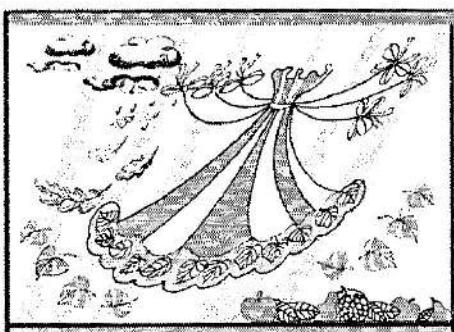
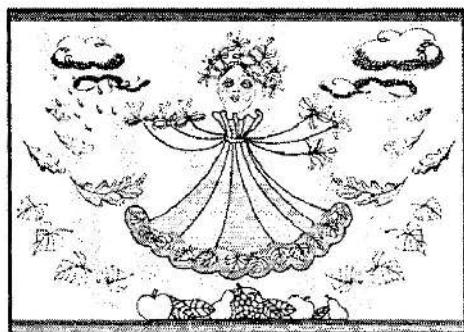
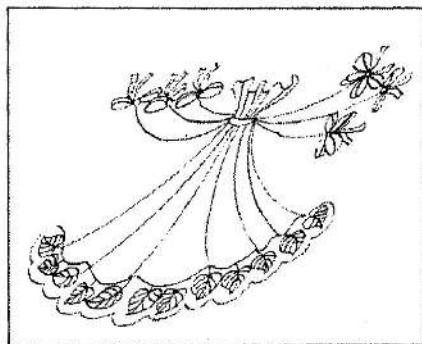
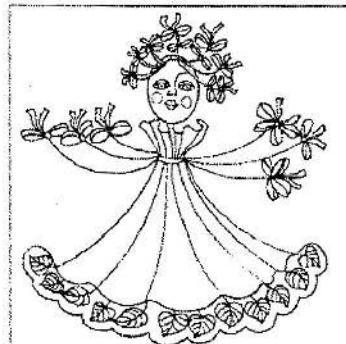
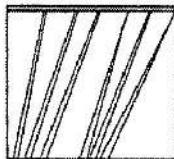
Для оформлення свят вам знадобиться тканина (синя, жовта, жовтогаряча), різnobарвні стрічки. Бажано, щоб тканина була тонкою: капроновою тощо. Для неба пропонуємо купити недорого підкладкову тканину, яку можна використовувати надалі для усіх свят.

Якщо у вас є сцена або постійне місце, яке ви оформляєте до свят, рекомендуємо закріпити струни з гачками або карниз до підлоги і стелі. Синю тканину закріплюємо на струнах і драпіруємо у складки. Це наше небо.

Тканина жовтого і жовтогарячого кольорів послужить основою для створення образу леді Осені.

Для цього обидва відрізки тканини зберіть у вузол, закладаючи глибокі складки, і закріпіть на основі (тканині, що ілюструє небо), а висоту визначте самі. Нижній край закріпіть так, щоб тканина провисела, ніби утворюючи сарафан.

Стрічки прив'язуємо до зібралого вузла, а на протилежних кінцях зав'язуємо банти. Ці банти закріплюємо на основу.

Доповнити оформлення можна вирізаними листками, хмарами, грибочками, які зробили діти на уроках малювання.

Багато заїв у дитячих садках не мають сцени. У цьому випадку оформлення можна виконати, прикріпивши тканину до балки на стелі.

Як закріплювати тканину внизу,— рейкою до підлоги чи до стіни — вирішувати вам. Порядок всього іншого оформлення залишається непереднім. Доповнити його можна букетом або вінком справжнього осіннього листя.

Для проведення конкурсів можна попросити дітей власноруч зробити малюнки калюж і листочків.

Костюми до свята

Каченя. Цей костюм може складатися з бейсбольної кепки з вічками, маски і тільника або светра у смужку.

Заєць. Образ зайчечня можна створити з допомогою білої манишки, маски зайчика і хвостика.

Їжак. Для їжака підійде накидка з нашитими до неї трикутничками (можна об'ємними), окуляри (краще темні) та зачіска типу «ірокез».

Миша. Сірий сюртучок або жилет з краваткою-метеликом, маска з круглими вушками, хвіст вервічкою — і мишка готова.

Півник. Щоб півник був схожим на справжнього, пропонуємо взяти звичайну в'язану шапочку з требінцем, маску й накидку з напінитими на неї строкатими шматочками матерії. По краях накидки слід прикріпити великі клапти тканини, у середині — менші за розміром клаптики, розкидані вільно.

Для створення костюма **Оле Лукойє** потрібні накидка з великими об'ємними гудзиками, маска і парасолька (бажано строката).

Містер Дош і Містер Вітер. Накидку можна виконати з поліетиленової прозорої пілівки. Накидка Містера Дошу виконується з каптуром і прикрашається крапельками, а накидка Вітру розрізана внизу на тонкі смуги (бахрому). До костюма можна додати жзл, на одному кінці якого прикріплений каскад.

Каскад — це розрізані на тонкі смуги і зібрани з однієї сторони в пучок тонкі поліетиленові пакети (можна різного кольору).

Костюми осінніх місяців можна виконати, використовуючи три складові елементи: шапочку-кокончик, жабо і чарівну паличку.

Костюм леді **Осені** призначений для дорослої людини. У цьому випадку ваша фантазія необмежена.

СЦЕНАРІЙ ЗИМОВИХ СВЯТ

ДЕНЬ СВЯТОГО МИКОЛАЯ (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ:

Янголи
Зірочка
Бісик
Миколай

ХІД ЗАХОДУ

Звучить музика. Виходять дві дівчини, одягнені в народні костюми.

1-а дівчинка

Ой, дивіться — покотилась
З неба зіронька ясненька,
Десь за лісом зупинились.
Що то значить?

2-а дівчинка

От якби до нас вона
В гості завітала,
Миколая привела,
Подарунків дала.

Дівчатка (*разом*)

Святий Миколаю, ми тебе благаємо!
Обдаруй нас теплотою,
Ласкою і добротою,
Пошли щастя на наш рід,
На український нарід.

Виходять два янголи, шепчуть на вухо.

1-й янгол

А листа ви написали
До янголів із небес?

1 - а дівчинка. Так, і вже його послали.

2 - й янгол. Тож діждеться ви чудес.

Танець янголів.

Звучить музика. Виходить Миколай із Зірочкою, розкидають серпантин. Діти, янголи, Миколай під музику проходять по залу і виходять, залишається Зірочка, вона вішає маленькі зірочки. Виходить Бісик.

Бісик

Всюди тепер добрі діти.
Де ж мені різки подіти?

Зірочка

Одлу собі забери,
Інші даси таким, як ти.

Бісик

Ох ти, Зірочко погана,
Нс введеш мене в оману,
Годі тут тобі сіяти,
Мой спріві заважати.
Ти Святому Миколаю
Своїм сяйвом помагаеш:
Снігом притрушу тебе,
Твое сяйво пропаде.

Виконує злодійський танок. Бісик надягас на Зірочку білку хустку.

Виходять дівчата.

1 - а дівчинка. Що за плач, а чи то сниться?

2 - а дівчинка. Дивись, дівчина маленька.

Дівчата скидають накидку з Зірочки.

Зірочка

Я не дівчинка маленька,
Я є Зірочка ясненська.
Я на свято Миколая
Йому завжди помагаю,
Бо сідаю на хатки,
Де є добрі діточки.

Звучить пісня.

Стук у двері. Заходять Святий Миколай та янголи.

Миколай

Мир і щастя вашій хаті,
Щоб були ви всі багаті,
Щоб біда вас обміналі,
Тільки радість звеселяла.

1 - а дівчинка. Мир і вам, гості славні і величні.

Миколай

Ось і наша помічниця.
Де ж пропала ти, світлиця?

Зірочка

Ой, дідуся, я не винна,
Не моя оце провина.

Миколай

Ти не винна, знаю, знаю,
Бісика козак скарав вже.
Ну, ти, Янголе, скажи,
В свою книгу зазирни,
Чи нам вірний знак подали,
Де потрібно ми попали?

1- й янгол. Знак нам правильний подали.

Миколай

Діти тут, я бачу, милі,
І привітні, і гостинні.
Буде їм за це дарунок.

З'являється великий подарунок (коробка), з якого виходить літнінка — Зірочка. Вона кличе інших дівчаток-зірочок.

Танок зірочек з ліхтариками (або з гірляндою).

1-а дівчинка

Дуже раді ми дарам.
Але чим віддячить вам?

Миколай

Ваша щедрість, доброта,
Чуйні, теплій серця —
Це подяка є для мене
Більша, ніж усі, напевно.
Та не час відпочивати,...
Нас чекають ще багато
Українських діток чесних.
Тож турбуєсь недаремно.

2-й янгол

В нас вже часу небагато,
Треба трішки поспішати.
Зірочко, вперед катись,
Де потрібно, засвітись.

Зірочка

Здоровенькі ви бувайте
І про нас не забувайте.

Всі йдуть, діти залишаються, махають ручками їм услід.

2-а дівчинка

А тепер ми заспіваймо,
Миколая звеличаймо. (Звучить пісня.)

НОВОРІЧНЕ СВЯТО (ДЛЯ ДІТЕЙ 2-3 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ:

Ведуча, Діл Мороз — вихователі,

Діти:

Петрушка

Гномики

Сніжинки

ХІД ЗАХОДУ

Діти входять до зали, зупиняються, роздивляються ялинку.

Ведуча

Учора навечір в дитячий садок

Поштар-зайчена передав іграшок.

Але не для ігор, а юта прикрас.

Зимова ялинка, малята, у нас!

Діти обходять навколо ялинки, торкаються її.

Ведуча. Але чому на нашій ялинці не горять вогни? Нумо поаплодуємо нашій ялинці, і тоді, можливо, вона засяє.

Діти гучно аплодують.

Ведуча. А тепер давайте пограємо з ялинкою. Якщо подмухаємо — вогни згаснуть, якщо поплескаємо в долоньки — знову запалають.

Проводиться гра з ялинкою.

Ведуча

Несповторна і красива,
Вся в гірляндах і вогнях,
У скількох дітей щасливих
Побувала ти в гостях!
Скільки радості й добра
Діточкам подарувала,
Щиросердною любов'ю
Їхні душі запалила.
І сьогодні в цьому залі,
Вся прикрашена зірками,
Наша лісова красуня
Всеслітися з малюками.

Діти співають і воціять хоровод навколо ялинки.

Під музику до зали забігає Петрушка. Звучить пісня.

Ведуча. До нас на свято завітав Петрушка, який носить кривий ковпак і завжди забавляє людей.

Петрушка. Але найбільше я люблю пограти з дітьми.

Проводяться ігри з ковпаком.

Петрушка. Дітки, а чи знаєте ви якісь віршики? Я дуже люблю їх слухати.
Діти розповідають вірші.

Петрушка

Ой, які чудові діти!
Вірші вмієте ви вчити.
Тільки я спитати забув:
А чи Дід Мороз тут був?

Ведуча

Ні, не був, але на свято
Його чекають всі малята.

Петрушка

Я зараз скренько піду
І Дідуся вам приведу.
Але до того, як прощатись,
Ще хочу трінечки погратись.

Проводиться гра у «сніжки».

Петрушка Йде.

Ведуча

В лісі віхола гуде,
Дід Мороз шлях не знайде.
Просліваймо веселіше —
І він дійде скуди інвидіше.

Діти виконують пісню «Зима».

Ведуча

Нумо, гномики, ліхтарики беріть,
Дідуссві путь на свято покажіть.

Виконується танець гномиків.

Виходить Дід Мороз.

Дід Мороз

Довго лісом йшов до вас
І, нарешті, я діставсь.
З Новим роком вас, малеча,
В добру путь і в добрий час!

Ведуча

Як добре, що до нас на свято
Ти зміг, Дідуся, завітати.
Тебе ми бачити всі раді.
На новорічнім маскараді.

Дід Мороз

Снігу в лісі — по коліна,
А на небі — ні зорі.
Тож спасибі друзям-гномам,
Що запалили ліхтарі. (*Звертається до дітей.*)
Ну, а зараз треба стати
в хоровод і привітати.
Новий рік, що так чекали.
Він зі мною, в цьому залі!

Звучить пісня Діда Мороза за вибором музичного керівника.

Ведуча

Дід Мороз, прохають діти,
Рученята б ім погріти.
А щоб тепліш було на святі,
Може, краще вам пограти?

Проводиться гра «Заморожу».

Ведуча. Дідусю Морозе, у нас дітки спритні, кмітливі. Ти навіть від них не зможеш встигнути сховатися.

Дід Мороз. Не може цього бути. Треба обов'язково це перевірити.

Проводиться гра «Схованки».

Дід Мороз. Справлі у вас дуже активні дітки.

Я зараз трішки відпочину,
Не можу грatisь без упину.
І прошу хлопців і дівчаток
Вірші про зиму прочитати.

Діти читають вірші.

Дід Мороз

Якось в залі тепло стало.
Невже літо враз настало?
Гей, крижинки, онучата,
Вийдіть діда привітати.

Виконується танець крижинок.

Дід Мороз

Дуже весело у вас —
Ніде правли діти.
Але до інших дітлахів
Час мені спішити.
Я — Дід Мороз,
Червоний ніс,
Мішок дарунків
Вам приніс.

Дід Мороз роздає дітям подарунки.

Дід Мороз

На все добре, мої любі,
Не хворійте, виростайте.
Через рік біля ялинки
Знову Дідуся стрічайте.

Дід Мороз з піснею йде.

Ведуча

Тож, друзі, з святом всіх вітаю,
Прощатись зараз треба нам.
Бажаю Новий рік зустріти
Щасливо дітям і батькам.

Діти під супровід музики йдуть із зали.

НОВОРІННІЙ КОЛОБОК (ДЛЯ ДІТЕЙ З-4 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ:

Дорослі:

Ведуча, Дід Мороз

Діти:

Колобок

Вовк

Ведмежа

Зайченята

Лисиця

Сніжинки

ХІД ЗАХОДУ

Ведуча

Сьогодні незвичайнє свято —
Ми раді Новий рік вітати.
А ця ялинка для малят —
Дарунок лісових звірят.
Вся пишно вбрана, аж іскриться,
На гілках — грудочки сніжків,
Стрічайте, лісова цариця,
Улюбленіця дітлахів.

Ялинка

З Новим роком всіх вітаю,
Миру, радості бажаю,

Міх здоров'я, мірку сміху,
Віз солодощів для втіхи,
Гору щастя зичу вам —
І малятам, і гостям.

Звучить пісня про Новий рік за вибором музичного керівника.

1-а дитина

Добрий день, Ялинко мила!
Гарно як, що ти прийшла.
В хоровод усіх зібрала
І, мов мама, обняла.

2-а дитина

Вся вбралася, причепурилась
Гостя новорічних свят.
Круг ялинки, подивіться,
Скільки радісних малят!

3-я дитина

Запросивши в коло друзів,
Зайченят і ведмежат,
Ти нам в казку путь відкрила,
На веселій маскарад.

Виконується парний танець навколо ялинки.

4-а дитина

Як на тебе всі чекали!
А малита ніч не спали!
Вірші вчили, малювали,
Ігри різні готували
Разом всі і поодинці,
Догодити щоб ялинці.

5-а дитина

Нам дуже, дуже весело
І настрій — просто клас!
Тож пісню про ялиночку
Ми виконаєм враз.

Звучить пісня про ялинку за вибором музичного керівника.

Ведуча

В день, коли ялинки свято,
Можуть дива-дивні статись.
Бо Рік Новий до нас іде
І казку за руку веде.
Тож пригадайте, малюки
І всі шановній батьки,
Як жив та був на білім світі

У добрій казці Колобок,
Пустун, співун та витівник
На прізвисько Рум'янний Бік.

Колобок

Колобок я, витівник,
Маю я рум'янний бік,
Полюбляю дуже свята,
До дітей я дуже звик.
Забажалось якось вранці
Відоочити на вікні.
Глянув — а на гілці скринька
із запрошенням мені.
І сьогодні до малят
Я кочусь в дитячий сад.

Колобок обходить навколо ялинки.

Ведуча

По стежинці він котився,
На ялинку поспішив.
Але нашого рум'янця
Сірий Вовк уже чекав.

Назустріч Колобкові виходить Сірий Вовк.

Вовк

Колобок! Вітаю, друже!
Бачу, посіїшаєш дуже?

Колобок

На ялинці в літсадку
Треба бути Колобку.

Вовк

В мене був голодний ранок.
Тому будеш за сніданок.

Колобок

Що за кепські в тебе жарти?
Жартувати так не варто.
З'їш меніс, Вовчун хвостатий, —
Зіпсуеш малятам свято.
Краще поміркуй над тим,
Що робитимеш один.
Щоб товарища знайти,
Треба в літсадок іти.

Вовк

Ну, спасибі, дуже радий.
Тож побачимось в літсаді.

Сценарії зимових свят

Вовк і Колобок розходяться в різні сторони. Колобок ховається за ялинку.

Ведуча

Покотився Колобок,
Рушив в путь-дорогу.
Але раптом ведмежа
Вилізло з барлога.

Колобок виходить з-за ялинки. Назустріч йому виходить Ведмежа.

Ведмежа

Колобок! Вітаю пана!
Ти куди спішиш так рано?

Колобок

На ялинку поспішаю,
В дитсадку мене чекають,

Ведмежа

Зранку зовсім я не єв,
Прямо ледве не зомлів.
З'їм тебе я, друже милий,
Втриматись мені нссила.

Колобок

Алс ж я обіцяв малятам
Ялинку привітать зі святом.
Ти теж прямуй у дитсадок,
Скажи: покликав Колобок.

Ведмежа

Ну, то добре, я зайду
І сестричку приведу.

Ведмежа прощається, йде.

Виходять зайченята.

1-е зайченя

Колобок, наш славний друже!
Зачской, не поспішай.
Ми тоді всі раді дуже,
До нас у гості завітай.

Колобок

Запросили мене дітки,
Обіцяєся бути швидко.
Тому, друзі-Зайченята,
Прошу в гості до дитсаду.

2-е зайченя

Які чесні дітки милі!
Нас на свято запросили!

3-с зайченя

Тож, зайці, часу не гаймо!
Танцювать розпочинаймо!

Танець зайченят.

Виходить Лисиця.

Лисиця

Щось я довго полювала.
Зранку й кісточки не мала. (*Бачить зайців*)
Ба! Яка пожива гарна!
Тож шукала я не марно.
Ось цього я заберу
Й віднесу собі в нору.

Зайці кидаються на в'їшки, одного Лисиця хапає.

З-за ялинки виходять всі герой: Колобок, Ведмежа, Вовк, Зайці.

Ведмежа

Ти, Лисице, Зайця кинь,
Бо йдемо ми в гості з ним.

Лисиця

Друзі, вій мене простіть.
Свого друга заберіть.

Вовк. Хай вже, можна і простити.

Ліса. З вами буду я дружити.

Колобок

А тепер скоріш рушаймо.
Нас ялинонька чекає.

Звірі й Колобок обходять навколо ялинки та зупиняються.

Усі (разом)

З Новим роком вас вітаєм!
Щастя, радості бажаєм!

Ведуча

Який сюрприз! Наш Колобок
Привів звірят у дитсадок.
Раді ми вас всіх зустріти.
В хоровод нас кличуть діти.

Звучить пісня про Новий рік за вибором музичного керівника.

Всі розсажуються по місцях.

Ведуча

За вікном вже темно стало,
І мені на думку спало

В це чудове дивне свято
Вам загадку загадати.
Тож скажіть, з ким на поріг
В дім заходить Новий рік?
Сиву бороду він має,
Багато ігор, жартів знає.

Діти. Дід Мороз.

Ведуча

Слід Дідуся запросити
З нами Новий рік зустріти.

Діти та вихователь кличуть Діда Мороза. Дід Мороз виходить з піснею.

Дід Мороз

Я вітаю вас, малята,
Любі хлопчики й дівчата!
З Новим роком всіх гостей —
І дорослих, і дітей!
Як же ви новиростали!
А чи мене ви впізнали?

Діти. Так.

Дід Мороз. Хто я, дітки?

Діти. Дід Мороз.

Дід Мороз. Справді, молодці. Не забули ви мене. Але якось у вас трішки темно.

Гей, ти, палице моя,
Срібная, чарівная!
Нам ялинку запали,
Мою душу звесели.

А зараз, дітки, давайте пограємо.

Діти грають з Дідом Морозом.

Дід Мороз. Ви, дітки, молодці! Чудово грали! А загадки відгадувати ви вмієте? Тоді зараз я перевірю.

Дід Мороз загадує дітям загадки.

Дід Мороз

Сле вся ялинка пишина,
Адже свято у малят.
Ми їй зараз подаруєм
Танець діток-каченят.

Дід Мороз виконує з дітьми «Танець маленьких каченят». Ігри з Дідом Морозом.

Дід Мороз

Щось я трішки притомився,
Вже давно не веселився.

Краще я десь примоюсь
І на діток подивлюсь.

Діти розповідають Діду Морозу вірші.

Дід Мороз

Гей, сніжинки-витівниці,
Сестриченки біолиці,
Вилітайте, покружіть
І всіх в залі звеселіть.

Виконується танець сніжинок.

Дід Мороз

За вікном хурделиця
Білой ковдрой стелиться.
То сніжинки покружили
І дбайливо землю вкрили.

Дід Мороз викочує з-за ялинки велику «снігову» кулю, в якій лежать подарунки.

Дід Мороз

З вами, діточки, я грав,
В хороводі танцював,
Вас смішив, дотепним був.
Але все ж про щось забув.

Діти. Про подарунки!

Дід Мороз

Ні, про них я не забув.
Нумо, чарівна налице,
Поможи роздати гостинці.
Як гукну «один, два, три!» --
Ти цю кулю перетвори
На зірки, і візерунки,
І... дитячі подарунки.

Дід Мороз роздає подарунки.

Ведуча

Новорічне наше свято
Вже завершувати час.

Дід Мороз

І мені вже в путь, малята,
А ця пісенька -- для вас!

Діти водять хоровод навколо ялинки і співають.

НОВОРИЧНИЙ РАНOK (ДЛЯ ДІТЕЙ 5-6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Дорослі:

Ведуча – вихователь

Дід Мороз

Зима

Діти:

Скоморохи

Новий рік

Зайчечя

Сорока

Ведмідь

Снігуронька

Буратіно

Кіт

Лисиця

Мальвіна

Червона Шапочка

Вовк

Попелюшка

Принц

Черепаха Тортіла

Жаби

ХІД ЗАХОДУ

Звучать позивні на музику «В лесу родилась слонка».

До залу вбігають двоє скоморохів.

1 - й скоморох

Гей, панове, поспішайте,
Цього залу не минайте,
Всіх запрошую на бал —
Новорічний карнавал!

2 - й скоморох

Будуть ігри, будуть танці,
Подарунки для дітей.
Станьмо зараз круг ялинки —
Привітаємо гостей.

Під звуки «Новорічної польки» до залу вбігають діти та стають навколо ялинки.

Ведуча

Сніва іропальний пісні
Славетний рік старий.
В ці дні не будемо сумні,
Бо рік іде новий.

Дитина

Він стукає до нас в шишки,
Хурделицею стелиться.
Дарує всім нові сніги
Його сестра метелиця.

Забігає хлопчик у костюмі «Нового року». Звучать 12 ударів годинника. Новий рік оббігає 2 кола.

Новий рік

За роком рік, мов річка плине.
Сьогодні в мене іменини.
І вже отримав я ізрання
Від багатьох дітей вітання.
Хай всюди музика лунає,
Радіє весь дитячий сад,
Ялинка барнами заграс
Для всіх: дорослих і малят.
Щоб були в своїй оселі
І щасливі, і веселі.
Щоб співалися пісні
В новорічні світлі дні.

Всі діти плещуть у долоні.

В сі. З Новим роком!

Новий рік. З новим щастям!

Дитина. Вітаємо тебе, Новий рік!

Ведуча

Нумо йдіть всі до ялинки,
Подивіться іграшки,
А сніжинки, мов з картинки,
Враз прикрасили гілки!

Діти роздивляються іграшки.

Ведуча

Роздивились все довкола?
Тож ставайте дружно в коло.

1-а дитина

Ти, ялинонько духмяна,
У сріблисту сукню вбрана,

З лісу в сад до нас прийшла,
Свято діткам принесла.

2 - а дитина

Ми тобі багато різних
Заспіваємо пісень,
Будем грати, танцювати,
Всеслитися весь день,

Діти водять хоровод навколо ялинки. потім сідають на свої стільниці.

1 - а дитина

Якось взимку сірі вовки
Полювали на уліссі
І почули від сороки
Про ялиноньку в памисті.

2 - а дитина

Як дізнались про це звірі,
Враз помчалися лісами.
Мало хто сороні вірить,
Хочуть бачити все самі.

Звучить музика.

Танець сороки за вибором музичного керівника

Після виконання танцю сорока бурс телефон і набирає номер. Виходить заєць, стає навпроти сороки і теж дістает телефон.

За є ць. Алло! Біля телефону зайчена. Хто говорить?

Сорока

Це я! Сор-рока-білобока.
Лечу з торбиною вістей.
Ялинка-диво є у лісі.
А я до вас веду гостей.
Всі ялинку-диво хочуть
Бачити на власні очі.

За є ць. Що за гости?

Сорока

Дитсадок.
Я веду до вас діток.
Збираються малята
Зробити в лісі свято.
Я ж супроводжу в нуті,
Щоб діти шлях могли знайти
І тут не заблукати.

За є ць. Нс поспішай, строката!

Сорока

Зупинитися несила.
Я так рада, рада, рада,
Що ялинка запросила
Дітлахів до нас із саду.

Заєць. До побачення! Ну й базіка! Мабуть, все вигадала. А може, все і правда?

Заєць замислюється, починає бігати.

Заєць. Всі сюди, мершій сюди!

Ведмідь. Ти чому репетуеш? Адже я сильо.

Заспінь. Годі спати! Треба гостей зустрічати.

Ведмідь. Гости — це чудово. Але ж відпочивати теж необхідно. (*Тупотить*)

Заспінь. А чому?

Ведмідь. А тому, що зима, а взимку всі ведмеді повинні спати.

Заєць. По-перше, ти ще не ведмідь, а ведмежа, по-друге, ти ведмежа не справжнє, а казкове, і тому тобі спати необов'язково.

Ведмідь. Ти це достеменно знаєш?

Заспінь. Звісно.

Ведмідь. Ну, тоді всі сюди! До нас гості йдуть.

Звірі виникуються біля ялинки.

Діти. Ось і ми, стрічайтесь нас.

Звірі (хором). Всі заходьте, в добрий час.

Під звуки веселої польки виходять діти та зупиняються біля звірів у колі.

Дитина

Вітаю свято новорічне,
Ялинонько, мершій засяй!
Радій, красуне предковічна,
Гучніше музика заграй!

Ззвучить пісня про ялинку за вибором музичного керівника. Після виконання пісні діти розсаджуються по місцях.

Виконується пісня Снігуроньки за вибором музичного керівника.

Снігуронька

У лісі сніг, у лісі біло —
Такі замети нанссло!
Немовби в білому хутрі
Стоять дерена у снігу.
Верхівка на ялинці
В сріблястій пелеринці.
А іній на берізках
Надав деревам блиску.
Тож будем танцювати

І Новий рік стрічати,
Аж доки не приїхала
Зими сестриця — Віхола.

Виконується танець сніжинок за вибором музичного керівника.

1 - а дитина. Мабуть, не вийде у нас свято, подивітесь, який сніг сипле.

2 - а дитина

Гей, сніжинки, гості з неба,
Зараз снігу нам не треба.

3 - я дитина

Будь ласка, ви не ображайтесь
І більш нам не заважайте.

1 - а сніжинка

Ми, звичайно, розумієм,
Та не можемо не йти.

2 - а сніжинка

Принесла нас Сніговія,
Щоб дороги замести.

3 - я сніжинка

Вниз примусила спускатись.
Тож куди нам всім дізатись?

Сніжинки відлітають.

1 - а дитина. Давайте до самої Зими підемо.

2 - а дитина. Не стане вона нас слухати.

3 - я дитина. А ми її вмовимо.

Діти (разом)

Гей, Зима, Зима, Зима!
Нумо йди до нас сама.
Хоч у космос злетимо,
А тебе ми знайдемо.
Краще йди до нас сама,
Гей, Зима, Зима, Зима!

Звучить музика Г. Свиридова «Заметіль».

Виходить, пританцюючи, Зима.

З и м а

Хто в палаці галасує?
Хто хазяйку тут турбус?
Адже я не для забави
Геть покинула всі справи!
Хочу достеменно знати:
Хто посмів мене гукати?

1 - а дитина

Ну, ѿй красуня! Справжне диво.
Правда, щось вона сварлива.

2 - а дитина

Може, то Зима вдає,
Що сердита ніби є.

Зима

Ой які хлоп'ята чемні!
Не хвилюйтесь царемио.
Теть зі шляху заметлі,
Щоб дітей не застудили!
Я ж гостей хочу спитати:
Що вас привело, малята?

Діти. Розкажи нам, Зимонько, казку.

Зима

В деякому царстві,
В деякому королівстві...

З'являється Буратіно.

Буратіно

Ой, ой, ой! Що ж це за диво?
Все так чисто і красиво,
І багато дитинчат
Під ялинкою сидять.
Всі в чудовому вбранні,
Навіть трішечки смішні.
Вас вітаю я, малята:
І дівчата, і хлоп'ята!
Я знайомий вам давно,
Бо знімався я в кіно.
Маю друзів я багато,
Ви їх знаєте, малята:
Артемон, П'стро, Мальвіна.
Ну, а звусь я... (*діти хором — Бу-ра-ти-но!*)
Правильно відповіши,
Можете радіти.
І за це я свій секрет
Вам відкрию, діти.

Всі дучі

У лісочку на горбочку
В льодяній хатинці
Дід Мороз з онукою
Готують гостинці.

Щоби привітати
В новорічне свято
На Землі усіх людей:
І дорослих, і дітей.
Бо вночі на Новий рік
Кожний до сюрпризів звик.
Ну, а Дід Мороз на возі
Подарунки всім розвозить,
Золотим ключем крутнув,
Скриню міцно він замкнув
І на свято до малят
Мчить Мороз в дитячий сад.

Буратіно

А ключа мені віддав
І збрігати наказав. (*Буратіно шукає ключа.*)
Ай, ай, ай! Боже май!
Де ж це ключик золотий?
Що ж робити? Де шукати?
Що Морозові казати?
Тож часу не буду гаять.
Може, ключик відшукаю.

З'являються Кіт та Лисиця.

К і т. Дурник Буратіно ключика загубив.

Л и с и ц я . Тому подарунки будуть наші.

Р а з о м . Наши! Ха-ха-ха!

Танець Лисиці та Кота.

Обидва йдуть зі сцени. Виходить Мальвіна.

Мальвіна

У лісі, всім сова казала,
Лисиця ключик підібрала.
То як же ключ нам відібрати?
Мабуть, щось треба влаштувати? (*Розмірковує*)
Шось, пригадую, сова
Говорила про дива.
Ніби Кіт і зла Ліса
Дуже люблять чудеса.
Нумо, казки, оживіть,
Чудеса нам покажіть.

Виходить Червона Шапочка.

Червона Шапочка

Як чудово в лісі цьому,
Сніжно-білім, чарівному.

Йду я на ялинку у дитсад,
Дуже там нікаю у малят.
Маю я корзину ширіжків,
Щоби пригостити дітлахів.

Виходить Вовк.

В о в к

А ну чекай, не поспішай,
В дитсад не підеш — так і знай!
Кого зустріну на пугі,
Тому вже далі не іти.
Ну, а тебе, дівча, як звати?
Куди зібралася прямувати?

Червона Шапочка. Мене звуть Червона Шапочка. А йду я на ялинку до дітей.

В о в к. Візьми мене із собою.

Червона Шапочка. Ну добре, пішли.

Йдуть під музичку з к/ф «Про Червону Шапочку» «Якщо довго-довго-довго...». З'являється Попелюшка з хустинкою на плечах.

Попелюшка

Сумно вдома, всюди тиша.
Лили в куті шурхоче миша.
Всі пішли, а я сама,
Навіть подруги нема.
Тільки мріяти я можу
Про бали і світську ложу.
Там танцюють, веселяться,
Спів музик, вогні іскряться.

З и м а

Не сумуй, хіба це лихо?
Посміхнись і тихо-тихо
Пропелчи:
«Хочу на бал,
Новорічний карнавал!»
І чудова сукня нова
Буде зараз жс готова.

Попелюшка скидає хустку з плечей.

З'являється Іринц.

П р и н ц

Ти, як лілія, прескрасна,
Ти, як сонця промінь ясний,
Мое серце освітила,
Попелюшка моя мила.

Виконується вальс.

Попеляшка

Станьте, діти, дружно в коло,
Потанцюймо всі навколо
Господині цього балу,
Що на свято нас зібрала.

Виконується загальний танець.

Буратіно

Дивіться, малята, Кіт і Лиса
З'явились на свято. Ну й чудеса!

Кіт та Лисиця

Ти пробач нам, Буратіно,
Що тебе ми обманули.
Упустили в річку ключик,
Він тепер лежить у мулі.

Буратіно

Мій друг — Черепаха Тортила із казки —
Мені допоможе, коли її ласка.

Танець Черепахи та жабенят.

Черепаха дістас ключик.

Тортила

Ось, мій друже дорогий,
Візьми ключик золотий.
Мені ж треба повернати,
Онучаток доглядати.

Буратіно

Он як, ключ тепер у нас!
Починаймо перепляс...

Ведуча

Мучить лиш одне питання:
Де ж Дідусь Мороз на санях?

Буратіно. А Діда Мороза ми зараз покличемо. Правда, дітки?

Буратіно й діти тричі кличуть Діда Мороза. Буратіно водить у повітря паличкою, мов диригент.

Під звуки музики з'являється Дід Мороз. Після привітання Дід Мороз запалює ялинку, запрошує малят до хороводу. Проводяться різні ігри.

Дід Мороз

Ви, малята, молодці,
Добре заспівали.
І з м'ячами у руці

Весело стрибали,
 Вам за це дідусь привіз
 Подарунків цілий віз. (*Роздає подарунки*)
 Щоб морозу не боялись
 І на ковзанці катались.
 Тож будьте здорові,
 Бувайте, малята,
 Вам щастя бажає
 Мороз бородатий.

МУЛЬТІ-ПУЛЬТІ – ВЕСЕЛА ПЛАНЕТА (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Дорослі:
 Ведуча — вихователь
 Дід Мороз
 Баба Яга
 Діти:
 Снігуронька
 Білочки
 Ведмедик
 Зайченята
 Лисиця
 Буратіно
 Кіт Базиліо
 Ліса Аліса
 Богатир
 Конячки

ХІД ЗАХОДУ

Виходить Снігуронька і співає.

Снігуронька. Добрий день, діточки. Ви впізнали мене? Хто я?
 А дідуся Мороза ще немає? Тож давайте його дружно покличемо.

Діти зі Снігуронькою кличуть Діда Мороза. З'являється Баба Яга, вдягнена у шубу Діда Мороза.

Звучить пісня Баби Яги за вибором музичного керівника.

Баба Яга. Добрий день, мої любі, вітаю, мої гарнесенькі! Чого ж це ви раптом стихли? Чи менс не впізнали? Чи від радощів, що я, нарешті, до вас прийшла, тобто прийшов я, Баба, тъху, тобто Дід... Зовсім ви мене заплутали! Ой, а ти хто?

Снігуронька. Я — Снігурка. А ти хто?

Баба Яга. Ти що, не бачили? Я Баба, тъху, Діда, тобто Дід Мороз.

Снігуронька. Цього не може бути! І ніс твій мені щось нагадує.

За іверима чутю, як дзеленчать бубонці, лунає голос Діда Мороза: «Тишу! Приїхали!»
До зали заходить Дід Мороз.

Дід Мороз

З Новим роком вас вітаю,
Хай щастить вам всім без краю,
Буде дружною сім'я.
Вам павік бажаю я! (Помічає Бабу Ягу)

— А це хто?

Баба Яга. Я, Дід Мороз.

Дід Мороз. Тобто як Дід Мороз? А я ж тоді хто?

Баба Яга. Не знаю, не знаю... А тільки я — Дід Мороз!

Дід Мороз. Ні, пе я — Дід Мороз.

Сперечаються, тупочуючи на одне одного ногами.

Баба Яга. Ні, я!

Дід Мороз. Ні, я!

Баба Яга. Ні, я!

Снігуронька. Я знаю, де справжній Дід Мороз. Ось він, мій дідусь. Вітаю, Діду Морозе!

Дід Мороз. Доброго дня, Снігуронько, вітаю, опучечко! Дякую, що впізнала діда. А ти хто ж тоді, самозванець? А ну геть звілси, поки тебе не заморозив!

Дмухає, звучить запис хурделиці й Бабу Ягу «здуває».

Дід Мороз

Ну, вже годі нам зійтхатъ.
Всі давайте танцюватъ!

Виконується танець під музику «Трик-трак».

Снігуронька

Де ж, Дідусю, подарунки?
Для дітей малих пакунки?

Дід Мороз

Ну, звичайно! Я для вас
Подаручочки припас.
В скриню розписну сховав
І на ключ позачиняв,
Щоб довезти вчасно їх,
Я запряг коней баских.
Біла трійка мчить щодуху,
Тільки вітру свист над вухом.

Танець конячок.

В кінці танцю коні вивозять скриню.

Дід Мороз

Ну, онучко, помагай,
Скриньку швидше відчиняй. (Звертається до гостей)
Ці гостиці вам на свято —
І дорослим, і малятам.

Снігуронька

Що за дивна скриня ця!
Нс відкриєш без ключа.
Що ж робити? Як нам бути?

Дід Мороз

Ах я дурень! Так забути.
Ключ у лісі під кущем.

Ведуча

Що ж, в житті не без проблем. (Звертається до дітей)
Хто тут спритний? Є такий?
У відрядження мерцій!

Діти сідають у літаючу тарілку й «відлітають» під музичу пісні «Прекрасное далёко». Дід Мороз і Снігуронька махають дітям услід і йдуть. Діти в літаючій тарілці проходять по залу коло й зупиняються.)

1 - дитина

Ой, яке тут все чудове.
Невідоме, дивне, нове.

2 - дитина

Не планета — просто диво.
Все так чисто і красиво.

3 - дитина

І ялинка на горбку,
Як у нас у дитсадку.

4 - дитина

Промениться вся і сяє.
Бач, ялинки й тут бувають.

1 - дитина

Щось себе я не впізнаю.
Якийсь дивний вигляд маю.

2 - дитина

Ми ж були всі малиоки,
А тепер — якісь звірки.

3 - дитина

Мабуть, це казковий ліс.
Тож не будем вішати ніс.

4 - а дитина

Треба лісом нам піти,
Ключик золотий знайти.

Діти під музику йдуть.

Вискають білочки.

1 - а білочка

Ми білки пустотливі,
Веселі і грайливі.
Співасмо, танцюємо,
Усім добро вінчуємо.

2 - а білочка

Як весело, як хороше
На гільчиці скакати.
З красунею-ялинкою
У лісі станцювати.

Танцю білочок.

Ведуча

Ви так вміло танцювали,
Спритні господині.
Чи не бачили ключа
Від Лідуся скрині?

Білочки, Ні.

Ведуча

Треба далі нам іти,
Ключик золотий знайти.

Білочки йдуть,

Під музику виходить Ведмедик.

Ведмедик

Хоч я ще малий на зріст
І короткий маю хвіст,
Я ревіти вмію: «Гр-р-р!»
Не малюк, а справжній звір.

Ведуча

Ти, Ведмедик, зачекай.
Грізно дуже не гукай.
Краще нам допоможи,

Як нам ключ знайти, скажи.
Може, бачив лесь його?

Ведмедик

Ні, не бачив я ключа.
Можс, його взяв зайча?

Ведуча

Що ж, тоді підем шукати...
Отуди! Мерщій, малята.

Ведмедик йде, махає лапою.

Під музику виходять зайченята.

1 - с зайченя

Які дітки чені, милі!
Нас на свято запросили.
І сьогодні ми для вас
Заташоєм...

Зайці (разом). Вишний клас!

Танець зайченят.

2 - с зайченя

Всі на світі звірі знають:
Зайці різними бувають.
Є і зайці, є зайчуні,
І веселі пустуни.

3 - е зайченя. І хоробрих є чимало.

4 - с зайченя

Ще такого не бувало.
Правда, йде лиса до нас,
Розхрабритись — саме час.

3 - с зайченя

Нумо, зайці, хто спритніший?
Розбігаймося скоріше!

Зайченята розбігаються. Виходить Лисичка. Лисичка співає пісеньку, танцює.

Лисичка

Я лисичка, я сестричка,
Маю до вас справу.
Запросіть мене на свято,
Будьте так ласкаві. (*Танцює*)
Я лисичка, я сестричка,
По лісу гуляю
І сьогодні Новий рік
З дітками стрічаю.

Ведуча

А скажи ти нам, лисичко,
Рудохвостая сестричко,

Може, ти ключа знайшла
І малятам принесла?

Лисичка

Ні, не бачила його.
Поспітайте ще кого.

Лисичка має лапкою і йде.

Під запис пісні А. Рибникова «Буратіно» з музичної казки «Неймовірні пригоди Буратіно» вибігає Буратіно із золотим ключиком і виконує танець.

Буратіно

Я веселий Буратіно,
Пустотливий та смішний.
Я отримав від Тортили
Класний ключик золотий.

Пританцювуючи, на сцену виходять Ліса Аліса та Кіт Базиліо під запис пісні А. Рибникова «Пісня Ліси Аліса та Кота Базиліо» з музичної казки «Неймовірні пригоди Буратіно». Цей танець вибудуваний у вигляді сюжетної хореографічної сценки. Буратіно ховас ключик за спину, а Кіт Базиліо і Ліса Аліса намагаються його забрати.

Ліса Аліса

Милій хлопчик Буратіно,
Любимо тебе, як сина.
Що б не сталося — ми з тобою.

Кіт Базиліо. Що ховаєш за спину?

Буратіно

Якось ви сьогодні дивні,
А прот... (показує ключа)
Це ключ чарівний.
Тільки все це — таємниця.

Кіт та Ліса. Говорити не годиться!

Буратіно. Ключик треба цей віддати.

Кіт і Ліса

Ми за тебе дуже раді,
Проте вислухай пораду;
Ключ один на що
Придатний?
Відчинити він не здатний.

Ліса

Тому спробуй на ялинці,
Як Дідусь роздасть гостинці,
Свого ключика сховати,
Щоб уранці познімати
Золотих клюців врожай.

(*Kit цієї миті, примруживши очі, повільно водить головою.*)

Котику, не заважай.

Буратіно

Сто ключів! Як це чудово!
Що ж, мій ключик вже готовий.
Я його тут залишаю (*вішає ключа на ялинку*),
А на ранок завітаю.

Кіт та Лиса

Ну, а зараз з Буратіно
Ми підемо на гостину.

Забирають Буратіно із собою.

З-за ялинки виходить Баба Яга, підходить до ключика.

Баба Яга

Ключик тут? Не вірю я.
Скриня дідова — моя!

Виходить Богатир.

Богатир. Стій!

Баба Яга. Ба... Ти хто такий?

Богатир

Знаю, друзі, як лиху зарадити.
То ж чи я богатир, а чи дівка красная?
Як вдягну я сій шолом зісрібла,
Шолом зісрібла, плащ із золота.
Сяду верхи на баского коня
І візьму свою шаблю гострюю —
Гей, виходь, ти, Яга, на чесний бій.

Баба Яга

Ой, ой, ой! Яка потіха!
Ледь не луснула від сміху!
Ось накличу я завію —
Вмить вона тебе розвіс.

Баба Яга чаклус, Богатир перетворюється на сніговий замет. Баба Яга загортає його у білу ковдру, розшиту сніжинками.

Баба Яга

Ось, нарешті, перемога.
Не піду тепер, їй-богу!
Новий рік іде до хати,
Скриню треба відчиняти.

Ведучá. Невже ми програли? Мабуть, вже час втрутитися Дідові Морозу.

Виходить Дід Мороз і звертається до дітей і гостей.

Дід Мороз. Не хвилуйтесь, ми всі разом впораємося з пісню розбійницею.

Ведуча. Але ж як?

Дід Мороз. У мене є план. Дітки, а чи вмієте ви марширувати? Покажіть. А ви, батьки, вмієте гудіти, як літаки? А ви, гості, вмієте гарчати, як леви й тигри? Сиробуйте! А тепер чекайте моого сигналу! (*Бере рупор.*) Увага, увага! Баба Яга! Ти оточена! До лісу наближаються наші загони. (*Діти тупочуть.*) У повітря піднялися наші літаки. (*Батьки гудуть, махають руками, мов крилами літаків.*) А крізь нетрі проридаються дикі звірі, наші друзі! (*Гости в залі гарчати.*)

Баба Яга лякається й вибігас із залу.

Дід Мороз підходить до «замету», знімає ковдру і виводить богатиря.

Дід Мороз

Ось як, малюта, на світі бувас.
Лоброму в казках завжди помагають.
З відданим другом біда не страшна,
Дружба — це зірка твоя і провідна.
І що ж, веселітесь, радійте, сільвайтесь,
Дружно усі Новий рік зустрічайте!

Діти водять хоровод навколо ялинки, проводяться різноманітні ігри.

1. Гра «Збери сніжки»

Діти встають по колу, а в центрі — ведуча. Під веселу музичку діти вільно танцюють (на місці), але, як тільки музика припиняється, кожна дитина повинна встигнути підняти з підлоги сніжинку, поки її не схопила ведуча.

Той, хто програв, вибуває з гри. Перемагає найспритніший і найшвидший.

2. Пошіль сніжком у кошик

Діти шикуються у дві команди. Перед кожною командою на відстані 3–5 кроків ставиться кошик (чи кидателься обруч). Кожному учаснику команди в руку дається сніжок, і діти під музичку по черзі кидають сніжки в кошик. Перемагає та команда, у якої в кошику виявиться більше сніжків.

3. «Про ялинку»

Дід Мороз говорить: «Ялинки бувають великі, маленькі, широкі, вузькі, пухнасті...». При цьому діти повинні показувати руками те, що говорить Дід Мороз, який, однак, може їх спеціально спантеличувати, наприклад: «Ялинки бувають вухаті».

4. «Біг на лижах»

Діти шикуються у дві команди. На відстані 5 кроків ставиться напроти кожної команди стілець. Першій дитині видаються маленькі лижі. Вона за командою повинна олятти лижі, пробігти вперед, оббігти стілець і, повернувшись на місце, передати лижі наступному учасникові. Перемагає та команда, де діти швидше впоралися із завданням.

5. Гра з брязкальцями

Снігурка видає усім по брязкальцю. Діти тримають у руках брязкальця і під музику розбігаються по залу. По завершенні музики діти зупиняються і ховають брязкальця за спину. Дід Мороз шукає брязкальця. Він просить дітей показати йому спочатку одну, потім іншу руку. Діти за спілкою перекладають брязкальця з однієї руки в іншу, у такий спосіб показуючи, що в руці ніби нічого немас.

Дід Мороз дивується, що брязкальця зникли. Знову звучить музика, і гра продовжується.

6. Гра «Рукавичка»

Усі діти стоять колом. Перед цим, трохи раніше Дід Мороз «випадково» десь губить рукавицю. Ведуча піднімає її й питает Діда Мороза: «Дід Мороз, а чи не твоя це рукавиця?» Дід Мороз відповідає: «Рукавичка ця моя. Ось наздолжену її». Діти передають одне одному рукавичку, а Дід Мороз намагається забрати її в дітей.

Нарешті рукавичка знову потрапляє до ведучої.

7. Гра з повітряними кулями

Спочатку Дід Мороз і Снігурка ділять дітей на дві команди. Тій дитині, що стойти в команді першою, дають кульку, а павшоти, у декількох кроках ставлять стільці. Дитина повинна, підштовхуючи кульку додори й не даючи їй упасти на підлогу, дійти до стільця, узяти кульку в руки, обїйтись стілець і, повернувшись до своєї команди, передати кульку наступному гравцеві.

Виграла та команда, яка швидше виконала завдання.

8. Гра «Не вищустимо»

Усі діти стоять колом.

Дід Мороз у центрі кола. Він намагається вирватися з кола, але діти, присідаючи, його непускають.

9. Гра «Заморожу»

Діти стоять колом. Дід Мороз — у центрі кола. Дід Мороз говорить: «Зараз заморожу ніс» — діти закривають ніс руками.

«Заморожу вушка» — діти закривають вушка руками.

«Заморожу шічки» — затуляють шічки, «ручки» — літки ховають руки за спину.

Щоразу Дід Мороз намагається підійти до того, хто не встиг сховати названу частину тіла, але, природно, у нього нічого не виходить.

10. Гра «Кенгуру»

Діти беруть м'яч, затискають його між колін і змагаються, хто швидше добігне до ялинки (чи стільчика).

Ігри проводяться за вибором музичного керівника.

Дід Мороз

Як? Втомулись танцювати?
Час дарунки розбирати.
Скриня кована дубова
Відчинитись вже готова. (*Бере ключа і «відчиняє» нам скриню*)
Кожному на рік Новий
Буде подарунок свій.

Дід Мороз роздає подарунки.

СЦЕНАРІЙ ДО СВЯТА МАСЛЯНОЇ**ДІЙОВІ ОСОБИ**

Ведучі — вихователі

Діти:

Скоморохи

Купці

Поводир

Зима

Масляна

Ямщик

Іван

Ярема

Хома

Яша

Чоловік з мішком

ХІД ЗАХОДУ

Зал прикрашений написами: праворуч — «Весна», у куті — «Ярмарок», ліворуч — «Зима».

Вибігають скоморохи.

1 - й скоморох (*радісно*). Просимо, гості милі, вітасмо!

2 - й скоморох. Веселоців вам та радості бажасмо!

1-й скоморох

Давно ми на нас чекаємо,
Свято без вас не починаємо!

• 2-й скоморох. Про початок повідомляємо!

1-й скоморох (*протяжно*). Виставу розпочинаємо!
У відкрите віконце визирає лівчинка-ведуча.

А в лісівій хатинці
Пічку затопили.
Пироги з брусицею
Напекти схотіли.
Тож смакуй пирогами,
Розважайся піснями.

На сцену виходить група дітей і виконують пісню за вибором музичного керівника.

1-й ведучий. Здрастуйте, діти! Батьки! Усі глядачі!

2-й ведучий. А...

На сцені знесацька з'являється Масляна і, перебиваючи ведучого, починає говорити.

Масляна. Доброго здоров'я, гості дорогі! (*Відходить убік*)

2-й ведучий. Ми зібралися...

Масляна (*перебиваючи*)

Веселка-луга,
Не давай дощу,
Давай сонечка
До вікончика.
Гостей скликай,
Подавай коровай!

1-й ведучий. А хто ти така, що увесь час перебиваєш?

Масляна зітімає хустку.

Масляна. Я?! А ви ще не здогадалися, хто я?

Діти. Масляна.

Масляна спершу танцює, а потім розповідає про свою долю.

Масляна. Масляна — це здавна відоме на Русі свято. Його відзначали наприкінці лютого, коли «весна з зимою зустрічалися».

Друга назва свята — Сирний тиждень.

Справа в тому, що напередодні Масляної закінчувався зимовий піст і люди могли вдосталь найтися всіляких продуктів, у першу чергу молочних і борошняних.

В другій половині зими в корів, кіз, овець з'являлося потомство — телята, козенята, ягнята. Прирілло, більшали й надої молока — його тепер вистачало і тваринам, і людям.

Крім того, морози вже були не такими лютими, усе виніц піднімалося сонечко, присмію пахли бруньки в садах....

Людям дуже хотілося скоріше проводити зиму й зустріти довгоочікувану весну. Розуміючи, що найсуворіший час добігає кінця, а попереду — ласкаві весняні дні, люди насамперед дякували за це сонце, славили його, пекли млинці — круглі, рум'яні, червонуваті (якщо були зроблені з житнього борошна), які дуже нагадували сонячний диск. До млинців готували олію, сир, сметану, діставали мед, пекли медові пиріжки й візерункові ірняники. Саме з ним і зустрічали довгоочікуване свято.

1 - й ведучий. Дозволь нам, Масляна, слово мовити.

Масляна. Ну, добре. Хоча й прогнівили ми мене, але сьогодні свято, гріх сердитися.

2 - й ведучий. Дозволь провести тебе на почесне місце. Запрошуємо тебе повеселитися, святом насолодитися. (*Відводить Масляну на почесне місце*)

1 - й ведучий

Гості дорогі!
Дітки-маляtkи!

2 - й ведучий. Ласкаво просимо на вечорниці.

1 - й ведучий. У хату йдемо, подарунки несемо!

2 - й ведучий

Подарунки наші — це стрічки червоні,
Не калачі рум'яні,
А пісні дзвінкі,
Ігри веселі.

На сцену виходять Ямщик та Іван. (*Стілець, що стоїть на сцені, використовується замість коня*)

Ямщик. Сіна дав коню?

Іван. Дав.

Ямщик. Напував коня?

Іван. Напував.

Ямщик. Так йди запрягай!

Іван. Аде він?

Ямщик. Так ось жс він, сідай. (*Показує на стілець*)

Підходить ~~біс~~ один з мішком.

Чоловік з мішком (до ямщика). Сват, а сват, підвези!

Ямщик. Коню важко буде!

Чоловік з мішком. Ні, не буде! Я сяду, а мішок на коліна покладу.

Ямщик. Ну, коли так, то сідай.

Ямщик сідає на «коня», бере віжки й батіг.

Ямщик. Но-о-о, поїхали! Ах ви, голуб'ята, сиві, булані, посторонки рвані! Ех, ех! Рви купини, рівняй горби, тримай хвости козирєм! Агов! (*Стібає батогом, потім звертається до Івана.*) Іван, скажи моєму кошю «тпру-у-у».

Іван. А сам чого ж?

Ямщик. Губи замерзли.

Усі. Тіру-у-у.

1-й скоморох. А тепер, купці, виставляй свій товар! Ярмарок у нас!

2-й скоморох

Балалайка дзвінка,
Тульський самовар.
Свято на ярмарку,
А зовсім не базар.

1-й скоморох

Ярмарок, ярмарок,
Веселися народ!
Нумо, дівчині-красуні,
Налерсл виходь!

2-й скоморох

Нумо, покупці,
Відкривайте гаманці,
Кращих товарів
У світі не знайти,

1-й скоморох

Гей, закликали, голосніше кричтъ,
Кращі товари на прилавки кладіть.

1-й купець

Давай-купуй!
Вибираї-забираї!
Не йдіть нікуди,
Підходьте всі сюди!
Гості, не позіхайте!
Хто що хоче — вибираїте!
Купувати поспіши!
Шо завгодно для душі!
Тари-бари-растабари!
Розторгуєм всі товари!
Утомився кричати,
Купуй так — буду мовчати.

2-й купець

Кому пиріжки?
Гарячі пиріжки!
З печі, з жару —
Гривеник за пару!
Насмажила, напекла,
Як Килина для Петра!
Давай насакауй!

3 - й купець

Ось горішки!
Гарні горішки,
Смачні на меду,
Давай в руку накладу!

4 - й купець

Гей, дівчата і хлоп'ята,
Нумо пряники збирати!

Масляна

Мотрійка Мотрона!
Сарафан червоний,
Петельки кручені,
Персні золочені!

Дівчатка, що зображають мотрійок, шикуються спочатку одна за одною, а потім розходяться.

Масляна

Поки разом всі мотрійки,
Не почути нам частівки,
А поставиш в ряд —
Заспівають у лад!

Дівчатка-«мотрійки» виконують частівки.

1 - а дівчинка

Гей, дівчатка-витівниці,
Всі красуні білолісі,
Швидше будемо співати,
Дорогих гостей вітати.

2 - я дівчинка

Кунів батенько хустинку,
На потилиці — калинка.
Тепер мода на хустки,
На потилиці квітки.

3 - я дівчинка

Якось з друженькою гуляли,
Сиром гору натирали,
Всю млинцями застеляли,
Зверху медом поливали.

4 - а дівчинка

Я на Масляну катаєсь —
Всі санчата поламав,
Ворона коня замучив,
Всіх панянок покатав.

1-й ведучий

Ну, а зараз привітаймо
Ярему та Хому.
Одни з ярмарку іде,
А другий — із дому.

Ярема. Мене звуть Ярема.

Хома. А мене звуть Хома. Здорово, брат Яремо!

Ярема. Здорово, брат Хомо! Куди прямуєш?

Хома. На ярмарок йду.

Ярема. А чи бував ти, Хомо, на ярмарку?

Хома. Бував.

Ярема. А кого ти на ярмарку бачив?

Хома. Бачив, як на ярмарку водили безрогу, безхвосту корову.

Ярема. А, це та, котра влітку по лісі гуляє, а взимку відпочиває.

1-й ведучий (до зали). Діти, кого бачив на ярмарку Хома?

Діти. Ведмедя.

На сцену виходить поводир з ведмедем.

Поводир

Розійдись народ чесний,
Йде ведмідик зі мной! (Ведмідь кланяється)
Багато знає він забав,
Веселих жартів, різних вправ,
Ведмедику, ти співати вмієш?

Ведміль кивас головою. Поводир дає йому гармонь, просить заспівати голосніше. Ведміль бере гармошку, співає беззвучно, широко розкриваючи пашу.

Поводир. Щось тихо ти співаєш. А вам чутно? Попросіть ведмедику, исхай співа голосніше. (Діти просять)

Ведміль голосно починає ревіти. Поводир відступає назад. Затуляє вуха руками, а ведміль реве і підходить до поводира. Той відмахується від нього руками. Забирає гармонь.

Поводир. Ну, не ображайся, Михайлє Потаповичу, не лякай народ. Покажи нам, ведмедику, як красні дівиці рум'яняться, у дзеркальце дивляться, чепуряться.

Ведмідь сідає на підлогу, дивиться в дзеркальце, чепуриться.

Поводир. А як, Мишо, малі діти люблять горох красти?

Ведмідь повзе убік, плюхается.

Поводир. А як баби на роботу, не поспішаючи, бредуть?

Ведмідь ледь пересувається.

Поводир. А як з роботи додому біжать?

Ведмідь біжить швидше.

Поводир. Покажи усім, як Дуняша в коло заходить, жвано танцює.

Ведмідь надягає косинку, береться за кінці й танцює.

П о в о д и р

Тілі, тілі, тілі-бім,
Запалав козачий дім!
Коза вискочила, (*тутнув*)
Очі витрінила! (*гаркнув*)
Тарган дрова рубав, (у бубон *вдарив*)
Ноги у багно загнав.

2 - й ведучий. Ось Яша йде і Ярема. Нумо, розвеселіть нас, скоморохи.

Яша. Чи добре доїхали?

Ярема. Оперезався мішком та й пітов пішки. А ти?

Яша. Одна нога взута, інша роззута, а якщо б третя була — не знаю, як би пішла.

Ярема і Яша стають по різні боки сцени й, розповідаючи, зближаються.

2 - й ведучий. Хлоцці, що ж ви надумали?

Яша та Ярема. Тихо, тихо, не заважайте. Будемо казку розповідати.

Ярема (робить три кроки)

Жили бабуся й онучата.
Ось і казки початок.

Яша (робить три кроки)

Жили-були два налими.
Ось і казки половина.

Ярема (робить ще крок). Жили-були тусь і півгуся.

Ярема та Яша. Ось і казка вся.

1 - й ведучий (здивовано). Ну то й що?

Ярема та Яша (здивовано). Це казка про покупки.

2 - й ведучий. Про які покупки?

Ярема. Про покупки...

Яша. ...про покупки

Ярема і Яша. ...про покупочки мої....

1 - й ведучий. Нам, друзі, зиму відсвяткувати потрібно — гідно, весело, дружно.

Заходить Зима та її почет.

1 - й ведучий

Ласкаво просимо!
Будьте як вдома.

2 - й ведучий

Знайомтеся з усіма,
Хто вам не знайомий!
Давайте познайомимося!
Веселощі?

Дуже рад!
Злі та похмурі?
Повертайте назад!

1-й скоморох

Увага! Увага! Усім! Усім!
Слухайте ті, хто не заснув зовсім.

2-й скоморох

Усі поспішайте!
Влаштуємо пир!

Скоморохи (разом). Зима оголошує зараз турнір!

Зима

Чекають тут вас усілякі забави,
Всесошоші, звісно, чекають на славу.
Тож вушко своє, друже, гостро тримай!
Кмітливість і управність скоріш проявляй.

Проводяться ігри за вибором музичного керівника.

Сірий вовк

Під час цієї гри дітлахи мають продемонструвати спиртність, щоб не потрапити до лап сірого вовка.

Вовком буде один із гравців. Якщо ніхто не висловить власного бажання виконувати роль вовка, виберіть його з допомогою лічилки.

Вовк сідає на пеньочку (стільці) і робить вигляд, ніби дрімає в кущах ліщини. Він сидить собі тихенько, примруживши очі і взявши рукою за щоку.

Усі вдають, що збирають у лісі горіхи: тягнуться до верхніх гілок ліщини, нахиляються і піднімають горіхи, що впали на землю.

Крок за кроком вони наближаються до вовка і приспівують:

І рву, і рву горішечки,
Не боюсь вовка ані тріщечки!

Побачивши, що сірий міцно спить, діти сміливішають, підходять до вовка зовсім близенько і навіть махають руками, наче кидають у вовка оті нарвані горішечки.

Сірому вовкові того й треба. Він стрімко підхоплюється — і навздогін! Ганяється, поки таки когось упіймає.

Той, кого спіймає вовк, стає на його місце, і гру починають знову.

Подоляночка

У цю гру із задоволенням граються дівчатка.

Одна дівчинка буде за подоляночку. Вона стає в коло. Інші оточують її, беруться за руки, водять хоровод і співають:

Десь тут була
Подоляночка,

Десь тут була
Молодесенька.
Тут вона впала,
До землі припала,
Личка не вмивала,
Бо води не мала.

Дівчатка співають, а подоляночка ходить у колі, а потім присідає, схиляє голову на руки і вдас, ніби вона зажурсна.

Дівчата співають:

Устань, устань,
Подоляночко.

Подоляночка зводиться на ноги, а всі співають:

Умий личко,
Як ту скляночку.

Тут подоляночка показує, як вона старанно вмивається.

Дівчатка раді, що вона така чепурненька, і пропонують подоляночці показати, як вона вміє танцювати:

Візьмися у боки,
Покажи нам скоки,
Та біжи до гаю,
Бери дівча з краю!

Подоляночка пританцювuje під цю пісеньку. Потім вона біжить до кола, бере за руку одну з подружок і всліс в середину кола на своє місце, а сама стає разом з усіма.

Гра починається спочатку.

Плетений шум

Це дуже красива гуртова гра-танок.

Діти стають півколом і беруться за руки. Пара, котра стоїть у середині півкола, підносить з'єднані руки догори, імітуючи ворота. Крайні парами (один іде з лівого, другий — з правого боку) пробігають у ці ворота. Як дійде черга до середньої пари, вона перекручується під своїми руками.

Послідовно повторюючи ці рухи, діти то заплітають, то розплітають шум. Під час гри всі співають:

Ой нумо, нумо,
В плетеного шума.
Як наша мати
Буде заплітати.
Заплетсяя, шуме,
Заплетсяя,
Хрещатий барвінку,
Розстелися.

Бобер

У цій грі знадобиться вміння швидко бігати і гарненько ховатися.

Той, кого виберуть за бобра, повинен добре сковатися, щоб його не одразу знайшли хорти.

Той, кого виберуть за мисливця, пускатиме хортів, щоб шукали добре. За хортів будуть усі бажаючі.

Спершу бобер ховається в кущах, а мисливець ставить хортів спинами до тих кущів і пильнує, щоб вони не бачили, куди заховався бобер. Після того, як бобер заховався, мисливець починає співати:

Ой ти, старий бобре,
Заховайся добре,
Бо я хорти маю,
На поле пускаю!

Проспівавши свою пісню раз, він співає так і вдруге — дає боброві час заховатися. Як проспіває вдруге, тоді гукає: «Хорти з лісу!»

Хорти повертаються і починають шукати бобра.

Коли бобра спіймано, гру починають спочатку, вибрали іншого мисливця і бобра.

Звучить музика. Зима іде.

- 1 - й ведучий. Зима іде! Приходить весна!
- 2 - й ведучий. Приходь, весно, приходь, красна!
- 1 - й ведучий. Нехай сонце сяятиме ясно!
- 2 - й ведучий. Нехай квіти майорять повсюди!
- 1 - й ведучий. Подаруй, весно, тепло чесному люду!

Скоморохи

Весна, весна красна!
Прийди, весно, з радістю.
З радістю, з величезною милістю!
З льоном великим,
З коренем глибоким,
З хлібом високим.

Під руки виводять Весну.

Масляна

Я гуляла з вами,
Співала й танцювала.
Однак я утомилася,
Сил в мене не стало.
Скінчилися забави,
Беріться всі за справи.

Масляна іде. Звучить пісня за вибором музичного керівника.

Скоморохи

Масляна, прошай,
А на той рік знову приїжджай!

1 - й ведучий. З Масляною вас вітаємо!

2 - й ведучий. Свято завершуємо!

Скоморохи

Покотила Масляна,
Добра красуня,
До майбутнього року,
До Сирного тижня.

1 - й ведучий. А ви тут залишилися.

2 - й ведучий. Удосталь награлися.

1 - й ведучий. За столи тепер сідайте.

2 - й ведучий. І млинцями пригощайтесь.

На допомогу вихователеві та музичному керівникові

МУЗИЧНА СКРИНЬКА

БІЛИЙ ПОТЯГ

Сл. Е. Саталкіної, муз. М. Ведмедєрі

Не поспішаючи

The musical score consists of three staves. The top staff shows piano chords: Cm, F, B, Gm, Cm, A7. The middle staff has lyrics in Ukrainian with corresponding piano chords below: Gm, Cm, F; 9 B, D7, Gm, Cm, Em, D7; 13 Gm. The bottom staff continues the lyrics: ма: У першому вагоні Приїхала зи- ма.

Ой стало на пероні
Так зімно не дарма;
У першому вагоні
Приїхала зіма.
У вагоні другім --
Близькучім, крижанім
Її сестриці Хуги
В кошлатому вбранні.
У третьому до міста
Прибув їх братик — Сніг.
І був за машиніста
Дідусь Мороз у них.

ПЕРШИЙ СНІГ

Сл. П. Савченка, муз. М. Ведмедері

Помалу

Am Em Am H7 Em
5 H7 Em H7 Am
Бі-лі ме-те-ли- ки.
10 H7 D G E7
Піж-ні ме-те-ли- ки
З неба ле-
15 Am
тять.
Бі - лим ме-те-ли- кам.
20 Em
піж-ним ме-те-ли- кам
Ні - де сі - датъ.
19 Am H7 Em

Білі метелики,
Ніжні метелики
З неба летять.
Білим метеликам,
Ніжним метеликам
Ніде сідатъ.
Поле з ярочками,
Луки з гайочками,
Хутір з селом,
Все ними вкрилося,
Все застелилося
Білим рядном.
Білі метелики,
Ніжні метелики
Впали й лежать
Білим метеликам,
Ніжним метеликам
Вже не літать.

ЗДРАСТУЙ, ЗИМОНЬКО

Сл. М. Іванова, муз. М. Ведмедері

Ножавлено

The musical score consists of six staves of music in 4/4 time, treble clef, and a key signature of one sharp. The chords used are Dm, G, C, Am, Dm, E7, Am, A7, and F. The lyrics are in Ukrainian and are repeated in each section. The first section starts with 'Ось і зи-монь-ка на-ста - ла, бі-лій ки-лім скрізь про - сла - ла.' The second section starts with 'Діт-во-ра по дво-рі бі - га, ви - на-ло ба-га - то спі - ту.' The third section starts with 'Здра - стуй, зи-монь-ко пре - крас - на! Бі - ло - ли - ця, світ - ла,' followed by a repeat sign and 'яс - на!' The fourth section starts with 'Всі те - бе ві - та - ють, Щи - ро про - слав - я - ють.'

Ось і зимонька настала,
Білій килим скрізь прослала.
Дітвора по дворі біга,—
Випало багато снігу.

Припіс:
Здрастуй, зимонько прекрасна!
Білолиця, світла, ясна!
Всі тебе вітають,
Щиро прославляють.

Діти раді, веселяться,
З гірочок на санках мчаться;
Ліплять бабу, в сніжки грають,
Зиму весело стрічають.

ВЕДМЕЖА КОЛИСКОВА

Сл. М. Іванова, муз. М. Ведмедері

Помірно

G Cm F B Cm D7 Gm G7 Cm

7 D7 Gm G Cm D7

12 Gm Припісні Cm F B Cm D7

16 Gm G7 Cm F B Cm D7 Gm

В лісі темнім та кошлатим,
білій, пухом вкритій хаті. Сплять ведмеді на підлозі
в теплім, затишнім барлозі.
— Баю, баю, баю, баю, —
— У-у-у, а-а-а, —
Хуртогина завива.
Ведмежата волохаті
Смачно смокчуть свої лапи.
Бачать сні вони чудові,
Веснянкові, кольорові.

В лісі темнім та кошлатим,
В білій, пухом вкритій хаті,
Сплять ведмеді на підлозі
В теплім, затишнім барлозі.

Припісні:

- Баю, баю, баю, баю, —
Тихо вітер їм співає.
- У-у-у, а-а-а, —
Хуртогина завива.
- Ведмежата волохаті
Смачно смокчуть свої лапи.
- Бачать сні вони чудові,
Веснянкові, кольорові.

З НЕБА ЗІРОНЬКА ЗІРВАЛАСЬ

Сл. М. Пономаренко, муз. І. Островерхого

6 Dm E7 A7 Dm Gm A7
Ек - ска-ва- тор - всю-ди-хід Йшов ка-та-ти

12 Dm C7 F
ся на лід, в сій-до-ч- ком трак-то-рець, біг шоси-ли навро-стен-

17 B6 C7 F C7 F Gm
Ка-же Місяць: диво-ви-жа! Он ма-шина мч-ти-на ли-жах! Подив-тися,

22 Dm A7 Dm B6 G
вертоліт, геть за- був... про свій політ. Подив-тися вертоліт,

27 C7 F Gm
27 C7 F Gm
27 C7 F Gm

30 Dm A7 Dm
теть за- був про свій політ. Місяць став на

30 Dm A7 Dm
ков-зани! Ну-мо спробуй во- же- ни!

Екскаватор-всюдихід
Йшов кататися на лід,
А спідочком тракторець
Біг шоси-ли навро-стен-
Ка-же Місяць: — Диво-ви-жа!
Он ма-шина мч-ти-на ли-жах!
Подив-тися: вертоліт
теть забув про свій політ.

Миттю став на ковзани:
— Нумо, спробуй дожени!
З неба зірочка зірвалась,
Теж хутенько покаталась.
Місяць ногойдав ріжком
І помчав бочком, бочком!
А зима взялася в боки,
По двору пішла з ійскоком.
Н авіть морозище-дід
Теж ступив на синій лід.
Тільки киша мружить очі,
Геть кататися не хоче.
Скочила на теплу піч
І промуркала всю ніч.

ЗИМА

Сл. О. Бондаря, муз. М. Ведмедєрі

Вран-ці вий-шов на по - ріг

На по-ро - зі бі-лий сніг.

5

Ой, зи- ма, ой, зи- ма, Ве- се - лі - шо - й не- ма.

9

Ой, зи- ма, ой, зи- ма. Кра-си - ві-шо - й не- ма.

Вранці вийшов на поріг!

На порозі — білий сніг.

Приспів:

Ой, зима, ой, зима.

Веселішої нема.

Ой, зима, ой, зима.

Красивішої нема.

Я мерцій беру санчата —

Треба з прочеки спускатись.

Приспів.

Ось і мчу я на санчатах,

Щоб догнати свого брата.

Приспів.

ПОЕТИЧНА СТОРІНКА**ПЕРШИЙ СНІГ**

Голуби злетілися біленькі,
 Мабуть хтось ім хліба накришив,—
 То вночі пройшов сніжок легенький
 І усе довкіл запорошив.
 Не спурхне сніжок цей голубами,
 Як весіннє сонце приспече,
 Він струмком зів'ється між горбами
 І в далеке море утече.

(П. Воронько)

СНІГ

Сніг пухнастий,
 Наче вата,
 Аж по ньому жаль ступати,—
 Білий, чистий сніг.

(Г. Бойко)

З НОВИМ РОКОМ!

З Новим роком, браття милі,
 В новім щастю, в новій силі
 Радісно вітаю вас
 І бажаю, щоб в здоров'ю,
 В мирі, з братньою любов'ю,
 Відтепер ішов нам час.
 Ширій праці Бог поможе!
 Дай вам, Боже, все, що гоже!

(І. Франко)

СНІГ ІДЕ

Тихо, тихо сніг іде,
 Білий сніг, лапатий,
 Ми у двір скоріш підем,
 Візьмемо лопати.
 Ми прокинем зранку
 Стежку біля ганку,
 Вийде мама з хати
 І почне питати:
 — Хто ж це так доріжку
 Вміс прокілати?

(М. Познанська)

ІЗ СНІЖКОМ МИ ДРУЖИМО

Там, де поле, там, де луг,
Ходить завірюха,
Сипле сніг із рукавів
І морозить вуха.
Щоки полум'ям горять,
Та біжать малята,
Щоб везти із гірки сміх
На своїх санчатах.
Ти, вітристську, зупинись,
Йди із нами грatisь,
На санчатах цілий день
Будемо кататись.

(В. Кленц)

СНІЖИНКИ

Пролітають біленькі сніжинки
І сріблясто на сонці блишать.
— Мамо, мамо, чому я сніжинки
Не умію ніяк упійматъ?
Вже здається, що ніби й спіймаю,
А відкрию долоню: нема!
Лиш водичка з долоні стікає.
Лиш водичка в долоні сама.
Каже мама здивованій доні:
— А чи знаеш, чому не так є?
Бо у тебе тепленька долоня,
А сніжок від тепла розтає,
І помислила доня хвилинку,
Рукавичку наділа свою.
— Мамо,— каже,— тепер я сніжинку
Вже напевно, напевно зловлю!

(С. Кузьменко)

СИПЛЕ СНІГ

Сипле, сипле, сипле сніг:
Мов метелики сріблисті,
Сніжинки біленькі, чисті
Тихо стеляться до ніг.
Сипле, сипле, сипле сніг.
Сипле, сипле, сипле сніг.
Тихо, легко і спроквола
Покриває все довкола,
Ні стежок, ані доріг...
Сипле, сипле, сипле сніг.

Сипле, сипле, сипле сніг.
 Все присипав — доли, гори,
 Вже ввесь світ — мов білс море,
 Біле море без доріг.
 Сипле, сипле, сипле сніг.

(І. Франко)

ПРО ЯЛИНКУ

Де й поділись заметілі
 Із морозами й вітрами,
 Лиш тумани сніжно-блі
 Ходять-броять вечорами.
 Понад лугом, понад ланом,
 Біля тину, біля хати...
 А ялинка за туманом —
 Як всдмсдик волохатий.
 Ніби вибігла із гаю
 Й зупинилася на узгір'ї —
 І чскає-виглядає,
 Чи не йдуть за нею звірі.

(І. Сингаївський)

МОЯ ЯЛИНОЧКА

Ялиночко зеленая,
 Ялиночко моя!
 Яка ж бо ти гарнессенька,
 Яка ж бо ти мала!
 Тебе я навіть ручками
 Навколо обійму
 І з гілочки Снігуроньку
 Погратися нізьму.
 Не гнівайся, ялиночко!
 Я тільки лиш на мить!
 Я хочу ту Снігуроньку
 Колядки научить!

(К. Перелісна)

НАША ЯЛИНКА

За вікном летять сніжинки
 І сідають на вікні.
 Ми танцюєм круг ялинки
 І співаемо пісні.

(І. Забіла)

НА ЯЛИНКУ

Білим полем, через ліс,
З пагорка в долинку
Дід Мороз гостинці ніс
Діткам на ялинку.

(А. Музичук)

ПІСНЯ ПРО ЯЛИНКУ

Цвіте, горить, красується
Ялинка лісова....
Стрибає сірий зайнька
І пісеньку співа:
— Ялинка, ялинка
У лісі росла,
Ти щастя і радість
Усім прinesла.

(І. Нехода)

НА ГОСТИНУ ПРОСИМО

У вогнях ялиночка
В новорічний час,
На гілках ялиночки
Тисячі прикрас.

(Г. Алексєєва)

ЯЛИНКА

Раз я взувся в чобітки,
Одягнувся в кожушинку,
Сам запрігся в саночки
І поїхав по ялинку.
Ледве я зрубати встиг,
Ледве став ялинку брати,
А на мене зайчик — плиг!
Став ялинку віднимати,
Я — сюди, а він — туди...
«Не віддам,— кричить,— нізащо!
Ти ялинку посади,
А тоді рубай, ледашо!
Не пушу, і не проси!
І цяцьками можна гратись;
Порубаєте ліси —
Ніде буде і сковатись,
А у лісі скрізь вовки,
І ведмеді, і лисиці,
І ворони, і граки,
І розбійниці-синиці».

Страшно стало... «Ой, пусті!
Нс держи мене за поли!
Бідний зайчику, прости,—
Я не була більш ніколи!»
Низько, низько я зігнувсь,
І піс нижче скинув шапку...
Зайчик весело всміхнувсь
І подав сіреньку лапку.

(О. Олесь)

ВЖЕ ЗИМА В ДОРОЗІ

Спить під листям їжачок,
Під камінчиком — жучок,
Дідусь — під кожухом,
Зайчик вкрився вухом.
Вже зима в дорозі
На скрипучім возі.

(О. Богемський)

ЗИМОНЬКА

Зимонько, голубонько
В білім кожушку,
Любимо ми бігати
По твоїм сніжку.
Всім рум'яніш личен'ка
Ти о цій порі
І ладнаши ковзанки
В нашому дворі.

(Л. Забашта)

ЗИМОВА ПІСЕНЬКА

Зимонько-снігурочко,
Наша білогрудочко,
Нс верти хвостом,
А труси тихесенько,
Рівненсько, гладесенсько
Срібленьким сніжком!
Ми повибігасмо
Снігу пакачаємо
Куну за садком,
Бабу здоровеннюю,
Уточі страшеннюю,
Зліпимо гуртом.
Зробим очі чорнії,
Рот і ніс червонії —
Буде, як мара!

День і ніч стоятиме
 З нашого двора.
 Гляне ясне сонечко
 В всеняне віконечко —
 Бабу припече,
 Де ѹ мороз той дінеться,
 Геть від баби кинеться,
 З ляку утече!

(Л. Глібов)

ГОСТЮЄ В НАС ЗИМА

Летять, летять сніжинки
 На поле, ліс і сад,
 Веселий свій таночок
 Танцює снігопад.
 Надворі — лютий холод,
 Тепла давно нема.
 Заліз в копичку зайчик
 І солодко дріма.
 Мете хвостом лисичка
 Сніжок біля сосни.
 В барлозі спить ведмідик,
 Солодкі бачить сні.

(В. Кленц)

ЗИМА

Дорога біла стелеться,
 І краю ѹ нема.
 Сніжок мете. Метелиця.
 Прийшла до нас зима.
 Льодком тоненьким скована,
 Спинилася ріка.
 Повита тихим сном вона,
 Весняних днів чека.
 І ліс дріма. Безлистою
 Верхівкою поник.
 Над ним пісні висвистує
 Лиш вітер-сніговик.

(В. Бичко)

ДЛЯ ПОТИШЕЧКИ

Попід вікнами Мороз
 Ходить-щулиться,
 То загляне у садок,
 То на вулицю:
 — Де ж це дітоньки малі

Заховалися,
Та невже ж вони мене
Ізлякалися?
Я ж їм шкоди не зроблю
Ланітрішечки,
Тільки носика вщипну
Для потішечки!

(К. Перелісна)

БІДНИЙ ЗАЙЧИК

По дорозі зайчик скаче,
Сніг глибокий, зайчик плаче,
Змерз він дуже, і тремтить,
І не знає, що робить,
Де спочити, де присісти?
Щось поїсти.
Треба швидше у лісочок,
Де стойть старий пеньочек.
Сніг лапками розгрібати
І корінці там шукати.
Аби кори трохи згризти...
Ой, як хоче зайчик істі!

(К. Перелісна)

ТАНЦЮВАЛИ ЗАЙЧИКИ

Танцювали зайчики у гайку,
На сніжку білеснькому, на сніжку.
Вибивали лапками голака,
Хоч мела хурделиця
Ще й яка.
Гарно побігайчики
Стриб та скік —
Зустрічали зайчики
Новий рік.

(Л. Куліш-Зіньків)

ВРАНЦІ БІЛЯ ХАТИ

Вранці біля хати
Малеселькі сліди —
Зайчаточко вухате
Приходило сюди.
Стояло біля хати,
Ступило на поріг —
Хотіло нам сказати,
Що випав перший сніг.

(Л. Куліш-Зіньків)

ГОДІВНИЧКИ

Я ладнаю годівнички
 Для горобчика й синички,
 Для малого снігурця
 Крихт насилю і пшонця.
 Прилітайте, друзі мілі,
 Не лякайтесь заметій!

(А. Камінчук)

СНІГУРІ В САДУ

У саду зимовому —
 Білий дим.
 На гілках ліхтарики —
 Блим та блим.
 Ой, яке ж то
 Видиво чарівне —
 У пташинок
 Пір'ячко вогнянє!

(О. Плавенчук)

РЕВЕ, СВИЩЕ ЗАВІРЮХА

Ревс, свище завірюха,
 По лісу завило,
 Як те море, біле поле
 Снігом покотилось.

(Т. Шевченко)

ВІХОЛА

Неспокійна віхола у село приїхала.
 По дорозі посрібила —
 Звірам брови, ітакам крила.
 В двері стукає і в шибку
 Срібним перснем швидко-швидко:
 — Відчиняйте двері, люди,
 Танцювати з вами буду.

(П. Король)

МАНДРІВНИЦЯ-ВІХОЛА

— Мандрівнице-віхоло,
 Ти ішла чи їхала?
 Чи з вітром летіла?
 То, може б, спочила --
 На ліжечку, на перині
 У затишку, у хатині.
 Тут е ласка матусина,
 Тут е казка бабусина.

Та сказала нам віхола
Крижаним своїм голосом;
— Не для цього я їхала
Із Північного полюса,
В ополонці я миюся,
На морозі я гріюся,
Щоб гуляти по волю,
Щоб хурделити уволю.

(A. Музичук)

ПІСНЯ «ЗИМОНЬКА-ЗИМА»

Зимонька-зима
Геть замела
Навколо всі стежки.
Підемо у ліс,
Ти подивись —
Що там наробила завірюха!
І шляху нема — ну і зима,
Ходімо навпрошки.
І неначе ми
В лісі самі —
Але ти уважніше послухай:

Приспів:

Хто летить-дзвенить,
Хто летить-дзвеніть лісом,
Мов срібний бубонець,
Дідуся Мороза і Снігуроньки гонець,
Легкий Новорічний Вітерець.

Хай минуть роки,
Ляжуть сніги —
Настане знов зима.
Не кажи мені,
Що ти сумний,
Бо на дворі лята завірюха.
І що Новий рік
Збився з доріг —
Ти не журися дарма.
Бо казковий день нас не мине —
Тільки ти уважніше послухай:

Приспів.

(Наталя Кулик)

ПІСНЯ «ОЙ, ЗИМА, ТИ, ЗИМА»

Ой, зима, ти, зима,
 Не ходи до нас дарма,
 Більше снігу нанеси,
 Всі доріжки притруси!
 І доріжки, і горбки,
 Щоб котилися санки. (*Двічі*)
 Ой, зима, ти, зима!
 Не ходи до нас дарма!
 Краще збігай у ліси
 І ялинку принеси!
 Вибачай, нам не просту —
 Новорічну, золоту! (*Двічі*)
 Ой, зима, ти, зима!
 Ти прийшла вже недарма —
 Гори снігу намсла,
 Нам ялинку принесла!
 Закружляє сніжинок рій.
 Здрастуй, здрастуй, рік Новий! (*Двічі*)

Загадки

- Білий, як пір'ята, холодний, як крижина.
- Біле покривало землю обійняло.
- Скатертина біла землю всю накрила.
- Народився восени, навесні вмираю.
- Узимку своїм тілом землю зігриваю.
- Шкребу, шкребу — не вишкребу,
 Мету, мету — не вимсту.
 Пора прийде — він сам піде.
- Надворі цукром бувало, а приніс в хату — розтало.
- Узимку під ногами лежить, а влітку його не знайдеш. (*Сніг*)
- Дві дощечки, дві сестрички несуть мене з гори.
- Дерев'яні коні по спігу йдуть, а в сніг не провалюються. (*Лижі*)
- Яка вода на воді плавас?
- У воді родиться і води бойтесь. (*Лід, крига*)
- Без рук, без ніг, без молотка скує містка.
- Який майстер узимку через річку міст збудував?
- Зроду рук своїх не має — візерунки виливає.
 Без пензля та олівця, хто малює без кінця?
- Що за гість прийшов і тепло з'їв? (*Мороз*)

ВЕСЕЛИСЯ, ГРАЙЛИКУ!**Ігри до Новорічних свят****1. Гра «Збери сніжки»**

Діти встають по колу, а в центрі — ведуча. Під веселу музику діти вільно танцюють (на місці), але як тільки музика припиняється, кожна дитина повинна встигнути підняти з підлоги сніжинку, поки її не схопила ведуча.

Той, хто програв, вибуває з гри. Перемагає найскрітніший.

2. Поціль сніжком у кошик

Діти шикуються у дві команди. Перед кожною командою на відстані 3–5 кроків ставиться кошик (чи кидається обруч). Кожному учаснику команди в руку дается сніжок, і діти під музику по черзі кидають сніжки в кошик. Перемагає та команда, у якої в кошику виявиться більше сніжків.

3. «Про ялинку»

Дід Мороз говорить: «Ялинки бувають великі, маленькі, широкі, вузькі, пухнасті...». При цьому діти повинні показувати руками те, що говорить Дід Мороз, який, однак, може їх спеціально спантеличувати, наприклад: «Ялинки бувають вухаті».

4. «Біг на лижах»

Діти шикуються у дві команди. На відстані 5 кроків ставиться напроти кожної команди стілець. Першій дитині даються маленькі лижі. Вона за командою повинна олягти лижі, пробігти вперед, оббігти стілець і, повернувшись на місце, передати лижі наступному учасникові. Перемагає та команда, де діти швидше впоралися із завданням.

5. Гра з брязкальцями

Снігурка видає усім по брязкальцю. Діти тримають у руках брязкальця і під музику розбігаються по залу. По завершенні музики діти зупиняються і ховають брязкальця за спину. Дід Мороз шукає брязкальця. Він просить дітей показати йому спочатку одну, потім іншу руку. Діти за спиною перекладають брязкальця з однієї руки в іншу, у такий спосіб показуючи, що в руці ніби нічого немає. Дід Мороз дивується, що брязкальця зникли. Снову звучить музика, і гра продовжується.

6. Гра «Рукавичка»

Усі діти стоять колом. Перед цим, трохи раніше Дід Мороз «випадково» десь губить рукавицю. Ведуча піднімає її й питає Діда Мороза: «Дід Мороз, а чи не твоя

це рукавиця?» Дід Мороз відповідає: «Рукавичка ця моя. Ось наздожену її». Діти передають одне одному рукавичку, а Дід Мороз намагається забрати її в дітей.

Нарешті рукавичка знову потрапляє до всічої.

7. Гра з повітряними кулями

Спочатку Дід Мороз і Снігурка ділять дітей на дві команди. Тій дитині, що стоять у команді першою, дають кульку, а навпроти, у декількох кроках ставлять стільці. Дитина повинна, підштовхуючи кульку догори й не даючи їй упасти на підлогу, дійти до стільця, узяти кульку руки, обійтися стілець і, повернувшись до своєї команди, передати кульку наступному гравцеві. Виграє та команда, яка швидше виконала завдання.

8. Гра «Не випустимо»

Усі діти стоять колом.

Дід Мороз у центрі кола. Він намагається вирватися з кола, але діти, присідаючи, його непускають.

9. Гра «Заморожу»

Діти стоять колом. Дід Мороз — у центрі кола. Дід Мороз говорить: «Зараз заморожу ніс» — діти закривають ніс руками.

«Заморожу вушка» — діти закривають вушка руками.

«Заморожу щічки» — затуляють щічки, «заморожу ручки» — дітки ховають руки за спину.

Щоразу Дід Мороз намагається підійти до того, хто не встиг сковати названу частину тіла, але, природно, у нього нічого не виходить.

10. Гра «Кенгуру»

Діти беруть м'яч, затискають його між колін і змагаються, хто швидше добіжить до ялинки (чи стільчика).

Ігри до теми «Масляна»

Сірий вовк

Під час цієї гри дітям треба продемонструвати спритність, щоб не потрапити до лап сірого вовка.

Вовком буде один із гравців. Якщо ніхто не висловить власного бажання виконувати роль вовка, виберіть його з допомогою лічилки.

Вовк сідає на ченючку (стільці) і робить вигляд, ніби дрімає в кущах ліщини. Він сидить собі тихенько, примруживши очі і взявши рукою за щоку.

Усі вдають, що збирають у лісі горіхи: тягнуться до верхніх гілок ліщини, нахиляються і піднімають горіхи, що впали на землю.

Крок за кроком вони наближаються до вовка і приспівують:

І рву, і рву горішечки,
Не боюсь вовка ані тріпички!

Побачивши, що сірий міцно спить, діти сміливішають, підходять до вовка зовсім близенько і навіть махають руками, наче кидають у нього оті нарвані горішечки. Сірому вовкові того й треба. Він стрімко підхоплюється — і навзгоді! Ганяється, поки таки когось не впіймає.

Той, кого спіймає вовк, стає на його місце, і гру починають знову.

Подоляочка

У цю гру із задоволенням граються дівчатка.

Одна дівчинка буде за подоляночку. Вона стає в коло. Інші оточують її, беруться за руки, водять танок і співають:

Десь тут була
Подоляночка,
Десь тут була
Молодесенька.
Тут вона впала,
До землі припала,
Личка не вмивала,
Бо води не мала.

Дівчатка співають, а подоляночка ходить у колі, а потім присідає, схиляє голову на руки і вдає, ніби вона зажурена.

Дівчата співають:

Устань, устань,
Подоляночко.

Подоляночка зводиться на ноги.

Умий личко,
Як ту скляночку.

Тут подоляночка показує, як вона старанно вмивається.

Дівчатка раді, що вона така чепурненька, і пропонують подоляночці показати, як вона вміє танцювати:

Візьмися у боки,
Покажи нам скоки.
Та біжи до гаю,
Бери дівча з краю!

Подоляночка притацьовує під цю пісеньку. Потім вона біжить до кола, бере за руку одну з подружок і веде в середину кола на своє місце, а сама стає разом з усіма.

Гра починається спочатку.

Плетений шум

Це дуже красива гуртова гра-танок. Діти стають півколом і беруться за руки. Пара, котра стоїть у середині півкола, підносить з'єднані руки догори, імітуючи

ворота. Крайні парами (один іде з лівого, другий — з правого боку) пробігають у ці ворота. Як дійде черга до середньої пари, то вона перекручується під своїми руками.

Послідовно повторюючи ці рухи, діти то заплітають, то розплітають «шум». Під час гри всі співають:

Ой нумо, нумо,
В плетеного шума.
Як наша мати
Буде заплітати.
Заплетися, шуме,
Зашлетися,
Хрещатий барвінку,
Розстелися.
Ой нумо, пумо,
В плетеного шума.
Як наша мати
Буде розплітати.
Розплетися, шуме,
Розлетися,
Хрещатий барвінку,
Розстелися.

Бобер

У цій грі вам знадобиться вміння швидко бігати й гарненько ховатися.

Той, кого виберуть за бобра, повинен добре сховатися, щоб його не одразу знайшли хорти.

Той, кого виберуть за мисливця, пускатиме хортів, щоб шукали добре. За хортів будуть усі бажаючі.

Спершу бобер ховається в кущах, а мисливець ставить хортів спинами до тих кущів і пильнує, щоб вони не бачили, куди заховався бобер. Після того, як бобер заховався, мисливець починає співати:

Ой ти, старий бобре,
Заховайся добре,
Бо я хорти маю,
На поле пускаю!

Проспівавши свою пісню раз, він співає так і вдруге — дає боброві час заховатися. Як проспіває вдруге, тоді гукає: «Хорти з лісу!»

Хорти повертаються і починають шукати бобра.

Коли бобра сліймано, гру починають спочатку, вибралиши іншого мисливця і бобра.

СТВОРЮЄМО ЧУДО

Тема чарівництва і лівана — складова кожного зимового свята, чи то Різдво, чи то Новий рік, Масляна або День Святого Валентина.

Пропонований перелік тем, які можна обирати для заняття, можна розширити на власний розсуд.

Новорічні сувеніри

- Ялинка (для дітей 4–5 років).
- Каскад (для дітей 5–6 років).
- Янгол (для дітей 5–6 років).

Новорічні орієнтири

- Спіжинки (для дітей 5–6 років).
- Рукавичка (для дітей 4–5 років).
- Привітання для Баби Яги (для дітей 5–6 років).
- Привітання до дня Святого Валентина.

Композиції

- Вікно в казку (для дітей 4–6 років)
- Масляна (для дітей 4–6 років)

Об'ємні роботи, виконані на занятті, можуть прикрасити сцену до свята.

Для проведення заняття вам знадобляться додаткові матеріали:

- кольоровий папір, краще ксероксний, цупкий і тонкий;
- клей ПВА і клейовий олівець;
- фломастери і гелеві ручки;
- воскові олівці.

Емоційний фон для успішного виконання завдання допоможуть створити чарівні казки й особисті враження про зимові свята.

Тема: «Ялинка» (заняття для дітей 4–5 років)

Завдання. Виконати з паперу об'ємну конструкцію ялинки.

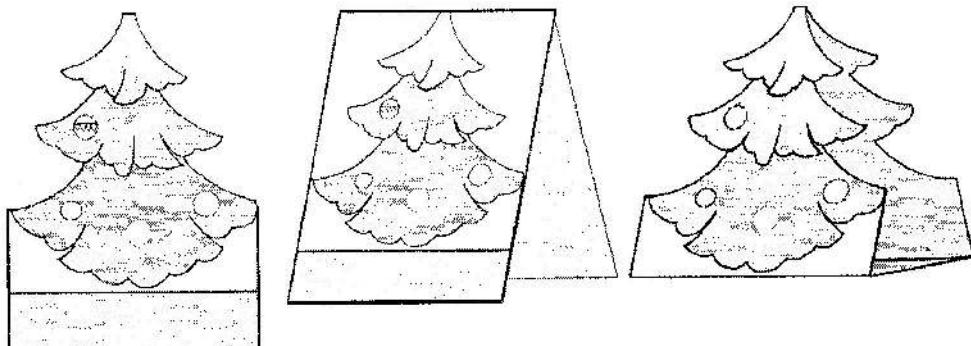
Рекомендації

Бесіда про зимові свята і роль головної прикраси Нового року — ялинки — є важливим етапом у розвитку дитячої уяви, а отже, сприятиме виробленню творчого підходу до прикрашання об'ємної конструкції. Обговоріть красу і розмаїтість ялинкових прикрас.

Для виконання завдання вам необхідно зробити шаблон з картону. Для цього можна використовувати картон від цукеркових коробок. Для виготовлення шаблона необхідно скласти альбомний аркуш навпіл. Висота шаблона — 15 см, висота

зображення ялинки — 13 см. На малюнку зазначена послідовність виконання завдання.

Складений удвічі аркуш цупкого паперу А4 розріжте на дві рівні частини й одержите дві заготовки для виготовлення об'ємної композиції. Таким чином, на робочому місці дитини лежать приготовлені дві заготовки для роботи, шаблон, ножиці, фломастери, гелеві ручки і клей.

Прикласти шаблон до паперу й обнести його, вирізувати по лініях, отриманих після обведення, і зігнути біля основи. Цю роботу діти виконують під валідним контролем і з вашою допомогою.

Прикрашання вирізаної ялинки діти виконують самостійно.

Коли ця робота закінчена, потрібно склеїти зігнуті частини біля основи, як це зазначено на вищеведеному малюнку.

Для виконання цього завдання виберіть папір для ксерокса блакитного чи ясно-зеленого кольору.

Готова конструкція може бути повішена на ялинку як прикраса.

Тема: «Каскад» (заняття для дітей 5–6 років)

Дітей завжди приваблює колір і фактура. Пропонована модель дуже проста й у той же час досить ефектна.

Для виготовлення цього сувеніра знадобляться кольорові журнальні аркуші, тонка фольга, кольоровий тонкий папір, кольоровий папір для ксерокса.

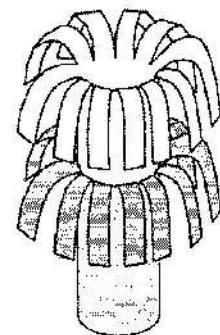
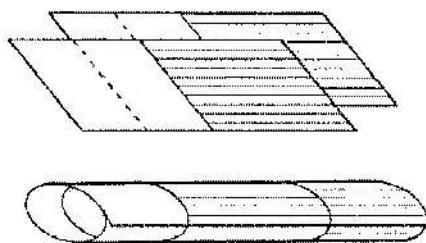
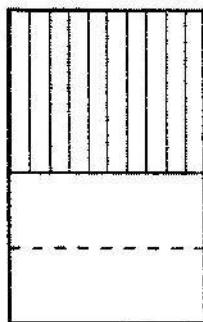
Завдання. Виконати з паперу об'ємну конструкцію.

Виконання цього завдання вимагає терпіння й дисципліни.

Для роботи знадобляться: аркуш кольорового паперу формату А4, ножиці, клей.

Перед тим, як розпочати роботу, покажіть дітям зроблений вами зразок каскаду. Папір для роботи потрібно попередньо підготувати. Для кожної дитини

покладіть два аркуші паперу з розкresленими смужками шириною 7–10 мм. По цих лініях діти повинні зробити розрізи.

Після цього обидві заготовки склеюють так, щоб верхня заготовка була зміщена відносно пунктирної лінії, як зазначено на малюнку.

Згорнути в циліндр і склеїти краї заготовки буде легше, якщо проклеєний край притиснути олівцем. Коли клей підсохне, поверніть циліндр догори розрізаним краєм. Пелюстки опустіть вниз, створивши ілюзію каскаду.

Можна приклейти заготовки на великий підготовлений циліндр. Каскад вийде великим і стане окрасою свята. Йому можна придумати ім'я, поставити на підлогу, підвісити до стелі.

Тема: «Вікно в казку» (заняття для дітей 5–6 років)

Діти люблять таємниці. Пообіцяйте їм наприкінці заняття якесь диво — це підвищить їхню увагу і старання.

Завдання. Викопати вітальну листівку до Нового року, використовуючи змішану техніку.

Рекомендації щодо проведення заняття

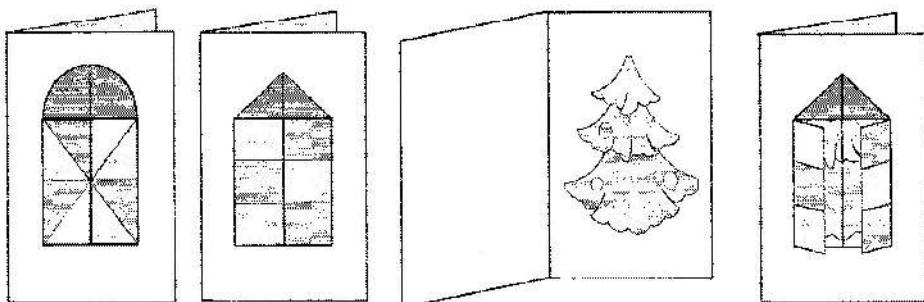
Для роботи знадобляться: фломастери, гелеві ручки, кольоровий папір для ксерокса.

Перед виконанням завдання проведіть з дітьми бесіду про роль вікон у нашому житті. Обговоріть, кому яке вікно подобається і як може виглядати чарівне вікно. Після обговорення підготуйте з дітьми робоче поле листівки. Аркуш розміром А4 складіть навпіл.

На лицьової стороні листівки намалюйте вікно (можливі варіанти дані на малюнку). Лінії хрестовини віконної рами будуть рівнішими, якщо ви звернете увагу дітей на те, що вони мають бути паралельними до країв аркуша.

Казкові вікна обов'язково повинні бути різnobарвні. Покажіть дітям репродукції вітражів.

Можливі варіанти малюнків вікон

Після того, як діти намалюють і прикрасяТЬ чарівне вікно, можна перейти до роботи над внутрішньою частиною листівки. Заповнюємо праву сторону листівки.

Запропонуйте дітям намалювати свяtkову ялинку. Розмістити її можна посередині робочої площини.

Якщо комусь з дітей захочеться замість ялинки намалювати Діда Мороза, Снігурку, спігову бабу, принцесу, чарівницю і т. ін., підтримайте творче прагнення дитини.

Коли робота буде закінчена, проріжте вікна так, щоб стулки відкривалися (приклад на малюнку). Це хвилюючий момент для кожного автора, тому підтримати винятковість моменту можна, придумавши чарівні слова, які дитина буде вимовляти, поки ви робите розрізи. У відкрите вікно видно внутрішній малюнок.

Такою листівкою можна привітати близьких чи Діда Мороза.

**Тема: «Новорічне привітання для Баби Яги»
(заняття для дітей 5–6 років)**

На початку заняття слід здійснити мандрівку чарівними казками.

В історіях Тридев'ятого царства і Сірого Вовка, Івасика-Телесика і Гусей-лебедей повторюється той самий персонаж — Баба Яга. Образ цей — один з найбільш яскравих у слов'янських казках, адже ця особа перебуває на межі двох казкових світів. Вона живе самотньо в непрохідних хатах, у дивній хатинці на курячих ніжках. А коли трапляється випадок, зустрічає й випробовує герой, що подорожують у казкові тридев'яті царства. Яка вона? Хто з нею дружить? Згадайте, якими словами зустрічає Баба Яга Івана-царевича, коли той з'являється на порозі її хатинки. Вона цікавиться, яке лихо примусило його виrushiti в далеку путь. Що він її відповідає? — Ах ти стара карга! Ти спочатку дай напитися, нагодуй, поклади відпочивати, а потім і заштутай.

Як можна відповісти на таку брутальність?

А Баба Яга зробила так, як вимагав гість: дала їсти-пити, спати поклала і тільки після цього рознітала про лихо, вислухала, посівчувала і допомогла порадою і клубочком, що вказував дорогу.

Спробуйте з дітьми згадати, чи з'їда вона хоч одну істоту — таких немає. Вона, звичайно, шкідлива, але уявіть собі безрадісне існування Баби Яги. Самотня, без друзів, не красуня. Запропонуйте дітям поміркувати, що можна подарувати Бабі Язі на Новий рік.

Завдання. Виконати вітальну листівку для Баби Яги за власною композицією.

Рекомендації

Запропонуйте дітям виявити милосердя (співчуття) і згадати про Бабу Ягу напередодні Нового року. Хто зробить їй подарунок? Хто запросить її на новорічне свято? Хто знайде для неї добрі слово або подарує квіти?

Може, надіслати їй вітальну листівку до Нового року?

Для цього потрібно зробити конструкцію вітальної листівки.

Запропонуйте дітям спрощений варіант листівки: альбомний аркуш зігнути павпіл, щоб утворилася форма книжечки. Покладіть її перед собою. Перша сторінка — парална. На ній можна порадити намалювати букет квітів (ялиновий букет) чи портрет Баби Яги. Коли перша сторінка буде виконана, запропонуйте дітям розкрити листівку. На цій сторінці можна втілити найрізноманітнії дитячі фантазії. Можна проілюструвати моменти життя Баби Яги, а краще намалювати її хатинку, прикрашену й оновлену, знайти добре слова для побажання.

Зворотний бік листівки залишається для автографа.

Перед виконанням з'ясуйте, у якій техніці буде він виконаний. Краще, якщо тло листівки буде білим.

Завдання можна спростити, запропонувавши намалювати хатинку Баби Яги, і прикрасити до новорічного свята.

Ваша задача — створити творчу атмосферу на занятті, що допоможе успішніше виконати роботу.

Після завершення роботи можна організувати виставку, на якій пропонується порівняти роботи й вибрати найбільш яскраві, докладні.

Ці роботи прикрасять виставку.

Теми: «Янгол» і «Масляна»

Роботи можуть бути виконані в будь-якій техніці.

Заняття ці скоріше пізнавальні, і результатом повинна бути не стільки якість малюнка, скільки рівень самостійності й уяви.

Єдина умова, дотримання якої ви новинні вимагати, — зображення повинне бути величним, на весь аркуш. Обговорюючи тему «Янгол», апеляйте до понят-

тя краси, світла, чарівництва (епітети: ангельський голос, ангельське обличчя і т. ін.). Казки Андерсена допоможуть вам поговорити про доброту.

Тут доречна тема Різдва. Тє, що буде зображенено на малюнках дітей, — Різдвяна зірка або Янгол — і в якому напрямку вести бесіду, вибирати вам.

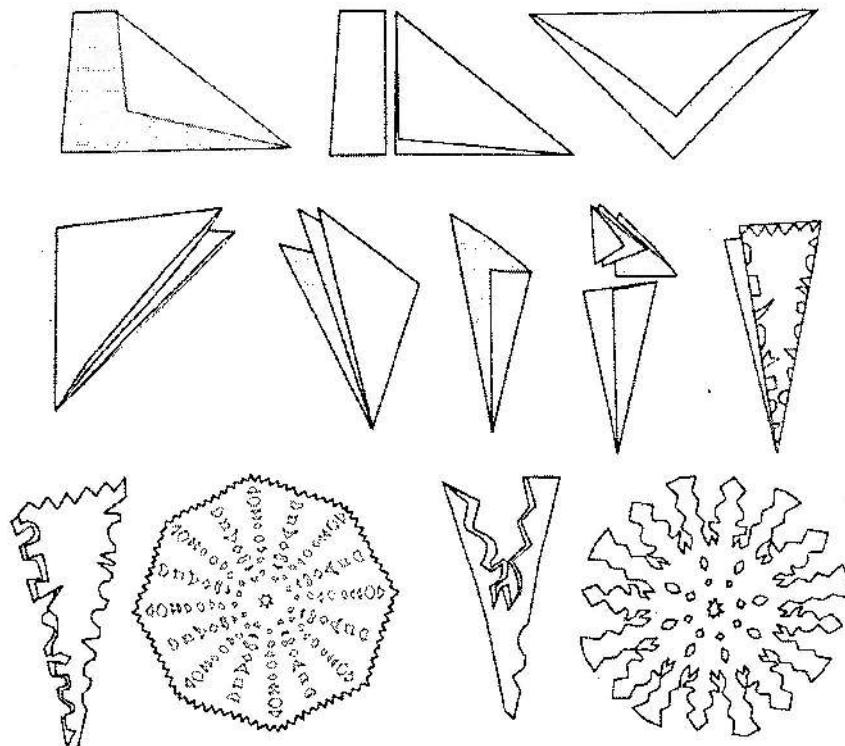
Масляна — свято яскраве, гучне, веселє, тому обговорення теми бажано супроводжувати лубочними ілюстраціями і частівками. Роботу можна провести у формі гри, зробивши загальний малюнок.

Тема: «Сніжинки» (заняття для дітей 4–5 років)

Для бесіди можна використовувати враження про падаючі сніжинки, гладку поверхню льоду, морозні візерунки на вікнах. Розкажіть про те, що вчені спеціально розглядали сніжинки і зробили висновок: однакових сніжинок немає, вони не повторюються. Запропонуйте дітям перевірити це дослідним шляхом.

Завдання. Виколапти з паперу сніжинку.

Під час виконання завдання дитина має скласти аркут паперу так, щоб після вирізання вийшла сніжинка; знайти логічні способи підходу до роботи з конструкцією сніжинки; підтвердити неповторністьожної вирізаної сніжинки.

Порядок виконання роботи

- Аркуш А4 згинасмо по діагоналі.
- Відрізаемо зайвий край, щоб вийшов квадратний аркуш.
- Згинасмо по діагоналі.
- Вдруге згинасмо по діагоналі.
- Згинасмо по діагоналі ще раз.
- І ще раз.
- Відрізаемо зайву верхню частину.
- Малюємо будь-які фігури і вирізасмо їх.
- Сніжинка готова — можна розгорнати.

На малюнку показана послідовність виконання завдання. Від малюнка вирізаних частин конструкції залежить форма сніжинки.

Запам'ятати потрібно два правила:

- Складання паперу для малюнка кратне 4.
- Чим більше виріжете візерункових елементів, тим частіше буде повторюватися малюнок, і сніжинка вийде ажурнішою.

Малюнок для сніжинок можна придумувати самим, головне — акуратно вирізувати елементи. Повішені на ниточці, покладені на гілку, приkleєні на вікні, вони прикрасять будь-яке приміщення. Папір підберіть кольоровий тонкий.

На допомогу дітям у малюванні зимових тем доречно буде використати вірші.

ЗИМА

Зайчик стриб, стриб,
А довкола сніг, сніг.
Стежиночки нема,
Замела зима.
Сніг іде густий!
Де росла травичка,
Снігу намсло.
Там, де бігла річка,
Лід — прозоре скло.
Де було стернище,
Там стоять скирти.
Білий вітер свище,
Сніг іде густий!

(А. Камінчук)

Загадки

Як до рук його беру,
він мені кричить: — Помру!..

Як тримаю на вогні,
він кричить ще дужче: — Ні!
І тікає за поріг.
Нс живе у хаті... (сніг).

Гуси пір'я розгубили —
все подвір'я стало білс.
А коли набив подушку —
потекла вода з-під вушка! (Сніг)

(В. Верховенъ)

ЛОВИМО СНІЖИНКУ

Промайнуло літо
Тепле, променисте,
І змарніли квіти,
І опало листя.
Холодом іодуло,
Ловимо сніжинку.
Сонце одягнуло
Хмарку-кожушинку.

Гадас маленька Яринка:
— Куди ж це поділося літо:
Зелена травичка і квіти,
Зелені листочки на вітах?
Куди ж це поділося літо?
Гадає маленька Яринка,
Що літо сковала ялинка.

Ні, не пір'я
З хмари-гуски,
Мов з подушки,
Полстіло біле пір'я.
Закружляло над подвір'ям
І лягло до наших ніг.
Ой пухнасте біле пір'я!
Ой холодне біле пір'я!
Ні не пір'я —
Білий сніг.

(О. Зорич)

Оформлення сцени до свята Нового року

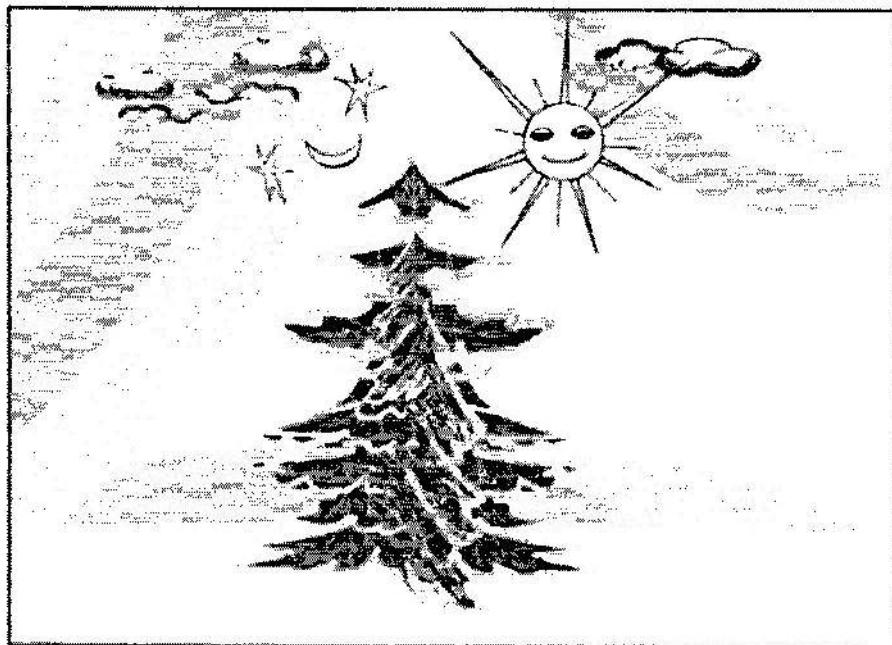
Пропонуємо кілька варіантів.

1. Оберіть ялинку центром композиції.

Додатковими аксесуарами для композиції можуть стати: сніжинки, зорі, місяць, ялинкові іграшки, гірлянди, кольоровий дош.

Для оформлення заднього фону сцени можна використати прозору тканину, гардини, підкладкову тканину.

Блакитне драпірування повинне бути натягнуте першим. Воно стане основою для кріплення деталей. Добре натягнута струна вгорі і внизу сцени допоможе закріпити драпірування.

2. Центром композиції може бути вінок, у середині якого розміщується Різдвяна зірка.

Яскраві плями на білому, блакитному, фіолетовому створять святковий, піднесений настрій.

Ялинку можна зробити з блискучого дошику, вінок — із зелених і блакитних гірлянд.

З різnobарвних стрічок можна зібрати макет Масляної, і вона створить яскраву пляму зі зміщеним центром. Ялинка в протилежному куті зрівноважить композицію.

Запропоновані варіанти можуть стати основою для подальшого розвитку ваших фантазій. Дранірування, що є тлом, можна використовувати для будь-якого сюжетного оформлення.

Костюми до сценаріїв новорічних спектаклів

Для костюмів Дівчинки-Зірки, Янгола, Святого Миколая можна використовувати обруч для волосся, на якому закріпити зірку або німб. Крила Янголів можна закріпити або вдягати, як рюкзачок. Зірочки можуть бути одягнені в прозорі (блакитні, бузкові, білі) спіднички з гострими кінцями. Бліскітки на костюмах можуть бути різного кольору.

Костюми для таких персонажів, як Розбійники, Сишик, Бісик, можуть бути сучасними. Для Розбійників знайдіть у дома капелюхи, іграшкові пістолети, косинки, широкі пояси. Образ Сишика легко створити з доломогою таких деталей: кепка, картатий піджак, темні окуляри, краватка-метелик.

СЦЕНАРІЙ ВЕСНЯНИХ СВЯТ

МАМИНЕ СВЯТО (ДЛЯ ДІТЕЙ 5-6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча — вихователь

Діти:

Весна

Мушкетери

Сонечко

Сонечко-жука

Краплинки

Мстелик

Жук

ХІД ЗАХОДУ

Під мслодію пісні «Пора, пора, порадуємся» М. Боярського вискають на «конях» хлюпчики-мушкетери і співають пісню.

Мушкетери

Пора, пора, порадуємо
Ми сьогодні нас,
І пісню, і танцем
У цей святковий час.
Сьогодні мамам дорогим
Від нас усіх — низький уклін.

Знімаючи капелюхи, роблять реверанс.

1 - а дитина

8 Березня буває
В році тільки один раз.
На копячках зайтали
Мушкетерики до вас.

1 - й мушкетер. Я — Сергійко Д'Артаньян.

2 - й мушкетер. Я — Портос Андрійко.

3 - й мушкетер. Я, дівчатка, Араміс.

4 - й мушкетер

Ну, а я Атос, братва,
Всіх дівчат кохаю я.

Ведуча. Гостям дорогим сьогодні наші вітання, а де ж наші чарівні, красиві дівчатка?

Мушкетер

Вони — наша гордість,
Ми їх зустрічаємо й радо вітасмо.

Під звуки вальсу заходять дівчатка і стають біля хлоцчиків.

1 - а дитина

Будьте завжди ви веселі й добрі,
При потребі дужі та хоробрі.
Працьовиті, дружні, не ледачі,
Серед всіх дітей будьте ви найкращі.

2 - а дитина

8 Березня є святом всіх жінок,
Мам, бабусь та маленьких дівчаток.
Їм усім ми даруєм в цей день,
Танці, вірші й багато пісень.

3 - я дитина

Сьогодні у світловому залі,
Під поглядом теплих очей,
Ми вас, наші мами, вітаєм,
Від імені вдячних дітей.

Хлопчики беруть дізятак за руки і виводять на середину залі. Діти танцюють польку. Після танцю діти сідають на стільці.

Ведуча

Любі діти, гости наші,
Знов весна нас всіх зібрала,
Й по скресту нам сказала,
Що чарівність в ній від мами,
І тому вона пригожа,
Що на маму трінки схожа.
Ну, а ми весну стрічаймо
І матусеньку вітаймо.

Під музику вальсу С. Доги до залі заходить дівчинка-Весна.

Весна

До вас на свято я прийшла
І тепло всім принесла.
Я всміхаюсь сонечку;

— Здрастуй, золоте!
 Я всміхаюсь квіточці —
 Хай вона цвіте!
 Я всміхаюсь дошику:
 — Лийся, мов з відра!
 Друзям усміхається,
 Зичу всім добра!

Весна співає пісеньку.

ВЕСНЯНОЧКА

Народилася я весною на світанку
 І тому мене назвали веснянка.
 І, як вогник, я хочу горіти,
 Не згоряти, а тільки світити.

Приспів:

Я ліхтарик маленький,
 Світлячок чепурненський,
 Я струмок, я сніжинка,
 Я маленька хмаринка.

Тільки крил я пташиних не маю
 І, як завжди, я вільно літаю.
 На Дніпровській кручи і на схили квітучі,
 В небеса і на землі пахучі.

Приспів.

Променісті яскраві світанки.
 Я шляхів інших в житті і не знаю.
 Я маленька Веснянка, я дівча-Подолянка
 Співом гідним Україну вітаю.

Виходять дівчатка-«краплинки».

1 - а краплинка

Від сонечка розстанули
 Бурульки навесні.
 Раділи, а не плакали
 Краплиночки рясні.

2 - а краплинка

Ми, краплинки-веселинки,
 І грайливі, й гомінкі.
 Ми співаєм пісню дзвінко.
 Ось послухайте їй.

КРАПЛИНКИ

Краплинка за краплинкою —
 І вже ручай біжить,

Із лісом та долинкою
Про весну гомонить.

Приспів:
Ми крапельки, краплята,
Єднає дружба нас.

Вітаємо зі святом,
Матусі рідні, вас.
Барви, мов веселка,
Бліскучі та ясні
Ми, подружки веселі,
Радіємо весні.

«Краплинки» сідають на місця.

1 - а дитина

На вікні у мене тілько розквітла,
Пелюстки рожеві тягнуться до світла.
Справді, мов сафошок виріс на віконої,
Шоб в матусі очі новилися сонцем,
Розгвілі квітками гілоки вишневі —
Подарунок мамі в свято березневе.

2 - а дитина

Сонечко тепленьке землю зігріває,
Квіточки й травичка швидше виростають,
А матусі наші діток зігрівають,
Бо матусі наші більше тепла мають.

МАМА І СОНЕЧКО

— Мама, люба мамочко,—
Кажуть син і донечка,—
Найдорожча в світі ти
І піжніша сонечка.
Ти ясніше сонечка.
Як тебе не славити?
Сонечко ховається,
Завжди поруч з нами ти.
Ти піжніша сонечка,
Бо в негоду гріш нас.
Ти мудріша сонечка,
Завжди розуміш нас.

Діти сідають на місця.

Сценка «Сонечко і жучки»

Виходить сонечко і ходить по залі.

Ведуча

Ось і сонечко з'явилось,
Завітало на лужок.
Не минуло жоден кущик,
Ні дерев, ані квіток.

На галявинці ростуть 3 квіточки.

Сонце. Тук, тук. Хто живе в квітці тут?

Жук. Я живу, я жук, жу-жу.

Сонце. Йди на вулицю гуляти!

Жук

Не піду, злий павук не дає,
Павутинки плете.

Ведуча

Сонце дуже здивувалося на те,
Бачить: поряд інша квіточка цвіте.

Сонце. Тук, тук. Хто живе у квітці тут? Відчиняй!

Метелик

Я — Метелик.
Сонечко, тікай.
Злий павук з'явився на лужку,
Павутину винів неабияку.

Сонце

От дива! Я і не знало,
Шо у світі так буває.
Ще постукаю у квіточку одну,
Може, хоч тоді я щось збагну.
Хто живе у квітці, хто там є?

Сонечко - жук. Я маленьке сонечко твоє.

Сонце. Теж ховаєшся від злого павука?

Сонечко - жук. Звісно, бо павук мене ляка.

Сонце (розміялося)

Пусте, це для мене павутинку він плете.
Я на ній, немов на струнах, буду грати
І весною ці хмаринки розганити,
Щоб під сонячну мелодію таку
Усі квіти закружляли у танку.

Виконується танок квітів, сонечка та жуків під мелодію вальсу. Всі сідають на свої місця.

Виходять діти.

1 - а дитина

Я своїй бабусі пісню заспіваю,
Вона для мене — сонечко й краса.
Подібної до неї я не знаю,
Коли б зшукав всю землю й небеса.

2 - а дитина

Бабуся моя дорога
В усьому мені помага,
Назбираю в лісі квітів сон-трави.
Дорога бабусю, літ до 100 живи.

3 - я дитина

Це для вас, бабусі,
Заспіваєм пісню,
Подаруєм квіти.
Люблять вас всі діти.

Звучить пісня «Промінці для бабусі».

ПРОМІНЦІ ДЛЯ БАБУСІ

Свою бабусю знаю
Я з давніх-давніх пір,
Її обличчя любе,
Її ласкавий зір.

Замислиться бабуся,
Зажуриться на мить,
І знов, линись, сміється,
Ласково гомонить.

І я бабусі руки
Цілуя залюбки.
Вони немов співають,
Розказують казки.

Приспів:
Я слухаю бабусю,
Я весь — немов у сні.
Розумні, ніжні руки,
Умілі та міцні.

1 - а дитина

Дорогі бабусі й мами!
Як добре, що поруч ви з нами,
Дякуємо вам за добро і ласку,
За віддане тепло і чарівну казку.

2 - а дитина

Милі наші матусі й бабусі!
Ми вам шану складасм
І зізнатися мусим,
Шо без вас нас немає.

3 - я дитина

Ви нас, рідні, зростили,
Нам життя дарували
І безмежно любили,
Від біди захищали.

4 - а дитина

Тож сьогодні ми хочем
Вам «спасибі» сказати
За недоспани ночі,
На тривоги багаті.

5 - а дитина

Побажаєм вам сто років жити
Без розлуки, без журби і сліз!
Хай із вами завжди буде щастя,
А також здоров'я — цілий віз!

Звучить пісня «Мама» з музичного фільму «Мама».

МАМА

Ти моя мила, ріднесенька,
Дуже тебе я люблю.
І цю веснянью пісеньку
Я тобі, мила, дарю.

Приспів:

Мамо, ти наймиліша,
Ти найгарніша, люба моя.
Мамо, ти мое сонечко,
Зірочка ясная, радість моя.

Нічка буває безсонною,
Дума матуся про нас.
Щоб і синочку, і донечці
Добре було повсякчас.

Приспів:

Я побажаю тобі добра,
Щастя і радісні дні.
Будь ти зі мною завжди у житті,
І усміхайся мені.

Приспів:

Діти дарують бабусям і матерям квіти, подарунки, виготовлені власними руками.

СВЯТО 8 БЕРЕЗНЯ (ДЛЯ ДІТЕЙ 4-5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча — вихователь

Діти:

Мама

Батько

Бабуся

ХІД ЗАХОДУ

Діти заходять до залі, зупиняються та співають на мотив «И улыбка без сомнения...».

Рантом щось важливе

Треба пригадати —

Календар поможе,

Аркуш відкрвіть.

День 8 Березня —

Це жіноче свято,

Ви про це не забувайте,

Друзі, ні на мить.

Приспів:

І усмішка, безперечно,

Наших мам осяє враз,

І вітання наші гречні

Ми звертаємо до вас.

Добрі наші мами

Часом турбувались;

Іс завжди слухняними

Ми були дітьми.

А проте, як захжди,

Ви нас вибачали,

Тож сьогодні, милі дами,

Вас вітаєм ми.

Приспів:

1-а дитина

Хай всіма материками

Урочисто пролунає:

Добрі, милі наші мами,

З Восьмим березня вітасм.

2-а дитина

З днем 8-го Березня,

Із весняним святом,

З пролісками першими

В цей чудовий час

Мам своїх прекрасних
Хочем привітати
І жінкам всім присвятити
Цей чарівний вальс.

Звучить вальс. Діти запрошують всіх присутніх мам на танець.

3 - я дитина

Лиш ранньою весною
Бувас тільки раз
Таке чудове свято
Для мами і для нас.

4 - а дитина

За вашу ласку, наші мами,
Ми вдячні вам безмірно.
Бажаємо пішатись нами,
А після здоров'я й миру.

Звучить пісенька для мами.

6 - а дитина

Промінчик сонця на стіні,
Букет фіалок у вікні.
У ці чудові дивні дні
Всі танці павіть весняні.

Виконується парна плясова за вибором музичного керівника.

1 - а дитина

До нас дворами їде Весна,
Проміннячком вся сяє.
«Сьогодні свято наших мам!» —
Скрізь по землі лунає.

2 - а дитина

Хоч де-не-де лежать сніги,
Усе синє навколо.
Лиш сонце зажурилося,
Без мами засмутилось.

Звучить пісня «Сонячна капель» або інша за вибором музичного керівника. Діти грають на дзвіночках.

Інсценування «Що з батьком»

Стіл. Біля нього сидять бабуся, мама й дівчинка. Заходить батько з букстом квітів і тістечками.

Дівчинка

Не впізнати зараз тата,
Він зайшов і у дверях
Не закинув капелюха,
А повісив, як в гостях.

Батько вішає капелюх і підходить до столу.

Дівчинка. Він сказав...

Батько. Вітаю, люба!

Дівчинка

І до себе пригортав.
Цілував матусю в губи,
Бабці ж руку цілував.

Бабуся

Не ховався за газету
І під ніс не бурмотів.
Вилкою не бив котлету,
Ніби хось у ній сидів.

Мама

Був він краще і простіше,
Чай в горнятка розливав.
І бабусю він не тешей,
А матусей називав.

Дівчинка

Я спітала маму прямо:
«Що це з батечком моїм?»

Ведуча

«В день жінок,— сказала мама,—
Тато мусить бути таким».

Дівчинка

Але я не розумію,
Дивний батько чоловік.
Може, згодом він зуміє
Добрим бути пілій рік?

Артисти кланяються й розсаджуються по місцях.

Дитина

Мамо, сестро і бабусю,
Ми вас любимо, клінуся.
Але батечка на святі
Теж повинні ми згадати.

Ззвучить пісня «Про батька».

ПІСНЯ ПРО БАТЬКА

Скільки пісень ми з вами разом
Мамі рідній своїй співали,
А про татка до цього часу
Навіть віршика ще не склали.

Приспів:

Батько може, батько може
Все, що завгодно.
Плизти брасом, тукнуть басом,
Пісні співати.
Батько може, батько може
Буть ким завгодно,
Тільки мамой, тільки мамой
Не може стати.
Батько в домі — і все працює:
Гас горить, і не гасне ніч.
Батько в домі завжди керує,
Якщо мама працює в ніч.
Приспів.

1 - а дитина

Помагаю я бабусі,
Є у мене сила.
Посміхнулася рідненька —
І помолоділа.

2 - а дитина

«Молода бабусенька», —
Кажуть добрі люди.
І такою, думаю,
Вона довго буде.

3 - я дитина

Я моїй бабусенці не грублю,
Бо свою бабусеньку я люблю,
Буду я бабусі завжди помагать,
Не дамо рідненкій вдома сумувати.

Звучить пісня для бабусі.

Проводяться різноманітні танцювальні конкурси, ігри з дітьми та батьками.

1. «Що робить мама?»
2. «Підміталочки».
3. «Варимо суп».
4. «Впізнай свою дитину».

Що робить мама?

Вихователь роздас, точніше, діти самі вибирають записи, на яких зазначена будь-яка дія (наприклад, місити тісто, прасувати білизну, варити суп, підмітати підлогу, в'язати, чистити картоплю... тощо).

Потім діти по черзі виходять, вихователь переказує на вухо дитині (*якщо вона сама не змогла прочитати*) зміст записи, дитина показує те, що треба, а решта відгadують.

Підміталочки

Вишуковуються 2 команди дітей. Навпроти кожної команди стоять стілець (на відстані 5–7 кроків). Першій дитині в команді дається в руки віник і повітрята кулька. Дитина повинна «домести» кульку до стільця, «обмести» навколо іншого і повернутися назад у команду. Потім вона передає віник наступному учаснику, і все повторюється. Та команда, яка швидше закінчить естафету, оголошується непереможницею.

(Цю гру можна проводити з батьками.)

Варимо суп

Створюються 3 команди дітей. На стільцях навпроти кожної команди лежать овочі й фрукти (наприклад, картопля, цибуля, огірок, морква, лимон, яблуко, кіні, апельсин тощо). Діти по черзі беруть зі стільця тільки один овоч або фрукт (той, що, на їхню думку, слід покласти в суп) і підготоцем переносять його на інший стілець, що стоїть на відстані 7–10 кроків від них. Потім учасник повертається назад і передає естафету наступному гравцеві.

Перемагає та команда, яка швидко й правильно виконала завдання.

Впізнай свою дитину

Вихователь просить когось з батьків, наприклад, 5 мам, або бабусь, або татусів вийти у центр залі. Вихователь по черзі зав'язує очі батькам і ставить перед ними кількох дітей. Мати або батько мають, доторкнувшись до малюка, впізнати свою дитину.

1-а дитина

Ми сьогодні гомоніли.
Так, що вікна заливалися.
Всі сказали: «Ах!» —
І провалився дах.

Виступ шумового оркестру.

2-а дитина

Давайте ж мам усіх вітати,
Співати і радіти,
«Спасибі, рідна», — шепотять
На вушко мамі діти.

3 - я дитина

Мама, мамині руки
Ніжно погладять — стане тепліше.
Мама, мамине серце
Осяє любов'ю — стане світліш.

Звучить пісня «Мама» з музичного фільму «Мама».

МАМА

Так бува: уточі пролунає дзвінок,
Мама нишком тихо зашпаче.
Як там донечка, як мій коханий синок?
Серце мамине — чайка исначе.

Приспів:

Мама, мама — букви-намистинки,
Кожна з них дорогу іочина.
Мама рідна — це твоя частинка,
Це життєва зірка провідна.

Так бува: все життя — піби замкнений круг,
В домі вашім — горя сліди.
Рідна мама — найкращий і відданий друг,
Вона буде з тобою завжди.

Приспів.

Так бува: ти захочеш побачити світи
І, напевне, покинеш родину.
Тільки знай, що для мами лиши ти,
Тільки ти — її краща і люба дитина.

Приспів.

По завершенні пісні діти дарують матусям і бабусям виготовлені власноруч сувеніри.

СВЯТО 8 БЕРЕЗНЯ (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ:

Ведуча
Діти

ХІД ЗАХОДУ

Під музику виходять хлопчики-джентльмени: на ший — краватка-«метелик», білій шарф, на голові — циліндр.

1 - й хлопчик

Весна! Весна! Повітря дзвін
І світлий небокрай!

Очам блакить щарує він
І голосів розмай.

2 - Й хлопчик

Весна! Весна! Як високо
На крилах вітерця
Летять хмарки,
Торкаючись тонкого проміння,

3 - Й хлопчик

Шумлять весняні ручай
Гуркочучи услід,
Ріка на зламанім хребті
Несе піднятій лід.

4 - Й хлопчик

Дерева ще оголені,
У лісі лист старий
Тремтить у мене під ногою,
Шумний і запашний.

5 - Й хлопчик

Під сонце саме здійнявсь
І там, у вишніні,
Незримий жайворон співа
Заздравний гімн весні.

6 - Й хлопчик. Джентльмен! А де це наші дівчата?

7 - Й хлопчик. А й справді! Де це вони?

8 - Й хлопчик. Мабуть, запізнюються.

9 - Й хлопчик. Не може цього бути! Всі одразу?

10 - Й хлопчик. Як, джентльмен, невже ви забули? Адже сьогодні

8 Березня!

6 - Й хлопчик. А-а-а... Тоді зрозуміло.

7 - Й хлопчик. Шо, що тобі зрозуміло?

6 - Й хлопчик. Як що? Ну, наприклад, зачіска, сукня і таке інше...

8 - Й хлопчик. А ось і вони!

9 - Й і 10 - Й хлопчики. Зустрічайтесь! Наші дівчатка!

Під звуки полонезу заходять дівчатка, хлопчики їх зустрічають по черзі. Потім танцюють парами полонез.

Хлопці допомагають дівчаткам сісти на стільниці, після чого знову виходять у центр залі.

1 - Й хлопчик

Вітаємо, вітаємо
Дівчаток дорогих,
Бо зараз, всі ми знаємо,
Найкращий день для них.

2- й хлопчик

Мами, сестри і бабусі,
З Восьмим березня вітаєм!
І для вас сьогодні пісню
Наші хлопці заспівають!

Виконується пісня хлопчиків «Мы вам честно сказать хотим...».

3- й хлопчик

Жіночий день — весняне свято:
Краси, усмішок і пісень.
Свою матусю я і тато
Готові на руках носить весь день.

4- й хлопчик

А який дарунок мамі
Ми з тобою зробили самі?

5- й хлопчик

Безліч є ідей для цього —
Фантастичних і смішних.

6- й хлопчик

Бо сюрприз зробить для мами —
Це цікаво надзвичайно:
Замісити тісто в ванні
Чи зробити крісло з книг.

7- й хлопчик

Ну, а я в дарунок мамі
Розмалюю стіл квітками.
Я б і стелю обробив,
Шкода, ріст мене підвів.

Хлопчики кланяються, йдуть. Виходять дівчатка.

1- а дівчинка

З днем 8-го Березня,
Із весняним святом,
З іролісками першими
В цей чудовий час,
Мами наші рідні
І бабусі милі,
Від усього серця
Ми вітаем вас!

2- а дівчинка

Липн перший з'явиться росток
Весеною з-під землі,
Вітають дружно всіх жінок
Дорослі і малі.

3 - я дівчинка

Скільки радості матусі
Подарували дітлахам!
За добро до нас і ласку
Ми дуже-дуже вдячні вам,

Звучить пісенька для мами за вибором музичного керівника.

1 - а дитина

Дівчатка і хлоп'ята,
Давайте разом з нами
Полякуєм бабусі,
Спасибі скажем мамі.

2 - а дитина . За клопіт і за ласку..

3 - я дитина . За пісеньки і казки...

4 - а дитина . За пипіній пампушки...

5 - а дитина . І за смачинькі плюшки...

6 - а дитина . За танцювати вміння...

7 - а дитина . І за довготерпіння.

8 - а дитина

Нехай життєвий обрій
Не тъмариться хмарками.
Хай завжди сяє сонце!

Всі . Хай завжди будуть мами!

Інсценування «Мода» (з показом мод)

1 - а дівчинка

Алло! Привіт.
Послухай, Катре,
Бери скоріш найкраще плаття.
Перебери увесь комод.
Влаштуєм сиравжній показ мод.
Шо? Я одна. Нема нікого.
Зaproшуй братика малого
І всіх товаришів скликай.
Ческаю у вбраниї.
Бувай!

Стук у двері.

Ведуча

А ось і гости! Зустрічаймо.
І показ мод розпочинаймо.

Виходять двоє хлопців у костюмах, в руках тримають стільникові телефони.

1 - й хлопчик

Я хлопець дуже діловий.
Костюм у мене дорогий.

2 - й хлопчик (*відповідає в слухавку*)

Алло, коли звільнюєш — не знаю.
Прийшов клієнт?
Нехай чекає.

1 - й і 2 - й хлопчики (*разом*)

У нас костюми справжніх менів,
Бо ми — поважні бізнесмени.

Під музику йдуть.

Ведуча

Мода дає нам уроки.
Міниться майже щороку.

Вибігають двоє дівчаток у спортивній формі.

1 - а дівчинка

Спорт потрібний нам усім —
І дорослим, і малим.

2 - а дівчинка

Адже сім'я у нас активна,
Тож одяг треба нам спортивний.

Під музику роблять кілька вираз та йдуть.

Вибігають троє дівчаток у яскравому одязі, з вигадливими зачісками, браслетами, пасками тощо.

1 - а дівчинка

Що може бути красивіше
За молодіжну моду?

2 - а дівчинка

Єдине, мабуть, я назву —
Це сонячна погода.

3 - я дівчинка

Ми любимо всі сонячну погоду,
Так само, як і молодіжну моду.

Дівчатка йдуть.

Звучить музика «ретро», виходять дівчатка, одягнуті у мамині та бабусині спідниці, капелюшки, на ногах — матусині туфлі на підборах.

1 - а дівчинка. А що бабусі в давнину носили?

2 - а дівчинка. Як виглядали мами наші милі?

3-я дівчинка

Перука і корсет, і безліч пелерин.
Стіль «ретро» — ось як зветься він.

Дефілюють і йдуть.

Звучить пісня про літо за вибором музичного керівника. Виходять дівчатка, що демонструють пляжну моду.

1-а дівчинка

Знов про літо весною холодною мрію.
Сонце, пляж і далеко зимові завії.

2-а дівчинка

Але для літньої чудової погоди
Нам просто необхідна пляжна мода.

Йдуть під музику.

Під звуки марму Менделєсона виходять дівчинка і хлопчик — «наречений» і «наречена».

Хлопчик

Коханню, друзі, всі віки покірні!
Як добре в когось закохатись!
Вогонь в душі палає і іскриться,
І я наважився; уже час одружиться,

Дівчинка

Паділу я мамину сукню святкову,
На ніс — окуляри, браслет — на руках,
Нехай помилуються братики рідні,
Яка я чарівна в шовкових хустках.
У модних прикрасах я в путь вирушаю;
З вітальні в передню — вперед і назад.

Хлопчик. Чого це ти вбралася? Ось мама узне!..

Дівчинка. Бурмоч під носа мій маленький брат.

Хлопчик. Ти навіть ходить на підборах не вміеш!

Дівчинка

Сердито середній мій брат помічає,
Однак мої братики не розуміють,
Що віку у моди і жінки немає.

Кланяються і йдуть.

1-а дитина

Дарувати всім бабусям
Масм добру звичку
Шпиці, хусточки, клубочки,
З вовни рукавички.

2 - а дитина

Але країде зарувати
Не клубок, не паличку.
Піднесеть бабусям рідним
Обруч і скакалочку.

3 - я дитина. Чи метелика живого.

4 - а дитина. Кульку на вірьовочці.

5 - а дитина. Курс «Уроки карате».

6 - а дитина. Олівці в коробочці.

7 - а дитина

Подаруйте окуляри,
Якщо є потреба,
Телефон і телескоп,
Щоб вивчати небо.

Ведуча

І тоді всі ваші рідні
Стануть дивуватись,
Як про мрії заповітні
Ви могли дізнатись.
Адже разом всі бабусі
Так цьому зрашють,
Шо про свій забудуть вік
І помолодють.

Звучить пісня про бабусь за вибором музичного керівника.

Проводяться ігри з дітьми і батьками.

- 1) «Шо робить мама»;
- 2) «Підміталочки»;
- 3) «Визнай свою дитину».

Виходять хлопчики.

1 - й хлопчик

Дівчаточка любі!
Ви — ніби принцеси.
Красиві, тендітні —
Ну, просто із п'єсси.

2 - й хлопчик

Вам дружно бажаємо
Гарного свята —
Здоров'я, удачі,
Усмішок багато.

3 - й хлопчик

Так будьте завжди ви
Красиві і милі.

А зараз прийміть
Ці даруночки щирі.
Хлопчики вручають дівчаткам сувеніри або квіти.

Дитина

На світі добрих слів чимало,
Але одне — добріш за всіх.
Просте, чудове слово — «мама»
Тримаємо в серцях своїх.

Звучить пісня «Мама» з музичного кінофільму «Мама».

СЦЕНАРІЙ ДО СВІТЛОГО ДНЯ ВЕЛИКОДНЯ (ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча — вихователь

Діти:

Вістунець

Курочка

Шівник

Писанки

Баба

Паска

Ковбаса

ХІД ЗАХОДУ

Діти заходять до зали співаючи,

Звучить пісня «Ой минула вже зима».

ОЙ МИНУЛА ВЖЕ ЗИМА

Ой минула вже зима,
Снігу-льоду вже нема.
Ой нема, ой нема,
Снігу-льоду вже нема.
Всі веснянку співаймо,
Весну-красну вітаймо.
Вітаймо, вітаймо,
Весну-красну вітаймо!

1 - а дитина

Вляпля весна мережану сорочку,
Умившись і звільнинившись від турбот,
І підіймає волошкові очі
До витціх, до церковних позолот.

2 - а дитина

Великдень всіх нас на гостини просить,
Малює сонце полотно небес,
І крашанку, як усмішку підносить, —
Христос воскрес!

3 - я дитина

Воїстину воскрес!
І дзвони засріблися завзяті,
І ніби покотилось між людьми:
... Христос воскрес!

Ведуча. Мої любі! Весною приходить до нас одне з найвеличніших християнських свят — Великдень. Великодній день — святий день. У цей день воскрес Син Божий — Ісус Христос, власним життям заплативши за гріхи роду людського.

Звучить Великодня пісенька за вибором музичного керівника.

Ведуча. До Великодня готуються заздалегідь. Неділя, що передує Великодніому тижні, називається Вербною. Саме в цей день Ісус востаннє увійшов до Храму Божого. Дорогу йому встеляли пальтовими гілками (його вітали, як справжнього царя).

В Україні пальми не ростуть, тому люди, щоб відзначити цей день, ставили у своїх оселях вербові гілочки.

До зали вбігає хлопчик-вістунець, і входить лівчинка.

Вістунець

Не я б'ю, верба б'є.
Через тиждень — Великдень.
Буль здорована, як вода,
Багата, як земля,
А красива, як весна.

Дівчинка. Хто ти?

Вістунець. Я весняний Вістунець, прийшов сповістити, щоб увесь хрещений люд готовувався до найкрасіншого свята — до Великодня.

Дівчинка. А чого мене б'єш?

Вістунець. Хіба це я? Це свячена вербиця. Сьогодні її день — Вербна неділя.

Ведуча. Навесні, як тільки пригріє сонечко, вона першою прокидається. Їх пухнасті котики будуть усіх до роботи.

Вістунець. Тож і ти не зволікай, бо:

Жарт б'є, не я б'ю —
За тиждень — Великдень!
Недалечко червоне ялечко. (Легенько вдаряє вербичкою)

Звучить пісня «Котики вербові» або інша за вибором музичного керівника.

КОТИКИ ВЕРБОВІ

Люлі, люлі, люлі... Вітер сповиває.
Люлі, люлі, люлі... Котиків гойдає.

Приспів:

Вітерець стіває — котики муркочуть,
Шорсткою м'якою носики лоскочуть.

Котики вербові, тихі та пухнасті,
Уквітчали віття кущиків гілястих.

Приспів.

Легіт колисає в гойдалії вербовій,
Котикам сіреньким надихає слокій.

Приспів.

Люлі, люлі, люлі... Вітерець гойдає,
Котиків сіреньких любо присинає.

Приспів.

Сплять собі, принищкли й вушка поскладали.
Добре в верболозі їх заколисали.

Інсценізація уривка з казки «Курочка Ряба»

Іде баба, тримас в руках шкарапулку від яйця і плаче.

Б а б а. Ой, горс мені, горс. Що ця довгохвоста мишка наробила?

Куроч к а. Що сталося, бабцю, чого плачеш?

Б а б а. Як же мені не плакати? Поклала я яечко, що ти знесла, на поличку. Бігла мишка, хвостиком зачепила, яечко впало і розбилося. А я хотіла на свято писанку розмалювати.

Куроч к а. Не плач, бабуню. Я знаю, що треба робити. Давай попросимо діточок, пехай нам допоможуть,

Виходять діти.

1 - а д и т и н а

Я писанку казкову намалюю:
На ній яскраве сонечко блищить,
Веселий дощик моросить.
Земля квітус ристом голубим,
У чистім небі журавлинний спів.

2 - а д и т и н а

Малеча радісно сіває,
Відродження Христа вітас.
Летить ця пісня до небес
І жайвором над цюлем зависас.

В с д у ч а. На Великоднє свято дарують люди одне одному писанки. Оздоблене узором яйце символізує пробудження природи, зародження нового життя.

1-а дитина

В хаті на осонні
Сяду на ослоні,
Сяду я скраечку —
Розпишу яєчко.

2-а дитина

Нумо, існзлик, потанцюй,
Гарно писанку малюй.
Буде небо, і земля,
І ставочок, і поля.

3-я дитина

Сильний і міцний дубок,
А на ньому — яструбок.
Буде в мене писанка
Про Україну пісенька.

Звучить пісня «Писанка».

4-а дитина

Гарна писанка у мене —
Мабуть, крашої й нема!
Мама тільки помагала,
Малювала ж я сама.
Змалювала дрібно квіти,
Вісім хрестиків малих,
І дрібнююсіньку ялинку,
Й поясочок поміж них...
Хоч не зразу змалювала,
Зіпсувала п'ять яєць —
Та, як шосте закінчила,
Тато мовив: «Молодець!»
Я ту писанку для себе,
Для зразочка залишу,
А для мами і для тата
Дві ще країці напишу.

Курочка

Ко-ко-ко, куд-ку-дак,
Знесла яйце, як кулак!
Хазяїнка Олеся його розписала,
Мені віддала,
Щоб я його вам
На свято Великодня подарувала.

Виходять п'ять писанок. Писанки починають обережно рухатись, залишаючи позаду себе великий кошик.

Писанки (разом)

Стук, стук, стук, обережно,
Бо в копику тісто!
Стук, стук, стук, обережно,
Від жари аж млюсно!

Червона писанка

Я сидіти тут не хочу.
На підлогу собі скочу.

Зелена писанка

Ходімо швидше, вилізаймо,
Пісню гарну заспіваймо!

Писанки обертаються навколо себе, хваляться своїм вбранням і виконують пісні.

Звучить пісня про писанки.

Розмалюю писанку, розмалюю,
Копика гравастого намалюю.
Розмалюю писанку, розмалюю,
Соловейка-любчика намалюю.

Приспів:

Писанка, писанка —
Веселковий цвіт.
Писанка, писанка —
Мій дитячий світ.

Розмалюю писанку, розмалюю,
Різьблену сопілочку намалюю.
А моя сопілочка буде грati,
Буде копик весело танцювати.

Приспів.

Червона писанка

В буряках мене купала,
На червоне змалювала.

Зелена писанка

У траві мене варила,
На зелено запросила.

Жовта писанка

Мене вбрала у лущину,
В цибулеву сважину!

Коричнева писанка

Синкірі яблука мочила,
Це надало мені сили.

Біла писанка

Я білснькою зосталась,
Тільки квітчик набралась.

Червона писанка. Мене вкривають зелені листочки.

Жовта писанка. Мене у жовті узори прибрала.

Коричнева писанка. На мене коричневих цяток наклада.

Біла писанка. Я така гарна, що й не передати.

Усі писанки. Усі ми гарненькі і хочемо сказати: «Христос Воскрес!»

Писанки по черзі говорять:

«Христос Воскрес!» — шепочуть квіти,
Несеться шлест іх по лузі.

«Христос Воскрес!» — вкраїнські діти,
Радійте всі — ви наші друзі!

«Христос Воскрес!» — щебече дивно
Мила пташинка у гніздечку.

«Христос Воскрес!» — моя родино,

Моя катино, мій садочки.

«Христос Воскрес!» — Дніпро клскоче
Й несе ю вість у Чорне море.

Вкраїно, встань, протри вже опі,

Всміхнися і забудь про горе!

Чується «Ку-ку-рі-ку!». Вбігає півник.

Півник

Ку-ку-рі-ку!
Несу я вам новину.
Я по світу мандрував,
Ігри з писанками споглядав.

Ведуча. Розкажи нам, півнику, розкажи!

Півник. Називається ця гра «Ходить кунка по риночку».

Писанку кладуть на якесь підвищення. Навколо неї ходять хлопчики і лильно стежать, щоб хтось її не вхопив. Однак знаходиться відважний і хапає писанку. Хлопчики намагаються, щоб сміливець не втік. Але, коли він зуміє вирватися з кола, то писанка його. Тоді хтось знову кладе другу писанку, і гра продовжується.

Ведуча. Так, Півничку, це цікава гра. І я знаю, що в ній є ще такі слова:

Ходить кунка по риночку
Та й купує писаночку.
Кун си, кун си, уродливий,
Кун си, кун си, чорнобривий,
Кун си, кун си, будеш мати,
Що дівчинці дарувати.

Ведуча запрошує хлопчиків до гри.

Ведуча

Нумо, хлопчики, в коло ставайте,
Гру веселу починайте!

Усі бажаючі грають.

Ведуча. А я вам, друзі, пропоную гру «Музична писанка».

Гравці стають у коло і під мелодію передають з рук в руки писанку. Мелодія раптово зупиняється, і той гравець, який не встиг передати писанку наступному, виходить з кола. Гра продовжується до тих пір, поки не залишається переможець. Він і бере собі писанку.

Ведуча. А ось ще одна гра — «Гра з яйцем».

Усім треба стати в коло. Кожен тримає в руці писанку. З допомогою лічилки вибирають дівчинку, яка розпочинає гру. Вона ходить всередині кола й стукає писанкою по тих, що в руках у гравців. А я буду промовляти такі слова:

Стали діти у кільце,
В кожного в руці яйце.
Галі випало на славу
Розпочати цю забаву —
Дуже мілу престару
Великодню гарну гру.
Ходить дівчинка кільцем
І постукує яйцем.
Що не стукне — «Трісь!» та «Ай!»
А в самой ціла — й край.
Бач, яксе воно міцне!
Галя далі радо йде,—
«Трісь!» та «Трісь!»
Аж раптом: «Хрусь»...
Гру продовжус Петrusь.

Один за одним діти виходять з гри. Той, чия писанка залишилася цілою, показує її всім, промовляючи:

Писанка моя міцна,
Та й у грі перемогла.

Інсценізація «Великднє кругла паска»

Ведуча. Великднє кругла паска...

Паска

Гей, посуньтеся, будь ласка,
І заграйте мені марша,
Я ж між вами тут найстарша.

Ведуча. На це каже ковбаса:

Ковбаса

Затанцюю гоп-са-са,
Розступітесь, вліво, вправо,
Тут сьогодні маю право.

Ведуча

Обізвались молодички —
Писаночки невеличкі.

Писанки

Хоч хвалитися і гріх —
Ми найкращі від усіх.

Ведуча

А ось масло промовляє —
Собі ціну добре знає.

Масло

Милі крашаночки ясні,
Я, вклонившись, вам поясню,
Що і моя роль чимала,
Аби паска була вдала.

Ведуча

А тут сир шумить: «Ого!
Як без мене тут було?
Як же в Пасху без мандриці,
Дорогенькі молодиці?»

Ведуча. Обізвалась знову паска.

Паска

Прошу тихше всі, будь ласка.
Хай сім'я сіда до столу,—
Міцна буде і здорована.

Після цих слів сім'я дружно сідає до столу і ласує Великодніми дарунками. Всюди чути: «Христос Воскрес!», — а у відповідь: «Воїстину Воскрес!».

Звучить пісня «Великденъ».

Ведуча

Великий день!
Великий день!
Який Великденъ на землі!
Багато радості й пісень
Приніс нам янгол на крилі...
Веснянку діти хороводять.
Христос Воскрес! Христос Воскрес!
Сьогодні ѹ сонце не заходить,
А сяє ѹ сяє із небес.

1-а дитина

Скільки б не співали,
А кінчати час.
Кращі побажання
Ви прийміть від нас.

2-а дитина

І в вас, і в нас
Хай буде гаразд,
Щоб ви, і ми
Шасливі були!

ПРОЩАННЯ З ДИТСАДКОМ (ДЛЯ ДІТЕЙ ШЕСТИ РОКІВ)**ДІЙОВІ ОСОБИ**

Дорослі:

Ведуча — вихователь

Шапокляк

Діти:

Буратіно

Лисиця

Кіт

Лялька

Білочка

Зайчик

ХІД ЗАХОДУ**Ведуча**

Весняний день — прозорий, голубий,
Навколо пахне ніжним цвітом,
Під вікнами розквітли тополі,
І весело сміються жваві діти.
Душа чутлива, мов ота струна,
До барв весняних, запахів та звуків —
Так може чарувати лиш весна
Після холодних місяців розлуки.
Зібрались дружно ми на свято
Сьогодні в урочистий час,
Щоб вам удачі побажати
Бо наш садочек проводжає вас.

Звучить пісня «Добрій день, вкраїнсько школо!» або інша за вибором музичного керівника. Виходять молодіжі діти з привітаннями.

1-а дитина

З днем щасливим, урочистим
Щиро вас вітаємо!
Всіх дітей, що йдуть до школи,
Ми поздоровляємо!

2-а дитина

Будете ви школярі!
Вас чекають букварі,
Вас чекають гарні парті,
І підручники, і карти,
І просторий, світлий клас —
Всі вони чекають вас.

3-я дитина

Срібний дзвоник скоро-скоро
Всіх покличе вас до школи.
Як підете в перший клас,
Завжди згадуйте про нас.

4-а дитина

Чий такий красивий дім?
Грають промені на нім!
Залюбки стріча діток —
Це...

Діти (разом). Наш дитсадок!

5-а дитина

Чий такий співучий дім?
Цілий день пісні у нім!
Кличе музика в танок —
Це...

Діти (разом). Наш дитсадок!

6-а дитина

Чий такий веселій дім?
Не змовкає сміх у нім,
А малечі — мов квіток.
Це...

Діти (разом). Наш дитсадок!

Звучить пісня про дитячий садок за вибором музичного керівника.

Під музику пісні «Буратіно» з кінофільму «Пригоди Буратіно», підстрибуючи, забігає Буратіно з яскравою книжкою в руках, на книжці написано «Абстракт».

Буратіно. Ось яку яскраву книжку подарував мені батько Карло, правда, він за неї віддав свою куртку. Але я піду до школи, вивчусь і куплю йому 5 таких курток.

Під пісню «Какое небо голубое» до зали заходять Кіт Базиліо і Лисиця Аліса.

Лисиця. Та навіщо тобі до школи, Буратіно? Від цього навчання самі неприємності. Ось дивись, Кіт Базиліо вчився та зовсім сліпий став від того навчання...

Кіт

Так...
Краще дай нам оцю книжку
Ну, а сам — мершій у ліжко.

Буратіно

Ні, вам книжки не віддам,
Її вивчати буду сам.

Лисиця. Ну, як хочеш, тільки тобі там буде сумно і самотньо.

Буратіно. А я разом із дітками піду до школи.

Лисиця (звертається до дітей). Діти, ви теж хочете до школи?

Діти. Так!

Кіт. Та невже ви вчитися бажаєте?

Діти. Так!

Лисиця. Так там же погано!

Діти. Ні!

Лисиця

Діти, не ходіть до школи,
Краще пийте кока-колу!

Кіт. Так вас не візьмуть!

Ведуча. Це чому ж наших діточок не візьмуть до школи?

Лисиця. Тому, що вони нічого не знають.

Ведуча. Це не так. Вони вже багато чого знають та зміють.

Лисиця. А ми зараз це перевіримо.

Хто може без вагання
Розв'язать такі питання:
Скільки ніг у карася?

Кіт. Скільки крил у поросяти?

Лисиця. Скільки крил у крокодила?

Кіт. Скільки рук у їжака?

Діти відповідають, що у карася немає ніг; у поросяти та крокодила — крил, а у їжака — рук.

* Кіт. Ти диви, і справді вони такі розумні.

Лисиця. Пішли звідси, Базиліо!

Нам нема чого тут робити,
Таких розумників нам не обдурити.

Кіт і Лисиця йдуть із зали під пісню.

Буратіно

Кіт з лисицею втекли.
З ними нам не по путі.

Ми ж не будем сумувати,
А давайте танцювати.

Виконується веселій танок за вибором музичного керівника.
Чути стукіт у двері. До зали заходять «іграшки». Вони по черзі співають.
Лялька

А я лялечка мала,
Гарне шмаття одягла.
Буду в цьому платті
Танцювати на святі! (*Танцюс*)

Білочка

А я білочка маленька,
Дуже, дуже чепурненька!
До роботи я невтомна,
Бо страшенно невгамовна!
Так, так! Ля-ля-ля! (*Тричи*)

Зайчик

А мене зовуть Пухнастик,
А буває — ще й Вухастик.
А насправді я — зайчатко,
Добреньке собі звірятко!
Так, так! Ля-ля-ля! (*Тричи*)

Іграшки (разом)

В дитсадочку нашім свято,
Чути музику і сміх.
Ми прийшли вас привітати —
Першокласників своїх.
Так, так! Ля-ля-ля! (*Тричи*) (*Іграшки читають вірші*)

Лялька

Ми бажаєм вам шоранку
Прокидатись спозаранку.
Добре вчитись і трудитись,
І ніколи не сваритись.

Білочка

З вами вже не будем ми
І навчатись, і рости,
Рахувати, читати, писати,
У веселі ігри грать.

Зайчик

Ми під часу не масм,
Ми в садочок поспішаєм.
Там чекають нас малюта,
Ми ідем їх розважати.

Діти (разом)

Прощавайтс, іграшки дитячі,
Хай ніхто сьогодні з вас не плаче.
Ми з вами добре подружились,
Тепер ви іншим залишились.

Ведуча проводжає іграшки, виходить з ними з зали. У цей час до зали заходить Шапокляк.

Шапокляк. Привіт! Я ваша нова вчителька — Швабра Петрівна. Вестиму у вас уроки зразкової поведінки. Слухайтс мене уважно, і я зроблю з вас найкращих у сіті жартівників, шибеників. Почнемо з правил.

Перше правило. Якщо ви відповідаєте на запитання вчителя, то відповідати треба пошленки.

Правило друге. Якщо ви принесли до школи шоколад, то з'єсти його потрібно неодмінно на уроці. При цьому треба гучно шарудіти обгорткою і в юдиному разі ні з ким не ділитися!

Правило третьє. Якщо попереду сидить дівчинка, частіше прив'язуй її за кіски до стільця. Якщо ж хлопчик — підкладай йому на сидіння кнопки. А зараз домалієте завдання. Після свята влаштуйте три простенькі шкоди. Перша — киньте в кастрюлю з супом татові шкарпетки. Друга — спіймайте й зачиніть у шафі кінік. Третя — з маминої шуби виріжте і пошийте Чебурашку.

До зали повертається ведуча.

Ведуча. Діти, не слухайтс її! Ніяка вона не вчителька! Це бабця Шапокляк! Ви ж знаєте казку про Крокодила Гену та Чебурашку? Ти, Шапокляк, припини різпі капості говорити, а краще привітай наших школярів, зроби їм подарунок.

Шапокляк

Зараз трохи поміркую
Й щось корисне подарую.
Ось рогатка вам, малита,
Щоб могли в пташок стріляти.
Ось вам ще і пістолетик —
Одне одного лякати.
Кнопки гострі металеві —
Всім на стільчик підкладати.
Цим камінчиком гарнечком
Можна шибки вибивати.
Ось вам палка-виручалка,
Щоб по рєбрах комусь дати...

Ведуча. Досить, досить Шапокляк! Діти, ви згодні прийняти такі подарунки?

Діти. Ні, не згодні!

Шапокляк. Не згодні, не згодні. Але від мене ви більше нічого не отримаєте!

Ведуча. Ти не ображайся, але ці речі дітям не потрібні для навчання у школі. Їм потрібні портфелі, ранці, зошити, ручки, олівці... Краще подивись, як налії діти збиратимуться до школи.

Гра «Збери портфель»

Обираються 2–3 дітей. Береться стільки ж портфелів. На стільцях лежать речі, які потрібні у школі, ще іграшки і різні не потрібні у школі предмети. За командою вихователя починається гра. Перемагає той, хто скоріше і правильно збере речі у портфель.

Шапокляк заважає дітям у момент гри і пропонує їм непотрібні речі.

Ведуча. Діти, заспівайте Шапокляк пісні про школу. Нехай вона послухає і дізнається, чого там навчають.

Виконується пісня «Учат в школе».

Шапокляк. Так, вирішено! Обов'язково відкрию школу шкідливих наук. Тут прийматиму усіх бажаючих без екзаменів, а навчання буде безкоштовним. Хто з вас бажає записатись до такої школи?

Ведуча. А які науки там викладатимуть?

Шапокляк. Я навчатиму вас мастити клеєм стільці, смітити, сваритися між собою, зводити наклеш, звертати провину на інших, бути балакучими, битися, в розмові використовувати брутальні слова...

Ведуча. Досить, досить, Шапокляк! Діти, ви згодні навчатися в такій школі?

Діти. Ні!

Ведуча. Чуєш, діти не згодні з тобою, бо вони підуть до справжньої школи. А зараз вони хочуть прочитати віршики про школу.

Діти читають вірші про школу за вибором вихователя.

Шапокляк. Мені це ні до чого! До того ж, я дуже поспішаю, в мене є справи важливіші за школу! (Зникає)

Ведуча. Діти, для того щоб вас зарахували до першого класу, необхідно скласти іспити. Ось ми зараз перевіримо, як ви готові до цього...

ВІРШ-ГРА «ТАК ЧИ НІ»

Зіграти хочеться мені
Із вами друзі в «Так чи Ні».
Я вам ігтання задаю,
Готуйте відповіді свою.
Відповідайте, як мастак,
Єдиним словом «ні» чи «так».

Якщо кмітливий дуже ти,
То може й рима помогти.
Але вона хитрюща в нас —
Аби не збила з толку враз.
Тягнути час навіщо нам?
Почнемо гру ... побачиш сам.
Скажіть, співає сом пісні?
Не гайся з відповідю... (*Ні*)
Чи вміє плавати гусак.
Ну що ви скажете тут? (*Так*)
Чи може стати у вогні
Вода холодним льодом? (*Ні*)
Скажіть мені, червоний мак
В січневу пору квітне? (*Ні*)
А крокодил букст на дні
З ліліей зібрати може? (*Ні*)
Чи може вище гір літак
У вишнину злстіти? (*Так*)
А візерунки на вікні
Мороз маює взимку? (*Так*)
Чи правда, друзі-бо, що рак,
Коли повзє, то задки? (*Так*)
Якщо не їстимє три дні,
Верблюд ходити зможе? (*Так*)
До забіяк і розбишак
Є у людей повага? (*Ні*)
Чи досягають навесні
Пшениця й жито в полі? (*Ні*)
Коли розсердиться хижак,
Слона він може вбити? (*Ні*)
Ріка біжить у далині.
Чи є у неї ноги? (*Ні*)
Росте у морі пастернак?
Відповідай скоріше... (*Ні*)
А чи буває сон у сні?
Чекаю відповіді... (*Так*)
Перекривив синицю іншак.
Таке в житті буває? (*Так*)
Скажіть, морози крижані
Страшні для мавп тропічних? (*Так*)
Чи правда це, що воňк у смак
Наївся груш і яблук? (*Ні*)
А під кінець скажіть мені:
Цікава гра у «Так чи Ні»? (*Так*)

Ведуча. Молодці! Гарно відповіли на мої запитання. А хто з вас знає приказки про школу?

- Діти по черзі говорять по одній приказці.
1. Мудрим ніхто не вродився, а навчиняся.
 2. Гарно того вчити, хто хоче все знати.
 3. Вчи дитину, як вона впоперек лави лежить.
 4. Чого Івась самохіть не навчився, того Івана й дубцем не навчиш.
 5. Хто грамоти вміє, той краще і сіє.
 6. Щоб багато знати, треба мало сплати.
 7. Нема науки без муки.
 8. Учений іде, а неучений слідом спотикається.
 9. За письменного трьох неписьменних дають, та й то не беруть.
 10. Дерево сильне корінням, а людина знаннями.
 11. Не кажи «не вмію», а кажи «навчусь».
 12. Якщо за день нічого не вивчив, то весь день змарнував.
 13. Здобудеш освіту — побачиш більш світу.
 14. Голова без розуму — що млин без води.
 15. Щоб іншого навчати, треба самому уміти.
 16. У дитинстві вивчсне — що на камені висічене.
 17. Книжку читай — розуму набирай.
 18. Людина із знаннями скрізь у пошані.
 19. Нічого не знаш — нічого не скажеш.
 20. Хочеш знати — не соромся питати.
 21. Хто каже, що знає все, той не знає нічого.
 22. Для всякого діла знання потрібні, а щоб знати, — треба навчатися.
 23. Дурнєви знання ні до чого.
 24. Забування — лихо до пізнання.

Ведуча

Яке гарне вийшло свято,
Хто ж вам допомагав його готувати?

1 - а дитина

Співом хорошим
Згадаймо в цей час
Тих, хто завжли
Піктуванся про нас.

2 - а дитина

Спасибі, вихователі,
Були ви нам — як матері.

3 - я дитина

Спасибі нашим поварам,
Вони не дали схуднуть нам.

4 - а дитина

Спасибі всім, хто пестив нас
І проводжає в 1-й клас.

5 - а дитина

Люди кажуть, що пісня вранці помагає,
Пісня в горі нас втішає,
Пісня радощі приносить.
Наше серце пісні просить.

6 - а дитина

Спасибі музичному керівнику,
Що навчила нас гарно співати

7 - а дитина

А душа моя пратне співати
Без зупину, щодня, щогодини.
Хочу щастя це дарувати
Всім, хто хоче, — знайомим, родині!

Звучить пісня «Намалюю небо» або інша за вибором музичного керівника.

1 - а дитина

Вже б мені.
Це ж цілий вік життя.
Уже позаду стільки кроків,
Попереду ж — безмежне майбуття.

2 - а дитина

Вже б мені.
Піду я в 1-й клас.
Ой мороки, ой мороки
Буде не у нас!

3 - я дитина

А мене вже все цікавить:
Зорі, небо та моря...
Та найперше хочу знати,
Чому крутиться Земля.

4 - а дитина

А мені уже б років.
Скільки ж це ночей і днів?
Ой багато, так багато,
Що я всіх їх не злічив.

Ведуча

Життя — це таємнича книга,
І стільки в ній незвіданих доріг!
Ти озирнешся і помітиш,
Як швидко пролетів за роком рік.

Звучить пісня «Кроки» А. С. Житкевича (співають вихователі) або інша за вибором музичного керівника.

КРОКИ

Крок! Зробив ти крок,
Зробив ти крок у світ широкий.
Крок! Той перший крок —
Перший урок в житті із кроків.

Приспів:

Не зупиняйся на хвилину,
Не зупиняйся ні на мить.
Тому, хто йде в життя сміливо,
Завжди щастить, завжди щастить.

Крок! Іди в життя!
Правдивим будь від дня до років.
Крок! У майбуття!

Життя — це плих із моря кроків!

Приспів (співають діти):

Не зупинюсь ні на хвилину,
Не зупинюся ні на мить.
Я буду жити для України,
Хай їй щастить, хай їй щастить.

Ведуча

Спасибі всім, хто виступав,
Спінав пісні ще й танцював,
На інструментах грав чудово,
Ta тим, хто в гості завітав.

Слово надається завідуючій дитячим садком і батькам. Потім занідуюча разом із вихователем вручають дітям «Альбом випускника» та нагороджують усіх почесними медалями.

Ведуча

Мами наші мизі!
Бережіть тепло свого порогу!
Проводжаючи своїх дітей із хати,
Простеліть їм рушники в дорогу!

Матері простеляють дітям рушники. Діти виконують парний танець і йдуть із зали.

На допомогу вихователеві та музичному керівникові

МУЗИЧНА СКРИНЬКА

Календарно-обрядові пісні

Веснянки, гаївки

БЛАГОСЛОВИ, МАТИ

Благослови, мати,
Весну закликати!
Весну закликати,
Зиму проводжати!
Зимочка в возочку,
Літічко в човничку.

ДІВЧАТОЧКА-ГОРОБ'ЯТОЧКА

Дівчаточка-гороб'яточка,
— Радьмося!
Та виходьмо на травицю
— Граймося!
Та виходьмо на травицю
— В добрий час.
Нема таких співаночок,
Як у нас!

ОЙ ТИ, ВЕСНА, ТИ, ВЕСНА...

— Ой ти, весна, ти, весна,
Ти чого до нас прийшла?
— Я прийшла до вас з теплом,
Із зеленим житечком.

ВИЛЕТИ, ГУЛЮ, ГОРОЮ

Вилети, гулю, горою,
Вилети гулю, горою,
Винеси літо із собою.
Вилетіла гуля горою,
Вилетіла гуля горою,
Винесла літо з собою.
Ой виходьте, дівчата

Ой виходьте, дівчата,
Та в сей вечір на вулицю
Весну красну стрічати,
Весну красну вітати.
Будем весну стрічати
Та віночки сплітати.
А віночки сплетемо,
Хороводом підємо.

СПІВАЛИ ДІВОЧКИ, СПІВАЛИ

Співали дівочки, співали,
У ренето пісні складали,
Та їх поставили на вербі.
Де взялися горобці,
Звалили ршесто додолу —
Час вам, дівочки, додому!

ВЕСНЯНОЧКО-ПАНЯНОЧКО

— Весняночко-паняночко,
Дзе ти зимувала?
— У садочку на пеньочку
Пряла на сорочку.
А ворони оснують,
А сороки витчуть,
А білі лебеді
Ще побілять на воді,
А лугові пташки
Пошиють рубашки.

Я МАЛЕНЬКА ПАНЯНОЧКА

Я маленька паняночка,
Як у саду фіалочка.
Раненько встаю,
Очінята протираю,
З празником поздоровляю!

Я ДІВЧИНКА МАЛЕНЬКА

Я дівчинка маленька,
Спідничечка рябенька,
Чобітки коркові.
Будьте з празником здорові!

ЛАСТІВОЧКА ПРИЛЕТІЛА

Ластівочка прилітіла,
Сіла собі на віконці.
Стала собі цібетати,

Господаря викликати;
— Вийди, вийди, господарю,
Подивися на коняру;
Чи ягнічки покотились.
У господині чорні брови,
У баранчика круті роги.
З тим бувайте з празником здорові!

БЛАГОСЛОВИ, МАТИ

Бла-го-сло - ви, ма - ти, вес-ну за - кли - ка - ти! Вес-ну за - кли
6 ка - ти, зи - му про - вод - жа - ти!

Благослови, мати,
Весну закликати!
Весну закликати,
Зиму проволожати!
Весну закликати,
Зиму проводжати!
Зимочко — в возочку,
Літєчко — в човночку.

ОЙ ВЕСНА

Ой вес-на-вес-на та й вес-ня-ноч-ка Ой ра-но, ра-но та й вес-ня-ноч-ка!
Ой весна, весна та й весняночка!
Ой рано, рано та й весняночка!
Де ж твоя дочка та й паняночка?
Ой рано, рано та й паняночка!
Погнала бичка за ворітчка,
Ой рано, рано за ворітчка!

ВЕСНЯНОЧКА

Сл. і муз. Б. Гірського

Підем, діти, у танок Весна-вес-ни-ноч-ка мов та ла-ня-ноч-ка,
 4 Назбираємо квіток.
 Зо - зу - я кли - че у та - нок. Кү - кү! Кү - кү!
 8
 Кү - кү! Кү - кү! Зо - зу - я кли - че у та - нок.

Підем, діти, у танок,
 Назбираємо квіток.
 Весна-весняночка,
 Мов та паняночка,—
 Зозуля кличе у танок.
 Кү-ку! Кү-ку! Кү-ку! Кү-ку!
 Зозуля кличе у танок.
 І радіє вся земля,
 Як калина, тс дівча.
 Весна, весняночка,
 Мов та паняночка,—
 Квітне калина, як дівча.
 Весна, весна,
 Квітне калина, як дівча.
 А навколо цвітуть сади
 І радієм я і ти.
 Весна, весняночка,
 Мов та паняночка.
 Разом радієм я і ти.
 Весна, весна.
 Разом радієм я і ти.
 Україно дорога,
 Кожна пташечка співа...

ВЕСНЯНІ УЗОРИ

Сл. і муз. Б. Гірського

Грайливо

Добрий день вам, рідні села. гори, верховини. ви- па.
 5 Вже весняночка весела вишина вас дни - ни.
 8 Добрий день, зозуле сива, зозуле сива,
 мій зелений світє, вже весняночка ве-
 11 села вишина ва - є квіти.

Добрий день вам, рідні села,
 Гори, верховини.
 Вже весняночка весела
 Вишина вас дни - ни.
 Добрий день, зозуле сива,
 Мій зелений світє.
 Вже весняночка весела
 Вишина квіти.
 Добрий день, ти мій поточку
 І гай зелені.
 Вже весняночка сорочку
 Вишина нені.
 Добрий день, весно-панянко
 І сади, й діброви.
 Подаруй для галичанки
 Весняні узори.

КОТИКИ ВЕРБОВІ

Сл. А. Камінчука, муз. М. Ведмедері

Помірно

6

Сонце по діброні
Ходить, як лисичка,
Котики вербові
ЖмуряТЬ жовті віЧКА.
Вже не хотуТЬ снати,
Хоч і трішки сонні.
ГріюТЬ лапеняТА
На ясніМ осоні.

ПЕРША КВІТОЧКА

Сл. і муз. Б. Гірського

Стримано

5

9

З давніх-давен у народі
Так весося з року в рік:
Трави, квіти на городі —
Для людей на довгий вік.
Кожна квіточка —

Людям лік,
Прийде літчко —
То зберіть.
Рідний край наш любо квітис:
Гори, доли і ліси...
Не збирайте усіх квітів,
Нехай будуть для краси.

СОНЕЧКО

Сл. і муз. В. Натик

Весело

C F C F Dm

Со-неч-ко всімі-хр-єть-ся ра-діс-но і ци-ро. Теп-ло иле всім тю-лям...

4 G C Am Dm E Am

со-ни-чий при-віт. Ма-бу-ть, ю-му ду- же, ду-же за-хо-ти-лось

7 F C G C F C

о-бі-грі-ти зем-лю, ці-лий бі-лий світ. Обіг-рі-ти зем-лю,

10 G C A7 Dm

ці-лий бі-лий світ. Со - печ - ко, с - ди - не для всіх,

13 E Am A7 Dm

о-біг-ріє зем-лю... теп-лом. Хай заиж-дог ду - на - є лиш сміх.

17 E Am

і кро-кує по- руч ... доб-ро.

Сонечко всміхається радісно і широко,
Тепло шле всім людям сонячний привіт.
Мабуть, йому дуже, дуже захотілось
Обігріти землю, цілий білий світ. (*Двічі*)

Приспів:

Сонечко, єдине для всіх,
Обігріє землю теплом,
Хай завжди лунає лиш сміх
І крокує поруч добро.
І нехай не буде біди,
Хай пощешнуть війни страшні.
Нам іще рости і рости,
Сонечко, ясніш нам світи!

А земля заквітчана ніжним білим цвітом
І радіє сонечко, що прийшла весна,
І ясні промінчики розлилися світом,
Ліпче над прірвою пісня чарівна. (*Двічі*)

Приспів.

До свята Великодня

ПИСАНКА

Сл. Д. Чередниченка

Роз-ма-лю-ю пи-сан-ку, роз-ма-лю - ю, Ко-ни-ка гри -

6

вас - то - го на - ма - лю - ю, Пи - сан - ка, пи - сан - ка -- ве - сед - ко - вий

12

півт Пи - сан - ка, пи - сан - ка - мій ді - тя - чий світ

Розмалюю писанку, розмалюю,

Коника гривастого намалюю.

Розмалюю писанку, розмалюю,

Соловейка-любчика намалюю.

Приспів:

Писанка, писанка —
Веселковий цвіт.
Писанка, писанка —
Мій дитячий світ.
Розмалюю писанку, розмалюю,
Різьблену сопілочку намалюю.
А моя сопілочка буде грati,
Буде коник весело танцювати.
Приснів:

ВЕЛИКДЕНЬ

Сл. В. Верховеня, муз. М. Ведмедєрі

Помірно

На столі — духмяна паска,
А круг ней — писанки.
Уділи нам, Боже, ласки
На всі дні, на всі віки! (*Двічі*)
Немала у нас родина,
Та молитва всіх одна:
Хай розквітне Україна,
Як в погожі дні весна! (*Двічі*)

ПЕСЕНКА ПРО АНГЕЛОВ

Сл. К. Пастернак, муз. Ю. Пастернака

Ан-те-лы в не-бе вы - со-ком жи- вут. Бо-гу Все-выш-не-му сла-ву по-ют
5

К не-бу воз-но-сят мо- жай-ты лю-дей, слад-ки-е гре-зы ле- тей
9

Гос-по-ди мой, серд-це от-край, дай мне у-слы- шать ан-гель-ский хор,
13

Гос-по-ди мой, серд-це от-край, зна-ю, Ты-Бог Жи- вой!
17

Ан-те-лов Бог по-сы - ла-ет с небес для воз-вe-шe-ни-я
21

Божь - их чу - дес. Ве - ру и ра - дость при -
23

по - сят о - ни вест - ни - ки Божь - ей теб - ви.

ПОЕТИЧНА СТОРІНКА**ЛЕЛЕКИ ВЕРТАЮТЬ ДО РІДНОГО КРАЮ**

Десь у високому небі
 Щемне почувлось «кури».
 З теплого краю лелски
 Довгим ключем пропливли.
 Шо ж то за сила
 Розпростує крила
 Пташиці в далекім краю,
 І заставляє летіти з-за моря
 В землю, де рідне зосталось гніздо?
 Ту силу пташину,
 Як силу людини,
 Не передати в словах:
 Вона у любові до рідного краю,
 До лугу і поля, де зріс пташеням.
 Любов цю з гніздечка
 Батьки пташенняті,
 Як мудрість глибоку,
 По краплі дають,
 Бо пташка й у небо
 Не буде злітати,
 Якщо їй любові
 Батьки не дадуть.

КВІТУЄ ВЕСНА

В котиках піжник
 Береза й верба,
 Пахнє весною
 Повітря й земля.
 Трава зеленіє,
 Дерева цвітуть.
 Бджоли над квітами
 Дружно гудуть.
 Скіньки комашок,
 Жучків, павучків
 Теплий промінчик
 Від сну розбудив!
 Чується клекіт
 Лелск у гнізди,
 Кумкания жаб
 У зігрітій воді.

Ластівки в'ються,
Літають гуртом,
Ліплять гніздечка
Над нашим вікном.
В полях, на городах
Робота кипить,
Праця натхненна
Серця веселить.
І гомін веселлій
У небо зліта,
Сміється, радіс,
Квітує весна.

СОНЕЧКО

У Мар'янки на городі
Соняшник цвіте.
Сам високий і красивий —
Сонце золоте.
До його пелюсток жовтих
Сонечко повзе.
Тут замислилась Мар'янка
І бабусю зве:
— Ти, бабусю, помилилась:
Сонце не одне.
Одне сонце в небі світить,
Всім тепло дає.
Друге в нашому городі
Квіткою цвіте.
Трете сонце від комашок
Квітку береже.
І бабуся внучці мовить
Тихо, ледве чутъ:
— Все, що радість нам дарує,
Сонечком зовуть.

ДИВОСВІТ НАВКОЛО ТЕБЕ

Голубі небо чисте,
Сонце весело сія.
В житі стежка ледь помітна
Нас до лісу привела.
В лісі тихо, пахне свіжо,
З листя крапля холодить.
Під ногами різnotрав'я,
Навіть боязно ступить.
Десь вгорі співає пташка,

Пада гілочка суха.
 Грає промінь веселково,
 Діаманти розсипа.
 Мить такого дивосвіту
 Подих в грудях зупиня,
 Розкриває таємниці,
 Що тайт в собі Земля.
 Миті ці складають вічність,
 Й сам іх часткою стаєш,
 Якщо серцем і душою
 Цілий Всесвіт впізнаеш.

СЛАВА ТОБІ, ХЛІБОРОБЕ!

Ранок встає у легкому серпанку.
 Роси спадають з трави.
 Тануть в долинах тумани.
 В полі гудуть трактори.
 Падає зерно у вигріту землю,
 Шоб прорости колоском,
 Хлібом духмяним, пахучим,
 Шедрим достатком за кожним столом.
 Жайвір у небі співає,
 Тягне промінчик-струну,
 Ще хліборобам вітання,
 Славити їх працю й весну.
 Пташко, співай в піднібссі!
 Сонце, довічно світи!
 Весни, приходьте щорічно!
 Будьте врожайні, лани!
 Слава тобі, хліборобе!
 Шапу й уклін наш прийми!
 Доки є пісня і праця, —
 Буде життя на Землі,

ВЕСЕЛИСЯ, ГРАЙЛИКУ!

Ігри до свята «8 Березня»

Що робить мама?

Вихователь роздає, точішіше, діти самі вибирають записи, на яких зазначена будь-яка дія (наприклад, місити тісто, прасувати білизну, варити суп, підмітати підлогу, в'язати, чистити картоплю... тощо).

Потім діти по черзі виходять, вихователь переказує на вухо дитині (якщо вона сама не змогла прочитати) зміст записки, дитина рухами показує те, що написано, а решта — відгадують.

Підміталочки

Вишуковуються 2 команди дітей. Навпроти кожної команди стоїть стілець (на відстані 5–7 кроків). Першій дитині в команді дається в руки віник і повітряна кулька. Дитина повинна «домести» кульку до стільця, «обмести» її навколо нього і повернутися назад у команду. Потім вона передає віник наступному учаснику, і все повторюється. Та команда, яка швидше закінчить естафту, оголошується переможницею.

(Цю гру можна проводити з батьками.)

Варимо суп

Створюються 3 команди дітей. На стільцях навпротиожної команди лежать овочі й фрукти (наприклад, картопля, цибуля, огірок, морква, лимон, яблуко, ківі, апельсин тощо). Діти по черзі беруть зі стільця тільки один овоч або фрукт (той, що, на їхню думку, слід покласти в суп) і переносять його на інший стілець, що стоїть на відстані 7–10 кроків від них. Потім учасник повертається назад і передає естафету наступному гравцеві.

Перемагає та команда, яка швидко й правильно виконала завдання.

Віднай свою дитину

Вихователь просить когось з батьків, наприклад, п'ятьох мам, або бабусь, або татусів вийти у центр зали. Вихователь по черзі зав'язує очі батькам і ставить перед ними кількох дітей. Мати або батько мають, доторкнувшись до малюка, впізнати свою дитину.

СТВОРЮЄМО ЧУДО

Поради

На думку психолога Х. Енга, дитина малює те, що вона знає, а не те, що бачить. Тому, в першу чергу, необхідно розширити обсяг знань про предмет або явище, яке будуть малювати діти.

«Знання, уміння й навички учні здобувають самі в процесі власної діяльності. Учителі лише повинні створювати необхідні умови для цієї діяльності учнів, керувати й направляти її».

Природна допитливість, цілісність сприйняття, ширість почуттів — все це визначає специфіку творчого підходу дитини до зображеного, а отже, свідчить про необхідність дбайливо ставитися до оцінювання виконаного дитиною

малюнка. Спільне відкриття природи, що пробуджується, прогулянки у парку, відвідування квіткового кіоску, музею природи, подальше обговорення побаченого допоможуть створити робочий настрій на заняттях, розширити пізнавальний комплекс (знання, уміння, навички).

Постпостерігайте за ростом листочків на деревах, травою на ігровому майданчику. Зверніть увагу на форму листочків, що розпускаються, та їхній колір. Якщо є набір кольорових скелетів, підшукайте придатний колір шляхом накладення одного кольору на інший. Наприклад, жовтий робить холодний зелений колір теплішим.

Посадіть у горщик по дві квасолини і запроноцуйте дітям поливати землю, поки не проклюнуться паростки. Якщо вони посадили квасольку своїми руками, приклейли свій значок на горщик, запам'ятали (а ви записали) день, коли з'явиться перший паросток, а потім пересадили на клумбу підрослу рослину, то, будьте певні, після цього діти не зірвуть посаджену квітку, зачам'ятають і відчувають всю привабливість процесу спільнотії справи.

Запропонуйте, перед тим як висаджувати на клумбу, намалювати своє літище і дати йому ім'я.

Пам'ятайте, що намалюють вони не те, що бачать, а те, що знають. Тому не шукайте точної копії натури, дайте їм цілковиту свободу і допомагайте тільки тим, хто буде просити допомоги.

Виставка малюнків рослин, вирощених власними руками, може бути доповнена загальною фотографією дітей зі своїми «вихованцями».

На урочистому відкритті виставки надайте кожній дитині можливість сказати кілька слів про свою квітку (рослину).

Публічний виступ формує характер, підкреслює значущість виконаної роботи для дитини й оточуючих. Такий підхід дозволяє зрозуміти особливі місце творчості в розвитку дитини.

Перелік тем для занять із зображенувальної діяльності

1. Листівки до 8 Марта (флюмастери, гелеві ручки)
(для дітей 4–5 років, 5–6 років)
2. Композиції
 - Малюємо портрет мами (гуаш)
 - Портрет сонечка (гуаш)
 - Казка про Пташку Джой (аплікація з геометричних фігур)
 - Розмалюємо себе самі. 1 квітня (гуаш)

- Зробимо квітучий сад (аплікація) (для дітей 5–6 років)
- Носить кульбаба жовтий сарафанчик (обривна аплікація або гуашь) (для дітей 4–5 років)
- Метелик (оригамі, монотипія) (для дітей 4–5 років, 5–6 років)

Блок занять до свята Великодня

- Орнамент: стрічковий, у колі (для дітей 4–5 років, 5–6 років)
- Крашанки, писайки (фломастери) (для дітей 4–5 років, 5–6 років)
- Великоднє дерево (аплікація, гуашь) (для дітей 5–6 років)

Найбільш значущою темою весняних свят є Великодень. Під час підготовки до розпису крашанок варто надати дітям початкові знання про орнамент.

Орнамент — це візерунок, що складається з ритмічно упорядкованих елементів і призначений для прикрашання різних предметів побуту, архітектурних споруджень, предметів декоративно-прикладного мистецтва. В одних випадках орнамент підкоряється структурі предмета, підкреслюючи його сутність, в інших — виконує домінуючу функцію.

Орнаменти розподіляються на кілька груп.

Геометричний орнамент. Зберіг свою естетичну піniстю завдяки суворому чергуванню геометричних елементів та їхніх колірних сполучень.

Рослинний орнамент. Форми рослинного орнаменту можуть відрізнятися від природних форм і навіть не збігатися з ними.

Зооморфний орнамент. Композиції представляють стилізовані зображення птахів, звірів, риб.

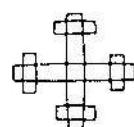
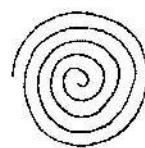
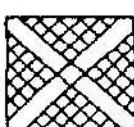
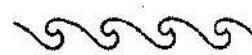
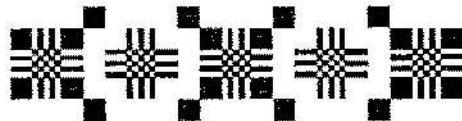
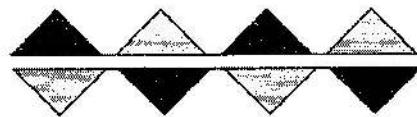
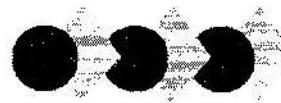
Також існують орнаменти: **предметний** (атрибути театрального мистецтва, знарядь праці); **пейзажний**; **геральдичний** (зображення символів, гербів).

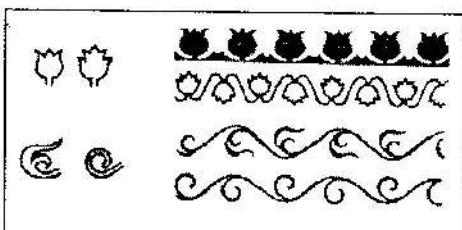
Основним складником орнаменту є **ритм**. Він сприяє сприйняттю зображення, упорядковус його елементи.

Найпростіші орнаментальні композиції характеризуються повторюваністю різних форм та інтервалів або послідовним зростанням чи убуванням форм і інтервалів.

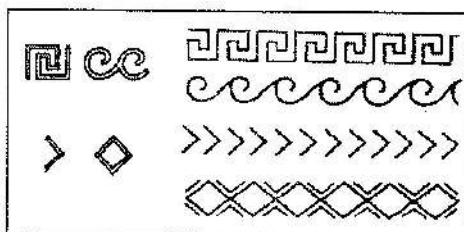
Широко-розповсюджені орнаментальні мотиви: мсандр, безконечник, вода, засіяне поле, вічний рух, символ здобування вогню.

Наводимо зразки розглянутих орнаментальних композицій.

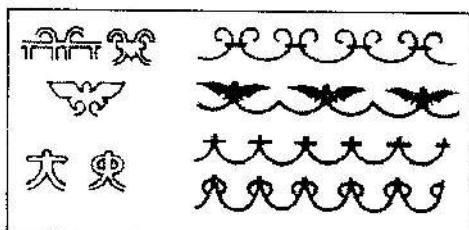

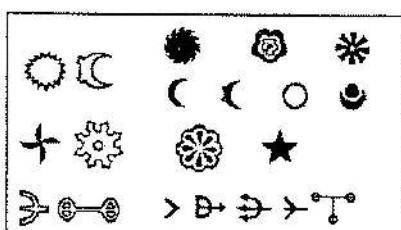
а)

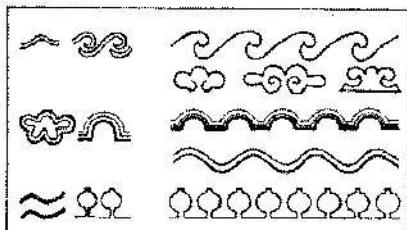
б)

в)

г)

д)

Схема трансформації орнаментальних мотивів

- рослинний;
- геометричний;
- зооморфний;
- символічний;
- пейзажний

Тема: «Орнамент стрічковий» (заняття для дітей 4–5 років)

Завдання. Виконати стрічковий орнамент із геометричних фігур.

Під час виконання завдання діти повинні створити композицію чергування з простих геометричних фігур за технікою аплікації, мають засвоїти початкові

відомості про орнамент, закріпити навички й уміння щодо використання техніки аплікації.

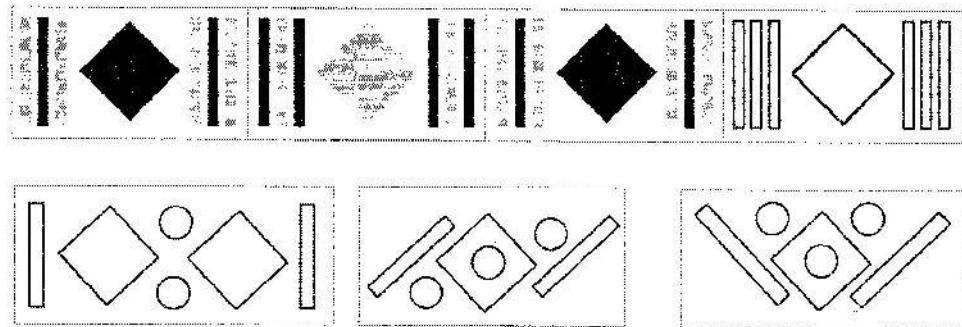
Рекомендації

Для проведення цього заняття вам потрібно підготувати смуги кольорового паперу шириною 4–5 см, довжиною 30 см і різного кольору квадрати (2×2 см) і смужки ($4 \times 0,5$ см).

Після бесіди про орнамент, його місце і роль у житті людини сформулюйте поняття стрічкового орнаменту, орнаменту в колі або квадраті.

Поясніть, що таке чергування і ритм в орнаменті. Відренетируйте це на дошці.

На початку практичної роботи запропонуйте дітям скласти смугу павіл і ще раз навпіл. Розгорнута смужка буде розлієна на чотири рівні частини по згинах. Наступною дією необхідно скомпонувати в одній частині стрічки деталі орнаменту: квадрат і смуги. Варіантів розташування деталей може бути багато. Ось кілька з них.

Можна повторити ту саму композицію в наступній частині стрічки, але вже в іншому кольорі і т. ін.

Орнамент можна ускладнити, додавши ще одну фігуру (наприклад, коло). Результат роботи стане прікрасою для плаката з нагоди Великодня. Готові смуги орнаменту наклейте по периметру аркуша А1.

Тема: «Орнамент стрічковий» (заняття для дітей 5–6 років)

Завдання. Виконати стрічковий рослинний орнамент.

Виконуючи завдання, діти повинні побудувати композицію чергування рослинних елементів, розширити знання про закони побудови орнаменту взагалі

й стрічкового зокрема, закріпiti навички роботи фломастерами і гелевими ручками.

Рекомендації

Для проведення цього заняття підготуйте смуги кольорового паперу (30×5 см) і шаблони для виконання рослинного орнаменту, зразки яких наведено нижче.

Після надання загальних відомостей про орнамент обговоріть класифікацію орнаментальних мотивів і головну складову орнаменту — метричні й ритмічні порядки, як мінімум — повторення рівних форм через рівні інтервали або однакові елементи, що чергуються, зі змінюваними інтервалами м'якими.

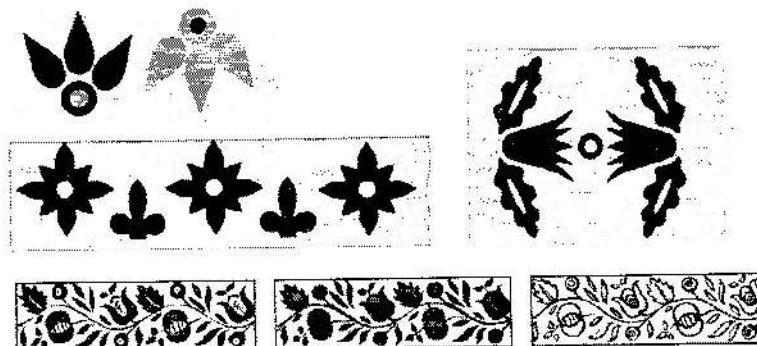
Після того, як ви роздасте пігтовлені смужки і шаблони, поясніть дітям послідовність дій і кінцевий результат роботи.

Запропонуйте дітям розділити смужку паперу на чотири частини. Складіть її напівлі, а потім отриману половину згорітіть ще раз напіл. Розгорнута смуга буде розділена на чотири частини. Дайте дітям можливість самим вибрати шаблони для орнаменту. Одночасно можна використовувати два-три елементи.

Створити орнаментальну композицію з елементів і повторити її в кожній частині смужки, чергуючи колір.

Закінчені композиції наклейте по периметру білого аркуята А1. Наступні роботи стануть основою композиції святкового плаката.

Для закріплення принципів побудови орнаменту можна використовувати конструктор, деталі якого в ігровій формі дозволять краще засвоїти тему чергування.

Символіка української писанки

Про традиції розписування яєць навесні складено багато легенд.

Ці традиції сягають у глибоку давнину часів дохристиянства. Одна з таких легенд, розказана Іваном Сомишем у 1926 році, розповідає ось про що.

Настала сурова зима. Але деякі птахи ще не встигли полетіти на південь, тому багато з них загинуло на лютому морозі. Люди, які поважали птахів, як Божих створінь, що приносять весну і тепло після холодної зими, забрали всіх їх лодому, відігріли й утримували в ломівках упродовж цілої зими. Згодом сонечко почало пригрівати сильніше, наблизялася весна. Птахи вилетіли з людських домівок і полетіли вдалину. Але згодом повернулися й усім принесли писанки і весну. З того часу і почали люди розмальовувати писанки.

Чому саме яйце стало одним з найважливіших елементів дохристиянських зірувань наших предків? Яйце — це символ народження, джерело життя. Саме здатність яйця створювати нове на землі стала причиною того, що воно є незвід'ємним елементом багатьох стародавніх ритуалів.

З прийняттям християнства яйце було включено у Великодні обряди.

Виникли також нові легенди, пов'язані зі святом, наприклад про те, що крашанки виникли з крапель крові розіп'ятого Ісуса і сліз його матері Марії.

Познайомимося із стародавньою символікою розпису яєць, зразки якої наведено нижче.

Одним зі стародавніх і найважливіших символів національного світосприйняття було сонце — символ багатства. Традиційним мотивом була свастика. У народі її називали «сламаний хрест», «качині шийки», яка теж символізувала багатство.

Хрест — символ християнства, символ дня сонцестояння, добування вогню.

Олень — символ, пов'язаний із сонцем: він виносить сонце вранці і забирає увечері. Також були поширені зображення «знак безконечника», «знак трикутника». Знак трикутника багатозначний. Залітрихований — означає дощ, ще він означає зоране поле.

Найбільш дивним знаком було зображення Берегині, богині, «Боженьки», що згодом набула форм фантастичних декоративних квітів.

Дерево життя символізувало ще й розвиток роду (мати, батько, син).

Стилізоване зображення руки символізувало владу або символ присутності Бога. Їх ще називають курячі лапи, ведмежі лапи.

Кожен знак рослинної символіки також мав своє значення.

Зооморфний орнамент на писанках не такий популярний, як рослинний. Зазначимо лише, що кінь означав витривалість, олені — довге життя, риби — Ісуса.

Якщо говорити про символіку писанок загалом, то тут слід зважати не тільки на орнамент, але й гаму кольорів. Кожен район України мав своє, характерне лише для нього сполучення кольорів. Стародавні писанки мали два кольори.

Пізніше наші предки вирішили, що чим більше кольорів на писанці, тим більшої магічної сили вона набуває і зможе принести їм крацу долю.

Червоний — символізує собою позитивну символіку й означає радість життя.

Чорний — не завжди означає потойбічне життя. У сполученні з червоним наголошує на тривожній правді життя.

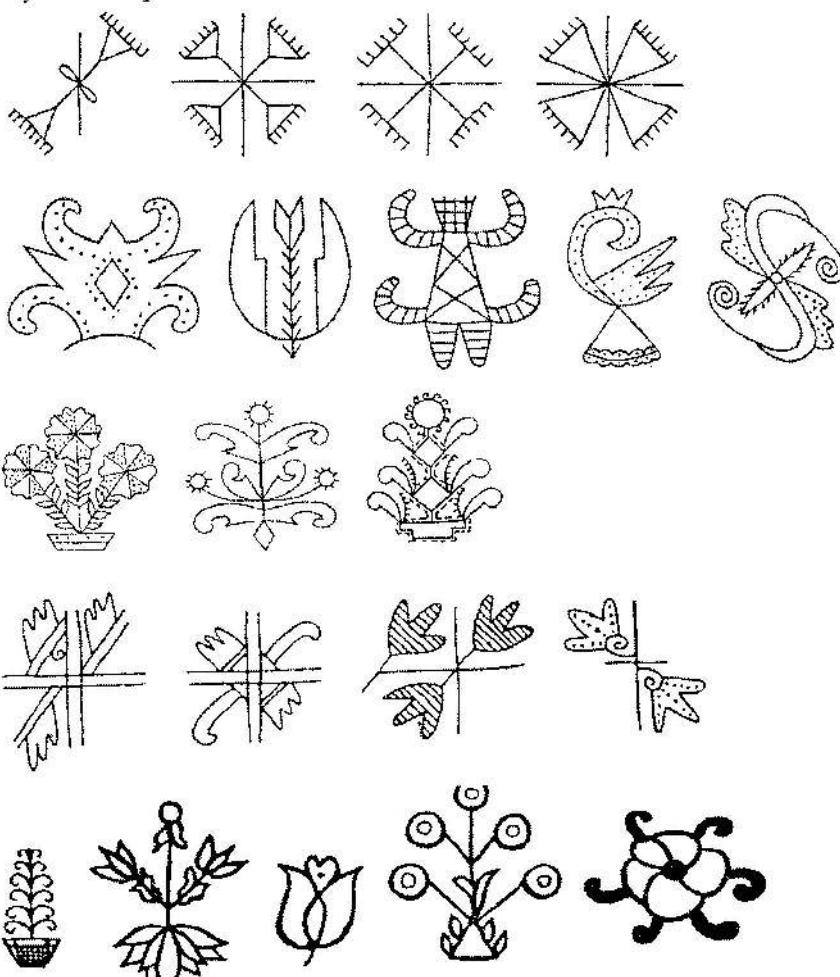
Жовтий колір означає місяць, зорі, врожай.

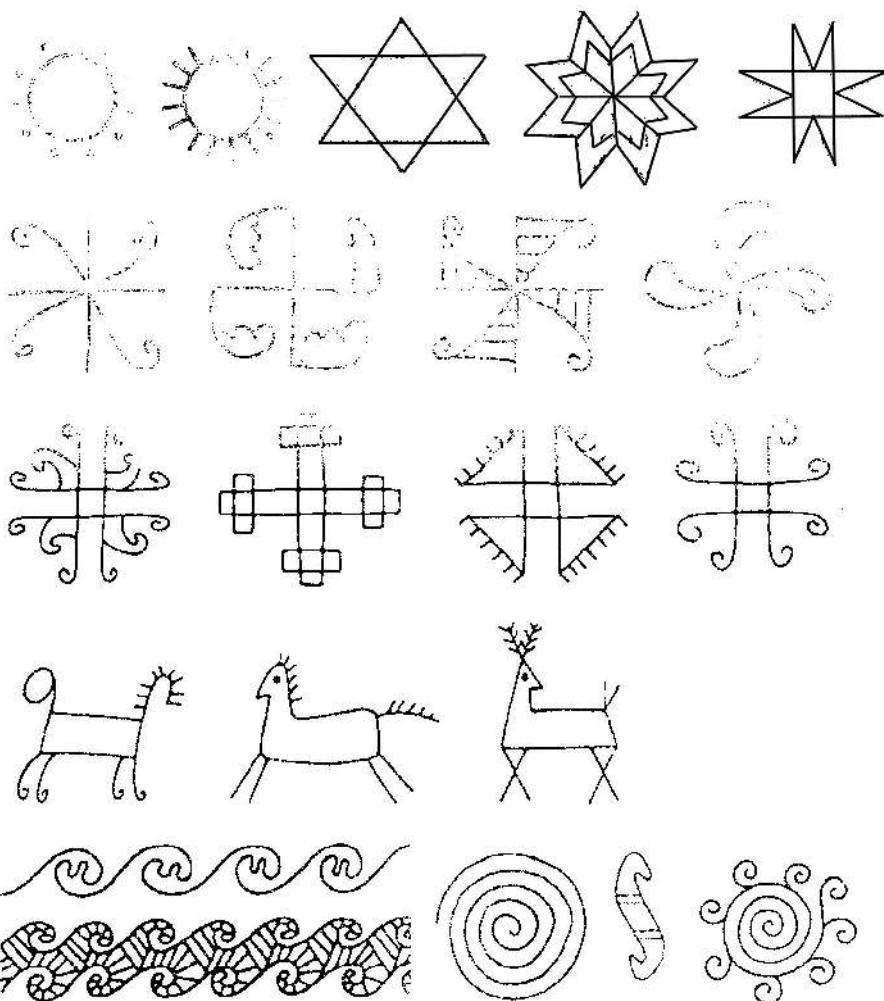
Голубий — небо, повітря, здоров'я.

Зелений — весну, воскресіння природи.

Багатобарв'я означає сімейне щастя, світ, любов.

Сполучення чорного і білого — свідчення новаги до душ померлих.

Тема: «Великодні яйця — писанки» (заняття для дітей 4–5 років)

Рекомендації

Для проведення заняття необхідно приготувати шаблони у вигляді яєць.

Слід розповісти дітям про свято Великодня, про традицію прикрашати яйця до свята розписом.

ВЕЛИКДЕНЬ

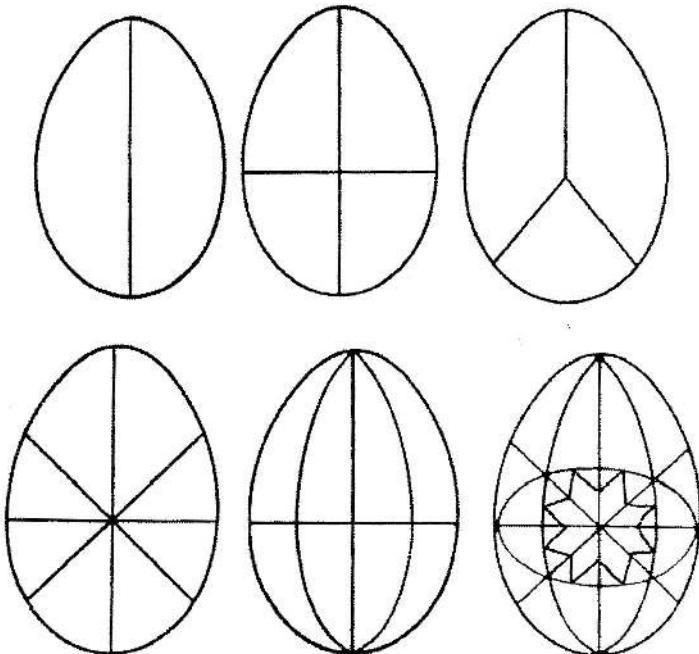
На столі — духмяна паска,
А круг неї — писанки.
Уділи наш, Боже, ласки
На всі дні, на всі віки!

Немала у нас родина,
Та молитва всіх єдина:
Хай розквітне Україна,
Як в погожі дні — весна!

(В. Верховенъ)

Завдання. Намалювати писанки до святкової композиції.

Виберіть із наведених і запропонуйте дітям три варіанти геометричного розподілу писанок.

Пропонуємо такі варіанти завдань:

- варіант квіткових і геометричних символів;
- варіант із зображенням сонця і безконечника;
- варіант вільного вибору мотивів.

Допоможіть вибрати найбільш виразний символ, що буде під силу намалювати дитині.

У варіанті вільного вибору запропонуйте зробити «крапанки», доповнивши їх орнамент відповідними символами за вибором.

«Крапанки» — зорі і зерна, які можна помістити в різні геометричні фігури: трикутник, ромб, квадрат.

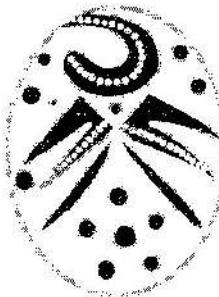
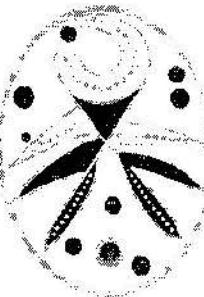
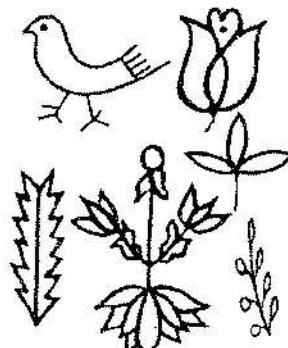
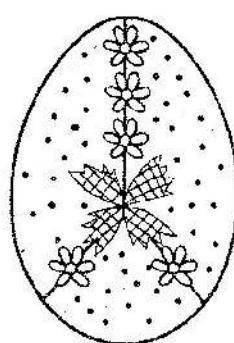
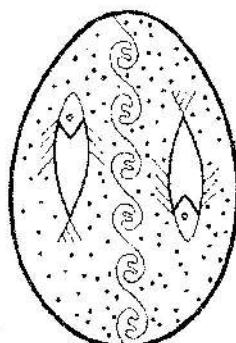
«Сорок клинців» — найбільш популярний сюжет. Він може означати поле з пшеницею і зорянє небо.

Для виконання малюнків можна використовувати папір світлих тонів.

Заняття з дітьми 5–6 років ускладнюється сполученням різних мотивів в одній композиції.

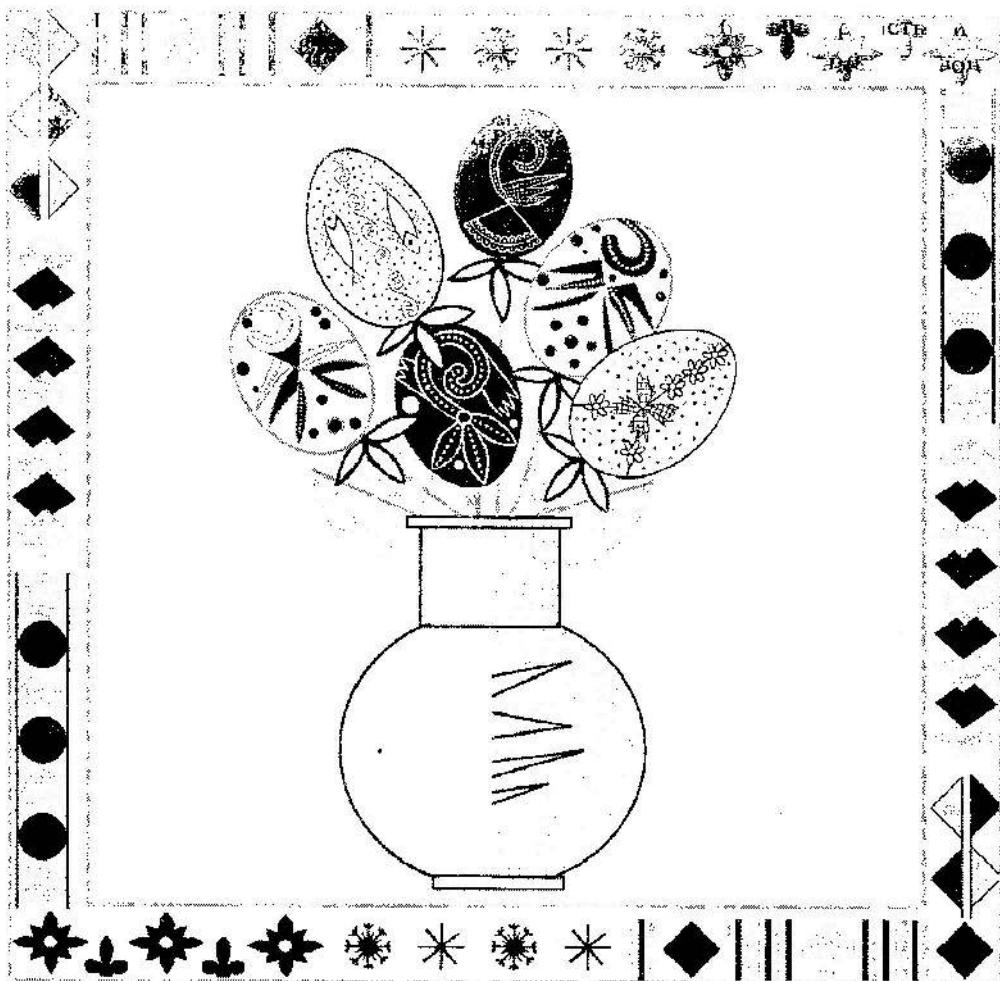
Найбільш придатні для подібних завдань фломастери.

Ознайомтесь із варіантами розпису писанок.

Заняття буде завершеним, якщо ви з дітьми виріжете намальовані писанки і прикріпите їх на заготовлений аркуш ватману (паперу) з візерунком по периметру.

ПОДДЕРЖКА ВОЛОНТЕРСКОЙ КАРТЫ

Тема: “Намалюй портрет мами” (заняття для дітей 5-6 років)

Завдання. Намалювати парадний партрет мами.

Під час виконання завдання діти повинні вибрати композиційне рішення і гаму кольорів; вибрати техніку виконання партрета.

Про мам написано багато віршів, про них складають пісні, пішуть прозу. Але чи не найбільше полюбляють розповідати про своїх матусь діти. Зіграйте з ними у гру, суть якої полягає в тому, щоб згадати якомога більше гарних, красивих, добрих слів про маму.

Слід розповісти про те: які в неї очі, який у неї ніс, яка посмішка, яка зачіска, який одяг їй більш пасує, яка в ній фігура, які прикраси вона полюбляє.

Словесний портрет готовий. Запишіть кращі фрази дітей, вони доповнять портрет мам на виставці.

Слід також порівняти зображення на фотографії та картині, пояснивши різницю між ними.

Головна відмінність полягає в тому, що портрет — це передача вражень художника про зображену особу. Отже, вибираючи композицію, необхідно шукати виразне рішення, найхарактернішу позу.

Портрет може бути виконаний у повний зріст, можна обрати поясний портрет або ж написати тільки обличчя. Зображення повинне займати велику частину простору аркуша. Такий підхід підвищить значущість особи на портреті і допоможе художнику подолати внутрішню нерівність і невіру у власні здібності. Покажіть дітям реіродуції відомих художників, а також дитячі роботи.

Дайте загальні відомості про пропорції людини. Поясніть, чим відрізняються фігури дітей і дорослих.

Зверніть увагу на руки. Вони можуть виразити все: радість, горе, замисленість, зосередженість — з'ясуйте ці жести з дітьми.

Нагадайте, що руки починаються від плечей, запропонуйте дітям потопкати свої плечі. Якщо зігнути руки, лікті будуть на рівні талії.

Петоворіть про улюблені кольори, про те, які кольори передають радісний настрій. Попередьте, що чорний колір може зіпсувати картину. Якщо до моменту цієї роботи ви обговорювали тему теплих і холодних кольорів, то запропонуйте замислитися над тим, який колір буде головним — теплий чи холодний. Якщо це питання не порушувалося на заняттях, допоможіть дітям вибрати колір, не заплутатися в тоні. Якщо зображення світле, зробіть тло темніше, якщо тепле — холодні.

Здебільшого саме з обличчя починають малювати діти.

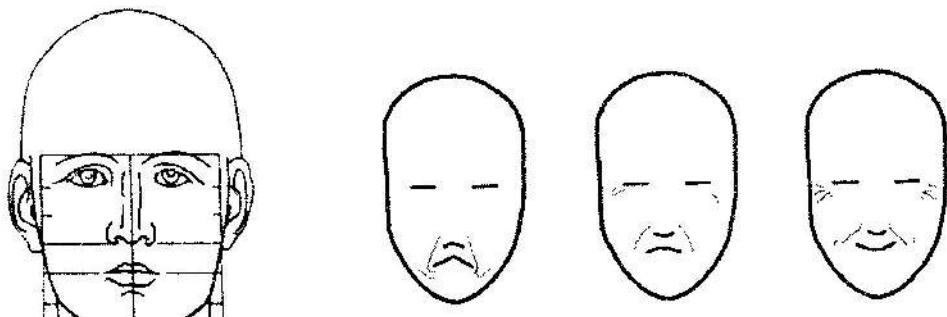
Поясніть, які бувають типи облич: круглі, довгі, квадратні, трикутні. Обговоріть пропорції на прикладі. (У першу чергу — типи обличчя, а вже потім пропорції по горизонталі і вертикалі.)

Розріз очей теж буває різним: круглі, мигдалеподібні, як кісточка сливи, вузькі, прищулені.

Губи — пухкі, тонкі. Зверніть увагу на носогубну ямку над верхньою губою.

Брови — щоб уникнути стандарту, зверніть увагу на міміку.

Брови можуть мрежитися і дивуватися, сумувати і кривлятися. Вони бувають густі й тонкі, розходяться від перенісся, як крила птаха, або дбайливо прокреслені над очима.

Тло, яке можна називати заднім планом, допоможе розкрити образ. Хмари, сонце, дерева, будинки та багато іншого збагачать портрет.

Підготовку до роботи над портретом можна провести заздалегідь. А роботу над портретом потрібно виконати па одному занятті, щоб не втратити настрій.

Портрети мам і коментарі літей до них можуть стати основою виставки.

Тема: «Листівки до 8 Березня»

Для роботи над листівкою потрібно використовувати набуті навички.

Можливе використання кольорового паперу для ксерокса.

Складіть аркуш уліві. На лицьовій частині листівки помістіть вісімку, у середині листівки — букет квітів. Виконати роботу можна за технікою аплікації або фломастерами. Вона повинна бути виразною, але простою у виконанні.

Вручити листівки бажано в урочистій обстановці. Відкриття виставки, концерт — красива можливість для вручення подарунка (виробу).

Тема: «Портрет сонечка» (для дітей 4–5 років)*

Розкривається тема з дономогою посмішки. Обговоріть такі питання:

- Як посміхається сонечко?
- Що було б, якби не стало сонця в небі?
- Кому світить сонце? (*Усім*)
- Хто перший довідається про прихід весни? (*Струмки*)

* Теми «Портрет сонечка» і «Казка про пташку Джой» можна об'єднати в один блок. На цих заняттях можна в доступній формі дати поняття: теплий і холодний колір, світлий і темний тон.

• Як малювали сонце наші предки?

Наведіть приклади з орнаменту на писанках. Можна згадати про єгипетські фрески, де сонце намальоване з променями-ручками, французькі gobелени з променістим сонцем.

Прочитайте дітям вірші про сонце і весну, загадайте загадки.

Гомонять струмки,
А весна-горобчик
Стука у віконця.
Промінці ловлю я,
Мов пір'їнки сонця.

(О. Зорич)

Вибіжу із хати,
Стану під дубки,
Чую, як під сніgom
Гомонять струмки.

ЖОВТИЙ ІЖАЧОК

Сонце — жовтий Іжачок —
Не ховає голочок.
Ой не люблять за голки
Іжачка того хмарки.

ЖОВТЕ КОШЕНЯ

На перинці,
На хмаринці
Засинає серед дня
Сонце — жовте кошеня.
І йому у небі спітиться,
Як муркоче мама-кіця...

(О. Зорич)

Що за два брати по колу
Ходять без зупину;
Ширіший котиться додолу,
другий вгору лине? (*Місяць і сонце*)

ХТО У ШАПЦІ ЗОЛОТИЙ?

Хто у шапці золотий
У траві стоїть густій
І привітно всім кива?
Раптом вітер налетить, .
потолочить все — і вмить
вже без шапки голова! (*Кульбаба*)

(В. Верховенсь)

Завдання. Намалювати посмішку сонця.

Виконуючи завдання, діти повинні створити композицію з плям і ліній у теплому кольорі, закріпіти уміння малювати замкнену лінію, що наближається до кола, і прямі лінії, отимати початкові відомості про теплий колір і його відтінки.

Рекомендації

- Закомпонувати коло в середині аркуша.
- Залишити місце для промснів.
- Додати в композицію деталі, що можуть допомогти розкрити тему: хмари, пейзаж унизу композиції, веселка.
- Колір у цій композиції несе основне навантаження.

“Якщо ми подивимось на веселку, то побачимо, що вона складається із семи кольорів - це червоний, жовтогарячий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий.

Кольори поділяються на теплі та холодні. Теплі — ті, що гріють: червоний, жовтогарячий, жовтий. Якщо ці кольори змішувати між собою, можна одержати безліч відтінків, вони й складуть колірну пляму — сонце.

У цьому ряді є три кольори, які неможливо одержати ніяким змішуванням: червоний, синій, жовтий, — вони називаються основними. Окремо стоять два кольори — білий і чорний, котрі при змішуванні дають безліч сірих тонів.

Ароматичні кольори — це ті, які при змішуванні з іншими роблять колір світлішим (з білим) чи темнішим (з чорним).

Для роботи з кольором необхідна палітра.

Виконувати композицію (малюнок) краще гуашевими фарбами.

Не заповнюйте тло кольором, нехай лист залишається білим. Зосередьте увагу на самому зображені сонця. Веселка допоможе зробити композицію яскравішою. Диск сонця може бути розфарбований різними відтінками від червоного до жовтого. Жовтий — у середині диска, ближче до краю — червоний.

Промсні можуть бути різні за кольором і формою: прямі й хвилясті лінії, іншої конфігурації. Не забудьте намалювати посмішку.

Тема: «Кульбаба»

На цьому занятті ви практично закріпіте посередню тему — теплий колір і його відтінки — і дадете початкові відомості про холодні кольори і контраст.

Для заняття вам краще вибрати кольоровий папір різних відтінків зеленого.

Квітучі кульбаби схожі на сонечко та їжачка одночасно.

Кульбаби можуть бути зібрани в букет, а можуть розташуватися по всьому полю аркуша.

Працювати над кольором квітки можна послідовно.

Жовтий колір — спочатку, наступний колір — жовто-жовтогарячий, потім жовто-зелений. Ніжки ясно-зелені, листочки різьблені тепло-зелені.

Якщо перед кожною дитиною на робочому місті буде лежати жива кульбаба, впоратися з роботою дітям буде набагато легше. Вони зможуть поторкати холодні зелені листочки і ніжні «колючі» пелюстки квітки, яких не злічити. Якщо подивитися збоку на кульбабу, то можна помітити, що квітка схожа на смолоскин.

Малюючи квітку, дитина закріпить навичку роботи кінчиком пензля, накладаючи короткі штрихи різних відтінків. Нагадуйте в процесі роботи про паліtronу, що допомагає придумувати потрібний колір і формувати кінчик пензля для більш точних штрихів. Напрямок їх маєтися від середини квітки до зовнішньої границі квітки. Дозріла кульбаба набуває форму кулі.

У кульбаби-пані
В жовтім сарафані
Є маленька донечка,
Ніби справжнє сонечко.
А як трішки підтиглась —
В білу сукню убралася.
Вітерень до неї — дмух!
І злітає білий пух.

Подмухайте на кульбаби і поспостерігайте, як вони полетять, але їхні портрети залишаться.

Відберіть кращі роботи для виставки, присвяченої зустрічі весни.

Тема: «Розмалюємо себе самі»

Поради

Заняття на цю тему проводиться в квітні, у день сміху.

Для проведення заняття знадобиться гуаш, дзеркало, пензлі.

Обличчя не потрібно фарбувати, а тільки прикрасити. Кілька штрихів перетворять його на будь-який образ. Якщо використати додаткові аксесуари, це підсилить ефект.

Образ тигра, зайця, мавпи, їжачка, дракона, всмідя можна створити з допомогою вух, закріпивши їх на обручі, і комірця, до якого можна прикріпити краватку-метелик або мачишку.

Клоуни, розбійники, іншопланетяни — дуже характерні герої, тому знайти виразні прийоми для створення образу нескладно.

Трикутний капелюх, перев'язане око, тільник і намальовані вуси, борідка — образ розбійника готовий.

Тема: «Метелики» (заняття для дітей 5–6 років)

Японія — батьківщина оригамі. Японці вбачали містичний зв'язок між релігійними ритуалами і композиціями зі складеного паперу. Адже «оріг» означає «складений», а «камі» — «папір» і «бог» одночасно. Коли мистецтво оригамі набуло світського характеру, фігури оригамі почали використовувати у геральдиці, а також для виготовлення печаток для деяких знатних родин. Коштовний папір робив це мистецтво надбанням обраних. І тільки набагато пізніше ним змогли займатися прості японці.

У другій половині XIX століття про це мистецтво дізналися в Європі. На початку ХХ століття в Японії почали створюватися дитячі садки за європейським взірцем. В основу нової системи виховання були покладені ідеї німецького педагога Ф. Фребеля, творця перших дитячих садків. Він запропонував займатися з дітьми створенням фігурок з паперу.

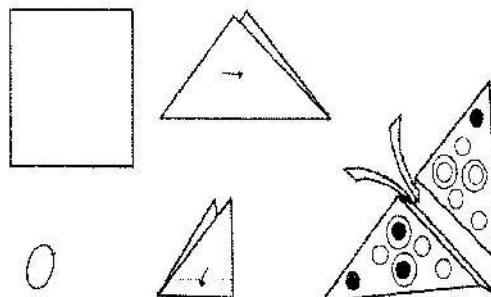
Мистецтво оригамі сприяє розвитку в дитини здібності працювати руками, використовуючи логічні ланцюжки, при цьому удосконалюється дрібна моторика рук, точні рухи пальців, відбувається розвиток окоміру, концентрується увага, стимулюється розвиток пам'яті.

В основі всіх фігурок оригамі лежить квадрат. Від його імені ви й можете проводити заняття. Вам знадобляться папір і ножиці. Папір може бути будь-якого кольору формату А4. Пропонований виріб заснований на використанні однієї базової форми — трикутника.

Послідовність виготовлення метелика

- Зігніть квадрат по діагоналі.
- Отриманий трикутник згорніть навпіл.
- Розгорніть папір так, щоб сторони, що розкриваються, були зверху.
- Відігніть верхні гострі кути в різні сторони.
- Виріжте вусики, наклейте їх. Прикрасьте метелика.
- Фломастерами розмалюйте крила метелика.

Готовий виріб можна використати для оформлення виставки, присвяченої святу Великодня.

Тема: «Казка про пташку Джой» (заняття для дітей 5–6 років)

Поради

Сюжет казки можна скоротити. Казка про пташку Джой написана дитячою письменницею Еліс Маклеррсон і надрукована у 1989 році під назвою «Гера, що полюбила ітхаха».

Це історія про самотній Острів, що заприятелював з пташкою. Пташка широку приносila зернятко і ховала його в ущелині скелі. Одного разу Остріву здалося, що Пташка не прилетить. Серце Острова розірвалося від розпуки, і на волю вирвались струмки. Вони намочили зерна, і зерна проросли травою, квітами, деревами. Острів забув рослинність, і птахи, що зуинялися відпочити, залишилися тут жити. Тепер Острів не був самотнім.

Це зворушила історія, адже в ній йдеється про дружбу, довіру, терпіння й винаходу за ці якості. В казці представлені істотами небо, хмари, Острів, море. Сиробуйте викликати в дітей співчуття до герой казки й дозвольте вільно висловитися на панері кожній дитині. Не давайте готових рецептів. Сирядомовуйте роботу навідними питаннями.

Проаналізуйте результати роботи:

- Який момент казки обравий для ілюстрації?
- Який колір (теплий – холодний) домінує в роботі?
- Які елементи техніки використані: штрихи, мазок (пляма)?

Композиційний аналіз цих складових створює певну картину психологічного стану дитини. Можна змінити хід заняття, поставивши інші цілі. Наприклад, навчитися малювати ітхахів.

Тема: «Зробимо квітучий сад» (заняття для дітей 5–6 років)

Поради

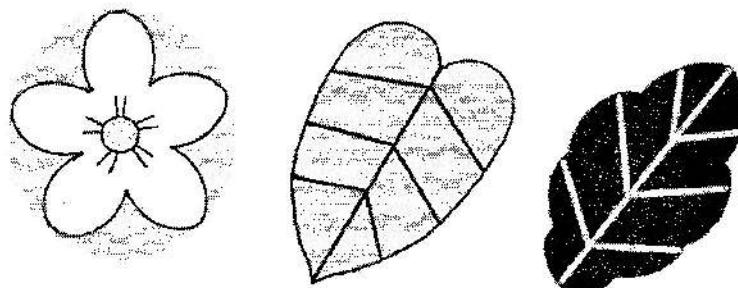
Ця тема тісно пов’язана з оформленням зали до весняних свят. Під час її розробки слід спиратися на раніше набуті навички. Дітей можна розділити на три групи:

- 1 група — вирізає квіти,
- 2 група — прикрашає квіти,
- 3 група — вирізає листочки.

Колективна відновідальність підвищує власну значущість роботи. Спочатку обговоріть форму квітів та оберіть найпростішу: квіти яблуні, вишні, абрикоса тощо. Обговоріть їхню форму і колір.

Для роботи вам потрібний папір різних вітінків: зелений, рожевий, блідо-жовтий, білий.

Заготовки квітів мають бути в діаметрі 8–10 см. Зробіть потрібну кількість шаблонів різної величини.

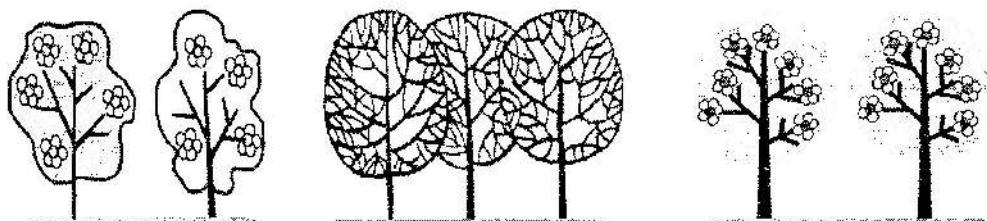
Перша група обводить шаблони і вирізає квіти за обводкою. Друга група готує колір для фарбування вирізаного шаблону та розмальовує середину квітки. Третя вирізає та прикрашає листя.

Коли робота буде виконана, необхідно продавити тупим кінцем якихів ліній, які розділять листочки навпіл. На кожній пелюсточці квітки слід зробити (продавити) коротенький штрих. Ці квіти стануть основоюю прикрасою для оформлення дерев.

Оформлення весняних свят

Створимо весняний пейзаж як основу для оформлення свят «8 Березня» та «Великдень».

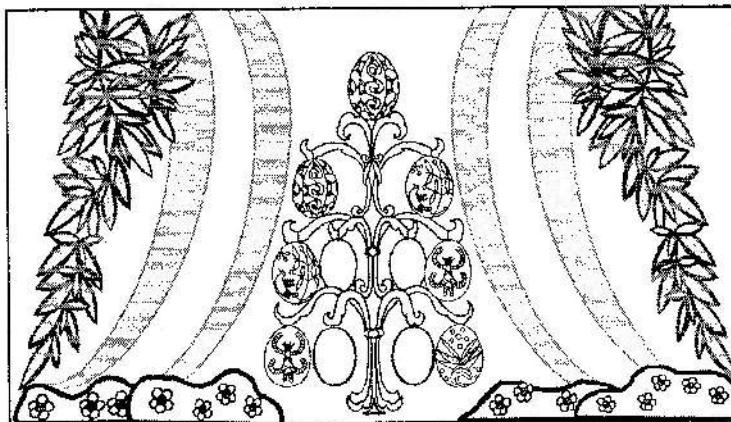
Візьміть обруч і прокладкову тканину (можна також прозорий матеріал). Натягніть і закріпіть тканину на обручі. Створіть живописний фон: розбрізкайте земелій колір різних відтінків (від жовто-зеленого до темно-зеленого), використовуючи для цього гуаш і пензлик зі щетини. Це буде кроною. Для стовбура та гілок крапле використовувати художній картон різного кольору: фіолетовий, коричневий, темно-червоний. Вирізати його неважко. Стовбур і гілки будуть оформлені традиційно.

Стовбур приkleюється до крони, гілки — до стовбура. Для закріплення крони зі зворотного боку приkleюють картонні смужки (2–3 вертикально, одну — горизонтально). На обручі зробіть петлю, за яку дерево прикріплюється до основного

фону (неба). Кількість імпровізованих дерев довільна. Подібне оформлення можна використовувати як задній фон на сцені.

З часу проведення осінніх та зимових свят драпірування неба зберігається. Залишається тільки перекомпонувати складки і створити симетричну композицію або асиметричну з винесенням основного об'єкта на перший план.

Основним об'єктом до свята «8 Березня» можна вважати цифру 8, яку можна скласти з різокольорових сердечок або квітів, які ви вирізали на занятті «Зробимо квітучий сад». Її вводять в композицію з весняних дерев.

До свята Великодня одне дерево (Великоднє дерево) можна прикрасити писанками та вишитими рушниками.

Виставка до свята «8 Березня»

Для оформлення виставки на заняттях уже виконано портрети мам з коментарями самих дітей, зроблено листівки з вітаннями до Жіночого дnia та намальовано портрети сонечка.

Одним з композиційних рішень виставки можна обрати осьову композицію. У центрі — цифра 8, навколо неї розміщено портрети матусь. Як обрамлення виставки використовують портрети сонечка.

Виставка до свята «Великдень»

Для оформлення виставки на заняттях були розписані макети яєць та виконано стрічковий орнамент, після чого все це зібрали в композицію «Древо життя». Варіанти композиції представлени у вищепереліку описі заняття. Портрети кульбабок та метеликів, виконані з використанням техніки оригамі або монотипії, сприятимуть створенню навколо композиційного центра ефекту розмаїття.

Вірш для відкриття виставки ви знайдете в описі заняття до свята Великодня. Відкриття виставки може стати початком святкового концерту.

СЦЕНАРІЙ ЛІТНЬОГО СВЯТА

ЗДРАСТУЙ, ЛІТО! (ДЛЯ ДІТЕЙ 4-5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча — вихователь

Діти:

Літо

Бджілка

Дятлик

Лисичка

Сорока

Зайчик

Їжачок

Соловейко

Білочка

Гриб

Кошечя

Черепаха

ХІД ЗАХОДУ

Ведуча

Ходить літо
Білим світом
Від двора і до двора.
А за літом червень слідом
Спілі ягоди збира.
І солодкі, і червоні
Обриває тут і там,
Не сорочі, не вороні,
Куштувати дає плакам.

Хлопчик. Погляньте навколо: дерева, кущі, квіти... Все прокидається і розквітає. Аж ось...

На дорозі лежить квітка,
Пелюстки згортас.
Я хотів її підняти —
А вона літає.

Дівчинка

Ой, літо, вже літчко
Тепле прийшло,
Багато нам ралонів
Всім принесло,
Дарує нам сонячні
Світлі діньочки,
Віночки глятє з золотих
Колосочків.

Звучить пісня про літо за вибором музичного керівника.

Під музику заходить дівчинка-Літо.

Літо

Я, веселе літчко, вже збудилось,
У яскраве платячко нарядилось,
Я не сплю, не сплю, а працюю,
На землі нашій прекрасній порядкую.
Як все гарно навколо цвіте зелені!

А звідки доноситься оце: «Жу-жу»? Піду подивлюся.

1-а дитина

Золотий бджолиний рій
Носить мед у вулик свій.
Працюють бджілки окочі —
Зранку трудаються до ночі.

2-а дитина

Ніжні крильця розбризкують
Сонце мерехтливо.
Стан тонюсінський-тоненський
Клопочеться живо.

3-я дитина

Вже на лапки начіпляли
Важкі горошини.
В цвіт пірнають-гойдаються
В білій конюшині.

4-а дитина

Нахилилась голівонька,
Росами умита,—
Це тобі вклонилася квітка,
Бджілко прашковита.

«Вітає» дівчинка-«бджілка». Діти разом з Бджілкою співають пісеньку.

«Жаль», — жалілася бджола,
Я у лісі не жила.
Я не вчилася у школі,

Бо збирала мед у полі.
Але з дітками дружу.
Їм співаю: «Жу-жу-жу-у...»

По залі розкладені вирізані з паперу квіти, на кожній квіточці лежить цукерка. Це галявина. Бджілка починає збирати у кошик, який тримає в руці, цукерки-нектар. Виходить Літо.

Літо. Вітаю, тебе, бджілко-трудівнице.

Бджілка. Добрий день. А ти хто?

Літо. Я — Літо. Прийшло до вас у гості. Хочу подивитись на ваш ліс.

Бджілка. Ой, як гарно, що ти до нас завітало. Скільки квітів зацвіло навколо! А скільки в них нектару! Полечу, розкажу про цю галявину своїм сестричкам, покажу їм сюди дорогу.

Збирається йти, назустріч їй — хлопчик-«Дятлик».

Дятлик. Ти хто?

Бджілка. Я — Бджілка, а ти хто?

Дятлик (розгублено). Я... я... я той, що весь час стукає.

Бджілка. Ти годинник?

Дятлик. Ні, я той, що носить червону шапочку.

Літо (підходить до Дятлика). Тоді ти півник.

Дятлик (роздратовано). Ні. Я той, що очишає ліс від шкідників.

Бджілка. Не гнівайся, я вже здогадалась. Ти — пилосос.

Дятлик. Ні-і-і!

Літо. Ні так ні! Ти забув, як тебе звати?

Дятлик. Так, я від великого горя забув своє ім'я.

Літо. А яке в тебе горе?

Дятлик. У нашому лісі трапилася біда.

Бджілка (злякано). Яка?

Дятлик. А певже ти не помітила, як тихо в лісі?

Літо. І справді. А куди зникли всі звірі, чому не чути пташок?

Дятлик. Не почуюмо ми вже пташок.

Бджілка. Чому?

Дятлик. Тому що господар лісу Михайло Потапович видав новий наказ: усі птахи і звірі повинні займатися справою.

Літо і Бджілка. Якою?

Дятлик. Ой, боюсь казати це слово, таке страшне.

Бджілка. Ну, кажи вже.

Дятлик. Біз-не-сом.

Літо. Так, так... бізнесом. Це коли ведмідь, окрім своєї шуби, хоче мати ще лисячу, заячу.

Дятлик. Так.

Літо. І їздити лісом на легковій машині.

Дятлик. Так. А пам'ятаєш ту галявину, де цвіли ромашки та співав соловейко?

Бджілка. Я дуже любила цю галявинку.

Дятлик. А тепер на тій галявині влаштували лісовий ярмарок.

«Залітає» Сорока.

Сорока. Ой, не можу! Ой, не можу! Білка хвоста свого продала їжакові. Ви уявляєте собі їжака з білчинним хвостом?! Покочу далі розповідати.

Відлітає.

Літо. Ходімо на галявину, все самі побачимо.

До зали вбігають діткі-звірятка.

Лисичка (викрикує)

Продається нишний хвостик

Модницям на диво.

Продається гарний хвостик —

Купуйте сміливко.

Зайчик

Продається біла шубка —

Легка, як пушинка.

Тепла, як у хаті грубка,

Гарна, як сніжинка.

Їжачок

Ми — маленькі їжачки,

Продамо голочки;

Продамо ось голочки —

Купим собі піджачки.

Соловейко

Я — маленький соловейко,

Живу на узлісці.

Голос мій без мікрофона

Чути всім у лісі.

Та не хочу вже співати,

Хочу голос свій продати.

А куплю магнітофона,

Підключу до мікрофона —

Хай співає на весь ліс.

Білочка

Я руда, пухнаста білочка,

Маю хатку на сосні.

Я гриби сушу на гілочці,

Не страшна зима мені.

Продаю горішки й сушені гриби!

Гриб

Я — білий гриб, я — боровик,
До шапочки своєї звик.
Та хочу я й продати —
На модну шапку поміняти.

Кошеня

Я, сіреньке кошенятко,
Буду лиш сметанку пить.
Я круте вже кошенятко —
Мишей тенср самі ловіть.
Продаю мишоловки!

Черепаха

Я — болотна черепаха,
Називають всі «невдаха».
Досить вже мене жаліти,
Хочу я розбагатіти —
Ключик золотий продам
І тоді, на заздрість вам,
Буду жити в столиці.

На галявину виходять Літо, Бджілка і Дятлик. Звірятаки кидаються до них і пропонують свій товар.

Бджілка. Стійте, озирніться навколо. Подивіться, що ви зробили з нашою галявиною!

Дятлик

Ніжні квіти, густі трави
Ліс наш прикрашали.
Ви ж красу і гордість нашу
За мить затоптали.

Бджілка. Що з вами сталося? Чому ви покинули свої лісові домівки? Адже всі ми діти матінки-Природи, отже, кожен повинен робити те, що наказала Природа, а не ведмідь.

Соловейко своїм співом —
Словіщати про весну.
Дятел лікувати в лісі
Від хвороб дуби, сосну.

Дятлик

Бджілка — мед збирати з квітів
Із усіх лісів, садів.
Білка — прикрашати віти
Низкими смачних грибів.

Літо

Ліс для вас усім багатий,
Все, що в ньому є, — твое.
Тож навіщо продавати
Найдорожче, що в вас є?!

Соловейко

Зрозумів я, любі друзі:
Без пісень моїх — біда.
Голос мій у лісі, в лузі —
Як для квіточки вода.

Іжачки

Ми не будем продавати
Гострих голочок своїх.
Ними будемо збирати гриби —
Вистачить на всіх.

Білочка

Повернусь я в ліс сосновий,
Грибів, ягід насушу
І в холодний день зимовий
Вас у гості запрошу.

Дятлик. Як добре, що всі ми повернемось у наш ліс, і в ньому знову зачепече соловейко. А Михайлові Потаповичу ми скажемо ось що.

Зайчик

Всі ми: звірі і звірятя,
І пташки, і пташнята —
Діти рідної землі,
І дорослі, і малі.

Лисичка

Тож давайте пам'ятати:
Дуже легко все продати,
Та нелегко повернути
Все, що втрачене, забуте.

Літо. От і добре, що все повернулось на свої місця. Тож давайте веселитися, співати.

Звучить пісня «Здрастуй, сонечко!» або інша за вибором музичного керівника.

ЗДРАСТУЙ, СОНЕЧКО!

Я всеміхаюсь сонечку:
— Здрастуй золоте!
Я всеміхаюсь квіточкою:
Хай вона росте!
Я всеміхаюсь дошику:
— Лийся, мов з відра!
Друзям усміхається —
Зичу їм добра! (Хвічи)

(Л. Забашта)

Можна влаштувати цілий концерт, в який включити пісні про звіряток, літо, різноманітні танці, ігри.

На допомогу вихователеві та музичному керівникові

ВЕСЕЛИСЯ, ГРАЙЛИКУ!

Ігри та розваги

Гора

Діти обирають Гору.

Обраний залишається на місці, а всі відбігають від нього й гукають:

— Горо, горо! Де стоїш?

— Далеко!

— Горо, горо! Кого любиш?

— Кого люблю, того й зловлю!

Гора біжить й намагається когось упіймати. Кого спіймає першим, той і буде Горою.

(Записано від І. А. Жовнірчук, с. Нова Рудня Оверуцького району.)

Пречаники

Діти діляться на дві команди, стають навпроти одне за одним і співають:

— Гоп-чуки, гречки,

Чорні овечки,

А я гречки намелю,

Гречаників напечу.

За другим разом, співаючи те саме, стрибають на правій нозі, тримаючись у цей час за ліву ногу попередньої дитини, в бік протилежної команди по колу і намагаються вхопити останнього з протилежної команди за ногу. Перемагає команда, якій вдалося зробити це першій.

(Записано від С. П. Шевчук, с. Іванівка Житомирського району.)

У петрушку

Діти обирають з-поміж себе Господиню та Сусідку. Всі інші — городні рослини. Останні сідають одне за одним павточіпки, тримаючи того, хто сидить попереду, за боки.

Сусілка. Добрий день, пані-господине!

Господиня. Добрий день!

Сусідка. Просила мати петрушки для юшки.

Господиня. Без петрушки не буде юшки. Рви, скільки треба.

Сусідка бере за руки того, хто сидить попереду, і тягне його до себе, намагаючись «вирвати» рослину. Всі кажуть: «Раз, два, три!» Якщо Сусідці вдається «вирвати» рослину, та стає за нюю, якщо ні — сідає позаду всіх. Гра продовжується.

Сусідка

Просила мати гороху,
Кинути в юшку трохи.

Господиня. Без гороху не буде юшки й трохи. Рви, скільки хочеш...

(Виконуються ті самі дії.)

Сусідка

Мати моркви просила,
Кажуть, від неї сила.

Господиня. Правду кажуть. Рви на здоров'я.

Сусідка

Просила мати буряк,
Буде борщу баняк.

Господиня. Без буряка не буде борщу баняка. Рви, скільки треба.

Сусідка. Мати просила квасолі, капусти й бараболі.

Господиня. Ого! Рви, якщо донесеш.

(Сусідка рве тричі.)

Потім Господиня каже: «А давайте побачимо, чий борщ вийде смачнішим! До того й обірати підемо».

Господиня і Сусідка стають навпроти одна одної і беруться за руки. Рослини, що залишилися на городі, лаштуються одна за одною за Господинею, а вирвані — за Сусідкою і перетягаються.

(Записано від С. П. Шевчук, с. Іванівка Житомирського району.)

Козенята

Діти, взявшись за руки, йдуть по колу і співають:

А в довгій лозі
Да пасли дівки кози,
А дівчата-козенята
Поламали ноженята.
Аби кізка не скакала,
То б і ніжку не зламала,
А то кізка поскакала,
Собі ніжку ізlamала.

Ведучий дає команду: «Пострибали!». Діти опускають руки і стрибають одне за одним на одній нозі. Виграє той, хто протримається найдовше.

(Записано від П. А. Жовнірчук, с. Нова Рудня Овруцького району.)

Вареній рибки

Діти стають у коло спинами, беруться за руки і біжать по колу, проказуючи:

Варсії рибки, держітесь кріпко,
А хто увірветься, тому не минеться.

І так до тих пір, поки коло не розірветься.

(Записано від І. Федорович, с. Іванівка Житомирського району.)

У кізошку

Усі діти стають у коло і, йдучи підстрибом, співають. Кізонька знаходиться в колі, Вовчик — за колом.

По зеленій траві
Кіzonька скакала,
Вона всіх лівчаток
У танок скликала.

Зупиняються, йдуть по колу в інший бік, співаючи:

— То в яр, то в долину (*двічі*).

Змінюють знову напрям на протилежний:

— То в ружу, то в калину.

Зупиняються. Показуючи на Вовка, співають:

— А із лісу темного
Вовчик виглядає,
Він на нашу Кіzonьку
Скоса позирає.

Йдуть по колу:

— То в яр, то в долину (*двічі*).

Змінюють напрям:

— То в ружу, то в калину.

Піднімають зчеплені руки догори і пускають Вовка до кола, кажучи: «Кіzonько, утірай!».

Вовк намагається спіймати Кіzonьку, діти опускають перед ним руки, заважаючи це зробити. При цьому кажуть: «Засы!»

(Записано від І. М. Федоровича, с. Іванівка Житомирського району.)

Зелена ріпка

Діти беруться за руки йдуть по колу, півдико промовляючи:

— Зелена рішко, держись кріпко.

— Чий батько ріпку крав?

— Не мій!

— Чия мати варила?

— Не моя!

— Чий діти їши, бодай понімали.

Діти завмирають на місці до тих пір, поки хтось не засміється. Тоді всі показують на п'ого і кажуть:

— Твій батько ріпку крав!

(Записано від В. З. Олійник, с. Провалівка Любарського району.)

Ой, гаю мій, гаю

Діти обирають двох ведучих, стають піренгами навпроти, беруться за руки і по черзі співають:

— Ой, гаю мій, гаю, зелений розмаю,
Віддайте тую лівку (*того хлопця*),
Що з лівого краю.

(Варіанти: «Що з правого краю», «Що посередині», «Що третій із краю» — голосно проказує ведучий.)

Вибраний біжить, намагаючись розірвати руки у протилежній пірензі. Якщо це вдається, забирає гравця в свою команду, якщо ні — залишається в тій, до якої біг.

(Записано від А. М. Катеринчук, с. Іванівка Житомирського району.)

У деркача

Двом хлопцям зав'язують очі, одному в руки дають рубля і качалку, іншому — джгут. Хлопці стають навпроти і поволі рухаються по колу. Мисливець тримає джгут напоготові і каже:

Ой, деркаче, деркачу,
Кругом тебе поскачу

Деркач відповідає, весь час водячи качалкою по рублю:

Скачи, скачи,
Та спробуй влучи.

Мисливець

Поскачу, поскачу,
Може, влучу.

Деркач. Спробуй.

Мисливець кидас джгут у Деркача і, якщо влучає, стає Деркачем, а нопередній Деркач вибуває з гри. Якщо ні, — то Деркач стає Мисливцем, а попередній Мисливець вибуває.

(Записано від І. М. Федорович, с. Іванівка Житомирського району.)

Слійший дід

Діти стають у коло, вибирають Діда, зав'язують йому очі і, тримаючись за руки, йдуть по колу і співають:

Он, хлопці, он
На горі льон.
А в долині маковець,
По шелягту молодець,
По три гроши стрілка,
По сто рублів дівка.
Мої любі ластівоньки,

Зайдітесь до купоньки,
Та всі враз у долоні — трясь!

Діти сходяться до Діда і пlesнуть у долоні. Потім розходяться і присідають зі словами:

Сховайтесь, дівчатонька,
Під зелені вінчатонька,
А ви, хлопчиська, під коробчиська,
Під зелений лист.
Кого знайде сліпий Дід,
То по лобі — трісь!

Дід шукає дітей, а кого знайде, ставить у шеренгу і тріскає по лобі пальцями.

(Записано від В. З. Олійник, с. Провалівка Любарського району.)

Лобода

Ведучий запитує в гурту:

— А звідки це ви йдете?

В с і. З нашого городу.

В е д у ч и й. А що в мішку несете?

В с і. Зелену лободу.

В е д у ч и й. А на город за руки йшли?

В с і. Йшли!

В е д у ч и й. А за плечі?

В с і. Ні!

В е д у ч и й. То ходімо!

Діти стають у коло, беруться за плечі, рухаючись одне за одним, проказують:

— Лобода, лобода — це така весела гра.

Далі беруться за лікті, коління, за вуха, за ніс, за чуб, промовляючи ті ж самі слова.

Різноманітні лічилки до ігор

Сів метелик на травичку,
На духмяну полуничку.
Раз-два-три, раз-два-три,
Тут новіяли вітри,
Раз-два-три, раз-два-три,
З ним летиш угоро ти!

Рано-вранці світить сонце
У прочинене віконце,
На барвистий руліничок,
На маленьких діточок.
Раз-два-три, раз-два-три,
Будеш ти вести у грі!

Пусі-вусі — гусак у лузі,
— Гики-брики — в саду індики.
Як не хоти —
Їх ловитимеш ти!

Зібралась малсча у нас біля
печі,
Бабусснська нана готує нам капу,
Каша гаряча, пограєм у квача,
Раз-два-три, раз-два-три,
А квачем у нас будеш ти!

Біля курника лисиці
Шепотіли таємниці:
Як стрибонуть на вуличку
Та як влітмають курочку,
Так треба від Сірка втекти,
Л нас ловитимеш ти!

Чотири сестрички:
Ганнуся й Марічка,
Наталя й Оленка —
Завжди веселенькі.
Часу не гають,
У квачика грають.
І ти не зівай —
До гурту ставай.
Одразу ж пробач,
Бо ти будеш ква!

Прилетіли три синички
У садок до голівнички.
Котик Мурчик тут підбіг,
Та влітмати їх не змії:
Ти не котик, раз-два-три,
Тож ловитимеш нас ти!

Огі-огі-огірок
Почепився на тинок.
Оченята довго мружив,
Плюсь — і гепнувсь у калюжу.
Раз-два-три-четири-п'ять,
Огірки тобі збирати!

Брики-дрики, труба-руба,
 Взяв Петрусь Сашка за чуба,
 А Сашко Петька за нуха,
 Аби краще його слухав.
 Брики-дрики, раз-два-три,
 Швидше друзів помири.

Скоки-скік, нсначе зайчик,
 Стрибаз по стежині м'ячик.
 Скоки-скоки, скоки-скік,
 Тут червоний, синій бік!
 Аби все це повторити,
 Скоки-скік, тобі водити!

Кап-кап-кап, вода в криничці,
 Кап-кап-кап, у синій річці,
 Кап-кап-кап, а ти не плач,
 Грайся з нами — будеш квач!

Три соловейки на груші співали,
 Три соловейки щось святкували.
 Із очерету кугикинув пугач,
 Ти — нс соловейко, отож, будеш квач!

Притихла нишком
 У пірці мишка.
 В кота турбота —
 Спіймати охота.
 А ти не чекай
 І наздоганяй!

Сосна-ялина, красна дівчина
 Поряд стояла, сльози втирала.
 Нумо, не плач,
 Грай з нами, ти — квач!

Яке коромисло
 Над нами повисло!
 Веселко у лузі,
 Ми з тобою — друзі!
 Пісню співаєм,
 У квачика граєм.
 Сонечку-брате,
 Виводь нас із хати,
 Яскраво світи,
 А водитимсш — ти!

Жовтий листочек,
Жовтий гайочок,
В жовту діброву
Ми йдемо знову.
Річка й струмки,
Дерев'яні містки.
А через них
Нас водитимеш ти!

(З. О. Обідець, смт Велика Писарівка, Сумська обл.)

Дитячі прозивалки та дражнилки

Хлопці

Ой збирайтесь, ворони, за селом собака тоне,
Потягніть його за вушка — буде вам добра юшка.

Дівчата

Іванівські клинці пекли чорта в ринці.
Штири воли запрягали — чорта з ринки витягали.

Хлопці

Наші лівки кучеряві під решетом почували,
Боронюю вкрилися, щоб не пожалилися.

Дівчата

Хлопці миші злякалися, у кропиву сковалися,
Кропивою накривались, щоб собаки не кусались.

Хлопці

Наші лівки білобриві, по болоту ходили,
Жабенят ловили, жабенят чавили,
Жабенята пишать, а дівчата нерешать.

Дівчата

Під коморою сиділи, стару жабу доїли,
Надоїли молока, годували Степанка.

Хлопці

Христя в намисті, вуха з листя,
Ніс, як цибулька, а під носом — булька.

Дівчата

Юрко-бурко розлив молоко,
Мати його ложкою, а він дрига ножкою.

Хлопці

Оля-бараболя залізла в квасолю,
Витягнула тсличку, загубила спідничку.

Дівчата

Вітя-Вікторець заїз на стілець,
В помії упав, вуха позбивав,
Іди, Вітю, до хати, будемо лікувати.

Хлопці

Їхали татари, реву надибали,
Стали реву сватати, стала рева плакати,
А я реву не віддам, нехай рева реве нам.

Дівчата

Гарний Денис під пічкою ріс,
Там яєць наніс, на базар поніс.
На базарі не купили, лиш Дениса одлутили.

Хлопці

Таня йде, козу веде, Ганина коза не йде,
Таня козу віжками, коза Ганю ріжками.
Таня козу — уздою, коза Ганю — ногою.

Дівчата

Що у нашого Грицухи да довгій чуби,
Ой як вийде на вулицю — до всіх скалить зуби.

Хлопці

Що у нашої Олени є завушниці зелені,
То по штири, то по п'ять за вухами брязкотять.

Дівчата

Що в нашого Михайлика та сивая шапка,
Ой як вийде на вулицю, то скоче, як жабка.

Хлопці

Люба-згуба-карапуз з'їла в баби гарбуз,
З гори покотилася, гарбузом вдавилася.

Дівчата

Славний хлопчик, гарно зветься,
Зашмаркався та й сміється.

Хлопці

Ой дівчата чорноброві, чого у вас такі брови?
Так на хлопців дивляться, що аж брови кривляться.

Дівчата

Ой за лісом з-за гори лізуть дівки із нори.
Поставали та й плачуть, що хлопців небачать.

Хлопці

Що за током виріс льон, будуть конопельочки,
Нема дівчат до роботи — лиш на витребеньочки.

СТВОРЮЄМО ЧУДО

Ще в 1919 році М. Дьюї стверджував, що «для дитини немає буденого, немає зрозумілого самого по собі, очевидно, немає неможливого. Малюнок — перехрестя несвідомого і свідомого — закріплений дією й пілнесений уявою».

Необхідно, зрештою, побачити предмет зображення мистецтва, його цілі й задачі очима дітей. Пройти через спільне переживання, а отже, знайти спільну сіруву, щоби дитина відчувала себе співучасником у ній.

Спостереження й обговорення побаченого дуже допоможуть у роботі на заняттях із зображенням.

Літо — зручна пора року, щоби поговорити про природу. Це розширити знання й сприятиме підвищенню значущості уяви, спостережливості, уміння виразити з допомогою малюнка враження про предмет.

Пропонуємо перелік тем для занять із зображенням діяльності у межах розділу «Земля, знання про неї і розмаїття життя на ній».

Теми для бесід

- Звідки береться вітер?
- Де живе вода?
- Про що розповідають дерева?

Теми для малювання, ліплення, аплікації

- Дерева — пам'ять землі (*аплікація, гуаш*).
- Як намалювати вітер (*гуаш*).
- Палац морського царя (*гуаш*).
- Риби — найдавніші жителі Землі (*гуаш, фломастери*).
- Птахи та їхні загадки (*ліплення з тіста*).
- Черепаха — довгожитель Землі (*ліплення*).
- Слон — дивовижний і неповторний (*ліплення*).
- Птах-канделябр (*ліплення*).
- Кінь — давня іграшка (*ліплення*).
- Малюємо з натури (*гуаш*).
- Три чарівні яблука (*гуаш*).

Рекомендації

Побудуйте заняття в такий спосіб, щоб дитяча уява спиралась на певні знання про зображеній предмет, а логіка побудови зображення не заважала створенню образу за задумом автора.

Для підготовки до бесід про Землю та її будову й місце в Галактиці скористайтесь ілюстрованою енциклопедією.

Тема: «Дерева — пам'ять Землі» (заняття для дітей 5–6 років)

Бесіду про дерева розпочніть з перерахування різних порід дерев та форм крон. Зверніть увагу на те, що форма листя схожа на корону дерев. Коріння ж дерев

стали будинком і водночас юделью для різноманітних личинок, комах, дрібних тваринок. Дупла й гілля дають притулок білкам і птахам. Бджоли збирають мед і пилок з квітуючих дерев. А листя, виділяючи кисень, забезпечують життя на Землі.

Тож не дивно, що ліси називають легенями нашої планети.

Завдання: намалювати головне дерево лісу (гуаш).

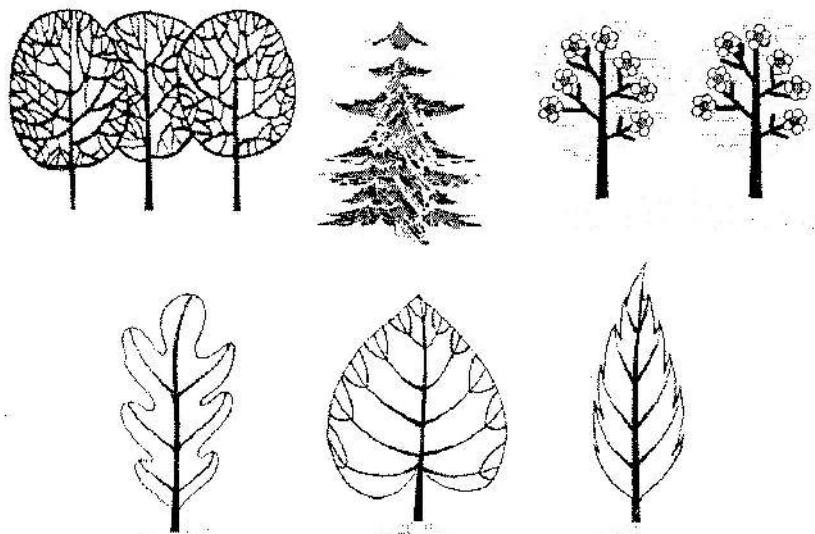
Під час виконання завдання діти повинні створити образ дерева — домівки для лісового населення.

Рекомендації

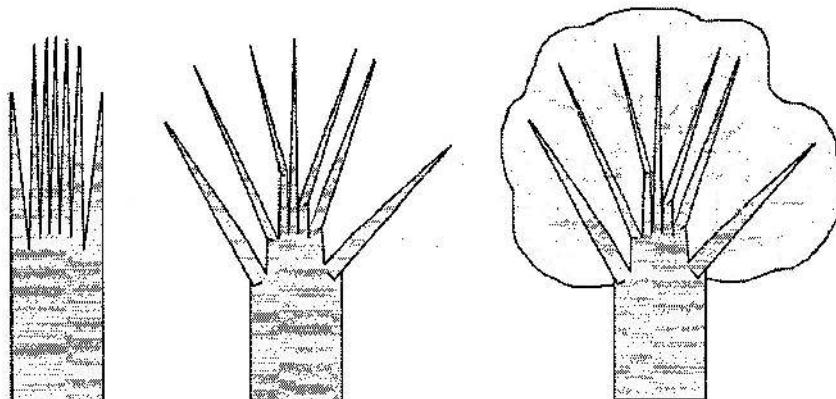
Заняття можна розділити на три етапи.

I етап. Підготувати аркуш, де ви маєте намалювати дерево. Створити небо і землю, розділивши їх лінією горизонту. Розкрити поняття «лінія горизонту» можна під час прогулянки перед заняттям. Колір неба — від жовтого до блакитного. Кольорове розмаїття — визначна ознака землі відітку.

ІІ етап. Коли фарба висохне, можна розпочинати малювати дерево. Воно нагадує людину: тулуб — стовбур, руки — гілки. Не можна розміщувати дерево на краю аркуша. Форма гілок біля основи має бути товстішою, ніж на кінцях.

Пояснити структуру дерева можна з допомогою макета. Візьміть смужку паперу, розріжте їго на кілька головних гілок, які вам знадобляться. Опісля, загинаючи смужки, створіть корону дерев.

На схемі наведена послідовність створення структури дерева. Як намалювати крону з листям, можуть підказати репродукції живописних творів. Важливо, щоб колір листя мав різні відтінки зеленого. Запропонуйте до жовтого кольору додати зеленого або синього. Від кількості кольору, що додається, будуть змінюватися відтінки.

ІІІ етап. Необхідно заселити дерево мешканцями. Вибір їх — самостійне рішення кожного автора. Не забудьте пагадати про хмарки, сонце, квіти біля підніжжя дерев.

Для виконання завдання за технікою аштікації вам знадобиться підготувати для кожної дитини світло-зелений та темно-зелений папір і трикутники різного розміру і форми. Композиція складається з двох дерев, неба, землі.

Для першого дерева ви маєте запропонувати вирізані заготовки. Дітям треба тільки дотримуватися послідовності створення дерева, спершу наклеївши зелену травичку. Справа або зліва над лугом приклесмо крону дерева. Потім — найбільший трикутник — стовбур. Внизу стовбура — гілки з великих трикутників. До цих гілок залишається приkleїти маленькі гілочки. Прикрасити крону можна зеленими листочками, уже вирізаними заздалегідь.

Друге дерево діти вирізають і приклеюють самі. Залишається тільки вирізати й приkleїти хмарки і сонце, деталі ж можна виконати фломастерами.

Тема: «Палац морського царя» (заняття для дітей 5–6 років)

Поради

Заняття з малювання активізують всі здібності дитини, виробляють навички трудової діяльності. Вибір пріоритетного завдання й уміння сконцентрувати всю увагу дитини на ньому — мета вихователя.

Запропонована тема активізує уяву й почуття. Всі художні прийоми підкоряються цьому завданню.

- Намалювати небо і землю, використати для цього розтяжку кольору. Наприклад, від голубого через синьо-зелений до глибокого ультрамарину.
- Після того, як фарба підсохне, намалювати підводний замок. Він може бути схожим на скелью з безліччю входів та лабіринтів. На холодному фоні морської глибини замок повинен бути виконаний світлими або теплими кольорами. У цих же тонах зображуються жителі морських глибин: риби, русалки, водяніники тощо.
- У небі намальовані різнобарвні хмарки.

Підбиваючи підсумки, перерахуємо одержані знання і навички, набуті літньми у процесі роботи над композицією:

- Закріпили знання про теплі та холодні кольори.
- Набули навичок роботи з кольоровою розтяжкою.
- Працюючи з уявою, створили замок підводного царя.
- Одержані знання про спосіб малювання риб та інших жителів морських глибин.

Аналіз досягнень кожного автора в процесі імпровізованої виставки сприятив підвищенню його самооцінки та значущості виконаної роботи.

Тема: «Риби — найдавніші жителі Землі» (заняття для дітей 4–5 років)

Поради

Під час обговорення теми слід відповісти на питання:

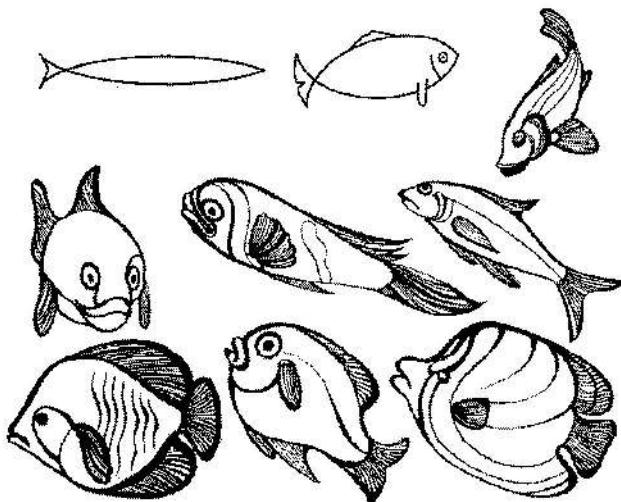
- Який вигляд мали давні риби?
- Як риби дихають?
- Якою буває форма риб?
- Якого кольору бувають риби?
- Чи наявна у риб шия і чи вміють риби вертіти головою?
- Чи мають риби руки?
- Навіщо рибі хвіст?
- Як намалювати риб'ячу луску?

Намалуйте на дошці різні форми риб. Підкресліть, що форма утворюється двома дугами, які перетинаються одна з одною у двох точках. Від форми дуг залежить форма риб.

Малюнок луски може бути різним.

Після уточнення всіх деталей беріться за малювання риби. Щоб було цікавіше малювати, запропонуйте дітям намалювати рибу, яка зібралась у гості. Її, звичайно, необхідно прикрасити. Тому появляються такі аксесуарів, як капелюх, намисто, сережки, персні, цілком виправдана.

Ускладнити роботу можна, замінивши фломастери на туш (для дітей 5–6 років).

Тема: «Черепаха – довгожитель Землі» (заняття для дітей 5–6 років)

Поради

Напередодні заняття можна прочитати казку Р. Кінгінга про черепаху, що загубила панцир. Перед проведеним заняттям пригответе тісто, з якого діти мають виліпіти черепаху (три частки борошна, одну частку солі слід перемішати і крутко замісити). Заняття почніть з розповіді про те, що черепаха – онука дракона і належить до сімейства рептилій. Розкажіть про її предків і родичів, що живуть зараз. Історія про величезних Галапагоських черепах, яких називали живими консервами, допоможе пояснити, як народжуються й виживають діти черепах.

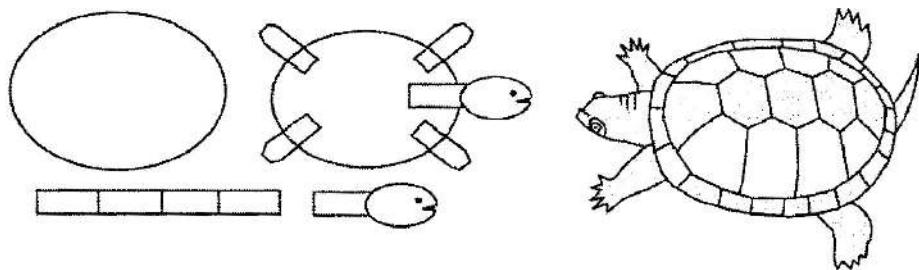
Розгляньте будову черепахи.

- Форма панцира.
- Форма ніг (лап), ший, голови і хвоста.
- Малюнок на верхній частині панцира.

Порядок виконання роботи

- Розділіть тісто на три частини. Одна має бути трохи більшою за інші.
- З двох частин зробіть кулі, а потім притисніть, перетворивши їх на два млинці.
- Третю частину розділіть на пів. Обидві половини розкатайте в ковбаски. Одну розріжте на чотири частини, це будуть ноги черепахи. Другу половину пере-

творіть на голову разом із шиєю. Після цього зберіть все це на нижній частині панцира, так, як показано на схемі. Накройте верхньою частиною панцира, зробивши його трішки куполоподібним. З'єднати панцир потрібно з обох боків. У такий спосіб вся конструкція буде закріплена.

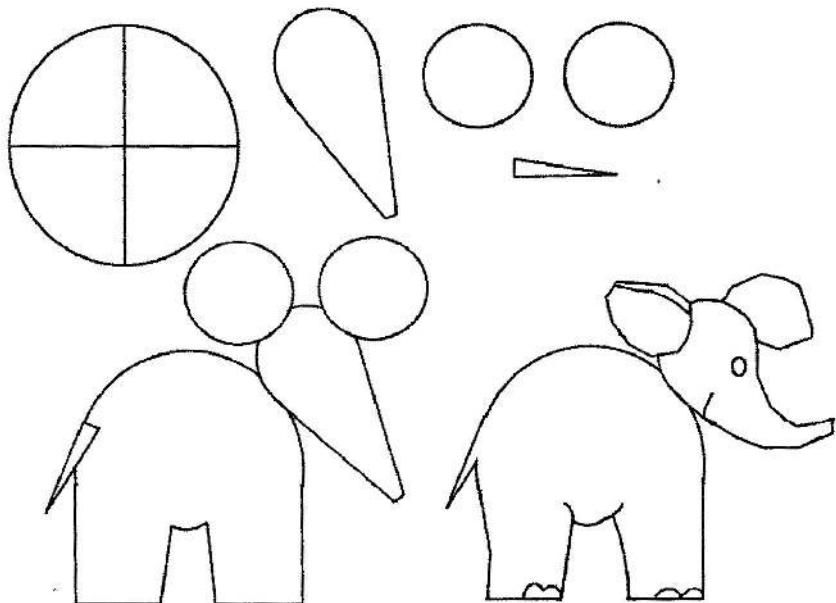
Залишається прикрасити панцир. Малюнок можна викарбувати стеком. Поставте виріб просушити у духову шафу на 60 хв за температури 50 °C.

Після того, як черепаха остигне, її можна розписати гуашшю.

На нижній частині панцира слід підписати ім'я автора.

Тема: «Слон — дивовижний і неповторний»

Розпочніть тему з читання казки Р. Кіплінга про допитливе слоненятко. Пропонуємо схему ліплення фігурки слона.

Загальні поради

Виліпити птаха і коня з тіста (до тем «Кінь — давня іграшка», «Птахи та їхні загадки») набагато простіше, якщо взяти до уваги історію створення народної іграшки. Коня, на відміну від реєсти фігурок, ліплять способом витягування з цілісного шматка. Форма ніжок у коника, крилець у птаха — умовні. Колір в іграшці також умовний: червонисто-коричневі коні, зелені леви, блакитні птахи. Розмалювання фігурок — яскраве, лубочне.

Світ народної іграшки, що стала втіленням любові до дітей, — це світ добрих zwірів і птахів. Народний майстер, ніби чарівник, створює їх яскравими та загадковими. Звук жодної глиняної свистульки не повторюється. Вони мають властиві тільки їм голоси.

У давнину вважалось, що звук свистульки і брязкальця відлякує злі сили від дитини. Ці обереги (козенята, баранці та пташки) завжди були улюбленими іграшками малюків.

Тема: «Казки»

Поради

Казки — все ще й досі найпривабливіші твори для дітей різного віку.

Запропонуйте дітям намалювати герой казок «Кіт і півник», «Вовк і семеро козенят», «Солом'янний бичок».

Створіть відповідний настрій на занятті. Виставку робіт присвятіть виставі за сюжетами казок.

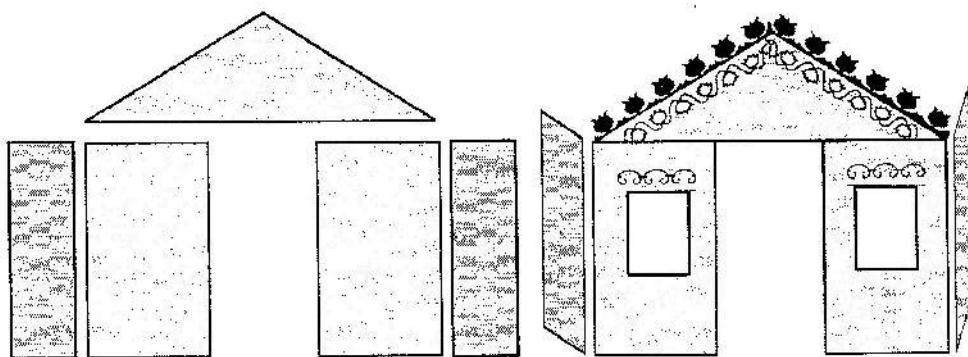
Оформлення сцени до літніх свят

Для оформлення літніх свят ви можете використовувати реквізит до дня народження, підготовлений при проведенні свята «Мандрівка Країною іменинників».

Для казок «Кіт, Півник та Ліса», «Вовк та семеро козенят», «Солом'янний бичок» потрібні макети фасаду будинку. Він буде з'являтися на сцені в різних місцях залежно від сюжету казки.

Для виконання макету необхідні три підрамники. Їх треба обтягнути тканиною, намалювати вікна та прикрасити фасад орнаментом. Замість дверей пропонується повісити фіранку.

Схема складання макета

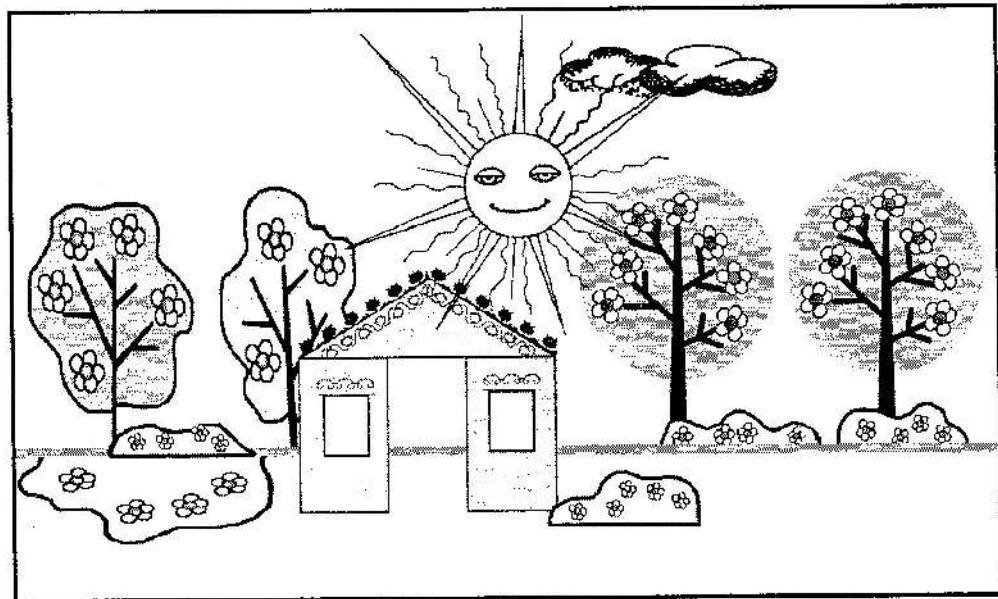

Для міцності фасаду до боків прикріплюються два підрамники на петлях (петлі необхідні для зручного зберігання).

На схемі не зазначено розміру макета, встановлювати розміри необхідно, орієнтуючись на зріст акторів.

Для оформлення сцени використовуйте хмарки, сонце, квіти та листя. Їх можна вирізати з пупкого паперу на заняттях з малювання.

Нижче наведено варіант оформлення сцени.

СЦЕНАРІЙ ДНІВ НАРОДЖЕННЯ

МАНДРІВКА КРАЇНОЮ ІМЕННИНИКІВ (У ДИТЯЧОМУ САДКУ)

Перед входом до зали на стінах висять привітання та яскраві малюнки, вирізані сердечка, кумедні зніряті з квітами, святкові торти тощо.

У зали на стінах пласти з намальованими картиночками: 1) острів; 2) красивий берег моря з пальмами; 3) галівина серед дерев і квітів; 4) кафе; 5) печера.

План подорожі

- I. Острів «Чунга-чанга» — острів привітань.
- II. Берег увічливості.
- III. Галівина загадок.
- IV. Печера ігор.
- V. Кафе сюрпризів.

Діти в'їжджають до зали «паровозиком», співають пісню «Мы едем, едем, едем».

Мы едем, едем, едем
В далекие края...
Хорошие соседи,
Отличные друзья.
Тра-та-та, тра-та-та,
Мы везем с собой кота,
Чижика, собаку,
Пеську-забияку,
Обезьянку, полугая —
Вот компания какая.

Всі зупиняються перед плакатом, де намальований острів.

Вихователь. Діти, ми з вами потрапили до острова, який звуться «Чунга-чанга». Це не звичайний острів, це острів привітань. А вітати ми будемо наших іменинників.

Входять хлопчик і дівчинка в костюмах папуасів.

Дівчинка - папуаска. Ми вітаємо всіх мандрівників, які потрапили на наш острів привітань.

Хлопчик - папуас

Але спершу, піж всіх привітати,
Треба веселий танок станцювати.

Та особливіше наше шанування ... (називають іменинників, які виходять у центр кола).

Виконується танок «Чунга-чанга». Усі діти стають кругом, у центрі — «папуасики» та іменинники. Всі діти повторюють рухи танцю, які показують «папуасики». Діти танцюють під музику «Чунга-чанга».

Хлопчик-папуас

З вами гарно танцювати,
Та треба іменинників вітати.

1-а дитина

В дитсадку сьогодні свято —
День народження дітей
Будем відзначати.

Дівчинка - папуаска

Ми до залі всі зійшлися,
Будуть танці, співи.
Відсвяткуємо як слід
Наші іменини.

2-а дитина

Іменинників сьогодні
Дуже в нас багато.
Будемо завзято всі
Їх поздоровляти.

3-я дитина (можна співати)

Ой чому, ой чому
Весело нам нині?
Новий рік давно минув
Й Великодні днини?
Та не дарма сміх у нас
З ранку іс віщає —
З Днем народження... Катрусю
Весело вітаем.

Усі діти під оплески дарують іменинний подарунки, виготовлені власними руками. Вихователь вішає на пальму сердечко з написом ім'ні; пальма може бути намальована на ватмані і прикріплена до стіни або можна взяти натуральну і поставити у залі.

Іменинниця

За сьогодні підросла я —
І мені Маринка й Маша
Букет квітів привезли.
Ім'нини в нас були.

4-а дитина (називає день, коли народився іменинник, наприклад, 6 січня)

На небі місяць з'явився,
Радість в сім'ї — Вадик народився.

Діти знов аплодують та вручають подарунки. Вихователь вішає сердечко з іменем на пальму.

Іменинник

Ми сміялись, ми раділи,
Не забути мені повік.
Іменини — добре діло,
Підрошили на цілий рік!

Ведуча

У лютому в той рік зима лютувала,
Справжнісінські морози усім дарувала,
Та в родині цій холоду не відчували,
Бо батьки, Оля і Юрій,
Хлопчика Дмитрика купували.

Знов вручаються подарунки та віштається сердечко з іменем на пальму.

Іменинник

Я святкую іменини
У своєму дитсадку.
Гості зліва, гості справа —
Починається забава.

Коли всі іменинники отримали привітання, ведуча дістас яскраву листівку.

Ведуча

Ось від Гени-крокодила
Привітання дуже мілі: (*Читає*)
— Іменинників вітаю,
Свою пісню посилаю. (*Усі діти співають*)

Звучить пісня Крокодила Гені «Пусть неуклюже».

Ведуча. А острів і справді незвичайний. Давайте помандруємо ним далі. Ну, папуасики, сідайте до нашого святкового паровозика та показуйте дорогу.

Діти знов стають «паровозиком», їдуть та співають пісеньку. Проїхавши коло, ведуча зупиняє паровозик біля картинки з намальованим морем і берегом і читає назву — «Берег увічливості». Ведуча дістас з-під жовтої тканини скриню, на якій висить замок.

Ведуча. Ось дивітьсяся, дітки, якась скриня і лист. (*Читає*)

Шлю я вам, дитинки,
Дивовижну скриньку.
Ta висить на ній замок.
Одімкне його дружок,
Той, хто знає чарівне слово,
Тільки вимовить — готово!
Коли дітки дорогі
В пам'яті пориються,
Словами добри пригадають,—
Скринька враз відкриється.

Ну що, діти, спробуємо відчинити дивовижну скриньку? А ось і завдання.

1. Доловніть прислів'я.
- 1) Перший крок до добра — це не робити... (*зла*).
- 2) Зазеленіє старий пень, коли почує:... (*«Добрий день»*).
- 3) Розтане навіть льодова глиба від слова теплого... (*«спасибі»*).
- 4) Розтопить серце всякого сердечне слово... (*«дякую»*).
2. Пригадайте приказки та прислів'я про дружні стосунки та ввічливі слова.
(*Діти називають*)

Ведуча

А хто ж нам прислав цю скриньку?

Ой, дивіться — вона відчиняється.

Вихователь відчиняє скриньку. У ній лежать разки з цукерок або апельсини, яблука, тощо і вирізане з паперу зображення золотої рибки.

Ведуча. Так ось хто нам прислав цю скриню. Золота рибка. А тут ще й записка. (*Читас*)

День народження у тебе?

Не сумуй, а веселись.

День народження у тебе?

Друзям всім ти посміхнись. (*Звучить пісня «Улыбка»*)

Співають всі діти.

Ведуча

Що ж був, берег нам привітний

Та пойшмо далі, діти.

Діти знов стають «паровозиком» та співають пісні.

Ведуча. Наступна зупинка — Галявина загадок.

Під музику «вилітає» метелик.

Метелик

Іменинників вітаю,

Широ всіх поздоровляю.

Разом, діточки, пограйте

І загадки відгадайте.

Залишає листа із загадками ведучій, а сам віллітає.

Загадки

Мию шию без жалю,

Мию там, де брудно,

А купатись нс люблю,

Бо від того худну. (*Мило*)

Тік-так, тік-так, а з місця ніяк. (*Годинник*)

Б'ють мене старі й малі,

І в повітрі, й на землі,

Та від цього не вмираю,
Тільки весело стрибаю. (*М'яч*)
Ліши торкнись до колючик —
Він згортается в клубок.
Не вгадаєте ніяк?
Підказати вам? Це... (*іжак*).
Листить птиця-лебединця, а в ній люди сидять. (*Літак*)
Я маленький, я вухатий,
Попелястий, волохатий,
Я стрибаю, я тікаю,
Дуже куций хвостик маю. (*Засіць*)
Крізь пустелю павпрошки
Йдуть-бредуть неквапом
Схожі, ніби близнюки,
Дві гори на лапах. (*Верблюд*)
І вдень, і вночі у кожусі на печі. (*Кім*)
Серед двору стоїть копа —
Спереду вила, а ззаду мітла. (*Корова*)
Червонясту шубку мас,
По гілках вона стрибас.
Хоч мала сама на зрист,
Ta великий мас хвіст,
Як намисто оченята...
Хто це? Спробуй відгадати. (*Білка*)

Ведуча. А тепер спробуйте відгадати казки, з яких взято ці слова.

1. «Баба ліда за сорочку, дочка бабу за торочку...» (*«Рінка»*)
2. «Уліз і ведмідь — семеро стало». (*«Рукавичка»*)
3. «Я не пила, я не їла: тільки бігла через лісочок та вхопила кленовий листочек, бігла через требельку та вхопила водиші капельку...» (*«Коза-Дереза»*)
4. «А лисичка його гам! Та й проковтнула». (*«Колобок»*)
5. «А мишка бігла, хвостиком зачепила і розбила яєчко». (*«Курочка Ряба»*)
6. Маленьке, сіреньке,
Біди наробило,
Щось біле, кругленьке
Хвостиком розбило.
Сумує і плаче бабуся,
Дідуся витирає сльозу,
А курочка кудкудаче;
«Я вам золоте принесу!» (*«Курочка Ряба»*)
7. Старенка бабуся у лісі жила,
Гостинці для неї онука несла.
Хто дівчинку цю по дорозі зустрів?

- Як казка ця звється?
Хто б відповів? («Червона Шапочка»)
- 8 До школи прямує хлопчик церс'яний,
Чомусь потрапляє у цирк полотняний.
Відома ця книжка тобі, чи не так?
В пригодах яких побував цей хлопчик? («Пригоди Буратіно»)
9. На місті виростала,
Сили набирала,
Непомітно, дуже швидко,
Великою стала.
Став тут дід усіх гукати
Та красуню рвати.
А цю казку, діти, ви
Встигли відгадати? (*«Рінка»*)
10. Підробив він голосок,
Став малим співати.
Злогадалися воїни:
Вовк — не наша мати. (*«Вовк і семеро козенят»*)
11. Хто моторчик свій заводить?
З даху в гості хто приходить?
І на свято він дібрався —
Скажем дружно:
«Здрастуй, ... (Карлсон)» (*«Малюк і Карлсон»*)
12. Ой, набридло на віконці
Все на сонечку сидіть.
Я візьму і покочуся,
Щоб побачити весь світ. (*«Колобок»*)
13. Працювала я у хатці,
Танцювала у палаці.
С така у мене звичка —
Десь губити черевички. (*«Попелюшка»*)
14. Він веселий і не злобний,
Цей хороший диначок.
З ним господар, хлопчик Робін,
І товариш — Г'ятачок.
До прогулянок він ласий,
Є на мед чутливий нюх,
Звється илюшевий ведмедик,
Всім відомо, ... (*«Вінні Пух»*).
15. Вигнав дід козу із хати —
Та й пішла вона блукати:

В зайця хатку відібрала:
 Всі козу ту виганяли,
 Рак козуню ущипнув,
 Зайцю хатку повернув. (*«Коза-дереза»*)

16. Сидить дівчина в корзині
 На ведмежій дужій спині.
 А чому ж вона сховалась,
 До ведмеди не призналася? (*«Маша і ведмідь»*)

Ведуча

Шо ж, пограли ми, малятки,
 Відглали всі загадки,
 А тепер нам час у путь,
 Щоб усюди зазирнути.

Діти знову стають «шаровозиком», «йдуть» та співають пісеньку. Зупиняються біля памаюваної печери. Ведуча читає — «Печера ігор».

Ведуча

Зараз будемо ми гратись,
 Веселитись, розважатись
 Щоб сподобались кожій дитині
 Наші гарні іменини.

д

А ось за камінчиком якісь мішечок (*зазирає за кубик*).

Ба, та у мішечку стільки усього: і м'ячики, і скакалки, і кеглі і ще багато чого для ігор.

Діти разом з ведучою проводять різноманітні ігри.

Гра «Зав'яжи бант імениннику»

Біля кожного іменинника шикуються по 3—5 дітей. В руках у дітей по одній стрічці. За командою діти починають разом зав'язувати на імениннику стрічки бантиком. Перша дитина — на ший, двос — на руках (можна ще й на ногах). Яка команда скоріше зав'яже банти імениннику, та їй перемогла.

Гра «Почастуємо гостей»

У неї грають іменинники.

Іменинників ділять на дві команди (якщо іменинників 2—4 дітей, можна кожного поставити окремо). Навпротиожної команди ставлять стілець з цукерками. Кожному дають столову ложку. Треба побігти до стільчика, покласти цукерку на ложку та, повернувшись із нею на місце, покласти цукерку у копчик, а ложку передати іншій дитині (якщо грає кожний іменинник окремо, він бігає сам, поки не перенесе всі цукерки). Виграє та команда (чи іменинник), яка скоріше перенесе всі цукерки.

Гра «Літація на кульці»

Діти діляться на 2–4 команди і першому у команді дається надувана кулька. Треба, затиснувши кульку між ногами, дострибати до стільця і назад та передати кульку іншому. Перемагає та команда, яка першою закінчить гру.

Гра «Зберемо квітки для іменинників»

Трають 2–4 команди. Навпроти кожної на відстані 5–7 кроків лежать квіти (можна штучні) за кількістю учасників. Учасники команд по черзі приносять квіти і віддають їх своєму імениннику. Яка команда скоріше принесла всі квіти, та їй перемогла.

Гра «Зачарований сад» (гра для іменинників)

Знучать голоси птахів.

Ведуча. У цьому дивному саду ростуть дві яблуні: добра і зла. З'їси яблучко з доброї яблуні — будеш доброю людиною. З'їси яблуко зі злой яблуні — будеш зловою людиною.

З якої яблуні ви хотіли б з'їсти яблуко? Але сердитий вітер зірвав яблука з обох яблунь, і вони змішались. І перед вами тепер складне завдання: знайти яблука, які росли на добрій яблуні. Але я впевнена, що ви виораетесь із цим завданням.

Ставить перед іменинником кошик із яблуками.

Хто знайде яблуко доброти, нехай пілнімс його вгору.

Ведуча. Ми чудово пограли у пічері, тепер нам потрібно вирушати у мандрівку далі. А щоб нам веселіше було мандрувати, давайте заспіваємо «Пісню друзів» з мультфільму «Бременські музиканти» («Ничего на свете лучше нету...»), бо ми з вами справжні друзі. Так, діти?

Знучить «Пісня друзів» з мультфільму «Бременські музиканти».

Ведуча. Поки ми співали, дивіться, куди ми потрапили. (*Читає*) Кафе сюрпризів. (*Вилітає Карлсон і співає «Пісню Карлсона»*).

Карлсон. Привіт вам, друзі! Захольте до найкращого в світі кафе! Я вас добре почастую, бо я найкращий у світі ласунчик. А ось і мое меню. Зараз я вас з ним ознайомлю. (*Читає*)

1. Склянка солодкої води — вірш.

2. Цукерка на паличці — пісня.

3. Печиво — загадка.

4. Шоколад — танець.

5. Чіпси — вітання іменинникам. (*Діти грають*)

Карлсон. З вами так весело грати, діти. А про мене ви пісню знаєте?

Діти. Так.

Карлсон. Тож заспівайте скоріш!

Знучить пісня «Смешной человечек».

Діти співають, Карлсон танцює.

Карлсон. Ой, повеселили ви мене, діточки. А для ваших іменинників в мене є солодкі подарунки. (*Ларує іменинникам великі цукерки*)

А тепер мені час летіти у справах! (*Летить*)

Ведуча

ІМЕНИННИКАМ

Вам матусі життя дарували
 В ці прекрасні чарівні дні,
 В колискових долю заклинали
 Дати розум, щастя й довгий вік.
 Ще благали Господа Святого
 Захистити від страждань, нужди,
 Допомогти любій дитині
 Всє людське, хороше обрести.
 Тож ростіть щасливі і здорові!
 Радуйте і рідних, і близьких!
 Ви — надія їхня, ви — єдині,
 Неповторні діточка для них.

Дитина. Тож давайте для наших матусь заспівасмо пісеньку.

Сонечко засяяло
 Золотими барвами,
 Коли про матусеньку
 Пісню заспівали ми.

Приспів:
 Пісеньку про неньку: ля-ля-ля!
 Пісеньку простеніку: ля-ля-ля!
 Весело горобчики
 В небі закружляли всі,
 Коли про матусеньку
 Пісню заспівали ми.

Приспів.
 А весна струмочками
 Потекла розталими,
 Коли про матусеньку
 Пісню заспівали ми.

Приспів.

Дитина

Ми співали й танцювали,
 Поздоровлення читали.

1-й іменинник

А тепер — усі до чаю.
 Стол святковий накривасм.

2-й іменинник

Ось і кухар на поріг.
 На столі смачний пиріг.
 Він, як сонечко на блюді,
 Всім його ділити будем. (*Всі йдуть до святкового столу*)

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ДОШКІЛЬНЯТИ (СВЯТКУВАННЯ ВДОМА)**З чого треба починати**

1. Домовитись і про день проведення свята й обговорити, кого треба запросити.
2. Подзвонити запрошеним (або попросити батьків).
3. За два тижні підготувати запрошення.
4. Відправити їх друзям поштою або віддати самому.
5. Скласти список ігор, вікторин і конкурсів (з допомогою батьків).
6. Купити або зробити самому сувеніри для гостей і призи для переможців.
7. Підібрати собі костюм.
8. Поміркувати, як прикрасити приміщення, де буде проходити свято (прикраси приміщення треба за 1–2 дні до свята).
9. За день до свята допомогти мамі готовувати страви та дістати і розкласти сувеніри, призи і подарунки.
10. У день свята (десь за чотири-п'ять годин) накрити стіл, підготувати все, що треба для ігор та конкурсів.
11. За кілька годин до приходу гостей умитися, причесатись і вдягнутися.
12. Ще раз перевірити, чи все готово до приходу гостей.
13. Зустріч гостей. (Хай лунає весела музика.) Радо зустрічати кожного гостя та дякувати за подарунки.
14. Гостей запрошувати до кімнати.

До свята можна підібрати тему, тоді свято стане незабутнім і для іменинника і для його друзів.

Пропонуємо такі теми для днів народження:

- День народження за темою «Арена»;
- День народження в стилі Барбі (для дівчаток);
- День народження — «Ужастик».

Ось деякі поради для проведення таких тематичних свят.

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ «АРЕНА»

Заздаєш їль потурбуйся і підготуй:

- запрошення;
- прикраси для кімнати;

- прикраси для столу;
- клоунські ковиачки для друзів;
- клоунські банти (як призи).

Костюм можна обрати різний:

- 1) Він може бути клоунським, тоді не забудь розмалювати собі обличчя. Але розмальовувати слід спеціальним гримом, а перед цим обличчя треба змасти кремом (щоб потім легко змити грим). Краще звернись до мами, вона допоможе.
- 2) Можна підготувати костюм дресирувальника, фокусника.

Отже, ти зустрів друзів, прозвів їх до кімнати, де ви будете святкувати день народження. Всі запрошення гості розмішують на плакаті, який ти заздалегідь підготував, й у вас виходить ціла картинка.

Потім ти запрошуєш гостей до столу. І звідти починаються сюрпризи. Кожен гість сідає на те місце, де на тарілочці стоїть клоунський ковпачок, на якому написане ім'я гостя. (*Якщо гості ще не вміють читати, допоможи сам або хай допоможе твоя мама*)

Сюрпризи починаються!

Кожен гість бере ковпачок зі своїм ім'ям і надягає собі на голову. А під цим ковпачком знаходитьсья маленький ковпачок, і перше завдання буде називатися «з'їж свій капелюх». Але цей маленький ковпачок їсти не треба. Його треба підняті, а з'їсти маленький бутерброд-канапе, який знаходитьсья під ним.

Тепер давайтесь поміркуємо над «цирковим» меню. Гостям можна запропонувати:

- циркове морозиво;
- циркові напої;
- торт «Арена»;
- циркові бутерброди;
- повітряну кукурудзу;
- цукерки, горішки.

Циркові бутерброди

Білий батон розріж вздовж довгими скибками. Скибки намости верниковим маслом і виклади на них рядками нарізані продукти: зварене яйце (наріж кружечками), помідор (теж кружечками), а ще редиску, саламі, банан. Також поріж (але вже дольками і шматочками) яблуко, грушу, сир, шинку. Додай суніцю, шматочок шоколаду, родзинки, курагу, тощо. Не обов'язково все класти на один шмат батона.

Можна зробити один шмат овочевим, інший — фруктовим, третій — сирно-м'ясним, четвертий — солодким.

Циркове морозиво

Треба купити морозиво різного кольору, розкласти його у креманки або чашки та прикрасити різникольоровим мармеладом.

Торт «Арена» (тут може допомагати мама)

Для цього шоколадного торту знадобиться: 150 г м'якого маргарину, 300 г цукрового піску, 400 г муки, 4 яйця, 1 чайна ложка ванільного цукру, 2 чайних ложки розпушувача для тіста, 2 чайної ложки соди, 5 столових ложок порошка какао, 2 пляшки води. Підбери круглу форму для випікання торту.

Для прикрашання вже готового торту бажано використовувати цукрову пудру, істівний барвник червоного кольору, маленькі шоколадки або шматочки шоколаду.

Всі продукти треба покласти у кастрюлю, перемішати і збити міксером. Форму для випікання змасти маргарином і поклади у неї тісто. Далі тобі допомагатиме мама. Треба поставити форму з тістом у духовку й випікати торт упродовж 20 хвилин за температури близько 200°. Потім перевір з допомогою дерев'яної палички, чи проплікся торт. Зробити не легко: треба лише проштрикнути торт і подивитися, чи не налило тісто. Якщо на паличці не залишається слідів тіста, треба дістати торт з духовки і перекласти на фольгу, щоб він охолонув. Тепер можна прикрашати торт. Змішай у невеликій кількості води цукрову пудру та харчовий барвник — вийде глазур. Полий торт глазур'ю і зачекай, поки вона застигне. Тим часом виріж з цупкого чистого паперу коло за розміром торта (край у нього має бути близько 3 см, а середина вирізана). Коли глазур застигне, поклади цей обід на торт і притруси торт цукровою пудрою. Після цього обережно зніми паперовий обід з торту, щоб було видно червоний край, вийшло поле — аrena цирку. Тепер можна прикрасити торт шоколадом.

Солодощі

Візьми багато повітряної кукурудзи і поклади її всюди: на блюдечка, салатники, розетки для варення, навіть у клоунські ковпачки. У цукерницю поклади різникольорові карамельки, змішавши їх з арахісом. Гостям також можна запропонувати різникольорові овочі та фрукти, покладені на окремі тарілочки.

Напої

Налий у склянки соки та напої різних кольорів, тільки не змішуй їх. Постав різникольорові соломинки. Буде чудово!

Циркові розваги

Пройти по канату

Якщо свято проходить у кімнаті, поклади на підлогу мотузку, якщо ж ви граєте у дворі, намалюй на асфальті крейдою лінію. Кожний гість повинен пройти точно

по лінії — вперед і назад. Той, хто оступиться, вибуває з гри. Якщо мама дозволить, можна взяти її туфлі на підборах — тоді «ходити по канату» буде веселіше.

Акробатика

З цупкого кольорового паперу виріж 4 кола (30 см), наприклад, 2 червоних і два зелених. Покладі їх на підлогу, і хай один з гостей стає на 2 червоних кола. Коли ти командуєш «Вперед!», гість кладе долоні на 2 зелених кола й прибирає ноги з червоних кіл. І знову за твоєю командою «Вперед!» учасник гри стає на 2 червоних кола, які ти трохи пересунеш. І так далі. Виграє той, хто довше за всіх притримається.

Пантоміма

Напиши на папері (якщо ти не вмієш писати, хай це зробить мама, тоді вона їй читатиме) циркові професії: канатоходець, дресирувальник, жонглер, фокусник. Гості по черзі беруть папірці (якщо не вміють читати, читас мама на вухо кожному) і без слів, тільки мімікою й жестами показують циркового артиста, який їм дістався. Глядачі повинні вгадати, кого показує учасник.

Жонглери

Візьми кілька повітряних кульок і роздай їх гостям. Тепер кожен підкидає свою кульку втору. Виграє той, хто довше за всіх не дасть власті кульці на підлогу. Завдання можна ускладнити, якщо стояти на одній нозі або тримати руки за спиною. Не забувай, що кожному переможцеві гри ти даруєш клоунські бантики, які потім гості, як і ковпачки, заберуть із собою додому на згадку про твое свято.

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ У СТИЛІ БАРБІ

Ти зустрічаєш гостей і з їхніх запрошень ви разом складаєте плакат.
Зaproшуємо до столу!

Меню:

- піца-сердечко;
- чіпси із соусом «Барбі»;
- торт «Барбі»;
- рожевий напій;
- рожевий десерт.

Піца-сердечко

Для приготування 3-х невеликих піц тобі знадобиться: 200 г муки, півкіянки води, 15 г дріжджів, 1 ст. ложка соняшникової олії.

Для начинки знадобиться: томатна паста, 3 помідори, шинка, сир, сіль та перець.

Розведи дріжджі у невеличкій кількості теплої води. Додай у ту саму миску воду, що залишилася, олію та муку. Заміси тісто, щоб воно було без комків і легко відходило від стінок миски. Розділи тісто на 3 рівні частини і поклади його у форми для випікання у вигляді сердечок.

Потім змасти кожну піцу-сердечко томатною пастою і зверху поклади нарізані шматочками помідори і нарізану кубиками шинку.

Після цього посоли, понерчи і посып тертим сиром. Тепер залиш свої піци на 20 хвилин — за цей час тісто підійде. Потім постав форми у духовку, розжарену до 225°, на 15 хвилин.

Торт «Барбі»

Для виготовлення торту знадобиться: 2 готових коржі, варене згущене молоко, збиті вершки, харчовий барвник червоного кольору і мармелад для прикрашання.

Поклади корж на аркуш паперу. (Коржі у формі сердечок.) Намости перший корж згущеним молоком і поклади зверху другий. Додай до збитих вершків декілька крапель червоного харчового барвника, щоб вони стали рожевими. Намости торт зверху рожевими вершками і прикрась краї мармеладом.

Соус «Барбі»

До рідкої сметани або майонезу додай трішки кетчупу. В тебе буде гарний соус «Барбі»!

Рожевий напій

Для однієї порції тобі потрібно: 4 полуниці, половина банана, 3/4 склянки апельсинового соку і заморожений сунічний йогурт. Поріж полуниці та банан і змішай їх, після чого залий апельсиновим соком. Налий цей напій у високий стакан і поклади у нього заморожений йогурт.

Рожевий десерт

Він робиться з полуниць, заморожених у крижаних кубиках, і подається з будь-якими соками і напоями червоного кольору. Очиши й вимий полуниці, поклади ягоди у формочки для льоду і залий водою. Постав формочки у морозильник за день до свята.

Ігри в стилі «Барбі»

Гра «Несміяна»

Головне правило: під час гри забороняється сміятися. Учасники сідають у коло і той, хто починає, каже: «Ха!». Його сусід: «Ха-ха!» і так далі. Мета гри, щоб якомога більше промовити «Ха!» і при цьому не засміятись. Той, хто не витримає і засміється, вибуває з гри.

Улюблена зачіска Барбі

На аркуші намалюй велику голову, як вона виглядає ззаду. Це буде потилиця Барбі (з прямим волоссям). А волосся, зібране у «хвіст», намалюй на іншому аркуші, виріж і приліпі до малюнка двосторонній скотч. Кількість голів і хвостів роби за кількістю гостей. Малюнки голів повісь на стіні у ряд, а хвостики віддай гостям. Усі учасники гри з пов'язками на очах і з паперовими хвостишками у руках стають перед малюнками. Кожен тричі повергається навколо себе, а потім чіпляє хвостик до зачіски Барбі. Переможе той, у кого улюблена зачіска Барбі вийде найхайнішою.

Знайди сердечко!

За деякий час до приходу гостей виріж з цупкого паперу по 4 сердечка різного кольору і розклади їх по квартирі. Зміст гри у тому, щоб знайти якомога більше сердечок однакового кольору. Той, хто збере всі 4 сердечка, — переможень.

Не забувай нагороджувати переможців браслетами з сердечками.

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ «УЖАСТИК»

Попередь гостей, щоб вони прийшли на день народження обоязково в чорному одязі. Коли вони прийдуть до тебе на свято, запропонуй їм розмальовати обличчя білим кольором, а очі та губи чорним. Але перед цим не забудьте змистити обличчя кремом, щоб легше потім зняти макіяж.

Складаємо плакат із запрошень.

Кличемо всіх до столу.

Меню:

- сендвіч «Кошмар»;
- сік «Кров вампіра»;
- печенні павуки;
- зелені змійки;
- освіжаючі цукерки.

Сендвіч «Кошмар»

Наріж білий хліб трикутниками по 2 шматки, а між ними клади начинку. Придумай назву кожному виду сендвічів, наприклад: «З мишачою печінкою» (якщо вони з печінковим паштетом), «Зі змійною ковбасою» (для сендвічів із шинкою), «З вареною жабою» (для сендвичів з сиром).

Підварбуй воду у каструлі харчовим барвником (або буряком) і звари в ній трішки макароні спагеті. Зачекай, поки макарони охолонуть, а тоді поклади у кожний сендвіч по 2–3 штуки так, щоб їх кінцівки звисали.

Для кожного сендвіча зроби табличку у вигляді кажана, потім приклей таблички на невеликі палички і встреми їх у верхні шматки хліба.

Печені павучки

Треба спекти 16 булочок. Для цього знадобляться такі продукти: 50 г дріжджів, 1,5 склянки молока, 6 чайних ложок цукру, 1,5 чайної ложки солі, 60 г маргарину, 0,5 кг муки. Для глазурі знадобиться фруктовий цукор і шматочки шоколаду. Лапки павучкам можна зробити з хлібної соломки.

Підігрій молоко і налий його в миску. Потім поклади туди дріжджі і розмішай. Додай маргарину, цукру і солі. Усю масу змішай з мукою і залиш на 2 хв. Тепер розліши тісто на 16 шматків і залиш їх на 10–15 хв, щоб тісто піднялось.

Поклади всі булочки в духову шафу і випікай упродовж 12 хвилин при температурі 225°. Дістань булочки, почекай поки вони охолонуть, після цього полий їх коричневою глазур'ю (зроби її з фруктового цукру і розтопленого шоколаду).

Це будуть «павучки». Приліпи на коричневу глазур на спинках павучків білі хрестики з цупкого паперу. Очі зроби з маленьких шматочків шоколаду, а лапки — з хлібної соломки.

Зелені змійки

Приготуй тісто за попереднім рецептом. Але, перш ніж поставити булочки у духову шафу, з'єднай їх по чотири-п'ять і зігни дугою. Коли «zmійки» симетричні й охолонуть, полий їхні спини зеленою глазур'ю (фруктовий цукор + зелений харчовий барвник) і прикрась різникользовими мармеладками.

У першій булочці виріж невелику пащу, зуби зроби зі шматочків білого цупкого паперу, ніжки — з шоколадних паличок, а очі — з родзинок.

Солодощі

Цукерки, наприклад, «М'ятні» або інші освіжаючі цукерки, загорни у чорний папір та розклади у цукерниці.

Сік «Кров вампіра»

Налий у склянку червоний сік (наприклад, малиновий, полуничний або томатний) і поклади на дно шматочкиварених макаронів.

З чорного паперу зроби невеликих кажанів. Склей їх по двоє так, щоб між ними була соломинка для коктейлю, встроми соломинку у склянки.

Жахливі ігри

Забіги павуків

З чорного паперу зроби декілька павуків. Візьми нитки довжиною 1–2 метри, один кінець приклей до павука, а другий прив'яжи до олівець.

Учасники гри отримують по одному павуку і за командою починають намотувати нитку на олівець. Переможе той, хто зробив це швидше за всіх.

З'їж черв'яка!

Кожен з учасників гри сідає перед тарілкою, тримаючи руки за спину. На тарілці лежать «черв'яки» (варені довгі макарони). Виграє той, хто першим з'їсть своїх «черв'яків» без допомоги рук.

Очі відьми

На двох кругло зварених яйцях (не й будуть очі відьми) намалюй чорним фломастером зіницю. Всі гості виходять з кімнати, там залишається тільки одна людина, яка ховає «очі відьми». Сховати їх необхідно так, щоб їх все-таки можна було помітити. Гравці повертаються до кімнати і починають шукати «очі». Той, хто помітив їх, сідає на підлогу і починає тихенько скиглити: «У-у-у». Той, хто останнім помітить «очі відьми», буде їх ховати.

Час кошмарів

Сядьте на підлогу колом, вимкніть світло, і нехай кожний по черзі розповість жахливу історію про привидів, відьом, чорні руки, кладовища, вампірів тощо.

До кожного свята ще можна додати ігри під музику. Наприклад: всі гості танцюють під музику. Як тільки музика замовкає (ведучий вимикав магнітофон), кожен завмирає у тій позі, якої прийняв під час танцю. Хто буде ворушитися, отримає штрафний бал. Хто набере три штрафних бали, виконуватимеме бажання інших.

Ще можна пригадувати рядки з пісень на якусь тему, наприклад, про День народження.

ПОРАДИ ШОДО ОФОРМЛЕННЯ СВЯТ**Оформлення дня народження «Арена»**

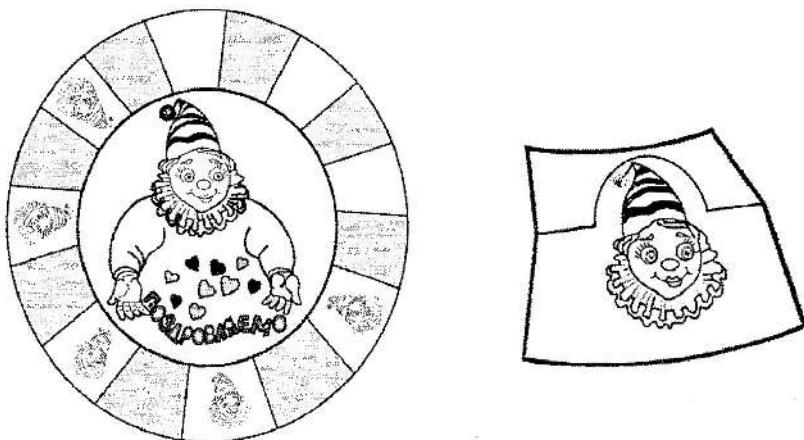
Для того, щоб свято вийшло веселішим, яскравішим, майбутньому імениннику потрібно підготуватися. Починаємо із запрошення.

Намалуйте плакат, що прикрасить інтер'єр і послужить запрошуvalьними візитками.

Арена має круглу форму. Плакат теж буде у формі кола. Діаметр кола 40–45 см, діаметр внутрішнього кола (він же рамка для центрального зображення) 20 см.

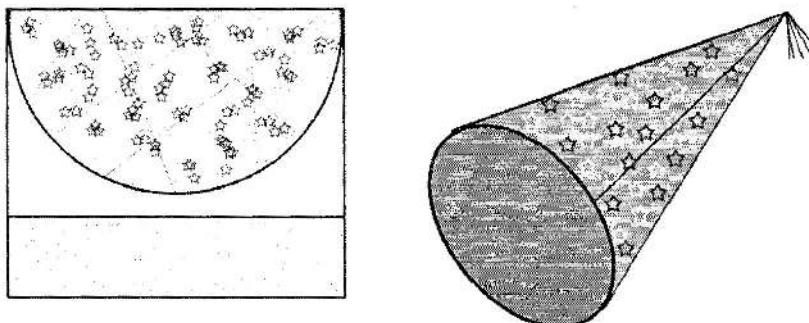
Внутрішнє коло заповнюється малюнком клоуна, у руках якого слово «вітаємо». Зовнішню частину кола розділіть на 16 частин. У кожній частині намалуйте умовний (узагальнений) портрет клоуна. Ці повторювані в кожній частині (з 16-ти) зовнішнього кола портрети (картинки, зображення) можна перетворити на запрошення. Відріжте потрібну кількість частин, напишіть на зворотній стороні

запрошення, не забудьте нагадати день і годину зустрічі. Ці запрошення кожний із запрошених може повернути, щоб згодом їх використати в композиції плаката. Якщо зберуться всі гості і повернуть візитки на попереднє місце, плакат набуде первинного вигляду. Закріпити візитки на плакаті можна скотчем. Зразок візитки можна використовувати як картку для розсаджування гостей. Необхідно тільки розділити її по горизонталі і вирізати частину зображення, як показано на малюнку.

В оформленні плаката і клоунських ковпаків можна використовувати кольоровий папір, фольгу, готові бліскітки у вигляді зірочок і кружечків. Для оформлення свята якнайкраще підійде техніка аплікації, доповнена малюнком, виконаним з допомогою фломастерів і гелевих ручок.

Для виготовлення ковпака вам знадобиться цукрій кольоровий папір формату А3 (розмір 30 × 40 см). Побудуйте півкола радіусом 30 см. Розташуйте їх так, щоб частину паперу, що залишився, можна було використовувати для карток.

Ковпаки, перш піж склеювати, потрібно прикрасити блискітками, зірочками, кольоровими смужками (взяти серпантин або липку кольорову маркірувальну стрічку). З двох сторін готового ковпака прикріпіть гумку, щоб він добре тримався.

Верхівку прикрасьте золотим дощиком, до якого прикріпіть картку з ім'ям гостя.

Прикрасити стіл можна паперовою скатертиною, у якій вирізані отвори у формі ковпачків і клоунських банти. Скатертину основну пропонується взяти, наприклад, жовтогарячого кольору, а на верхній скатертині, наприклад, зеленого кольору, можна вирізати різні зічки. Покладіть верхню скатертину, розгорнувши її на 90° відносно нижньої.

Інтригою застілля може бути бутерброд (канапе, тістечко), прикритий маленьким клоунським ковпачком. Маленький ковпачок накрийте великим. На обох ковпачках — імена запрошених. Дійство можна назвати «З'їж свій капелюх». Воно ж може стати початком свята.

Додатковими аксесуарами можуть бути клоунські краватки-метелики. Їх дозволяється розіграти під час проведення вікторини як приз.

Уявіть, як смішно виглядатиме людина з трьома, чотирма бантими.

Зробити метелика можна зі складеної серветки, зібраний її в складки посередині і закріпивши їх кольоровою маркіруальною стрічкою. Гумка, прикріплена до метелика, дозволить вам одягти її на руку або на шию.

Кольорові кулі і серпантин прикрасять ваше свято. Коли воно закінчиться, подаруйте гостям по кульці.

Оформлення дня народження в стилі Барбі

Домінуючий колір — настельний (блакитний, рожевий, жовтий).

Прикрасою свята будуть вироби, зроблені власноруч.

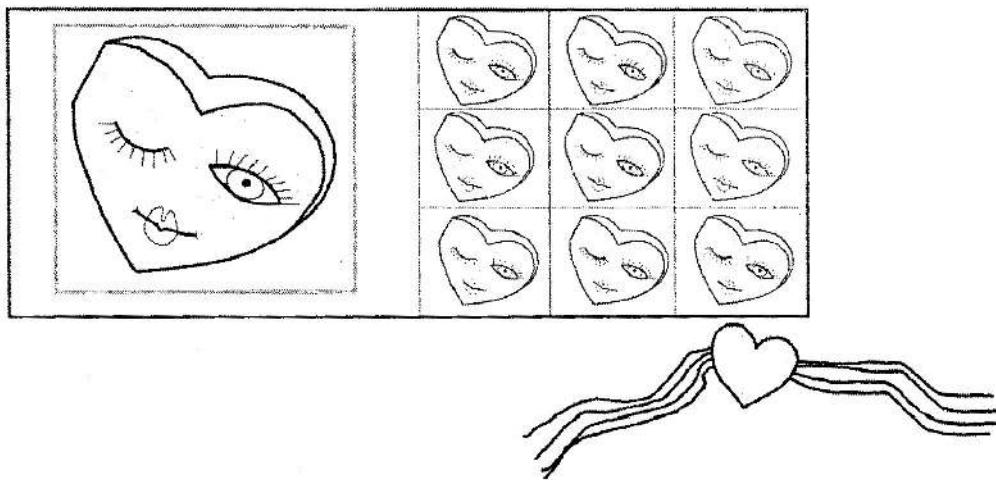
Вітальний плакат може бути функціональним.

Почнемо із сердечок. На аркуш паперу розміром 30 × 60 см у верхній чи в лівій частині прикріпіть серія у вигляді складених аркушів.

Внутрішню частину величного серця пропонується використати для запису гостями побажань. Маленькі сердечка різного кольору послужать запрошеннями на свято. Відріжте смужки із сердечками, розріжте їх на квадрати. Зі зворотної сторони напишіть запрошення з датою і часом проведення свята, адресою. Роздайте запрошення заздалегідь, щоб ваші друзі встигли підготуватися до свята.

Прикрасити свято можна повітряними кулями різних розмірів і різного кольору. Оформлення столу почніть із прикрашання скатертини. Використовуйте дві скатертини різного тону і кольору. Рожева скатертинна (основна) стелиться першою. На неї стелиться скатертинна з вирізаними сердечками. Серветки, складені гармошкою по діагоналі, прикрасяють стіл. Вицелка, вкладена в середину гармош-

ки і перев'язана стрічкою, — оригінальне рішення в оформленні столу. Ніж можна теж оформити в подібний спосіб.

Зaproшуvalальні візитки на столі з іменами гостей можна оформити без вітівок. Кольоровий квадрат розміром 8 × 8 см зігніть навпіл. Прикріпіть до верхньої половинки сердечко іншого кольору. Унизу підпишіть ім'я гостя.

Браслет — ігриз у вікторині. Зробити його можна на гумці або на стрічечці довжиною 30 см. Покладіть її на вирізане серце й приклейте. Розмір сердечка 2 см. Виконати його не складно, тому зробіть їх побільше, щоб призів вистачило для всіх.

Оформлення дня народження в стилі «Ужастик»

Традиції лякати себе й оточуючих сягають сивої давнини і переросли у свята, що дійшли до наших днів.

Для оформлення свята домінуючими кольорами виберіть чорний, червоний, білий, інші кольори будуть доповнювати оформлення.

За основу плаката можна взяти образ павутини. У середині намалюйте коло із совою, по краях павутини — павучків.

На кожному павучку напишіть по одній букві так, щоб вийшло слово «поздоровляємо». Ці павучки стануть запрошеннями до свята. Виріжте потрібну кількість павучків по лініях павутини і напишіть на зворотній стороні запрошення, адресу, день і годину, на яку призначено свято. Запрошені повинні знати тему свята, щоб не злякатися.

Коли зберуться всі учасники, складіть всі запрошення як назли, щоб відновити первинний вигляд плаката і прочитати слово «поздоровляємо». Вибір техніки виконання вільний: гуаш, аплікація, фломастери.

Оформлення столу повинне бути загадковим. Для цього накрийте стіл паперовою скатертиною червоного кольору. Візьміть відрізки мотузок за кількістю запрощених плюс ще один відрізок. Довжина усіх відрізків приблизно має бути 1 метр. Зв'яжіть їх в один вузол з одного кінця або прив'яжіть кожен відрізок до кільця від п'яльців або можна взяти будь-яке інше кільце. Покладіть його на середину столу, а мотузки розташуйте радіально навколо так, щоб це нагадувало павутину. Закріпіть кінці мотузок по периметру столу. Посередині столу поставте заздалегідь підготовлений гарбуз. Потрібно відрізати верхню частину гарбуза, вибрести серцевину, вирізати круглі отвори очей, зубастий рот і трикутник носа. У середину вставте невисоку свічку.

Якщо додати ємності зі свічками, що плавають, можна на якийсь час притамувати освітлення (вимкнути світло).

Візитки на столі замініть виробами оригамі (усі діти знають, як зробити таку жабу) і на кожній напишіть ім'я гостя. Колір паперу виберіть темно-зелений. Написи зробіть чорним фломастером.

На тарілки покладіть червоні серветки. У середину кожної загорніть темне, кругле печиво. Перев'яжіть чорною стрічечкою, щоб печиво не випало. Назвіть це печиво «чорною міткою» і носяніть гостям, що печиво-мітку потрібно негайно з'їсти, щоб уникнути неприємностей.

Призовим сувеніром може бути чорний чи червоний павучок на стрічечці. Вирізувати його можна з цупкого паперу, очі і рот намалювати фломастером. Композицію, як медаль, можна вручити переможцеві.

Оформити місце проведення свята можна повітряними кулями, на яких гуашшю ви намалюєте різні страшні пики. Павуків, мишей, сов намалюйте на картоні, а потім виріжте і розвісьте по стінах.

Прощаючись з гостями, запропонуйте їм курячу лапку в конверті. Її можна зробити із солоного тіста, а можна купити гумових змійок і павуків, вкласти їх у конверт і вручити при прощанні.

Оформлення дня народження «Мандрівка Країною іменинників»

Для оформлення цього свята вам знадобляться: картон, гуаш, універсальний клей, кольоровий папір, тканина різних відтінків.

Територію проведення свята потрібно розділити на чотири частини, чотири ігрових зон.

Перша — острів Чунга-Чанга.

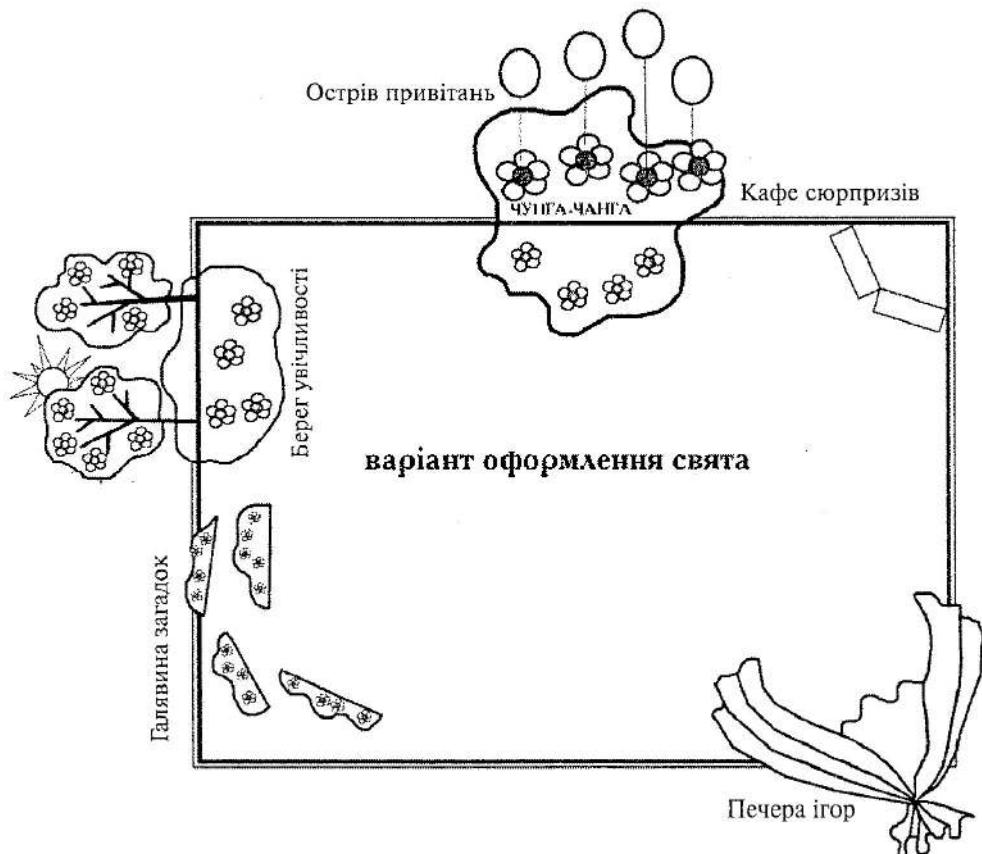
Макет острова складається з двох частин. Одна горизонтальна, друга — вертикальна.

Для того щоб зробити горизонтальну частину трішки похилою, необхідно до нижньої частини приклейти заздалегідь підготовлені трикутні підставки.

Заготовлені квіточки, до яких прикріплені імена іменинників, потрібно прив'язати до кульки, наповненої гелем, й у момент вітання вручити її імениннику разом з подарунком.

Квіти на горизонтальній площині можуть бути різноманітні.

До вертикальної площини прикріпіть кульки з квіточками й іменами. Вони прикрасять острів.

Друга зона — Берегувчливості.

Для оформлення потрібно вибрати картон двох кольорів, не обов'язково зеленого й коричневого. Вирізайте крону окремо від стовбура.

Після того, як приклейте стовбур до крони, додайте квіточки, крапле білі. Скриню для подарунків можна зробити з коробки або взяти, якщо знайдете, справжню.

Третя зона — Галівина загадок.

Для цього куточка створимо кілька площин. Прикрасимо їх квітами і мистецтвом. Четверта зона — Печера ігор.

Печеру можна зробити з тканини у вигляді намету. Головне, щоб було відчуття, що це — таємниче місце. Ширму можна використовувати, як таємничі двері.

Зона ласощів — кафе — може бути позначена ковплаком кухаря і табличкою меню.

Простору для фантазій вам залишається предостатньо.

Навчальне видання

КУЛИНИЧ Наталя Вікторівна

САВЧЕНКО Лариса Вікторівна

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДИТЯЧОГО СВЯТА СЦЕНАРІЙ СВЯТ

Відповідальний за випуск *Ю. М. Афанасенко*

Технічний редактор *О. В. Лебедєва*

Коректор *О. М. Журенко*

Підписано до друку 29.03.2007. Формат 70 × 90/16. Папір друкарський.

Гарнітура Ньютон. Ум. друк. арк. 17.

Замовлення № 7-04/16-04.

Віддруковано в ТОВ «Формат Плюс»

м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 21/23, к. 17

тел. 8(057) 751-84-25

Тов «Видавнича група “Основа”». Свідоцтво ДК № 1179 від 27.12.02 р.

61001, м. Харків, вул. Плеханівська, 66

Тел. (057) 717-99-30.

e-mail: office@osnova.com.ua

Чи бажаєте Ви подарувати дитині неповторні спогади про свято?
Ми допоможемо Вам у цьому.

Ця книга відкриє Вам таємницю створення атмосфери очікування свята, що надовго залишиться в пам'яті дитини. У книзі подано змістовний матеріал, який детально відображує всі стапі підготовки дитячого свята: сценарії для різних вкових категорій дітей дошкільного віку, методичні поради щодо організації, розробки творчих занять, вірші, загадки, пісні; цікаві й корисні поради щодо оформлення дитячого свята, зокрема святкового столу.

**Видавнича група «ОСНОВА» —
ОСНОВА професійного зростання**

Надішліть копію передплатної квитанції на будь-який журнал ВГ «Основа» та отримайте безкоштовний каталог видавництва.

Видавнича група «Основа»
Адреса: 61001, м. Харків, вул. Плеханівська, 66
ВГ «Основа», з позначкою «Каталог»